तत्काल सुधार कार्ययोजना

नेपाल सरकार

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

सिंहदरवार

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) बाट स्वीकृत मितिः २०७२।८।२४

प्रधानमन्त्री

काठमाडौं, नेपाल

मन्तव्य

आफ्ना जनप्रतिनिधि मार्फत लेखिएको संविधान जारी भएपछि अधिकार प्राप्तिको संघर्षले मूलतः पूर्णता प्राप्त गरेको छ । दशकौंदेखि हामीले उठाउँदै आएका हक-हितका विषय नेपालको संविधान मार्फत संस्थागत भएका छन् । यस उपलब्धिसंगै हाम्रो मुलुक आर्थिक-सामाजिक रूपान्तरणको नयाँ चरणमा प्रवेश गरेको छ ।

जतिबेला मेरो नेतृत्वमा सरकार बन्यो, मुलुक बैशाख १२ को विनासकारी भुकम्पबाट आक्रान्त थियो । पुनर्निर्माण बिधेयक पनि संसदमा अघि बढ्न सकेको थिएन । संविधान जारी हुनेक्रममा शुरू भएको असन्तोष र अशान्ति एवम् त्यसपछि दक्षिणी सीमामा भएको आपूर्ति अवरोधबाट पीडित जनतालाई दिईने सेवामा अत्यन्तै प्रतिकूल अवस्था विद्यमान थियो । यिनै चुनौतिलाई सामना गर्दै मेरो नेतृत्वको सरकारले राजनीतिक स्थिरता, सुशासन र विकासको बाटोमा अघि बढ्न दुई वर्षे कार्ययोजना तयार गरेको छ ।

हामी सबैलाई थाहै छ, शासन प्रणालीको अर्थ र महत्व नै सुशासनमा अडेको हुन्छ । जसका लागि राज्य-संयन्त्र पूर्णतः सजग, सकारात्मक र क्रियाशील हुनुपर्छ । परम्परागत मान्यता र कर्मकाण्डी कार्यशैलीबाट सुशासन कायम हुनै सक्दैन । जनतालाई परिवर्तनको अनुभूति गराउन राज्य संचालनमा नविनतम सोच, आधुनिक प्रविधिको प्रयोग र तदनुरूपको व्यवस्थापन खाँचो पर्दछ ।

जवाफदेहिता, पारदर्शिता, जनसहभागिता तथा कानूनी शासन सुशासनका अङ्ग हुन् । विकास निर्माणमा स्थानीय जनतालाई संलग्न गराई अपनत्व महसुस गराउनु दिगो विकासको आधार हो । सरकारका सम्पूर्ण निकायहरूले यस पक्षलाई आत्मसात गर्नैपर्छ र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा देखिने ढिलासुस्तीलाई सुधार्दै यसलाई समयानकुल परिमार्जन गर्नुपर्छ । आम नागरिकलाई परिवर्तनको अनुभूति दिन सरकारका सबै निकायले आ-आफ्ना जिम्मेवारी पूरा गर्ने र कामकै आधारमा पुरस्कार र दण्डको प्रभावकारी व्यवस्था हुनुपर्छ ।

संविधानको घोषणा र त्यसपछिको प्रतिक्रिया तथा प्राकृतिक विपत्तिबाट सिर्जित प्रतिकूलताका कारण सुशानका दृष्टिमा यो वर्ष चुनौतीपूर्ण हुन पुगेको छ । यसलाई सकारात्मक निष्कर्षमा पुऱ्याउन गरिने पुनर्निर्माण तथा नवनिर्माण कार्यहरू, दिगो विकासका लागि प्रभावकारी व्यवस्थापकीय उपायहरू र प्रभावकारी सार्वजनिक सेवाका लागि प्रस्तुत कार्ययोजना सफल हुनेछ भन्ने मैले अपेक्षा गरेको छु ।

तसर्थ, आ-आफ्नो निकायगत क्षेत्रका कार्ययोजनाहरूको सफल कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण राष्ट्रसेवकहरू सक्रियरुपमा लाग्न र यस कार्यमा सबै क्षेत्रबाट आवश्यक समन्वय तथा सहयोगका लागि सम्बन्धित सबैमा आग्रह गर्दछु ।

कार्ययोजनाको तयारीमा संलग्न सबैलाई धन्यवाद ।

८ पौष, २०७२

के.पी. शर्मा ओली

मुख्यसचिव

नेपाल सरकार
सिंहदरबार, काठमाडौं ।
फोन नं. :४२११०००, ४२११०८२
फ्याक्स नं. :४२११०६५

मन्तव्य

मुलुक एकात्मक राज्य व्यवस्थाबाट संघीय संरचनामा रुपान्तरित हुने क्रममा अघि बढिरहेको सन्दर्भमा संविधानका नवीनतम् प्रावधान समेतलाई कार्यान्वयन गर्न प्रभावकारी सुधारको जरुरी छ । प्रचलित कानूनमा संविधान अनुकूल संशोधन गर्ने तथा नयाँ कानूनको निर्माण गर्नु पर्ने भएको छ। यसै गरी संघ, प्रदेश, स्थानीय तहमा रहेका जनशक्ति, स्रोत र सम्पत्तिको सूची तयार गरी आवश्यक जनशक्ति तथा स्रोतको बाँडफाँट गरी समायोजन गर्न पनि नयाँ योजनाको तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नु छ।

विकास बहुआयामिक हुन्छ। विकास व्यवस्थापनको प्रमुख उद्देश्य दीगो विकास र आर्थिक वृद्धि हासिल गर्नु रहेको हुन्छ। दीगो विकासको अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै विकास निर्माणमा स्थानीय स्वामित्व स्थापित गरी पूँजीगत खर्चमा अभिवृद्धि गरी रोजगारीको अवसरहरु सिर्जना गर्न सकेमा देशको आर्थिक वृद्धिमा थप टेवा पुग्ने देखिन्छ। विकास आयोजनाको छनौट एवं कार्यन्वयनको प्रकृयालाई व्यवस्थित गर्न र आयोजना छनौट गर्दा प्राथमिकताको आधारमा व्यापक जनसहभागिता जुटाई छनौट गर्न सकेमा विकास व्यवस्थापनमा स्थानीय जनताको अपनत्व सिर्जना गर्न सकिने र विकास दीगो हुन गई प्रतिफल प्राप्त हुन सक्छ। यसका लागि विकास आयोजनाहरुको कार्यान्वयनमा गुणस्तर तथा प्राविधिक जवाफदेहितालाई पनि सुनिश्चित गर्नु उत्तिकै जरुरी देखिन्छ। यसै गरी विकासको प्रतिफलको न्यायोचित्र वितरण गर्ने पद्धति संघीय, प्रान्तीय र स्थानीय गरी तीनवटै तहमा स्थापित गर्न राजनीतिक, प्रशासनिक र सामाजिक प्रतिवद्धता अत्यावश्यक हुन्छ। यसका अतिरिक्त सेवा प्रवाह र गुणस्तर सुधारमा विशेष ध्यान दिनु अपरिहार्य छ ।

गत वैशाख १२ गते आएको विनासकारी भूकम्प र त्यसपछि आएका पराकम्पनबाट भएका क्षतिग्रस्त संरचनाहरुको पुनःनिर्माण कार्यलाई बिल्ड, व्याक, बेटर (Build, Back, Better) को अवधारणा अनुरुप नेपालको पुनःनिर्माण र नवनिर्माणको थालनीलाई एउटा उपयुक्त अवसरको रुपमा लिंदै भूकम्प पश्चातको आवश्यकताको पहिचान (Post Disaster Need Assessment) बमोजिम पुनःनिर्माण कार्य छिटो अगाडि बढाउन ढिलो भैसकेको छ । पुनःनिर्माण कार्य गर्दा दीर्घकालीन सोचका साथ सेवा प्रदायक सार्वजनिक निकायहरुको सघनीकरण गर्ने गरी पुनःनिर्माण गर्न तथा एकीकृत विकास योजना बमोजिम वस्ती विकासलाई प्राथमिकता दिनु औचित्यपूर्ण मानिने छ।

प्रस्तुत तत्काल सुधार कार्ययोजनाले नेपालको संविधानका प्रावधानहरुको कार्यन्वयनका लागि संक्रमणकालीन व्यवस्थापन, जनतालाई प्रवाह गरिने सार्वजनिक सेवा, विकास व्यवस्थापन तथा विनासकारी भूकम्प पछिको पुनःनिर्माण कार्यलाई समेटेको छ। यस कार्ययोजनाको कार्यान्वयन गर्ने उत्तरदायी निकाय र समयसीमा समेत

मुख्यसचिव

नेपाल सरकार
सिंहदरबार, काठमांडौं ।
फोन नं. :४२११०००, ४२११०८२
फ्याक्स नं. :४२११०६५

स्पष्ट रुपमा उल्लेख गरिएको र कार्ययोजनाको कार्यन्वयनमा अनुगमन र समीक्षाको आवश्यक व्यवस्था पनि गरिएको हुँदा कार्ययोजनाको कार्यान्वयन सफल हुने विश्वास गरिएको छ । यसवाट समग्र रुपमा मुलुकको दीगो विकास र आर्थिक वृद्धिमा प्रत्यक्ष टेवा पुग्ने छ भन्ने आशा राखिएको छ। कार्ययोजनामा नीतिगत, कार्यविधिगत र संस्थागत विषयहरुका अतिरिक्त कार्यस्थलवाट सेवा प्रवाह गर्ने तर्फ विशेष जोड दिइएको छ। तत्काल कार्यान्वयन हुन नसक्ने कार्यक्रमहरुलाई आगामी वर्षको नीति, कार्यक्रम र बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिने व्यवस्था समेत मिलाइएको छ। यसको कार्यन्वयन र सुधारमा सरोकारवालाको सुझावहरु अपेक्षित छन्।

मैले कायममुकायम मुख्य सचिव हुदाकै दिन विभिन्न मन्त्रालयका सचिवहरुसंगको पहिलो वैठकमा प्रतिवद्धता गरे अनुसार यो कार्ययोजना तयार गर्न सकेकोमा सन्तोष मानेको छु । तर यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा थप संवेदनशिल भै लाग्नु पर्ने समेत मैले महसूस गरेको छु ।

अन्तमा, प्रस्तुत कार्ययोजनाको प्रकाशनबाट सेवाग्राही र सेवा प्रदायक दुवै पक्ष लाभान्वित हुनेछन् भन्ने अपेक्षा राख्दछु । सुधार र सेवा प्रवाहमा निरन्तर चासो दिई निर्देशन तथा प्रेरणा दिनु भएकोमा सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू प्रति कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । कार्ययोजनाको तुर्जुमा गर्ने कार्यमा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी साथीहरुलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु। साथै नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) ले कार्ययोजना परिमार्जन सहित स्वीकृत गरी स्वामित्व ग्रहण गरेकोमा आभार प्रकट गर्दै कार्यान्वयनमा यथोचित सहयोग जुटने अपेक्षा राख्दछु।

डा. सोमलाल सुवेदी

८ पौष, २०७२

विषय सूची

विषय	पेज नं.
१.पृष्ठभूमि	१
२.कार्ययोजनाको तर्जुमा प्रक्रिया	१
३.कार्ययोजनाको आवश्यकता र औचित्य	२
४.कार्ययोजनाको लक्ष्य	२
५.कार्ययोजनाको उद्देश्य	३
६.तत्काल सुधारका क्षेत्रहरु	३
७. अनुगमन र मूल्यांकन	९
८. उपसंहार	१०

अनुसूची

१.पृष्ठभूमी

नेपालको संविधान जारी भए पछिको परिवर्तित संवैधानिक व्यवस्था अनुरुप मुलुकको सार्वजनिक प्रशासन एकात्मकबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहको संघीय ढांचामा रुपान्तरित भएकोले सार्वजनिक सेवामा जनताको समान र सहज पहुँचलाई सुनिश्चित गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई जनमुखी, जवाफदेही, पारदर्शी, गुणस्तरीय एवं संतुष्टिदायक बनाई सुशासनको थप प्रत्याभूति दिनुपर्ने भएको छ । यसैगरी संविधानका प्रावधानहरुको कार्यान्वयन गर्न आवश्यक कानूनी तथा नीतिगत र संरचनागत व्यवस्था गर्दै सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन गर्नुपर्ने अवस्था छ। यसका अतिरिक्त २०७२ बैशाख १२ गते आएको महाभूकम्प र पराकम्पबाट क्षती हुन पुगेका सार्वजनिक, सामुदायिक एवं निजी संरचनाहरुको पुनःनिर्माण तथा भूकम्पबाट पीडित सर्वसाधारण जनताको उचित व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता साथ अगाडि बढाउनु पर्ने टड्कारो आवश्यकता रहेको छ । विकास आयोजनाहरु संचालन गर्दा स्थानीय जनताको अपनत्व स्थापित हुनेगरी दीगो एवं नतिजामूलक विकास व्यवस्थापनमा थप जोड दिनुपर्ने अवस्था छ । उपर्युक्त सुधारका आधारभूत क्षेत्रहरुलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी प्रस्तुत तत्काल सुधार कार्ययोजना (Immediate Reform Action Plan) तयार गरिएको छ ।

२. कार्ययोजनाको तर्जुमा प्रक्रिया

मुलुकको प्रशासनलाई समयानुकुल सुधार गरी प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने कार्य सरकारवाट हुँदै आएको छ । नेपाल सरकारका नव नियुक्त मुख्य सचिवको अध्यक्षतामा पहिलोपटक मिति २०७२।४।२१ गतेका दिन वसेको नेपाल सरकारका सचिवहरुको वैठकबाट नेपाल सरकारका सवैं मन्त्रालय, केन्द्र, आयोग तथा सचिवालयहरुले "पुननिर्माण, सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन र सेवा प्रवाहलाई समेटेर आ-आफ्नो मन्त्रालय/निकायले तीन (३) वर्षमा गर्ने सुधार कार्यको लागि) तत्काल सुधार कार्ययोजना (Immediate Reform Action Plan) वनाउने" निर्णय भएको थियो । उल्लिखित निर्णय वमोजिम प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले सवै मन्त्रालय/केन्द्र/आयोग/सचिवालयहरुलाई सो वमोजिमको कार्ययोजना तयार गरी प्रेषित गर्न मिति २०७२।४।२२ मा पत्राचार भई कार्ययोजनाको मस्यौदा प्राप्त हुन आएको थियो। साथै सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूवाट आफ्नो पदवाहली पश्चात नेपाल सरकारका सचिव तथा विभिन्न सरकारी निकायका विशिष्ट श्रेणीका राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरुलाई दिनुभएको निर्देशनका विषय तथा मिति २०७२।७।२९ का दिन देशवासीका नाममा गर्नु भएको सम्बोधन समेतलाई समावेश गरी कार्ययोजनालाई दुई वर्षमा सम्पन्न गर्ने गरी परिमार्जन गरिएको छ । कार्ययोजनामा भएका निरन्तर प्रकृतिका र दुई वर्ष अवधि तोकिएका तर सो भन्दा लामो अवधि लाग्ने योजना तथा कार्यक्रमलाई तोकिएको समयावधि पश्चात पनि निरन्तरता दिने गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने व्यवस्था समेत मिलाइएको छ।

नेपाल सरकारका मन्त्रालय/केन्द्र/आयोग/सचिवालयहरुवाट प्राप्त भएका प्रारम्भिक मस्यौदा कार्ययोजनाहरुलाई सुधार तथा परिमार्जन गरी अन्तिम रुप प्रदान गर्न मुख्य सचिव स्तरीय निर्णयवाट प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका सचिवको संयोजकत्वमा अर्थ मन्त्रालय, (वजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा र वैदेशिक समन्वय महाशाखा), राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका सहसचिवहरु सदस्य रहेको समितिले मूख्यसचिवको प्रत्यक्ष निर्देशनमा रहि आवश्यक परिमार्जन गर्ने कार्य गरेको थियो । यसरी विभिन्न चरणमा औपचारिक अनौपचारिक छलफल गरी तयार गरिएको कार्ययोजनालाई नेपाल सरकार (मं.प.) को मिति २०७२।८।२४ को निर्णयवाट स्वीकृत भएपछि कार्ययोजनाले अन्तिम रुप पाएको हो । विभिन्न मन्त्रालय/आयोग/केन्द्र र सचिवालयहरुको निकायगत कार्ययोजना अनुसूची १ मा विस्तृत रुपमा उल्लेख गरी समावेश गरिएको छ ।

३.कार्ययोजनाको आवश्यकता र औचित्य

समग्र प्रशासन क्षेत्रमा समयानुकूल सुधार गरी मुलुकमा सुशासन कायम गर्ने प्रयासहरु हुदै आएका छन् । सुशासनका विश्वव्यापी मान्यताहरुको आधारमा मूल्यांकन गर्दा हाम्रो अवस्था अझै पनि सन्तोषप्रद देखिदैन। कानूनी राज्य, पारदर्शिता, जवाफदेहिता तथा भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलता जस्ता सुशासनका विश्वव्यापी मान्यताहरुमा सुधारका प्रयासहरुको नतिजा सकारात्मक देखिएता पनि अझै थप सुधारको खाँचो रहेको छ ।

नेपालको संविधान जारी भई मुलुक संघीय संरचनामा प्रवेश गरिसकेको छ । यस अवस्थामा संविधानका प्रावधानहरुको कार्यान्वयन गर्न सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन दक्षताको आवश्यकता र यसको लागि प्रशासनिक पुनःसंरचना गर्नुपर्ने भएको छ । साथै सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा थप सुधार गरी सेवा प्रवाहमा जनताको पहुँचलाई सुनिश्चित गर्नु आवश्यक छ ।यसका अतिरिक्त विकास व्यवस्थापनका नविनतम मान्यताहरुलाई अवलम्बन गरी विकासमा स्थानीय स्वामित्व स्थापित गरी दीगो विकास गर्नु जरुरी छ ।यही २०७२ साल वैशाख १२ गते गएको विनाशकारी भूकम्पवाट क्षति भएका संरचनाहरुको पुनःनिर्माण एवं एकीकृत वस्ति विकास गर्नु परेको छ । उपर्युक्त सुधारका क्षेत्रहरुलाई सम्बोधन गर्नको लागि दुई वर्षको समयसीमा निर्धारण गरी प्रस्तुत कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यसको कार्यान्वयनवाट प्रशासन सुधार सेवा प्रवाह र पुनःनिर्माणका माध्यमवाट संघीयतालाई व्यवहारमा ल्याउनमा टेवा पुग्ने अपेक्षा राखिएको छ ।

४.कार्ययोजनाको लक्ष्य

संविधानमा भएका व्यवस्थाहरुको कार्यान्वयनका निमित्त गर्नुपर्ने सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन, दीगो विकास व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा पुनःनिर्माण लगायतका क्षेत्रहरुमा जनताले

परिवर्तनको प्रत्यक्ष अनुभुति गर्ने गरी जनजीवनमा आवश्यक सुधार गरी नेपाल र नेपालीको समृद्धि बढाउनु कार्ययोजनाको लक्ष्य रहेको छ ।

५.कार्ययोजनाको उद्देश्य

नेपालको संविधान जारी भएपछि मुलुक संघीय ढाँचामा रुपान्तरित भएपछिको अवस्थामा संविधानका नविनतम प्रावधानहरुलाई कार्यान्वयन गर्न तत्काल सङक्रमणकालीन व्यवस्थापनको खाँचो रहेको छ । सेवा प्रवाह, विकास व्यवस्थापन तथा पुनःनिर्माण कार्यमा थप सुधार गरी जनताले परिवर्तनको अनुभुति गर्ने गरी जनस्तरमा सुधार गर्नु कार्ययोजनको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ ।अन्य उद्देश्यहरु निम्न वमोजिम रहेका छन ।

- विषयगत मन्त्रालय/निकाय अन्तर्गत सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, विकास व्यवस्थापन तथा पुनःनिर्माणका क्षेत्रमा तत्काल सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रहरुको पहिचान गर्नु,
- सुधारका क्षेत्रहरुको कार्यान्वयन गर्न समयबद्ध कार्ययोजना, अनुगमन तथा जिम्मेवार निकायहरु तोकी कार्ययोजनाको कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गर्नु र समुन्नत राष्ट्र निर्माण गर्ने कार्यमा प्रत्यक्ष रुपमा सघाउ पुऱ्याउनु रहेका छन् ।

६.तत्काल सुधारका क्षेत्रहरु

नेपालको संविधान जारी भएपश्चात् मुलुकमा राजनीतिक संक्रमणकालको व्यवस्थापन सँगसँगै प्रशासनिक एवं आर्थिक सुधारका क्षेत्रमा समेत सङक्रमणकालीन प्रबन्ध गर्नुपर्ने देखिएको छ।मूलतः सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन, पुनःनिर्माण, दीगो विकास व्यवस्थापन तथा प्रभावकारी सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई केन्द्रविन्दुमा राखी देहायका क्षेत्रको आधारमा प्रस्तुत कार्ययोजना तयार गरिएको छ।

६.१ नेपालको संविधानका प्रावधानहरुको कार्यान्वयनका लागि सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन

नेपालको संविधान जारी भएको परिवर्तित परिवेशमा मुलुक संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको रुपमा संघ,प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको मूल संरचनामा प्रवेश गरेको छ । संविधानमा उल्लिखित नयाँ व्यवस्था एवं राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व मार्ग दर्शनको रुपमा रहने गरी सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन गरी संविधानले गरेको नयाँ प्रावधानहरुको सफल कार्यान्वयन गर्न आवश्यक कानून तथा नीति निर्माणका साथै सरकारी निकायहरुको पुनःसंरचना गरी जनशक्ति, श्रोत र साधनको उचित व्यवस्थापन गर्नु पनि त्यतिकै महत्वपूर्ण हुन्छ । संविधानका नविनतम प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा निम्न सुधारका क्षेत्रहरुमा कार्ययोजना केन्द्रित रहेको छ ।

६.१.१ नीतिगत सुधार

नेपालको संविधानका प्रावधान कार्यान्वयन गर्न गराउन सम्बन्धित मन्त्रालय/निकायहरुले संविधान अनुरुप आ-आफ्नो कार्यक्षेत्र अन्तर्गत नीतिगत सुधारका क्षेत्र पहिल्याउदै नयाँ नीति जारी गरी, सो नीति अनुरुप कार्ययोजना तयार गरिनेछ।

६.१.२ नयाँ कानूनको निर्माण

नेपालको संविधानसंग वाझिने कानून एक वर्ष पश्चात स्वतः निस्प्रभावी हुने हुदाँ नयाँ कानून निर्माण गर्ने, आ-आफ्ना निकाय र मातहत निकायहरुसँग सम्बन्धित विषयहरुको कानूनलाई संविधानको प्रावधान अनुरुप मिलान गर्नु पर्नेछ । यसका लागि प्राथमिकताका क्षेत्रहरु पहिचान गरी यथासम्भव कानूनको निर्माण एवं प्रचलित कानूनमा आवश्यक संसोधन गरिनेछ ।

६.१.३ निकायगत जिम्मेवारी

नेपालको संविधान अनुरुप मन्त्रालय/केन्द्र/आयोग/सचिवालयहरुमध्ये सात निकायहरुको कार्य विश्लेषण (Functional Analysis) गरी सकिएको र पाँच निकायहरुको कार्यविश्लेषण हुदै गरेको अवस्था छ । सवै निकायहरुको कार्य विश्लेषण अनुरुप मन्त्रालय/केन्द्र/आयोग/सचिवालयको कार्यलाई संघीय संरचनाको ढाँचा अनुरुप जिम्मेवारी तोकी निकायगत कार्यलाई कार्यान्वयन गर्न समयसीमा तोकिनेछ।

६.१.४ निकायगत संगठनात्मक पुनःसंरचना

नेपालको संविधानमा भएको तीन तहको संघीय संरचना एवं कार्यमुखी र सहवर्ती अधिकार बमोजिम निकायगत नयाँ संगठनात्मक संरचना प्रस्ताव गरिनेछ। प्रस्तावित संरचना स्वीकृत गरी कार्यान्वयन आरम्भ गरिनेछ ।

६.१.५ जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना

केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको आ-आफ्नो जनशक्ति, स्रोत र सम्पत्तिको विवरणको प्रोफाइल (Profile) तयार गरी प्रस्तावित नीति, कानून र संरचना बमोजिम आवश्यक जनशक्ति योजना तयार गरी जनशक्ति र साधनको उचित व्यवस्थापन गरी सवै तहका क्रियाकलापलाई सुनिश्चितता एवं निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।

६.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाह

सार्वजनिक सेवामा जनताको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्दै सार्वजनिक सेवा प्रवाह समयमा नै उपलब्ध गराई जनतामा सरकारप्रतिको विश्वास बढाई सुशासनको अनुभुति दिलाइने छ । देशका दुर्गम तथा सुगम क्षेत्रहरुमा उपलब्ध गराइने सेवा प्रवाहको कार्यलाई व्यापक वनाउन अधिकतम रुपमा आधुनिक प्रविधि, स्वज्ञान र सिपको उपयोग गर्दै सेवा प्रदायक निकायहरुको नेतृत्वदायी क्षमतामा विकास गरिने छ । कार्यस्थलमा कर्मचारी व्यवस्थापन, उपस्थिति र क्रियाशीलतामा

जोड दिइनेछ। उपर्युक्त विषयलाई केन्द्रमा राखी प्रस्तुत कार्ययोजनामा निम्न विषयहरुलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

६.२.१ जनता केन्द्रित सेवा केन्द्रहरुको स्थापना

स्थानीय तहमा सेवा केन्द्रको आवश्यकता र औचित्य एवं कार्यविश्लेषण अनुसार सेवा केन्द्रको स्थापना तथा पुनःसंरचना गरिनेछ । सेवा प्रवाहलाई स्थानीयकरण गर्दै सेवाप्रवाहमा जनताको पहुँचलाई सहज र सुनिश्चित गरिनेछ। साथै त्यस्ता सेवा प्रदायक निकायहरुलाई एकीकृत सेवा केन्द्रको रुपमा स्थापना गरी सेवामुखी बनाईनेछ ।

६.२.२ सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको प्रयोग

सूचना प्रविधिको अधिक प्रयोगवाट ई-गभर्नेन्स (E-Governance) लाई प्रभावकारी बनाउन जोड दिने र त्यस्ता सार्वजनिक निकायहरुको नेतृत्वदायी क्षमता विकास गर्दै सेवा प्रवाह सुदृढीकरण गरी आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याईनेछ । यसैगरी सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने निकायहरुमा दैनिक कार्यसञ्चालनको गर्दा कार्य प्रकृया छोटयाइनेछ। न्यूनतम कागजहरु (Less Paper) को प्रयोग गर्ने गरी कार्यालयहरुलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

६.२.३ एकीकृत तथ्याङ्क (Unified Data Base System) को ब्यवस्था

जनतालाई कस्तो सेवाको आवश्यकता छ र जनचाहना के छ सो को पहिचान, तथ्यगत आधार एवं प्राथमिकताको विश्लेषण गरी जनताको चाहना र आवश्यकता अनुरुपका क्षेत्रहरुमा सेवा प्रवाह गरिनेछ ।यसको लागि एकिकृत तथ्याङ्क प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

६.२.४ बहुशिपयुक्त कर्मचारी व्यवस्था

स्थानीय तहका सेवा प्रदायक सार्वजनिक निकायहरुमा सेवाग्राहीसंग प्रत्यक्ष रुपमा संलग्न रही कार्य गर्नको लागि वहुशिपयुक्त कर्मचारी (Multi skilled Staff) को व्यवस्था क्रमशः मिलाईनेछ।

६.२.५ क्षतिपुर्ति सहितको सेवा प्रवाह

सेवा प्रवाहमा गुनासो व्यवस्थापनको व्यवस्था गरी निश्चित क्षेत्रमा क्षतिपुर्ति सहितको सेवाप्रवाह उपलब्ध गराइनेछ । साथै सेवा प्रवाह प्राप्त गर्न लाग्ने शुल्क, आवश्यक कागजात जस्ता विषयमा सरलीकरण गरी अत्यावश्यक वस्तुहरुको आपूर्ति व्यवस्था सहज बनाउदै लगिनेछ । हरेक केन्द्रीय निकायहरुले क्षतिपूर्ति मापदण्ड वनाई मातहतका कार्यस्थलहरुमा कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

६.२.६ सेवा प्रवाहमा निजी क्षेत्रको भूमिका

सबै प्रकारका सेवाहरु सरकारी निकायहरुबाट मात्रै उपलब्ध गराउन सम्भव हुदैन। त्यसैले के कस्ता सेवाहरु निजी क्षेत्रवाट उपलब्ध गराउन उपयुक्त हुने सो को विश्लेषण गरी निजी क्षेत्रलाई समेत सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सहभागी गराइनेछ ।निजी क्षेत्रको सामाजिक दायित्व निर्वाहमा

समेत जोड दिइनेछ। निजीक्षेत्रवाट भैरहेका सेवा व्यवस्थाको सहजीकरण र नियमन सम्बन्धित निकायवाट गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

६.२.७ अत्यावश्यक वस्तुको वैकल्पिक व्यवस्था

भूकम्प पछिको समय र अन्य सामान्य अवस्थामा वैकल्पिक ढुवानीको उपयुक्त व्यवस्थाको अभावको कारण राजधानी लगायत मुलुकका विभिन्न स्थानमा अत्यावश्यक वस्तुको तत्कालै व्यवस्था हुन नसकेको अवस्थालाई ध्यानमा राखी विभिन्न वैकल्पिक बाटोको व्यवस्था लगायत अत्यावश्यक वस्तुको आवश्यक भण्डारण र वितरणको उपयुक्त व्यवस्था मिलाईनेछ। यसको लागि जिम्मेवार प्रत्येक निकायले कार्य योजना वनाई कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

६.२.८ सेवा प्रवाह सन्तुष्टि मापन

सार्वजनिक निकायहरुले प्रदान गर्ने सेवा प्रवाहप्रति सर्वसाधारण जनताको सन्तुष्टि मापन गर्न क्षेत्रगत सेवा प्रवाह सर्भेक्षण गरिनेछ । सर्भेक्षणका आधारमा सुधार गरी सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ ।

६.२.९ स्वेतपत्र जारी गर्ने

सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने सबै मन्त्रालय/निकायहरुले आ-आफ्नो मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुबाट प्रदान गरिने सार्वजनिक सेवाहरुको स्वेतपत्र तयार गरी जारी गर्नुपर्नेछ । यसरी जारी गरिएको स्वेतपत्रका आधारमा पहिचान हुने सेवाको न्यूनता र गुणस्तरमा सुधार गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । यसका आधारमा समेत सम्बन्धित मन्त्रालयहरुको कार्यसम्पादनको मूल्यांकन गरिनेछ ।

६.२.१० स्थितिपत्र जारी गर्ने

सार्वजनिक संस्थानहरुले प्रवाह गर्ने सेवाको प्रावधान, उत्पादन र वितरणको कानूनी, नीतिगत एवं कार्यविधिगत व्यवस्थाका आधारमा सेवाको मात्रा एवं गुणस्तर सहितको स्थितिपत्र जारी गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । यसको आधारमा सेवामा प्रभावकारीता ल्याउन प्रत्येक मन्त्रालय/निकायले छुट्टै सुधार कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ । यस्तो कार्ययोजनाको सम्बन्धित माननीय मन्त्रीज्यूको नेतृत्वमा चौमासिक समीक्षा गरी सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था गरिने छ ।

६.३ विकास व्यवस्थापन

विकास व्यवस्थापनको परंपरागत अवधारणामा परिवर्तन गर्दै आर्थिक विकासको लागि क्षेत्रीय विकास योजना अन्तर्गत दीगो विकास तथा स्थानीय स्वामित्व स्थापित गरी विकासका रणनीति र कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरी समन्वयात्मक तवरले कार्यान्वयन गरिनेछ । नतिजामूलक ब्यवस्थापन अवलम्बन गर्दै मुलुकमा पूँजीगत खर्चमा अभिवृद्धि गरी उत्पादनमा बृद्धि एवं रोजगारीको श्रृजना गरिनेछ । राष्ट्र निर्माण गर्ने कार्यमा सवैको सहभागितालाई सुनिश्चित गरी विकास कार्यक्रमलाई अगाडि बढाइने छ । विकास व्यवस्थापनमा देहायका मार्गदर्शनलाई समेत अवलम्बन गरिनेछ ।

६.३.१ आयोजना बैंकको निर्माण

विषयगत मन्त्रालय/निकायहरुबाट विकास आयोजनाहरुको बैंक रोष्टर (Roaster) तयार गरिनेछ। अर्थ मन्त्रालयमा सबै निकायको सहभागितामा आयोजना बैंक निर्माण गरी रोष्टरभित्र परेका आयोजनाहरुलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यसञ्चालन गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ।

६.३.२ विकास आयोजनाहरुको छनौट तथा संचालन

आयोजनाहरुको छनौट विकासका दृष्टिले पछाडि परेको क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिदै सन्तुलित, वातावरण अनुकूल, गुणस्तरीय तथा दीगो रुपमा भौतिक पूर्वाधारको विकासलाई केन्द्रमा राखी गरिनेछ। साथै विकास कार्यहरुको छनौट एवं संचालन गर्दा जनसहभागितामूलक कार्य प्रकृया अपनाई स्थानीय निकायहरुसंग अनिवार्य समन्वय गर्ने र त्यस्ता कार्यमा स्थानीय जनताको अपनत्वलाई स्थापित गराइनेछ । केन्द्रवाट स-साना योजनामा खर्च गर्ने र निर्देशित गर्ने पद्धतिको अन्त्य गरी स्थानीय तहमा सुम्पनेछ ।

६.३.३ विकास आयोजनाहरुको तर्जुमा र कार्यान्वयन

सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापनमा समयानुकूल सुधार गरी विकास आयोजनाहरुको तर्जुमा र कार्यान्वयनलाई थप प्रभावकारी वनाइनेछ । पूँजीगत खर्च अभिवृद्धि गर्न आवश्यक उपायहरु अवलम्बन गरी विषयगत प्राथमिकताका क्षेत्रहरुको पहिचान गरी विकास कार्यक्रमहरु तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ । कार्यक्रमहरुको पहिचान तथा स्पष्ट आधारहरु तयार गरी तिनीहरुको कार्यान्वयनमा विशेष जोड दिइनेछ ।आयोजना कार्यान्वयनमा गुणस्तर र प्राविधिक जवाफदेहिता सुनिश्चित गरिनेछ ।

६.३.४. विकास आयोजनाहरुको कार्यान्वयन

आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ बजेट कार्यान्वयन वर्ष घोषणा भएकोले सो अनुरुप कार्य गर्न तथा पुँजिगत खर्च अभिवृद्धि गरी विषयगत क्षेत्रहरुको पहिँचान गर्दै कार्यसञ्चालन गर्न Calendar Operating Procedure (COP) बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ। उपभोक्ता समितिलाई सहजीकरण, नियमन र जवाफदेही बनाई विकास निर्माणका योजनाहरु कार्यान्वयन गरिनेछ ।

६.३.५ दिगो विकास एजेण्डा, २०३०

हालै संयुक्त राष्ट्र संघवाट घोषणा गरिएको दीगो विकासको एजेण्डा, २०३० लाई मनन गर्दै विकास प्रकृयामा दीगो विकासलाई आन्तरिकीकरण गरिनेछ । गरिवी न्यूनीकरण र सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमहरुलाई थप प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गरिनेछ ।

६.३.६ आयोजना र वजेटको खाडल कम गर्ने

आयोजनाको समग्रताको अवधारणा (Holistic Approach) अनुरुप आयोजनाको लागि आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरिनेछ । साथै आयोजना र बजेट बिचको खाडल (Gap) लाई कम गरिनेछ। कार्यान्वयन क्षमता र बजेटको उपलब्धताका आधारमा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने गरी

आयोजनाको संख्या पुनरावलोकन गरी कार्यान्वयनमा विशेष जोड दिइनेछ । यसै गरी अनुत्पादक र साना-साना आयोजनाहरुमा वजेट विनियोजन गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।

६.४ पुनःनिर्माण

वैशाख १२ गते आएको विनासकारी भूकम्प र त्यस पछि आएका पराकम्पनवाट ठुलो संख्यामा सार्वजनिक, सामुदायीक तथा निजी संरचनाहरु क्षति भएका थिए । यसरी क्षति भएका व्यक्तिगत घर, गोठ, धनसार, सरकारी भवन (कार्यालय/सेवा केन्द्र), सार्वजनिक प्रयोगका संरचनाहरु (विद्यालय, अस्पताल, स्थास्थ्य केन्द्र, सामुदायिक भवन) सांस्कृतिक मठमन्दिर, सांस्कृतिक धरोहर, दरबार तथा भौतिक पूर्वाधार (सडक, पुल, खानेपानी, सिचाई) जस्ता संरचनाहरुको पुनःनिर्माण कार्यलाई विल्ड, व्याक, वेटर (Build, Back, Better) को अवधारणा अनुरुप नेपालको पुनःनिर्माण र नवनिर्माणको थालनीलाई एउटा उपयुक्त अवसरको रुपमा लिदै पुनःनिर्माण कार्यलाई देहाय वमोजिम अगाडि बढाइनेछ ।

६.४.१ पुनःनिर्माण योजना

राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गरेको भूकम्प पश्चातको आवश्यकताको पहिचान (PDNA) तथा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद् कार्यालयवाट तयार गरीएको विपद् पश्चातको एकिकृत कार्ययोजना, २०७२ ले निर्दिष्ट गरे बमोजिम सम्बन्धित निकायहरुबाट आआफ्नो पुनःनिर्माण कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

६.४.२ सेवा प्रदायक कार्यलयहरुको सघनीकरण (Intensification)

भूकम्पको कारणबाट ध्वस्त भएका सरकारी कार्यालयहरुको पुनःनिर्माण गरी सुचारु गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेकोछ। यसका लागि दीर्घकालीन सोचका साथ सेवा प्रदायक सार्वजनिक निकायहरुको सघनीकरण गर्ने गरी पुनःनिर्माण गरिनेछ ।संघीय ढाँचामा सेवा प्रदायक निकायहरु राख्दा विद्यमान सेवा प्रवाह विन्दु भन्दा टाढा नहुने गरी राखिनेछ ।संघीयताको सङक्रमणकालीन व्यवस्थामा सेवा प्रवाहको निरन्तरतालाई विशेष ध्यान दिइनेछ ।

६.४.३ एकीकृत वस्ति विकास

एकीकृत योजना बनाएर सबै प्रकारका सेवा सुविधाहरुको उपलब्धता सहित बस्ती विकास गर्नुपर्ने हुदा समन्वयात्मक रुपमा पुनर्निर्माणका कार्यहरु अगाडि बढाईनेछ।साथै भूकम्प प्रभावित क्षेत्रहरुमा आवश्यक पूर्वाधारहरुको विकास गरी एकीकृत वस्ति विकास गर्ने कार्यलाई अभियानको रुपमा अघि बढाइनेछ ।

६.४.४ विल्ड, ब्याक, वेटर (Build Back Better)

हाम्रो पुनःनिर्माण पुनः अव्यवस्थित र अर्को प्रकोपलाई निम्त्याउने किसिमको हुनुहुँदैन। अतःपुनःनिर्माण कार्य गर्दा बिल्ड, ब्याक, वेटर (Build Back Better) को अवधारणालाई विशेष ध्यान दिएर पुनःनिर्माण कार्य गरिनेछ।पुनःनिर्माणको लागि भवन संहिताको प्रभावकारी

कार्यान्वयन गर्नुका साथै आवश्यकता अनुसार नयाँ निर्माण संहिता बनाई कडाइका साथ लागु गरिनेछ।

७. अनुगमन र मूल्यांकन

प्रस्तुत कार्ययोजनाको कार्यान्वयन गर्ने/गराउने दायित्व सम्बन्धित मन्त्रालय/केन्द्र/आयोग/सचिवालयको हुनेछ। कार्ययोजनाको सफल र प्रभावकारी कार्यान्वयनवाट कार्ययोजनाले अपेक्षा गरेको उद्देश्य पुरा हुने हुँदा यसतर्फ सम्बन्धित निकायहरुको सक्रिय भूमिका अपरिहार्य हुनेछ। प्रस्तुत कार्ययोजनाको अनुगमन एवं मूल्यांकनको व्यवस्था देहाय बमोजिम गरिनेछ ।

७.१ निकायगत प्रमुखको जिम्मेवारी

निकायगत कार्यान्वयन एवं अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी सम्बद्ध निकाय प्रमुखको हुनेछ ।प्रत्येक निकायमा एक जना सहसचिवलाई कार्यान्वयन सम्पर्क व्यक्तिको रुपमा तोकिनेछ ।

७.२ प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको जिम्मेवारी

कार्ययोजनाको समग्र समीक्षा एवं अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयवाट गरिनेछ ।

७.३ अनुगमनका सूचकहरुको व्यवस्था

अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्दा आधार, तथ्यांक र लक्ष्य सहितका सूचकहरु राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गर्ने र सो को आधारमा सूचकहरुको प्रयोग गरिनेछ । राष्ट्रिय योजना आयोगवाट गरिने अनुगमन र समीक्षामा कार्ययोजनाको विषयहरु पनि समाहित गरिनेछ ।

७.४ कार्यान्वयनको समीक्षा

कार्ययोजनाको समीक्षा प्रत्येक महिना हुने सचिव बैठकमा पेश गरिनेछ। साथै प्रत्येक चौमासिकमा मन्त्रालयस्तरको विकास समस्या समाधान समितिमा राखी समीक्षा गरिनेछ र सो को कार्यप्रगति सम्बन्धित निकायवाट प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय र राष्ट्रिय योजना आयोगलाई उपलब्ध गराइनेछ ।संलग्न निकायगत कार्ययोजनाहरुको कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिन आगामी वर्षहरुका नीति, कार्यक्रम र वजेटमा समावेश गरी निरन्तर सुधार गर्दै आवश्यकता अनुसार कार्यान्वयनलाई निरन्तर र प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ ।

७.५ कार्ययोजनाको कार्यान्वयन र कार्यसम्पादन मूल्यांकन

कार्ययोजनाको कार्यान्वयनलाई सम्बन्धित कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्यांकनसंग आवद्ध गरिनेछ।विभागीय प्रमुख र कार्यालय प्रमुखहरुसंग कार्य सम्पादन करार गर्दा यस कार्ययोजनाका विषयहरु समावेश गरिनेछ ।

८. उपसंहार

नेपालको संविधान जारी भएपछिको सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन, गत वैशाख १२ गते आएको विनासकारी भूकम्पपछिको पुनःनिर्माण, दिगो विकास व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा जनताको पहुँचलाई सुनिश्चित गर्ने विषय चुनौतीको रुपमा रहेका छन् । यिनै चुनौतीहरु सामना गर्न प्रस्तुत दुई वर्षे तत्काल सुधारको कार्ययोजना तर्जुमा गरिएको छ। यस कार्ययोजनामा विभिन्न मन्त्रालय/केन्द्र/आयोग/सचिवालय गरी ३३ वटा निकायका कार्ययोजनाहरु समावेश गरिएका छन् ।यसमा समावेश नभएका संवैधानिक निकाय, आयोग आदिले तर्जुमा गर्ने यस्तै प्रकृतिका कार्यक्रमहरु आवश्यकता अनुरुप यो कार्ययोजनासंग समन्वय गरी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।सम्बन्धित मन्त्रालय/निकाय स्वयंले तयार गरेको तत्काल सुधार कार्ययोजना र अन्तर्गतका क्रियाकलाप संचालन गर्ने प्रमुख दायित्व सम्बन्धित निकायहरुकै हुनेछ । दुई वा सो भन्दा बढी निकायसँग सम्बन्धित कार्यहरुको समन्वय प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय एवं राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालयवाट गरिनेछ । यसका अतिरिक्त अर्थ मन्त्रालय तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार सहयोग उपलब्ध गराउने छन् । आ-आफ्ना निकायगत क्षेत्रका कार्ययोजनाको सफल कार्यान्वयनबाट सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन एवं जनअपेक्षा अनुरुप सुशासनमा सुधार आउने र मुलुकलाई समुन्नत वनाउन मद्दत पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

अनुसूची

निकायगत कार्ययोजनाहरु

अनुसूची -१
निकायगत कार्ययोजनाहरु

१.प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

उद्देश्य : सुशासनको नेतृत्व गर्ने र नीति निर्माण, सुशासन, तथा सेवा प्रवाहको समन्वय, अनुगमन, सुपरिवेक्षणको विद्यमान अवस्थामा गुणात्मक परिवर्तन गर्ने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा	सहयोगी निकाय/शाखा	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखीम	कैफियत
१. सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	संघीय ढाँचा अनुरुप कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना तथा परिमार्जन गर्ने।	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास महाशाखा प्रमुख	सम्बन्धित शाखाहरु	१ वर्ष	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयको पुनःसंरचना र परिमार्जन हुने।	संघीयताको कार्यान्वयन राजनीतिक समन्वय तथा नीतिगत निर्णयमा समय लाग्न सक्ने।	संघीयता कार्यान्वयनको समग्र पक्षमा हुने प्रगतिसंग मिलान ।
१.२	संघीय स्वरुपसमेतलाई मध्यनजर गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण (O&M Survey) गरी समयानुकूल संगठन संरचनामा सुधार गर्ने ।	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास महाशाखा प्रमुख	सम्बन्धित शाखाहरु	चालु आर्थिक वर्ष २०७२/७३ भित्र	संगठनको उद्देश्य र भूमिका अनुरुप समयानुकूल संरचना र आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन हुने ।		
१.३	सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापनको लागि मन्त्रालयमा गठित प्राविधिक समितिसंग समन्वय गरी सङ्क्रमणकालीन व्यवस्था मिलाउन लगाउने ।	शासकीय सुधार महाशाखा	सम्बन्धित शाखाहरु	निरन्तर	सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापनको खाका तयार भई कार्यान्वयन भएको हुने।		
१.४	सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापनको लागि मन्त्रालय/निकायहरुमा संचालन गरिएका कार्यहरुको समन्वय र अनुगमन गर्ने/गराउने ।	शासकीय सुधार महाशाखा	सम्बन्धित शाखाहरु	निरन्तर	अनुगमन भएको हुने।	स्रोतको कमी हुन सक्ने।	स्रोत विनियोजन
१.५	संवैधानिक आयोगहरुको स्थापना र कार्य सञ्चालन गर्न समन्वय र सहजीकरण गर्ने।	मन्त्रिपरिषद् बैठक तथा संवैधानिक निकाय	सम्बन्धित शाखाहरु	निरन्तर	आयोगहरु स्थापना भएको हुने।	संघीयताको कार्यान्वयनमा समय लाग्न सक्ने ।	गठन र कार्यसम्पादनमा समन्वय

		महाशाखा					
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	सबै कर्मचारीहरुको वस्तुनिष्ठ एवं नतिजामूलक कार्यविवरण तयार गरी लागू गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा प्रमुख	सम्बन्धित शाखा प्रमुखहरु	६ महिना	▪ महाशाखा, शाखा र पद अनुसार कार्यविवरण तयार भई लागू हुने । ▪ कार्य जिम्मेवारी अझ स्पष्ट भई कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता आउने ।	कार्य जिम्मेवारी र भूमिकामा परिवर्तन र विस्तार हुनसक्ने ।	सामान्य प्रशासन शाखाले समन्वय गर्ने
२.२	सूचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोगबाट विद्युतीय शासन(E-governance)को प्रभावकारी उपयोग एवं विस्तार गर्नेः • अटोमेशन प्रणालीलाई पूर्णरुपमा सञ्चालन गरी अन्य मन्त्रालयमा समेत विस्तार र लागु गर्न प्रेरित गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा प्रमुख	सामान्य प्रशासन शाखा	निरन्तर	▪ सूचना प्रविधिको उपयोगमा बढोत्तरी एवं प्रभावकारिता आएको हुने । ▪ Paper Less अवधारणा कार्यान्वयन हुने र अभिलेख व्यवस्थापन सहज हुने ।	प्रविधिको अन्तरिकीकरणमा समय लाग्ने ।	सबै मन्त्रालयहरुमा विस्तार गर्ने
२.३	नेपाल सरकारका अति विशिष्ट तथा विशिष्ट श्रेणीका पदाधिकारीले गर्ने विदेश भ्रमण, दिवा तथा रात्रीभोज एवम् उपहारसम्बन्धीनिर्देशिका, २०७२ लाई कार्यान्वयन अनुगमन गर्ने।	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास महाशाखा प्रमुख	नेपाल सरकारका केन्द्रीय निकायहरु	तुरुन्त र निरन्तर	▪ नेपाल सरकारका अति विशिष्ट तथा विशिष्ट श्रेणीका पदाधिकारीले गर्ने विदेश भ्रमणदिवा तथा रात्रीभोज , उपहार एवंसम्बन्धीनिर्देशिका, २०७२ कार्यान्वयनमा आएको हुने । ▪ खर्चमा मितव्ययिता, पारदर्शिता र एकरुपता प्रवर्द्धन हुने ।	भरपर्दो अनुगमन संयन्त्र स्थापित हुन नसके निर्देशिकाको लक्ष्यअनुरुप कार्यान्वयनमा प्रभावकारी उपलब्धी हुन नसक्ने।	सबै निकायहरुकले आ-आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्नु पर्ने ।
२.४	सबै निकायहरुबाट महत्वपुर्ण दस्तावेजहरु (संवैधानिक निकाय तथा छानबिन समितिका प्रतिवेदन) प्राप्त गरी अभिलेख गर्ने र प्राप्त विवरणको विद्युतीय रुप र हार्ड कपी संरक्षण गर्ने ।	व्यवस्थापन तथा जनशक्ति विकास	सबै शाखा/ महाशाखा	निरन्तर	सबै निकायहरुबाट महत्वपूर्ण दस्तावेजहरु प्राप्त गरी अभिलेख राखिएको हुने ।	स्रोत साधनको कमी ।	समयमै प्राप्त गरी अभिलेखन गर्ने ।
२.५	राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	कानून तथा मानव	सबै शाखा/	निरन्तर	मानव अधकारको संरक्षण तथा सुशासन	स्रोत साधनको कमी ।	स्रोत साधनको

	तथा सर्वोच्च अदालतबाट भएका आदेश एवं निर्णयहरु कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने।	अधिकार महाशाखा	महाशाखा		कायम गर्ने दिशामा प्राप्त निर्देशनको कार्यान्वयन हुने ।		व्यवस्था ।
२.६	मानव अधिकारको विश्वव्यापी आवधिक समिक्षा अन्तर्गत प्रतिवेदन तयारी तथा सिफारिस कार्यान्वयन गर्ने/गराउने ।	कानून तथा मानव अधिकार महाशाखा	सबै शाखा/ महाशाखा	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।	दक्ष जनशक्तिको कमी र समन्वय ।	क्षमता वृद्धि र समन्वय ।
२.७	भ्रष्टाचार विरुद्धको राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्ययोजनाको कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन गर्ने ।	शासकीय सुधार महाशाखा	शान्ति समन्वय तथा शासकिय सुधार शाखा/ सम्बन्धित शाखाहरु	निरन्तर	अनुगमन भएको हुने।	स्रोत साधनको कमी ।	स्रोत साधनको व्यवस्था ।
२.८	गुनासो व्यवस्थापन इकाइवाट सम्पादित कार्यहरुको मासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदनहरु तयार गरी प्रचार प्रसार गर्ने ।	शासकीय सुधार महाशाखा	गुनासो व्यवस्थापन शाखा	निरन्तर	व्यवस्थापन इकाइका कार्यहरु प्रचार प्रसार गरिएको हुने ।	समन्वयको कमी/ कमजोर प्रतिबद्धता ।	प्रभावकारी समन्वय ।
२.९	सुशासन सम्बन्धी र सम-सामयिक सुधारका विषयमा सरोकारवालाहरुसंग ४/४ महिनामा अन्तरक्रिया गर्ने ।	शासकीय सुधार महाशाखा	सम्बन्धीत शाखाहरु	निरन्तर	सुशासन सम्बन्धी र सम सामयिक सुधार सम्बन्धमा अन्तरक्रिया भएको हुने।	समन्वयको कमी/ कमजोर प्रतिबद्धता ।	
२.१०	गुनासो सुनुवाईलाई प्रभावकारी बनाउन हेलो सरकारलाई क्षेत्रीय स्तरमा संचालन गर्ने/गराउने ।	शासकीय सुधार महाशाखा	व्यवस्थापन तथा जनशक्ति विकास महाशाखा	२ महिनाभित्र	हेलो सरकार क्षेत्रीय/स्थानीय स्तरमै संचालन भएको हुने र स्थानीय स्तरको गुनासाहरु स्थानीय स्तरवाटै समाधान हुने ।	श्रोतसाधनको कमी ।	
२.११	भ्रष्टाचार न्यूनीकरणका क्षेत्रमा कृयाशिल गैरसरकारी संस्थाहरुसंग साझेदारी गरी अनुशिक्षण कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने/गराउने	शासकीय सुधार महाशाखा	सबै शाखाहरु	निरन्तर	अनुशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन हुने।	श्रोतसाधनको कमी ।	
२.१२	सार्वजनिक ईकाइबाट प्रदान	योजना अनुगमन	सबै महाशाखा/	निरन्तर	सार्वजनिक ईकाइबाट प्रदान गरिने सेवा	अपर्याप्त स्वामित्व ।	स्वामित्व बढाउने

	गरिने सेवा प्रवाहको अवस्था बारेमा नमुना सर्वेक्षणको आधारमा स्थलगत अनुगमन गर्ने । साथै सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण गराई नीतिको प्रभाव मुल्याङ्कन गर्ने	महाशाखा	शाखाहरु		प्रवाहको अवस्था बारेमा नमुना सर्वेक्षणको आधारमा स्थलगत अनुगमन गरिएको हुने।		
२.१३	विभिन्न संवैधानिक निकायहरुबाट प्राप्त हुने प्रतिवेदनहरु उपर मन्त्रिपरिषद् अन्तर्गतका सम्बन्धित समितिमा छलफल गर्ने र प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझावहरुको कार्यान्वयन स्थितिबारे अनुगमन र समीक्षा गर्ने पद्धति शुरु गर्ने ।	मन्त्रिपरिषद् बैठक तथा संवैधानिक निकाय महाशाखा	सम्बन्धित शाखा	निरन्तर	विभिन्न संवैधानिक निकायहरुबाट प्राप्त हुने प्रतिवेदनहरु उपर मन्त्रिपरिषद् अन्तर्गतका सम्बन्धित समितिमा छलफल गर्ने र प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझावहरुको कार्यान्वयन स्थितिबारे अनुगमन र समीक्षा गर्ने पद्धति शुरु गरिएको हुने ।	स्रोत साधन र समन्वयको कमी ।	
२.१४	हरेका मन्त्रालय/निकायको कार्यसम्पादन सुचकाङ्क तयार गरी (Online) मार्फत प्रगती अनुगमन गर्ने ।	योजना अनुगमन महाशाखा	सम्बन्धित शाखा	४ महिना	अनुगमन प्रतिवेदन	कमजोर प्रतिबद्धता ।	
२.१५	सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ३८ वमोजिम केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिको वैठक कम्तिमा वर्षमा ६ पटक आयोजना गरी निर्णय कार्यान्वयनको प्रगित अनुगमन गर्ने ।	योजना अनुगमन महाशाखा	सबै शाखाहरु	निरन्तर	जनसरोकार विषय सम्बोधनमा सघाउ पुग्ने ।	निर्णय कार्यान्वयनमा तदारुकताको कमी ।	कार्यान्वयन गर्ने ।
२.१६	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	योजना अनुगमन महाशाखा	सबै शाखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।	जागरको कमी ।	प्रतिवद्धताका साथ कार्य गर्ने ।
२.१७	प्रत्येक मन्त्रालयलाई प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन,	शासकीय सुधार महाशाखा	सबै शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।	सुधारको प्राथमिकतामा कम ध्यान ।	प्राथमिकता दिने ।

	२०७० अनुरुप यो कार्ययोजनामा दोहोरो नपर्ने गरी कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन लगाउने।						
२.१८	निजामती सेवा नियमावली, २०५० मा रहेको नेतृत्व मूल्याङ्कन समितिलाई सकृय बनाउने।	शासकिय सुधार महाशाखा	सबै शाखाहरु	निरन्तर	निजामती सेवा नियमावली, २०५० मा रहेको नेतृत्व मूल्याङ्कन समितिलाई सकृय भएको हुने	मूल्याङ्कनको उपयोग र समन्वयको कमी ।	उपयोग गर्ने ।
२.१९	क्षेत्रीय प्रशासकले चौमासिक प्रगति विवरण सचिव बैठकमा पेश गर्ने।	योजना अनुगमन महाशाखा	सबै शाखाहरु	निरन्तर	क्षेत्रीय प्रशासकले चौमासिक प्रगति विवरण सचिव बैठकमा पेश भएको हुने	स्रोत साधनको कमी	स्रोत व्यवस्थापन
२.२०	नेपाल सरकारका विभागहरुवीच आवधिक रुपमा अन्तकृया कार्यक्रम संचालन गर्न लगाई सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने।	योजना अनुगमन महाशाखा	सबै शाखाहरु	निरन्तर	नेपाल सरकारका विभागहरुवीच आवधिक रुपमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरी सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता अभिवृद्धि भएको हुने ।	समन्वयको कमी र वैठक व्यवस्थापनमा समय लाग्ने ।	वैठक व्यवस्थापन गर्ने ।
२.२१	नेपाल सरकारका सबै केन्द्रीय निकायमा आन्तरिक नियन्त्रण कार्यविधि तर्जुमा र कार्यान्वयनको अनुगमन प्रभावकारी बनाउने	योजना अनुगमन महाशाखा	सबै शाखाहरु	निरन्तर	सबै केन्द्रीय निकायमा आन्तरिक नियन्त्रण कार्यविधि तर्जुमा र कार्यान्वयनको अनुगमन प्रभावकारी भएको हुने	समन्वयको कमी ।	
२.२२	बेरुजु रहित आर्थिक कारोवारलाई बढावा दिनका साथै वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	व्यवस्थापन तथा जनशक्ति विकास	सबै शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।	समन्वयको कमी र प्राथमिकता ।	
२.२३	प्रत्येक निकायको सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न लगाउने।	व्यवस्थापन तथा जनशक्ति विकास	सबै शाखाहरु तथा सम्बन्धित मन्लाय, आयोग, सचिवालय	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।	समन्वयको कमी र न्यून प्रतिवद्धता ।	
२.२४	सार्वजनिक सेवा प्रवाहको श्वेत	योजना अनुगमन	सबै शाखाहरु तथा	१ वर्षभित्र	सार्वजनिक सेवा प्रवाहको श्वेत पत्र	समन्वय र कार्य	

	पत्र (white paper) प्रकाशन गर्न लगाउने ।	महाशाखा	सम्बन्धित मन्लाय, आयोग, सचिवालय		(white paper) प्रकाशन भएको हुने ।	संस्कृतिको कमी ।	
३. विकास व्यवस्थापन							
३.१	मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्य योजनाको कार्यान्वयन स्थितिको वार्षिक कार्यक्रम बनाई अनुगमन गर्ने ।	कानून तथा मानव अधिकार महाशाखा	सवै शाखा/ महाशाखा	निरन्तर	मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्य योजनाको कार्यान्वयन स्थितिको अनुगमन गरिएको हुने ।	समन्वयको कमी/ कमजोर प्रतिबद्धता ।	
३.२	लैंगिक हिंसाको अन्त्य तथा लैगिक सशक्तिकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनाको कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन गर्ने ।	कानून तथा मानव अधिकार महाशाखा	सवै शाखा/ महाशाखा र सम्बन्धित निकाय	निरन्तर	अनुगमन भएको हुने ।	समन्वयको कमी।	
३.३	राष्ट्रिय महत्वका/गौरवका आयोजनाहरुको कार्यान्वयन अनुगमन गर्ने Online मार्फत प्रगित प्राप्त गर्ने ।	आर्थिक पूर्वाधार महाशाखा	सम्बन्धित शाखा	निरन्तर	सहभागिता र अनुगमन भएको हुने।	समन्वयको कमी।	
३.४	पूर्वाधार विकाससँग सम्बन्द्ध मन्त्रालय/निकायहरूको नीति वार्षिक कार्यक्रम एवं विवरणहरू विश्लेषण तथा अनुगमन गर्ने ।	आर्थिक पूर्वाधार महाशाखा	सम्बन्धित शाखा	निरन्तर	नीति वार्षिक कार्यक्रम एवं विवरणहरू विश्लेषण तथा अनुगमन भएको हुने ।	समन्वय र सहयोगमा कमी ।	
३.५	काठमाण्डौं उपत्यका भित्रका सडक विस्तार र सो सँग सम्बन्धित निकायहरूबीच समन्वय, स्थलगत निरीक्षण र निर्देशन दिने ।	आर्थिक पूर्वाधार महाशाखा	सम्बन्धित शाखा	हरेक महिना	निरीक्षण भएको र निर्देशन दिएको हुनुपर्ने ।	समन्वयको कमी ।	
३.६	देशको अर्थतन्त्र वैदेशिक सहायता, वैदेशिक रोजगार तथा राष्ट्रिय पूर्वाधार विकाससँग सम्बन्धित नीतिहरूको अनुगमन तथा समीक्षा गरी सुधारका लागि सुझाव पेश गर्ने ।	आर्थिक पूर्वाधार महाशाखा र सामाजिक विकास महाशाखा	सम्बन्धित शाखा	निरन्तर	सुझाव पेश भएको हुने ।	समन्वयको कमी ।	

३.७	मन्त्रिपरिषद्वाट भएका निर्णयहरुको अभिलेख व्यवस्थापनको लागि सफ्टवेयर (Software) निर्माण गर्ने साथै अभिलेख विद्युतिय (Digital) रुपमा तयार गरी संरक्षण गर्ने र अभिलेखको हार्डकपी तयार गरी राख्ने ।	मन्त्रिपरिषद् बैठक तथा संवैधानिक निकाय महाशाखा	व्यवस्थापन तथा जनशक्ति विकास महाशाखा	१ वर्षभित्र	अभिलेख व्यवस्थापनको लागि Software निर्माण तयार भएको हुने ।	श्रोतसाधनको कमी ।	
३.८	नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रमको कार्ययोजना तयार गर्न लगाई अनलाईन (Online) मार्फत प्रगतिको अनुगमन गर्ने ।	योजना अनुगमन महाशाखा	सम्बन्धित शाखा तथा सम्बन्धित मन्त्रालय/आयोग/ सचिवालय	४ महिना	अनुगमन प्रतिवेदन	पूर्वाधारको कमी ।	
३.९	कार्यसम्पादन सूचकका आधारमा मन्त्रालय/केन्द्रीय निकायहरुको मुल्याङ्कन र (Ranking) गर्ने ।	योजना अनुगमन महाशाखा	सम्बन्धित शाखा	२ महिना	मन्त्रालय/केन्द्रिय निकायहरुको Ranking भएको हुने	समन्वयको कमी ।	
३.१०	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु विरुद्ध हुने भेदभाव अन्त्य र उनीहरुको उत्थान, विकास र अधिकारको प्रवर्द्धन संयन्त्र, २०६८ तथा छुवाछुत अन्त्य तथा दलितहरुको अधिकार प्रवर्द्धन संयन्त्र, २०६८ बमोजिम वैठक गरी निर्णय कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्ने ।	सामाजिक विकास महाशाखा	सामाजिक विकास शाखा सबै शाखाहरु	निरन्तर	निर्णय कार्यान्वयन भएको हुने ।	श्रोतसाधनको कमी ।	
३.११	राजनीतिक तथा संवैधानिक पदमा नियुक्तिको लागि विभिन्न क्षेत्रका विषयका विज्ञहरुको सूचि (रोष्टर) तयार गर्ने	शासकीय सुधार महाशाखा	सम्बन्धित शाखाहरु	३ महिनाभित्र	रोष्टर तयार भएको हुने		
४. पुनःनिर्माण							
४.१	समग्र पुनःनिर्माण कार्यलाई समन्वय, सहजीकरण र अनुगमन	योजना अनुगमन महाशाखा	सामाजिक विकास शाखा सबै	निरन्तर	समग्र पुनःनिर्माण कार्यलाई समन्वय, सहजीकरण र अनुगमन भएको हुने ।		

	गर्ने ।		शाखाहरु				
४.२	नीतिगत समन्वय, पृष्ठपोषण र सुधार ।	सामाजिक विकास महाशाखा	सामाजिक विकास शाखा सबै शाखाहरु	निरन्तर	नीतिगत समन्वय, पृष्ठपोषण र सुधार भएको हुने।		
४.३	पुनःनिर्माण प्राधिकरण तत्काल गठन गर्ने ।	प्रधानमन्त्रि तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	कानून,न्याय,तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	तत्काल	पुनःनिर्माण प्राधिकरण गठन भएको हुने ।		

२. अर्थ मन्त्रालय

उद्देश्यः दिगो, समावेशी र सन्तुलित विकासका माध्यमद्वारा नेपालालाई सन् २०२२ सम्ममा विकासशील राष्ट्रमा रुपान्तरण गर्न संघीय प्रणाली अनुरुपका समसामयिक वजेट प्रणाली, वित्तीय क्षेत्र, राजस्व प्रणाली र आर्थिक सेवा प्रवाहका व्यवस्था स्थापित गर्ने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको अर्थ तथा वित्तीय व्यवस्थापनको प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	अर्थ मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।	संघीयता कार्यान्वयनमा राजनीतिक सहजता र प्रतिवद्धता ।	
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।	संघीयता कार्यान्वयनमा राजनीतिक सहजता र प्रतिवद्धता ।	
१.३	हाल अर्थतन्त्रमा परेको असरको यथार्थ चित्रण र सरकारको आगामी कार्यदिशा बारे स्वेतपत्र जारी गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	तत्काल	स्वेतपत्र जारी भएको हुने ।		
२.सर्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	केन्द्रीय राजस्व बोर्डको गठन गर्ने।	अर्थ मन्त्रालय	प्रधान मन्त्री तथा मन्त्री परिषद्को कार्यालय,सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, कानून न्याय संविधान सभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय।	२ वर्ष (२०७४ असार)	राजस्व प्रशासनमा व्यवसायिक दक्षता र सीप बृद्धि हुने र स्वायत्तता अभिवृद्धि भई वित्त संरचना सुदृढ बन्ने ।	व्यवस्थापिक-संसदबाट अनुमोदन हुन समय लाग्न सक्ने ।	
२.२	कर सम्वन्धि ऐन नियममा भएका व्यवस्थालाई एकीकृत कर संहिता (Tax	अर्थ मन्त्रालय	राजस्व व्यवस्थापन	२ वर्ष	स्वेच्छिक कर सहभागिता प्रबद्धन हुने, कर सहभागिता	कर संहिता तयार गर्न थप समय लाग्न सक्ने ।	

	code) निर्माण गर्ने।		महाशाखा र अन्तर्गतका विभागहरु।	(२०७४ असार)	लागत घट्ने, राजस्व संरक्षण हुने, राजस्व जोखिम कम हुने ।		
२.३	कर सम्वन्धी एकीकृत विद्युतीय सूचना प्रणाली स्थापना गर्नका साथै वोभ वेस आसीकुडा (Web-based ASYCUDA) प्रणाली लागु गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय, सूचना संचार तथा प्रविधि मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभागहरु	२०७४ असार	एकीकृत सूचना प्रणाली तयार भई व्यवसायिक लागत घट्ने, राजस्व संरक्षण हुने आयात निर्यात प्रक्रिया सरलीकरण हुने तथा तथ्याकं अद्यावधिक हुने ।	विभिन्न विभागहरुको फरक फरक सफ्टवेयर एकीकृत गर्दा प्राविधिक समस्या आउन सक्ने ।	
२.४	आन्तरिक राजस्व भुक्तानीमा विद्युतीय भुक्तानी (e-payment system) लागु गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	आन्तरिक राजस्व विभाग	२०७४ असार	करदाताको सहभागिता वढ्ने, करदाताको लागत घट्ने र राजस्व संकलनमा अपेक्षित सुधार हुने ।	करदाता शिक्षाको प्रवर्द्धन गर्न तथा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्न समस्या हुन सक्ने ।	करदाता शिक्षा प्रवद्धन र प्रोत्साहन ।
२.५	भन्सारमा एकद्धार प्रणालीको अवलम्वन गरी अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार सम्वन्धी सूचना एकै विन्दुबाट प्रवाह गर्ने गरी प्रणाली विकास गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	सवै भन्सार कार्यालयहरु र निजी क्षेत्र	२०७४ मंसिर	Nepal National Single window(NNSW) को विकास गरी Trade Information Portal को कार्यान्वयनबाट करदाताको व्यवसायिक लागत कम हुने।	सम्बद्ध सवै निकायहरुको समन्वयमा एकद्धार प्रणालीको अवलम्बन गर्न समस्या हुन सक्ने ।	
२.६	राजस्व समूहमा रहने पदहरुका लागि आवश्यक न्युनतम शैक्षिक योग्यता परिवर्तन गर्ने तथा राजस्व समूहलाई छुट्टै सेवाकोरुपमा विकास गर्ने । तल्ला तहमा जाने राजस्व अधिकार बमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन तथा समायोजन गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	लोकसेवा आयोग र सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	२०७३ असार	राजस्व प्रशासनमा व्यवसायिकता र दक्षता अभिवृद्धि हुने ।	सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरुबाट अवरोध आउन सक्ने ।	
२.७	वैदेशिक सहायताको प्रतिवद्धता	अर्थ मन्त्रालय	सम्बद्ध	२०७२ असोज	वैदेशिक सहायताको	अपेक्षित मात्रामा वैदेशिक	वैदेशिक

	(Commitment) र प्राप्ति वा निकाशा (Disbursment) वीचको खाडल (gap) कम गर्दै वजेटमा अनुमान गरिएको वैदेशिक सहायताको पूरै रकम प्राप्त गर्ने र समय भित्रै वैदेशिक सहायताको शोधभर्ना माग गर्ने/प्राप्त गर्ने ।		मन्त्रालयहरु र परियोजनाहरु	देखि शुरु गर्ने	Commitment र Disbursment वीचको gap कम भएको हुने, वजेटमा अनुमान गरिएको वैदेशिक सहायताको पूरै रकम प्राप्त हुने र समय भित्रै वैदेशिक सहायताको शोधभर्ना प्राप्त भई वित्तीय सन्तुलन कायम हुने ।	सहायता परिचालनमा सुधार गर्न कठिनाइ हुन सक्ने, आयोजनाको खर्च गर्ने क्षमता वृद्धि गर्न समय लाग्न सक्ने, आयोजनाको लेखा तयार गर्न ढिलाई हुन सक्ने ।	सहायताको प्रभावकारी परिचालन ।
२.८	बैदेशिक सहायता नीति अनुसार सबै सहायतालाई राष्ट्रिय प्रणालीसँग आवद्ध गर्ने	अर्थ मन्त्रालय	सम्बद्ध मन्त्रालयहरु र परियोजनाहरु	निरन्तर	बैदेशिक सहायता नीति अनुसार सबै सहायतालाई राष्ट्रिय प्रणालीसँग आवद्ध भएको हुने	सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाहरुबाट सहयोग नहुने ।	
२.९	धितोपत्र विनिमय वजारमा धितोपत्रको कारोवार पुरै अनलाईन (Online) मा आधारित वनाउने	अर्थ मन्त्रालय	नेपाल धितोपत्र वोर्ड	२०७३ पौष	पूँजी बजारको अवस्था तथा लगानीको निर्णय सम्वन्धमा सर्वसाधरणलाई जानकारी हुने ।	सवै भौगोलिक क्षेत्रलाई समेट्न नसकिने Software Develop गर्न समय लाग्न सक्ने ।	
२.१०	वित्तीय क्षेत्र विकास रणनीति (Financial Sector Development Strategies) तर्जुमा गरी कार्वान्वयन गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	नेपाल राष्ट्र बैंक	२०७३ श्रावण	रणनीति तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको हुने, वित्तीय क्षेत्रको विकासमा थप योगदान पुग्ने ।	कार्यान्वयन गर्ने निकायहरुबाट अपेक्षित तयारी गर्न थप समय लाग्न सक्ने ।	
२.११	वित्तीय साक्षरता नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	नेपाल राष्ट्र बैंक	२०७४ कार्तिक	वित्तीय साक्षरता नीति तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको हुने, सर्वसाधरणमा बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रको वारेमा थप जानकारी हुने र जनतामा बैंकिग सेवा विस्तार हुने ।	सरोकारवाला निकायहरुवाट नीति कार्यान्वयन र समन्वय गर्न कठिनाइ हुन सक्ने ।	
२.१२	कोषहरुको नियमन सम्बन्धी संयन्त्रको नीतिगत व्यवस्था गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	नेपाल राष्ट्र बैंक	२०७४ मंसिर	विभिन्न कोषहरुको नियमन तथा परिचालन प्रभावकारी हुने ।	सरोकारवाला निकायहरुवाट नीति कार्यान्वयन र समन्वय गर्न कठिनाइ हुन सक्ने ।	
२.१३	नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान कार्यान्वयन	अर्थ मन्त्रालय	महालेखा	२०७४ मंसिर	नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र	सरोकारवाला निकायहरुवाट	

	गरी लेखा प्रणालीलाई समयानुकूल बनाउने।		परिक्षकको कार्यालय		लेखामान कार्यान्वयन गरी लेखा प्रणालीलाई समयानुकूल भएको हुने।	नीति कार्यान्वयन र समन्वय गर्न कठिनाइ हुन सक्ने ।	
२.१४	राजश्व वक्यौता असुलीमा तीब्रता दिने।	अर्थ मन्त्रालय	महालेखा परिक्षक कार्यालय	निरन्तर	राजश्व वक्यौता असुलीमा थप प्रगति भएको हुने।		
२.१५	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.१६	एकल खाताकोष प्रणालीलाई अझ प्रभावकारी बनाउने ।	अर्थ मन्त्रालय	महालेखा नियन्त्रक कार्यालय	१ वर्ष भित्र	एकल खाताकोष प्रणाली प्रभावकारी भएको हुने ।		
२.१७	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.१८	वेरुजु रहित आर्थिक कारोवारलाई बढावा दिनुका साथै वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.१९	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.२०	सार्वजनिक संस्थान व्यवस्थापन, वित्तीय र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता कायम गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	सार्वजनिक संस्थान व्यवस्थापन, वित्तीय र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता भएको हुने ।		
३. विकास व्यवस्थापन							
३.१	वजेट व्यवस्थापन तथा वित्तीय उत्तरदायित्व सम्वन्धी कानुन तर्जुमा गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय	२०७३ असार	वजेट तर्जुमा, अनुगमन तथा मूल्याकंन प्रभावकारी हुने र सार्वजनिक खर्चको उत्तरदायित्व अभिवृद्धि हुने	प्रकृयागत ढिलाईले समयमै सम्पन्न हुन नसक्ने ।	

३.२	योगदानमा आधारित निवृत्तिभरण प्रणाली लागु गर्न आवश्यक कानून तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	अर्थ मन्त्रालय	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय	२०७३ असार	योगदानमूलक निवृत्तभरण प्रणाली लागु हुने र सरकारको दीर्घकालिन वित्तीय भार घट्ने ।	सरोकारवालहरुको असहयोग	राजनीतिक नेतृत्वको प्रतिवद्धता र सहयोग ।
३.३	विषयगत मन्त्रालय बजेट सूचना प्रणाली (LMBIS) मा समसामयिक परिमार्जन गरी कार्यक्रम स्वीकृति र वजेट खर्च गर्ने अख्तियारको प्रक्रिया सरल बनाउने । केन्द्रीय र स्थानीय तहका योजनाहरुको सीमाङ्कन वजेट सीमा दिंदा नै स्पष्ट पार्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, सबै मन्त्रालयहरु	२०७३ जेठ	यर्थाथपरक र कार्यक्रममूलक वजेट तर्जुमा हुने, प्रक्रियागत ढिलासुस्ती हट्ने, वजेट कार्यान्वयनमा तीव्रता आउने र सार्वजनिक खर्च गर्ने क्षमता वढ्ने र वजेटको दक्षता अभिवृद्धि हुने ।	यसको पूर्ण परिपालनामा असहयोग हुन सक्ने, स्थानिय स्तरमा आवश्यक प्रविधि र सीपको अभाव हुन सक्ने ।	
३.४	क) राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकमा रहेको नेपाल सरकारको शेयर मध्ये ३०% सर्वसाधारणका लागि जारी गर्ने । ख) नेपाल बैंक लि.मा रहेको नेपाल सरकारको शेयर विनिवेश प्रक्रिया शुरु गर्ने । ग) कृषि विकास बैं. र नेपाल टेलिकमको विनिवेश (Divestment) को कार्य सम्पन्न गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	नेपाल राष्ट्र बैंक नेपाल राष्ट्र बैंक सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय, ने.रा.बैं.	२०७३ असार २०७४ असार २०७४ असार	रा.बा.बैंकमा सर्वसाधारण शेयर होल्डरको सहभागिता रहने । ने.बैं.लि.को शेयर विनिवेश भई सरकारको स्वामित्व घट्ने । कृषि विकास बैं.र नेपाल टेलिकममा रणनीतिक साझेदार प्रवेश भई यी संस्थाहरुको कारोवार र दक्षता अभिवृद्धि हुने ।	विनिवेश गर्ने प्रक्रियामा सहयोग हुन सक्ने ।	
३.५	वित्तीय वजारको विकासका लागि सेयर ऋणपत्र तथा अन्य बजारयोग्य उपकरणहरुको करोवार कारठमाण्डौका अतिरिक्त अन्य मुख्य शहरहरुवाट समेत हुने	अर्थ मन्त्रालय	सम्बन्धित निकाय	निरन्तर	वित्तीय वजारको विकासका लागि सेयर ऋणपत्र तथा अन्य बजारयोग्य उपकरणहरुको करोवार		

	व्यवस्था मिलाउने ।				कारठमाण्डौका अतिरिक्त अन्य मुख्य शहरहरुवाट समेत हुने व्यवस्था भएको हुने।		
३.६	नेपाल मेटेल कं, नेपाल म्यारनेसाइट प्रा. लि., वीरगंज चिनी कारखाना लि. नेपाल औषधि लि. र बुटवल धागो कारखाना लि.को पुनःसंरचना एवं व्यवस्थापनमा सुधार गरी निजी क्षेत्र समेतको सहभागितामा परिचालन गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	उद्योग मन्त्रालय	नेपाल मेटेल कम्पनि र नेपाल औषधि लिमिटेड २०७३ असार, बाँकी संस्थानहरु २०७४ मंसिर	वन्द भएका सरकारी उद्योगहरुको पुनसंरचना भई सञ्चालनमा आउने ।	पुनसंरचना प्रक्रिया लामो हुन सक्ने, सरोकारवालाबाट अपेक्षित सहयोग नहुने ।	
३.७	सार्वजनिक निजी साक्षेदारी नीति तथा कानुनको तर्जुमा गरी यस नीति अन्तर्गत नमुनाको रुपमा तीनवटा आयोजनाहरुको कार्यान्वयन गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग , निजी क्षेत्र	२०७२ पुष देखि निरन्तर	सार्वजनिक निजी साक्षेदारी अवधारणा कार्यान्वयनमा आई पूर्वाधार विकासमा तीव्रता आउने ।	कानुन तर्जुमा गर्न ढिलाई हुन सक्ने, आयोजना कार्यान्वयनमा कठिनाई हुने ।	
३.८	नवीन विचारमा आधारित आविस्कार, उद्यम र प्रविधिको लागि घोषणा गरिएको शुरु कोष (Start up fund) बाट स्रोत प्रवाह गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग , उद्योग मन्त्रालय,निजी क्षेत्र	२०७२ पुष देखि निरन्तर	उद्यमशीलता र नवप्रवर्तनलाई प्रोत्साहन भई आर्थिक विकासले गति लिने ।	कोषमा रकम जम्मा गर्न र त्यसको परिचालनमा कठिनाई हुने ।	
३.९	राष्ट्रिय गौरवका आयोजना तथा प्राथमिकता प्राप्त ठूला आयोजनाहरुमा लेखापाल/लेखा अधिकृतहरुको विशिष्टिकृत व्यवस्थापन गर्ने।	अर्थ मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा र क्षेत्रगत निकाय	निरन्तर	जनशक्ति व्यवस्थापन भएको हुने ।		
३.१०	निजी क्षेत्रको विकास र वैदेशिक लगानीको प्रवर्द्धन ।	अर्थ मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा र क्षेत्रगत निकाय	निरन्तर	वैदेशिक लगानीको प्रतिवद्धता प्राप्त हुने ।		
३.११	खानेपानी लिफ्टिङ आयोजनाहरुमा मापदण्ड बनाई अनुदान उपलब्ध गराउने ।	अर्थ मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा र क्षेत्रगत निकाय	निरन्तर	खानेपानीको सुविधा सुलभ हुने ।		
३.१२	सहायता व्यवस्था पेल्टफर्म (Aid Management Platform (AMP)) मा विपद् पश्चात (Post Disaster) लगायतको तथ्याङ्क समावेश गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	सम्बद्ध मन्त्रालयहरु र परियोजनाहरु	२०७२ असोज देखि शुरु गर्ने	सहायता सूचना प्रणालीमा सबै किसिमका सहायताको डाटावेश रहेको हुने ।	AMP का Feature हरु PDNA Data सित Compatible नहुन सक्ने ।	

३.१३	आयोजना बैक (Project Bank) स्थापना गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग/सबै मन्त्रालय/ सचिवालयहरु	१ वर्ष	आयोजना बैक (Project Bank) स्थापना भएको हुने ।		
३.१४	कृषि विकास बैक मार्फत कृषि उत्पादन वृद्धि र रोजगारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम तर्जुमा गरी सहुलियतपूर्ण ऋण उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग/सबै मन्त्रालय/ सचिवालयहरु	१ वर्ष	कृषि विकास बैक मार्फत कृषि उत्पादन वृद्धि र रोजगारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम तर्जुमा गरी सहुलियतपूर्ण ऋण उपलब्ध गराउने व्यवस्था भएको हुने ।		
४. पुनःनिर्माण							
४.१	पुनःर्निमाणका लागि रु ३०० अर्वको वैदेशिक सहायता परिचालन गर्ने र नेपाल सरकारको स्रोतलाई पनि आवश्यकता अनुरुप विनियोजन गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	सम्बद्ध मन्त्रालयहरु/ पुनर्निर्माण प्राधिकरण	रु ५० अर्ब २०७३ असार रु १०० अर्ब २०७४ असार रु १५० अर्ब २०७४ असार	भूकम्पपछिको पूनःर्निमाणका लागि वैदेशिक सहायता परिचालन भएको हुने ।	प्रक्षेपण अनुसारको सहायता प्राप्त नहुन सक्ने, योजना तर्जुमा र खर्च गर्न कठिनाई हुने ।	
४.२	भुकम्प पीडितका लागि सहुलियत दरमा घर निर्माण कर्जा वैंक मार्फत उपलव्ध गराउने ।	अर्थ मन्त्रालय	नेपाल राष्ट्र बैंक	२०७२ श्रावणदेखि २०७४ असार	भुकम्प पीडितका लागि सहुलियत दरमा घर निर्माण कर्जा वैंक मार्फत उपलव्ध भएको हुने ।	कर्जा प्रवाह प्रक्रियामा समस्या आउन सक्ने ।	
४.३	भूकम्पबाट असर परेको आवासीय घर, कृषि, व्यवसाय तथा पर्यटन लगायतका क्षेत्रलाई पुनकर्जा उपलब्ध गराउन तथा व्याज सहुलियत प्रदान गर्न नेपाल राष्ट्र बैंक अन्तर्गत आर्थिक पुनरुद्धार कोष स्थापना गरी परिचालन गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	नेपाल राष्ट्र बैंक, नीजि क्षेत्र	२०७२ पौष देखि निरन्तर	भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त आर्थिक क्षेत्रको पुनरुत्थान भई अर्थतन्त्र गतिशील हुने ।	अन्तरनिकाय समन्वय र प्रक्रियामा जटिलता आउन सक्ने ।	
४.४	वित्तीय नियन्त्रण र अनुशासन कायम गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	नेपाल राष्ट्र बैंक, नीजि क्षेत्र	२०७२ पौष देखि निरन्तर	वित्तीय नियन्त्रण र अनुशासन कायम भएको हुने।	अन्तरनिकाय समन्वय र प्रक्रियामा जटिलता आउन सक्ने ।	

४.५	वैदेशिक सहायता परिचालन, नियमन, समन्वय र प्रभावकारी बनाउने ।	अर्थ मन्त्रालय	सम्बन्धित मन्त्रालय/निकायहरु	२०७२ पौष देखि निरन्तर	वैदेशिक सहायता परिचालन, नियमन, समन्वय र प्रभावकारी भएको हुने ।	अन्तरनिकाय समन्वय र प्रक्रियामा जटिलता आउन सक्ने ।	
४.६	संघीयताको कार्यान्वयन गर्दा प्रदेश र स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण र सन्तुलनको मापदण्ड तयारी र कार्यान्वयन गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	सम्बन्धित मन्त्रालय/निकायहरु	२०७२ पौष देखि निरन्तर	संघीयताको कार्यान्वयन गर्दा प्रदेश र स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण र सन्तुलनको मापदण्ड तयारी र कार्यान्वयन भएको हुने ।	अन्तरनिकाय समन्वय र प्रक्रियामा जटिलता आउन सक्ने ।	
४.७	भुकम्पपिडित परिवारलाई २ लाख रकमको पहिलो किस्ता तत्काल वितरण गर्ने ।	अर्थ मन्त्रालय	सम्बन्धित मन्त्रालय/निकायहरु	१ महिना	रकम वितरण भएको हुने ।		

३. उद्योग मन्त्रालय

उद्देश्यः उद्यमशिलता अभिवृद्धि मार्फत अर्थतन्त्रलाई टेवा पुऱ्याउदै औधोगिक उत्पादनलाई उच्च गुणस्तरयुक्त एवं प्रतिस्पर्धात्मक बनाई उत्पादित वस्तुको निर्यात बढाउदै औधोगिक क्षेत्रमा स्वदेशी तथा विदेशी लगानी आकर्षित गर्दै सन्तुलित क्षेत्रीय विकासमा उद्योग क्षेत्रको योगदान बढाउने ।

क्र.स	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१.अन्तरिम व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा व्यवस्था भएको औधोगिक विषयलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघिय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघिय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	उद्योग विभागको सवै सेवालाई अनलाइनमा लैजाने ।	उद्योग विभाग	उद्योग मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	सूचना प्रविधि (ICT) र WEB मार्फत सेवाग्राहीले पर्याप्त सेवाको अवसर पाउने ।	दक्ष जनशक्ति व्यवस्था हुन नसकेमा ।	उद्योग विभागमा चालु आ.व. वाट कार्यक्रम शुरु भैसकेको
२.२	विदेशी लगानी र सहजीकरण केन्द्र वा	उद्योग			विदेशी लगानीकर्ताहरुमा	नीतिगत सुधार र वजेट ।	

	इकाइको स्थापना र संचालन ।	मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय			एकद्धार सेवा पुग्न गइ विदेशी लगानी वृद्धी हुने ।		
२.३	औधोगिक तथ्यांक अद्यावधिक प्रकाशन गर्ने ।	उद्योग विभाग	उद्योग मन्त्रालय	१ वर्ष	औद्योगिक तथ्यांक सम्बन्धमा पछिल्लो अद्यावधिक विवरण बारे सम्बद्ध व्यक्ति र निकाय जानकार हुने ।	बजेट	
२.४	एकद्वार तथा एकल विन्दु सेवा संचालन गर्ने ।	उद्योग विभाग	उद्योग मन्त्रालय	१ वर्ष	उद्योगसँग सम्बन्धित सम्पूण सेवा एकै स्थानबाट प्रवाहित भएको हुने ।	बजेट	
२.५	जनशक्तिको क्षमतामा विकास गर्ने।	उद्योग मन्त्रालय	उद्योग मन्त्रालय तथा मातहतका निकायहरु	२ वर्ष	दक्ष सेवा प्रदान हुने	बजेट	
२.६	औद्योगिक व्यवसाय नियमावली तयार गर्ने ।	उद्योग मन्त्रालय (औद्योगिक प्रवद्र्धन महाशाखा)	उद्योग विभाग, घरेलु तथा साना उद्योग विभाग, घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, नेपाल उद्योग बाणिज्य महासंघ, उद्योग परिसंघ	२ बर्ष	देशमा उद्योग स्थापना, संचालनका लागि नियमनकारी भूमिका निर्वाह गर्नुका साथै औद्योगिक प्रवद्र्धनमा टेवा पुग्ने ।	ऐन चालु आ.व.मा संसदवाट प्राप्ति भई आएको अवस्थामा।	
२.७	नेपाल व्यवसाय मञ्चको लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने समपुरक (Matching Fund) व्यवस्थित गर्न नेपाल व्यवसाय मञ्चको	उद्योग मन्त्रालय (औद्योगिक प्रवर्द्धन	नेपाल व्यवसाय मञ्चसंग सम्बन्धित	१ बर्ष	नेपाल व्यवसाय मञ्चलाई व्यवस्थित गरी संचालन गर्ने		

	कोष संचालन निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	महाशाखा)	निकायहरु		।		
२.८	नेपाल औषधि लिमिटेडवाट विश्व स्वास्थय संगठन (WHO) असल उत्पादन अभ्यास (GMP Standard) पूरा गरी जीवन रक्षक औषधि (Life Saving Drug) उत्पादन गर्ने ।	सम्बन्धित संस्थान	उद्योग मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	२ बर्ष भित्र	उद्योग संचालनमा आउंदा देशको कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा सहयोग पुग्ने एवं रोजगारी बढ्ने एवं जीवन बचाउने औषधिको अभाव नहुने एवं महामारी र विपत्तमा समेत औषधिमा आत्मनिर्भर हुन सकिने ।	वजेट व्यवस्था	
२.९	सरकारी उद्योग र संस्थानका कर्मचारीहरुको सम्पत्ती विवरणलाई व्यवस्थित गर्ने ।	उद्योग मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित संस्थान, समिति, प्रतिष्ठान, उद्योग ।	२ वर्ष भित्र	सम्पत्ति विवरण व्यवस्थित हुने ।	थप वजेट ब्यवस्था	
२.१०	प्रयोगशालामा सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (Laboratory Information Management System (LIMS)) सम्वन्धी Software प्रयोग गरी सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थीत गर्ने ।	नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग	उद्योग मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	निरन्तर	प्रयोगशालाहरुको कार्यसम्पादनमा सुधार भई सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता हुने ।	नियमित विद्युतको व्यवस्था र उपयुक्त जनशक्ती तथा Software को व्यवस्था ।	
२.११	अत्याधुनिक विश्लेषण सेवाहरु जस्तै GC Mass, HPLC, AAS, HPTLC जस्ता उपकरणहरु वाट परिक्षण सेवा क्षेत्रको विस्तार गर्दै लैजाने ।	नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग	उद्योग मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	आम उपभोक्ताहरुको स्वास्थ्य तथा सुरक्षा सँग सरोकार रहने विषयहरुको थप	दक्ष र आवश्यक संख्यामा जनशक्ती र वजेटको उपलव्धता, पदपूर्ती र	

	साथै वैज्ञानिक नापतौल अन्तर्गत Length, Humidity, Time, Medical Equipment, Proving Tank, Flow meter, Utility meter (Water meter, Electrical meter) सेवाको विस्तार गर्ने ।				व्यवस्थापन कार्यमा सहजता, निकासी व्यापार टेवा पुग्ने, गुणस्तर अभिवृद्धी हुने तथा शुसासनमा सहयोग पुग्ने ।	संगठनको पूनसंरचना ।	
२.१२	थप निकासी जन्य वस्तुहरु जस्तै पश्मिना, स्टीलका सामाग्री, हस्तकला तथा नेपाली कागज सँग सम्वन्धीत प्रयोगशालाहरु ऐक्रीडीटेशन (Accridiation) गर्दै लैजाने ।	नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग	उद्योग मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्था मन्त्रालय	२ वर्ष	प्रयोगशालाको अन्तराष्ट्रिय मान्यता प्राप्ती भई दुई पक्षिय तथा वहु पक्षिय संझौताको विस्तार एवं निकासी व्यापारमा टेवा पुग्ने।	जनशक्तिको कमी, दक्ष जनशक्ती विकास तथा स्थिरता	
२.१३	विभागमा Reference Materials तयार गर्ने, Cosmetic, Polymers, Natural Products र Medical सामाग्रीको परिक्षण सुविधा विस्तार गर्ने तथा प्रविणता परिक्षण लाई अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार संचालन गर्ने ।	नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग	उद्योग मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्था मन्त्रालय	२ वर्ष	विभाग लगायत अन्य प्रयोगशालाहरुको गुणमा सुधार, तुलनात्मक रुपमा लाभको क्षेत्रमा गुण विकास क्षमताको वृद्धि ।	आवश्यक वजेटको उपलव्धता, दक्ष जनशक्तीको उपलव्धता ।	
२.१४	नेपाल गुणस्तर निर्धारण कार्यलाई असल गुणस्तर अभ्यास (Good Standardization Practice) अनुसार अवलम्वन गर्ने ।	नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग	उद्योग मन्त्रालय, नेपाल गुणस्तर परिषद्	१ वर्ष	शुसासन र व्यापार वृद्धिमा टेवा पुग्ने ।	सरोकारवालाहरुको सकृय सहभागिता ।	
२.१५	ट्याक्सी मिटर परिक्षण सम्वन्धी आधुनिक उपकरण सुविधा थप गर्ने ।	टेक्सी टेम्पो ईकाई	नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग	२ वर्ष	आम उपभोक्ताहरु लाभान्वित हुने र उपभोक्तामा टेक्सी मिटर प्रति विश्वास वृद्धि हुने ।	वजेट र उपकरणको उपलव्धता ।	
२.१६	विदेशी उत्पादनहरुमा नेपाल गुणस्तर	नेपाल गुणस्तर	उद्योग मन्त्रालय,	१ वर्ष	स्वदेशी वजारमा गुणस्तरीय	निर्देशीकाको स्वीकृती ।	

	प्रमाणीकण सेवा गर्ने ।	तथा नापतौल विभाग	नेपाल गुणस्तर परिषद्		वस्तुहरुको उपलव्धता ।		
२.१७	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	उद्योग मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.१८	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	उद्योग मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.१९	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	उद्योग मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.२०	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	उद्योग मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शाखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरि कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.२१	वित्तिय घाटामा गई धेरैकम क्षमतामा संचालन भै रुग्ण आवस्थामा पुगेका उद्योगहरुको अध्ययन गरी ३५ वटा उद्योगहरुको रुग्णता पहिचान गरी सिफारिश गर्ने	उद्योग मन्त्रालय (औद्योगिक प्रबर्द्धन महाशाखा)	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, नेपाल राष्ट्र बैक, नेपाल बैकर्स एशोसिएशन, नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स संघ	२ बर्ष	संचालन गर्न कठिनाई परेका उद्योगहरुको व्यवस्थापन तथा संचालन भई औद्योगिक उत्पादनमा बृद्धि र रोजगारी सिर्जना हुने ।		

२.२२	कम्पनी रजिष्टारको कार्यलाई चुस्त र दुरुस्त वनाउने सम्बन्धमा Online Registration No access of People within CRO premises Documentation गर्ने ।	कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय	उद्योग मन्त्रालय	१ वर्ष	कम्पनी रजिष्टारको कार्यमा थप सुधार भएको हुने ।	वजेट	
२.२३	वैदेशीक लगानीमा भएको प्रकृयागत व्यवस्थालाई सरल बनाउने ।	उद्योग विभाग	उद्योग मन्त्रालय	१ वर्ष	वैदेशीक लगानीमा भएको प्रकृया सरल हुने ।	वजेट	
२.२४	वौद्धिक सम्पति (IP) को क्षेत्र लाई प्रभावकारी बनाउने	उद्योग विभाग	उद्योग मन्त्रालय	१ वर्ष	IP को Sector प्रभावकारी भएको हुने ।		
२.२५	प्रभावकारी अनुगमनको व्यवस्था मिलाउने । ।	उद्योग मन्त्रालय	सम्बन्धित विभागहरु	३ महिना	प्रभावकारी अनुगमन व्यवस्था भएको हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	विभागहरुको नया भौतिक संरचना निर्माण गर्ने। (संघीय ढाँचा र आवश्यकता अनुरुप)	उद्योग विभाग, घरेलु तथा साना उद्योग विभाग, खानि तथा भुगर्भ विभाग	उद्योग मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय र भवन विभाग	२ वर्ष	जिर्ण पुरानो संरचना विस्थापीत भइ नया भवनवाट सेवा प्रवाह गर्नु पर्ने तथा भुकम्पवाट प्रभावित भग्नावशेष हटाइ पनुर्निर्माण गर्नु पर्ने ।	वजेट र टेन्डर प्रकृया ।	चालु आ.व. वाट कार्यक्रम शुरु भैसकेको

३.२	महिला उद्यमी तयार गरी देशको औद्योगिकीकरणमा महिलाहरुलाई सहभागी गराउन प्रोत्साहनको लागि १५० भन्दा वढी महिलाहरुलाई उत्कृष्ट महिला उद्यमी पुरस्कार प्रदान गर्ने ।	उद्योग मन्त्रालय (औद्योगिक प्रवद्र्धन महाशाखा)	उद्योग विभाग, घरेलु तथा साना उद्योग विभाग, घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, नेपाल उद्योग बाणिज्य महासंघ, नेपाल उद्योग परिसंघ, राष्ट्रिय महिला उद्यमी महासंघ, राष्ट्रिय लघु उद्यमी महासंघ	२ बर्ष	महिलाहरुको उद्यमशीलता विकास भई देशको औद्योगिकीकरणमा महिला सहभागिता बृद्धि भई थप रोजगारी समेत सिर्जना हुने ।	वजेट	
३.३	उद्योग मन्त्रालयका कार्यहरुलाई स्वचालित पद्धति(Automation System) मा लैजाने ।	उद्योग मन्त्रालय	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र ।	२ बर्ष भित्र	कार्य सम्पादनमा सुधार ल्याउने र अभिलेख व्यवस्थित हुने ।	वजेट	
३.४	युवा उद्यमशीलता तथा औद्योगिक जनशक्ति विकास विशेष कार्यक्रम निर्देशिका तयार गर्ने ।	घरेलु तथा साना उद्योग विभाग	उद्योग मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष	निर्देशिका तयार भएको हुने ।		
३.५	महिला उद्यमशीलता विकास कोष प्रति वर्ष १० जिल्लाका दरले विस्तार गरी ३ वर्षभित्र थप ४६ जिल्लामा विस्तार गर्ने ।	घरेलु तथा साना उद्योग विभाग	उद्योग मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	महिला उद्यमशीलको विकास।	बजेटको निरन्तरता	

३.६	नेपाल गुणस्तर तर्जुमा गर्न, आयत निर्यात तथा सर्वजनिक निकायहरुले खरिद गर्ने वस्तुहरुको परिक्षण सम्वन्धी अनुसन्धान गर्ने ।	नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग	उद्योग मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्था मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	वस्तुको गुणस्तरीयतामा वृद्धी ।	आवश्यक वजेटको उपलव्धता, दक्ष जनशक्तीको उपलव्धता ।	
३.७	जियोलोजिकल म्यूजियम स्थापना गर्ने ।	खानी तथा भूगर्भ विभाग	उद्योग मन्त्रालय र सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	यस आ.व. भित्र	नेपालका खनिज पदार्थको भौगर्भिक अवस्थितिको जानकारी हुने ।	अन्तर निकायगत समन्वय ।	
३.८	भू-इन्जिनियरिङ अध्ययन गर्ने ।	खानी तथा भूगर्भ विभाग	उद्योग मन्त्रालय	यस आ.व. भित्र	भूकम्प प्रभावित ८ स्थानमा पुर्ननिर्माणको लागि भू-इन्जिनियरिङ अध्ययन अनुसन्धान सम्पन्न हुने ।	वजेट तथा अन्तर निकायगत समन्वय ।	
३.९	साधारण निर्माणमुखी खनिज अन्वेषण तथा प्रवद्र्धन १२ स्थापना गर्ने ।	खानी तथा भूगर्भ विभाग	उद्योग मन्त्रालय, विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय, वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय, संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय, उर्जा मन्त्रालय लगायत	यस. आ.व.	भूकम्प पछिको पूर्वाधार/पुननिर्माणमा सहज आपूर्ति हुने ।	अन्तर निकायगत समन्वय ।	

			अन्य निकाय				
३.१०	भौगर्भिक प्रयोगशालाहरुको स्तर उन्नती गर्ने ।	खानी तथा भूगर्भ विभाग	उद्योग मन्त्रालय	यस आ.व. भित्र	भौगर्भिक अध्ययन, अनुसन्धानमा अभिवृद्धि र छिटो छरितो कार्य सम्पादन हुने ।	सार्वजनिक खरिद नियमावलीका केहि प्रावधानहरुले असहज परिस्थिति	
३.११	भूकम्प मापन गर्ने स्टेशनहरुका स्तर उन्नती गर्ने ।	खानी तथा भूगर्भ विभाग, DASE फ्रान्स सरकार	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय	यस आ.व. भित्र	भूकम्पीय अध्ययन अनुसन्धान बढी परिष्कृत हुने ।	वजेट	
३.१२	उद्यमशिलताको विकास र श्रम सम्बन्धमा सुधार गर्ने ।	सम्बन्धित विभागहरु	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय	यस आ.व. भित्र	उद्यमशिलताको विकास र श्रम सम्बन्धमा सुधार भएको हुने ।		
३.१३	स्वेदशी उत्पादनमा वृद्धि गर्ने र संभव भए सम्म स्वदेशी उत्पादन प्रयोग गर्ने ।	उद्योग मन्त्रालय	सम्बन्धित विभागहरु	निरन्तर	स्वेदशी उत्पादनमा वृद्धि भई सो को प्रयोग भएको हुने ।		
४.पुनःनिर्माण							
४.१	भूकम्पबाट क्षति पुगेका जिल्ला स्थित घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयको पुनर्निमाण गर्ने ।साथै विभागहरुको भवन निर्माण गर्ने ।	- उद्योग विभाग - खानि विभाग	अर्थ मन्त्रालय, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, पुनर्निर्माण प्राधिकरण	२ वर्ष	भवन निर्माण हुने	वजेट	
४.२	भूकम्प पीडितहरुलाई आय आर्जन तथा व्यवसाय संचालनमा सहयोग पुर्‍याउन तालीम, प्रशिक्षण र अन्य सहयोग पुऱ्याउने/ यस्ता	सम्बन्धित विभागहरु	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, उद्योग	यस आ.व. भित्र	भूकम्प पीडितहरुलाई आय आर्जन तथा व्यवसाय संचालनमा सहयोग पुर्‍याउन	वजेट	

	कार्यक्रम संचालनमा स्थानीय तहमा रहेका वडा नागरिक मञ्च र नागरिक सचेतना केन्द्रलाई पनि सहभागी गराउने ।		मन्त्रालय		तालीम, प्रशिक्षण सम्पन्न भएको हुने ।		

४.उर्जा मन्त्रालय

उद्देश्यः देशको सर्वाङ्गीण विकासको लागि विद्युतमा आत्मनिर्भर हुने गरी विद्युत उत्पादन, प्रसारण र वितरण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने ।

क्र.सं.	सुधारका क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समयसीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधान वमोजिम उर्जा सम्बन्धी प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	उर्जा मन्त्रालय/ विद्युत विकास विभाग	जल तथा उर्जा आयोग	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	उर्जा मन्त्रालय/ विद्युत विकास विभाग	जल तथा उर्जा आयोग	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	नेपालभित्रका वितरण लाइनहरु पुरानो र विस्तार हुन नसकेको सन्दर्भमा वितरण प्रणालीलाई भरपर्दो, वातावरण तथा सौन्दर्य मैत्री तवरमा क्रमिकरुपले विस्तार गर्दै सर्वसाधारणका लागि विद्युतमा पहुँच बढाउँदै लैजान वितरण गुरु योजना (Distribution Master Plan) तयार गर्ने ।	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	अर्थ मन्त्रालय, एशियाली विकास बैंक	२ वर्ष/निरन्तर	सर्वसाधारणको विद्युतमा पहुँच बढ्दै जाने र वितरण क्षमता अभिवृद्धि हुने	विद्युत वितरणमा प्राविधिक दक्षता बढाउन समय लाग्न सक्ने ।	
२.२	ऊर्जा मन्त्रालयको समग्र संगठनात्मक संरचना, जनशक्ति विकास लगायत दरबन्दी संख्या वृद्धि तथा व्यवस्थापन गर्ने ।	ऊर्जा मन्त्रालय,	अर्थ मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	६ महिना	बढ्दो जिम्मेवारी र कार्य सम्पादनका आधारमा कार्यमूलक नतिजा प्राप्त हुने ।	कार्य सम्पादन क्षमता तथा स्तरको ह्रास ।	O&M को गृहकार्य भइरहेको ।
२.३	आयोजनाको विकास निर्माणका लागि वैदेशिक मुद्रामा भुक्तानी प्रक्रिया सहज बनाइने ।	ऊर्जा मन्त्रालय	नेपाल राष्ट्र बैंक, आयोजना प्रबर्द्धक, नेपाल विद्युत प्राधिकरण	६ महिना	अनावश्यक ढिलाई व्यहोर्न नपर्ने ।		मुद्रा अपचलन हुन सक्ने ।
२.४	प्रसारण मूल्य (Transmission Pricing) खास गरी Wheeling Chargesका विषयमा स्पष्ट मापदण्ड निर्माण गर्ने ।	ऊर्जा मन्त्रालय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, विद्युत विकास विभाग	१ वर्ष	विद्युत खरिद बिक्रीको वातावरण र लगानीमा पारदर्शिता आउने ।	लगानी आकर्षणमा व्यवधान ।	
२.५	जलविद्युत आयोजनाबाट प्राप्त हुने रोयल्टीको व्यवस्थित वितरण गर्ने	ऊर्जा मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय,	६ महिना	वितरण प्रणाली सन्तुलित	वितरण	

	प्रयोजनका लागि आवश्यक वितरण कार्यविधि सुनिश्चित गर्ने ।		स्थानीय विकास मन्त्रालय, विद्युत विकास विभाग		हुने।	असन्तुलित हुने।	
२.६	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, सञ्चालक समितिका सञ्चालहरुका लागि आवश्यक आचार संहिता (Code of Conduct) निर्माण गरी लागु गर्ने।	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	उर्जा मन्त्रालय	३ महिना	नैतिक ह्यसमा स्वभाविक नियन्त्रण हुने।	स्वच्छन्दता बढ्ने र अनियन्त्रित हस्तक्षेप हुन सक्ने।	
२.७	विद्युत महसुलको संकलन सहज बनाउन आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने ।ग्रमीण क्षेत्रमा घुम्ती महसुल संकलन व्यवस्था गरी महसूल संकलन गर्ने । ग्रामीण चरित्रका नगपालिकामा नेपाल विद्युत प्राधिकरणका महसुल संकलन केन्द्र राखी कार्य गराउने ।	उर्जा मन्त्रालय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	३ महिना	विद्युत महसुलको संकलन सहज बनाउन आवश्यक व्यवस्थापन प्रभावकारी भएको हुने ।	स्रोतको अभाव ।	
२.८	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने ।	उर्जा मन्त्रालय	सम्बधित विभाग तथा प्राधिकरण	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.९	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	उर्जा मन्त्रालय	सम्बधित विभाग तथा प्राधिकरण	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.१०	वेरुजु फछ्र्यौटलाई प्राथमिकता दिने।	उर्जा मन्त्रालय	सम्बधित विभाग तथा प्राधिकरण	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.११	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	उर्जा मन्त्रालय	सम्बधित विभाग तथा प्राधिकरण	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.१२	लोडसेडिङ्गको अन्त्य गर्ने ।	उर्जा मन्त्रालय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	१ वर्ष भित्र	लोडसेडिङ्गको अन्त्य भएको हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	सवैका लागि दिगो उर्जाको अवधारणा अनुरुप उर्जामा सर्वसुलभ पहुँच उर्जा प्रवर्द्धन र दक्षता अभिवृद्धि गर्ने कार्ययोजना तयार गरि कार्यान्वयन गर्ने ।	उर्जा मन्त्रालय	सम्बधित विभाग तथा प्राधिकरण	निरन्तर	कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३.२	जलविद्युत आयोजनाहरुको सूचि अद्यावधिक गरी लगानीयोग्य आयोजनाहरु प्रतिस्पर्धाका लागि तयार गर्ने ।	ऊर्जा मन्त्रालय, उर्जा आयोग	अर्थ मन्त्रालय,IFC	२ वर्ष	Pipeline Projects को पहिचान हुने ।	सूचीको खाँचोले लगानी प्रवर्द्धन बाधा पुग्ने ।	
३.३	जलविद्युत आयोजनाहरुको पहिचान गरिएका स्थानहरु तथा सम्भाव्य	ऊर्जा मन्त्रालय	विकास निर्माणसँग	१	सम्भाव्य जलविद्युत	जलविद्युतको	

	जलाशय स्थलहरुलाई सुरक्षित राख्ने र ती सम्भाव्य क्षेत्रमा अन्य विकास निर्माण कार्यबाट अतिक्रमण हुन नदिन सम्बद्ध निकायहरुलाई पनि सूचना उपलब्ध गराउने गरी GIS Mapping को व्यवस्था अद्यावधिक गर्ने ।		सम्बन्धित मन्त्रालयहरु, गृह मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग	वर्ष/निरन्तर	आयोजनाको कार्यान्वयनलाई सहजीकरण गर्ने।	सम्भाव्य क्षमतामा पूर्णतः ह्रास आउने।	
३.४	जलविद्युत आयोजनाको बाँधको सुरक्षा सम्बन्धी निर्देशिका (Dam Safety Guidelines) तयार पारी लागू गर्ने ।	ऊर्जा मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, विश्व बैंक	१ वर्ष	गुणस्तरीय निर्माण एवं सञ्चालन हुने ।	असुरक्षित तवरको डिजाईन एवं सञ्चालन ।	
३.५	आयोजना विकासका लागि वेसिन गुरु योजना अद्यावधिक गर्ने र बजारमुखी विकासका लागि प्राथमिकता निर्धारण गरी क्रमिक रुपमा विकास निर्माणलाई समय तालिकामा आबद्ध गर्दै लाने।	ऊर्जा मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, विश्व बैंक, राष्ट्रिय योजना आयोग	२ वर्ष/निरन्तर	योजनाबद्ध तवरले आयोजनाहरुको विकास हुने।	योजनाहरुको प्राथमिकीकरण नहुने।	
३.६	ग्रीड सोलार आयोजनाबाट विद्युत आपूर्ति थप गर्ने।	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा मन्त्रालय, विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	२ वर्ष	छोटो समयमै विद्युत उत्पादन क्षमता थप हुने।	सोलार प्रविधिको विकास अवरुद्ध हुन सक्ने।	
३.७	विद्युतको प्रसारण, क्षमता विस्तार तथा प्रणाली सुधारलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने प्रयोजनका लागि Power System Planning सम्बन्धी विषय ऊर्जा मन्त्रालयको स्वामित्व, नियन्त्रण र मातहतमा राखी अद्यावधिक गर्दै लैजाने।	ऊर्जा मन्त्रालय, जल तथा ऊर्जा आयोग	राष्ट्रिय योजना आयोग, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, प्रसारण ग्रिड कम्पनी, जल तथा ऊर्जा आयोग, विद्युत विकास विभाग	१ वर्ष/निरन्तर	प्रसारण लाइन, ग्रिड तथा प्रणालीको समयोचित विकास हुने एवं लगानी आकर्षित हुने।	विद्युत प्रणाली अव्यवस्थित एवं अपर्याप्त हुने।	
३.८	सञ्चालनमा नरहेको ऐतिहासिक फर्पिङ जलविद्युत लगायत अन्य साना जलविद्युत आयोजनालाई सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक अध्ययन तथा तयारी कार्य अगाडि बढाउने।	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	अर्थ मन्त्रालय,उर्जा मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग	२ वर्ष	ऐतिहासिक आयोजनाको संरक्षण गर्ने पद्धतिको विकास हुने।	आयोजनाको स्वामित्व अतिक्रमण हुने र सम्पत्तिको संरक्षण नहुने।	
३.९	नेपाल–भारत बीच विद्युत व्यापार सम्झौता पश्चात् विद्युतको अन्तरदेशीय प्रसारण ग्रिड जोड्ने, विस्तार गर्ने सन्दर्भमा संयुक्त प्रसारण गुरु योजना (Joint Transmission Master Plan) तयार गरी प्रसारण लाइनलाई प्राथमिकताको आधारमा क्रमिक सुधार, निर्माण र	ऊर्जा मन्त्रालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण	अर्थ मन्त्रालय, विश्व बैंक, एशियाली विकास बैंक, अन्य दाता निकायहरु	१ वर्ष/निरन्तर	आवश्यकता र औचित्यका आधारमा BT माध्यमबाट समेत प्रसारण आयोजनाको निर्माण हुन गई लगानी		

	विस्तार गर्ने।				आकर्षण हुने।		
३.१०	चिनी उद्योगबाट उत्पादन हुने विद्युतको सह–उत्पादन (Co-generation) लगायत वायु तथा बायोमास जस्ता नयाँ र नवीकरणीय ऊर्जाको स्रोतलाई आबद्ध गर्ने।	ऊर्जा मन्त्रालय,ने.वि.प्रा	वन तथा भु-संरक्षण मन्त्रालय, कृषि विकास मन्त्रालय	१ वर्ष/निरन्तर	छोटो समयमै प्रणालीमा आवद्ध हुने र विद्युतको परिमाण प्रणालीमा थपिने।	श्रोतको उचित व्यवस्थापन नहुने।	
३.११	राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनीलाई पूर्ण सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक सबै व्यवस्थापकीय मापदण्ड पूरा गर्ने।	ऊर्जा मन्त्रालय,	अर्थ मन्त्रालय, USAID	१ वर्ष	कम्पनी पूर्ण रुपमा व्यवस्थित भई क्रियाशील हुने।	उपयुक्त व्यवस्थापन नहुने।	
३.१२	सार्वजनिक विद्युत उत्पादन कम्पनीको स्थापना गरी सार्वजनिक क्षेत्रको विद्युत उत्पादन क्षमता बढाउने।	ऊर्जा मन्त्रालय,	अर्थ मन्त्रालय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२ वर्ष	सार्वजनिक होल्डिङ्ग कम्पनी स्थापना हुने।	सार्वजनिक क्षेत्रबाट विद्युत उत्पादन गर्ने क्षमतामा ह्रास आउने।	
३.१३	विद्युत आयोजनासँग सम्बद्ध अध्ययन, अनुसन्धान, प्रतिवेदन, सम्झौता, नक्सा, डिजाइन लगायत दस्तावेजहरुलाई संकलन गरी तथ्यंक अभिलेख केन्द्र (Data Documentation Centre) का रुपमा व्यवस्थित गर्ने।	ऊर्जा मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण	२ वर्ष	दस्तावेज तथा सूचनाको संरक्षण भई संस्थागत स्मरणमा रहने।	सूचना/तथ्याङ्क अव्यवस्थित हुने।	
३.१४	विद्युत व्यापार कम्पनीको स्थापनाबाट विद्युतको खरिद बिक्री तथा आयात निर्यातलाई पारदर्शी बनाई उत्तरदायिपूर्ण र दीर्घकालीन बजार व्यवस्थाको आवश्यक्ता परिपुरण गर्ने।	ऊर्जा मन्त्रालय	कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, परराष्ट्र मन्त्रालय,अर्थ मन्त्रालय, एशियाली विकास बैंक	१ वर्ष	व्यवस्थित विद्युत बजारको स्थापना हुने।		
३.१५	ऊर्जा संरक्षण तथा ऊर्जा खपतका विषयमा विद्युत उपकरण तथा ऊर्जा खपत परीक्षण (Energy audit) लाई संस्थागत गर्दै जान राष्ट्रिय ऊर्जा व्यवस्थापन केन्द्र (National Energy Efficiency) को स्थापना गर्ने।	ऊर्जा मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय,सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, GIZ	१ वर्ष	अनावश्यक खपत घटाई माग र आपूर्तिमा सन्तुलन कायम रहने।	अनावश्यक खपतबाट विद्युतको ह्रास हुने र अतिरिक्त दायित्व बढ्ने।	
३.१६	विद्युत खरिद बिक्रीबाट आयोजनामा लगानी भएको विदेशी मुद्राको अनुपातमा ऋणको साँवा तथा व्याजको भुक्तानीलाई व्यवस्थित गर्ने	अर्थ मन्त्रालय, ऊर्जा मन्त्रालय	नेपाल राष्ट्र बैंक, प्रधानमन्त्री तथा	६ महिना	विद्युत खरिद बिक्री र वैदेशिक लगानी प्रबर्द्धन	वैदेशिक लगानी आकर्षण गर्न	

	सैद्धान्तिक आधार र प्रक्रिया सुनिश्चित गर्ने।		मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय		भई लगानीमा आकर्षण बढ्ने।	कठिन हुने।	
३.१७	विद्युत ऐन तथा विद्युत नियमन आयोग ऐनको मस्यौदालाई अन्तिम रुप दिने।	ऊर्जा मन्त्रालय	कानून तथा न्याय मन्त्रालय				
३.१८	विद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित कार्यविधिलाई समयसापेक्ष सरलीकृत गर्ने ।	ऊर्जा मन्त्रालय	विद्युत विकास विभाग	३ महिना	कार्यविधिलाई सरलीकृत भएको हुने ।		
३.१९	आयोजनाको विकास निर्माणका लागि आवश्यक जग्गा प्राप्ति तथा वन क्षेत्रका रुख हटाउने स्पष्ट कार्यविधि, प्रक्रिया र समय तालिका निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	ऊर्जा मन्त्रालय, भूमि सुधार मन्त्रालय, वन मन्त्रालय	कानून तथा न्याय मन्त्रालय, नेपाल कानून आयोग, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	६ महिना	आयोजनाको निर्माण कार्य चाँडो सम्पन्न हुन सक्ने।		
३.२०	नेपाल विद्युत प्राधिकरणका तीनवटा कम्पनीहरु राष्ट्रिय प्रसारण ग्रीड, सार्वजनिक विद्युत उत्पादन र विद्युत व्यापार कम्पनी स्थापना गरी क्रियाशील बनाई समग्र विद्युत व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउने ।	उर्जा मन्त्रालय,	कानून तथा न्याय मन्त्रालय, नेपाल कानून आयोग, अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय,	१.५ वर्ष	नेपाल विद्युत प्राधिकरणका तीनवटा कम्पनीहरु राष्ट्रिय प्रसारण ग्रीड, सार्वजनिक विद्युत उत्पादन र विद्युत व्यापार कम्पनी स्थापना गरी क्रियाशील बनाई समग्र विद्युत व्यवस्थापन प्रभावकारी भएको हुने।		
३.२१	चालु जलविद्युत आयोजना प्रशारण लाईनलाई द्रुत गतिमा सम्पन्न गर्ने, विद्युत खरिद सम्झौतालाई सहज बनाउने ।	उर्जा मन्त्रालय,	कानून तथा न्याय मन्त्रालय, नेपाल कानून आयोग, अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय,	६ महिना	चालु जलविद्युत आयोजना प्रशारण लाईन सम्पन भएको हुने, विद्युत खरिद सम्झौतालाई सहज बनाइएको हुने ।		

३.२२	साना मझौला आयोजनामा लगानी गर्न चाहनेलाई प्रोत्साहन गर्ने ।	उर्जा मन्त्रालय,	सम्बन्धित निकायहरु	६ महिना	साना मझौला आयोजनामा लगानी गर्न चाहनेलाई प्रोत्साहन दिइएको हुने ।		
३.२३	पूर्व मिटर भुक्तानी मिटर प्रणाली लागु गर्ने ।	उर्जा मन्त्रालय,	विद्युत प्राधिकरण सम्बन्धित निकायहरु	१ वर्ष	पूर्व मिटर भुक्तानी मिटर प्रणाली लागु गरिएको हुने।		
४.पुनःनिर्माण							
४.१	माथि बुँदा नं. १० देखि १२ सम्मका विषयलाई व्यवस्थित गरी पूर्णता दिए पश्चात् नेपाल विद्युत प्राधिकरणको पुनर्संरचना (Restructuring) पूरा गर्ने ।	ऊर्जा मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, अन्य दातृ निकायहरु	२ वर्ष	ने.वि.प्रा.को पूर्ण रुपमा पुनर्संरचना भई व्यवस्थापन चुस्त हुने ।	विद्युत क्षेत्र अव्यवस्थित हुने ।	
४.२	विपद् पश्चातको आवश्यकता पहिचान (Post Disaster Need Assessment (PDNA)) तथा स्थलगत सर्भेक्षण पश्चात भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त उत्पादन, प्रसारण तथा वितरण प्रणाली लगायतका संरचनाहरु तथा सम्बद्ध कार्यालय भवनहरु समेतको पुनःनिर्माण गर्ने।	ऊर्जा मन्त्रालय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग	२ बर्ष			
४.३	भविष्यमा प्राकृतिक प्रकोपबाट हुन सक्ने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्ने प्रयोजनको लागि आवश्यक सुरक्षा प्रणाली तथा संहिताको विकास गर्ने ।	ऊर्जा मन्त्रालय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग	२ बर्ष			

५.कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

उद्देश्य:नीतिगत, कानूनी र संस्थागत विकासमा सहजीकरण गर्ने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको न्याय र कानून सम्बन्धी प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.३	संविधान बमोजिम बनाउनु पर्ने नयाँ कानूनहरुको विषय पहिचान गर्ने ।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय/अन्य सम्बन्धित मन्त्रालय	१५ दिन भित्र	नयाँ कानून बनाउनु पर्ने विषयकहरुको पहिचान भई सूची तयार भएको हुने ।		
१.४	संविधान बमोजिम तत्काल संशोधन गर्नुपर्ने ऐन संशोधनको लागि केही नेपाल ऐन संशोधनको मस्यौदा तयार गर्ने ।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	सम्बन्धित मन्त्रालय	३ महिना/ निरन्तर	केही नेपाल ऐन संशोधन विधेयकको मस्यौदा तयार भएको हुने ।	सम्बन्धित मन्त्रालयसंगको समन्वय/मानव श्रोतको उपलब्धता ।	
१.५	संविधान बमोजिम कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला सम्बन्धमा बनाउनु पर्ने ऐनको मस्यौदा तयार गर्ने ।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	सम्बन्धित निकाय/मन्त्रालय	१ वर्ष भित्र	विधेयकको मस्यौदा तयार भएको हुने ।		
१.६	संविधान बमोजिम अन्य मन्त्रालयबाट हुने	सम्बन्धित	कानून, न्याय तथा संसदीय	निरन्तर	ऐनको मस्यौदामा सहमति प्रदान	सम्बन्धित	

	कानून तर्जुमा/संशोधन प्रकृया शुरुवात गर्ने।	मन्त्रालय	मामिला मन्त्रालय		भएको हुने ।	मन्त्रालयसंगको समन्वय/मानव श्रोतको उपलब्धता ।	
१.७	विद्यमान कानुनी व्यवस्था र कार्यान्वयन उपलब्धि वीच देखिएका GAP लाई विश्लेषण गरी सुधारका उपायहरुको पहिचान गर्ने।	सम्बन्धित मन्त्रालय	सम्बन्धित मन्त्रालय/आयोग/सचिवालय	६ महिना			
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	नेपालको संविधानको धारा ३०२ बमोजिम प्रदेशको लागि तत्काल सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन ।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय/अर्थ मन्त्रालय/सामान्य प्रशासन मन्त्रालय/न्याय सेवा आयोग/लोक सेवा आयोग	निरन्तर	प्रत्येक प्रदेशमा नेपाल न्याय सेवा कानून समूहको आवश्यकता अनुसारविभिन्न श्रेणीका कम्तिमा ६ जना अधिकृत जनशक्तिको व्यवस्था भएको हुने ।	मानव श्रोतको उपलब्धता ।	
२.२	मन्त्रालयको रणनीतिक योजना तयार गर्ने	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	कानूनी शासन तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन आयोजना	२ वर्ष भित्र	रणनीतिक योजना तयार हुने	कार्य प्रकृतिको आधारमा पूर्वानुमान ।	
२.३	महत्वपूर्ण कानूनी लिखतको विद्युतीय संरक्षण	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय	निरन्तर	महत्वपूर्ण कानूनी लिखतको विद्युतीय संरक्षण भएको हुने ।	दक्ष मानव स्रोत व्यवस्थापन ।	
२.४	नेपाल पक्ष भएका द्विपक्षीय र बहुपक्षीय सन्धिहरुको ट्रिटि सिरिज प्रकाशन	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	सम्बन्धित मन्त्रालय	निरन्तर	ट्रिटी सिरिज प्रकाशन भएको हुने ।	समयमा नै पक्ष भएका सन्धिहरुको उपलब्धता र दाखिला ।	
२.५	सन्धि सम्पन्न गर्ने निर्देशिका/कार्यविधि लागू गर्ने	कानून, न्याय तथा संसदीय	सम्बन्धित मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	सन्धि सम्पन्न गर्ने निर्देशिका/कार्यविधि लागू भएको		

		मामिला मन्त्रालय			हुने		
२.६	कानूनी सहायता सम्बन्धी एकीकृत नीति तर्जुमा	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	केन्द्रीय कानूनी सहायता समिति, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय, नेपाल वार र अन्य सम्बन्धित निकाय	२ वर्ष भित्र	कानूनी सहायता सम्बन्धी एकीकृत नीति तर्जुमा भएको हुने ।	सम्बन्धित निकायहरु बीच प्रभावकारी समन्वय ।	
२.७	नेपालको संविधान, मानव अधिकार र मानवीय कानूनका सम्बन्धमा स्थानीयस्तरमा सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	गृह मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, शिक्षा मन्त्रालय लगायतका निकाय	१ वर्ष/ निरन्तर	७५ वटै जिल्लाका विभिन्न स्थानमा सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन भई लक्षितवर्ग लाभान्वित हुने।	स्रोत साधनको उपलब्धता ।	
२.८	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	सम्बधित शाखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.९	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	सम्बधित शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.१०	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	सम्बधित शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.११	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	कानून, न्याय	सम्बधित शाखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		

		तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय					
२.१२	नेपाल कानून सुधार आयोजनाका कार्यक्रम प्रभावकारी बनाउने ।	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	सम्बधित शाखाहरु	निरन्तर	नेपाल कानून सुधार आयोजनाका कार्यक्रम प्रभावकारी भएको हुने ।		

६.कृषि बिकास मन्त्रालय

उद्देश्यः नेपालीहरुको खाद्यपोषण सुरक्षा हासिल गर्ने र कृषिको व्यवसायिक तथा आधुनिकीकरण, रोजगारी श्रृजना आयात प्रतिस्थापन निर्यात प्रर्वद्धन गरी अर्थतन्त्रमा टेवा पुऱ्याउने ।

क्र.सं	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेबार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संबिधानमा भएको कृषि बिकास सम्बन्धि प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक ब्यवस्था मिलाउने ।	नीति तथा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग समन्वय महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रण बिभाग	१ बर्ष भित्र	नेपालको संबिधानमा भएको प्रावधान बमोजिम ब्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनःसंरचना गर्ने तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता बिकास योजना तयार गर्ने	प्रशासन महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रण बिभाग	१ बर्ष भित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.३	नेपालको सबिधानले तोकेको ३ तहको कार्य सूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम कृषि बिकास मन्त्रालयको जनशक्ति ,श्रोत र संगठनको बिवरण तयार गरी पुर्नसंरचना लागु गर्ने	योजना महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रन बिभाग	२ बर्ष भित्र	नेपालको संबिधानको मर्म अनुसार कृषि बिकास मन्त्रालयको प्रादेशिक संरचना अनुसारको संघीय संरचना तर्जुमा भई लागु भएको हुने ।	प्रादेशिक संरचनामा परिमार्जन हुन गएमा सोही अनुसार हेरफेर हुन सक्ने	
१.४	कृषि बिकास मन्त्रालय र मातहतका निकायसंग सम्वन्धित कानूनहरु संबिधान अनुरुप मिलान परिमार्जन र तर्जुमाको गर्ने ।	प्रशासन महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रन बिभाग	२ बर्षभित्र	कृषि बिकास मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुसंग सम्बन्धित कानूनहरु संबिधान अनुरुप मिलान परिमार्जन र तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको हुने	-	
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	कृषि एवं पशु सेवाको प्राविधिक सेवा ३००० गाउ विकास समितिमा पुऱ्याउने ।	कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग	१ बर्षभित्र	प्रत्येक गाउ विकास समिति हरुमा सेवा पुगिसकेको हुने	प्रादेशिक संरचनामा परिमार्जन हुन गएमा सोही अनुसार हेरफेर हुन सक्ने	

२.२	अटोमेसन प्रणालीलाई यस मन्त्रालयको तीनै वटा बिभागहरुमा पुर्‍याउने ।	प्रशासन महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रण बिभाग	१.५ बर्षभित्र	अटोमेसन प्रणालीलाई सम्बन्धित बिभागहरुमा पुगी सकेको हुने	-	
२.३	पशु स्वास्थ्य तथा मासु जाँच ऐन, २०५५ कार्यान्वयन शुरु गर्ने ।	पशु सेवा बिभाग	कृषि बिकास मन्त्रालय	१ बर्षभित्र	उक्त एन मुलुकको कम्तिमा कुनै एक क्षेत्र वा जिल्लामा लागु भएको हुने		
२.४	बजार ऐन तर्जुमा गरी लागु गर्ने ।	कृषि व्यवसाय प्र. तथा तथ्याङ्क महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रन बिभाग	२ बर्षभित्र	लागु गरी सकेको हुने	ब्यवस्थापिका संसदको प्राथमिक्तामा नपरेमा	
२.५	कार्यसम्पादन करारको ब्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।	प्रशासन महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रण बिभाग	१ बर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने ।	कमजोर प्रतिबद्धता ।	
२.६	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिबेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।	प्रशासन महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रण बिभाग	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने ।	कार्यालयमा कमजोर प्रतिबद्धता हुने।	
२.७	बेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने	प्रशासन महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रण बिभाग	निरन्तर	बेरुजु फछ्र्यौट भएको हुने ।	कमजोर प्रतिबद्धता	
२.८	प्रत्येक निकायको सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न लगाउने ।	प्रशासन महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रण बिभाग	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारन गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।	कमजोर प्रतिबद्धता	
३. बिकास ब्यवस्थापन							
३.१	कृषि विकास रणनीति (ADS) कार्यान्वयन	नीति तथा अन्तर्राष्ट्रिय	कृषि बिभाग/पशु सेवा	१ बर्षभित्र	२०७२/७३ मा तयारी	सम्बन्धित अन्य	

	प्रकृया शुरु हुने	सहयोग समन्वय महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रण बिभाग		कार्यक्रमहरुको प्रकृया शुरु भएको हुने	सहयोगी निकायहरुको भुमिकामा कमी भएमा	
३.२	कृषि विकास रणनीति (ADS) अन्तर्गतका प्राथमिकता प्राप्त एवं मुख्य कार्यक्रम र सहायक कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रकृयाको शुरु गर्ने ।	नीति तथा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग समन्वय महाशाखा, कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रण बिभाग	२० बर्ष सम्म लागु हुने	आ.ब.०७३/७४ देखि कार्यान्वयनमा आएको हुने	सम्बन्धित अन्य सहयोगी निकायहरुको भुमिकामा कमी भएमा	
३.३	धान उत्पादन मिसन कार्यक्रम १३ जिल्ला (झापा, सुनसरी, मोरङ्ग, बारा, सर्लाही, पर्सा रुपन्देही, कपिलवस्तु, दाँङ, बाँके, बर्दिया, कैलाली र कन्चनपुर) मा संचालन गर्ने ।	कृषि बिभाग	बालि बिकास निर्देशनालय/ जिल्ला कृषि बिकास कार्यालय	२बर्ष भित्र	क्षेत्रफल हे १४२०५७०-१४७६५४० उत्पादन मे.ट.४५०३२०७-५४०४१३६	मौसम अनुकूल तथा कृषिजन्य सामग्रीहरु समयमानै उपलब्ध हुन नसकेमा	
३.४	माछा उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	कृषि बिभाग	मत्स्य बिकास निर्देशनालय	२ बर्ष भित्र	क्षेत्रफल हे. ८०२०-१०२२० उत्पादन मे.ट.३११९८-४३४३५	मौसम अनुकूल तथा कृषिजन्य सामग्रीहरु समयमानै उपलब्ध हुन नसकेमा	
३.५	दुध उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	पशु सेवा बिभाग	कृषि बिकास मन्त्रालय	२ बर्ष भित्र	दुध उत्पादन गर्ने पशुवस्तु २३९५३८७-२४०४५६४ उत्पादन लि. १६७६७७१-१९२३६५१	मौसम अनुकूल तथा कृषिजन्य सामग्रीहरु समयमानै उपलब्ध हुन नसकेमा	
३.६	दुधमा अधारित मूल्य अभिबृद्धिको उत्पादन प्रबर्द्धन कार्यक्रम (Value Chain Devlopment Program) संचालन गर्ने ।	खाद्य प्रविधि विभाग/दुग्ध बिकास बोर्ड/दुग्ध बिकास संस्थान	कृषि बिकास मन्त्रालय	२ बर्ष भित्र	दुधमा अधारित मुल्य अभिबृद्धिको उत्पादन प्रबर्द्धन कार्यक्रम कार्यन्वयन भई आयात प्रतिस्थापनमा सहयोग पुगेको हुने	-	
३.७	तरकारी उत्पादन कार्यक्रमलाई अभियानका रुपमा संचालन गर्ने ।	कृषि बिभाग	तरकारी बिकास निर्देशनालय	२ बर्ष भित्र	क्षेत्रफल हे. २४८०००-२५०००	मौसम अनुकूल तथा कृषिजन्य सामग्रीहरु	

					उत्पादन मे.ट ३३२३२००-३४२५०००	समयमानै उपलब्ध हुन नसकेमा	
३.८	मासु उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	पशु सेवा बिभाग	कृषि बिकास मन्त्रालय	२ बर्ष भित्र	• मासुजन्य वस्तुमा आत्म निर्भर उन्मुख बन्न बाखा, कुखुरा, बंगुर उत्पादन कार्यक्रम तर्जुमा गरिने छ । • साझेदारीमा संचालन हुनेगरी तर्जुमा गरिने • सरकारी, निजी तथा सहकारी बाखा, कुखुरा र बंगुर श्रोत केन्द्र बिकास बिस्तार कार्यक्रम तर्जुमा गरिने छ ।	प्रादेशिक संरचनामा परिमार्जन हुन गएमा सोही अनुसार हेरफेर हुन सक्ने	
३.९	चिया उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	कृषि बिभाग	फलफूल बिकास निर्देशनालय/ कफी तथा चिया बिकास शाखा	२ बर्ष भित्र	क्षेत्रफल हे.१९०००-२०००० उत्पादन मे.ट २०५८८-२२२००	मौसम अनुकूल तथा कृषि जन्य सामग्रीहरु समयमानै उपलब्ध हुन नसकेमा	
३.१०	कफी उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	कृषि बिभाग	फलफूल बिकास निर्देशनालय/ कफी तथा चिया बिकास शाखा	२ बर्षभित्र	क्षेत्रफल (००० हे.१७५०-२२०० उत्पादन ग्रीनबीन की.ग्रा२०९-२७३	प्रादेशिक संरचनामा परिमार्जन हुन गएमा सोही अनुसार हेरफेर हुन सक्ने	
४. पुर्ननिर्माण सम्बन्धि कार्यक्रम							
४.१	कार्यालय भवन, सेवाकेन्द्र भवन, तालिम केन्द्र, प्रयोगशाला भवनको निर्माण गर्ने	कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग/पशु सेवा बिभाग /खाद्य प्रबिधि तथा गुण नियन्त्रण बिभाग	२ वर्ष भित्र	कृषि बिकास मन्त्रालय र अन्तर्गतका करिव ४०० सरकारी भवनहरु निर्माण भएको हुने		

४.२	सामुदायिक अन्न / बीउ विजन भण्डारण गृह निर्माण गर्ने	कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग	२ बर्ष भित्र	विभिन्न कृषक समूह एव कृषि बजार सहकारीहरुको उपयोगमा आउने गरी ३०० सामुदायिक अन्न भण्डारण गृह निर्माण निर्माण भएको हुने		
४.३	साना सिचाइ अन्तर्गत कुलो निर्माण एवं मर्मत गर्ने	कृषि बिकास मन्त्रालय	कृषि बिभाग	२ बर्ष भित्र	विभिन्न कृषक समूह एव कृषि सहकारीहरुको उपयोगमा आउने गरी १०० साना सिचाइ कुलो निर्माण एवं मर्मत निर्माण निर्माण भएको हुने		
४.४	गाई भैसी तथा भेडाबाख्रा गोठ निर्माण एवं मर्मत कार्य संचालन गर्ने	कृषि बिकास मन्त्रालय	पशु सेवा बिभाग	२ बर्ष भित्र	विभिन्न कृषक समूह एव कृषि सहकारीहरुको उपयोगमा आउने गरी २०० गाई भैसी तथा भेडाबाख्रा गोठ निर्माण एवं मर्मत निर्माण भएको हुने		

७.गृह मन्त्रालय

उद्देश्य : मुलुकमा शान्ति सुव्यवस्था र अमनचैन कायम गरी विकास निर्माण र सम्बृद्धिका लागि अनुकूल वातावरण बनाउने ।

क्र.स	सुधार कार्य/कार्यक्रम	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय अबधि	अपेक्षित नतिजा	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	संविधानले तोकेको तीन तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम जनशक्ति,श्रोत र संगठनको विवरण र मिलान गर्ने योजनाको प्रारम्भिक खाका तर्जुमा गर्ने ।	गृह मन्त्रालय	सम्वन्धित महाशाखा,विभागहरु, नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग		संविधानले तोकेको तीन तहको कार्यसूची बमोजिम जनशक्ति,श्रोत साधन सहितको संगठन संरचना तयार हुने ।		
	क)सरोकारवालाहरुसँग अन्तरक्रिया गरी संवौधानिक व्यवस्था अनुसार तीनै तहका संगठनहरुको संरचनाको प्ररम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने ।		सम्वन्धित महाशाखा,विभागहरु, नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	३ महिना ।			
	ख) तीन तहको अधिकार क्षेत्रको कार्यात्मक विश्लेषण (Functional Analysis) गरी प्रत्येकको स्पष्ट भूमिका निर्धारण गर्ने ।		सम्वन्धित महाशाखा,विभागहरु, नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	३ महिना ।			

	ग) प्रारम्भिक मस्यौदामा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय तथा अन्य सम्वन्धित निकायहरुसँगको सहकार्यमा अन्तिम मस्यौदा तयार गर्ने ।			आ.ब.२०७२/७३			
१.२	क) सम्बद्ध कानूनहरु संविधान अनुरुप मिलान, परिमार्जन र तर्जुमा गर्न प्राथमिकता सूची तयार गर्ने । ख) प्राथमिकता सूचीको आधारमा कानूनहरु संशोधन/परिमार्जन र नयाँ ऐन नियम मस्यौदा तर्जुमा गरी सम्बन्धित निकायमा पेश गर्ने ।	मानव अधिकार, कानून तथा फौसला कार्यान्वयन महाशाखा	विभागहरु नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी बल तथा सम्वन्धित महाशाखाहरु/शाखाहरु	१ महिना । ३ महिना देखि २ बर्ष ।	नयाँ कानून तर्जुमा तथा संम्वद्ध कानूनहरु संशोधनका लागि तयार हुने ।		
१.३	क) समग्र मन्त्रालयको प्रदेशहरुमा रहेको आआफ्नो जनशक्ति, श्रोत र सम्पत्ति विवरण एवं प्रोफाइल तयार पार्ने । ख) संगठनको आवश्यकता अनुसार संगठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्भेक्षण गरी दरबन्दी निर्धारण गर्ने ।	मानव स्रोत र व्यवस्थापन महाशाखा ।	सामान्य प्रशासन र अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित विभागहरु तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु	३ महिना । १ बर्ष ।	प्रदेशहरुमा रहेको जनशक्ति, श्रोत र सम्पत्ति विवरण एवं प्रोफाइल तयार हुने		
१.४	संवैधानिक व्यवस्था अनुसार केन्द्र, राज्य र स्थानीय तहका निकायहरुको सङ्गठन विकास बारे अध्ययन गरी सङ्गठन संरचना परिवर्तन गर्ने ।	गृह मन्त्रालय		आवश्यकता अनुसार निरन्तर	आवश्यकता अनुसार नयाँ संगठन संरचना तयार भएको हुने ।		
१.५	क) नेपाल प्रहरीको प्रदेशहरुमा रहेको आआफ्नो जनशक्ति, श्रोत र सम्पत्ति विवरण एवं प्रोफाइल तयार पार्ने ।	नेपाल प्रहरी	गृह मन्त्रालय				

	ख) नेपाल प्रहरीको तीन तहको अधिकार क्षेत्रको कार्यात्मक विश्लेषण (Functional Analysis) गरी प्रत्येकको स्पष्ट भूमिका निर्धारण गर्ने । ग) नेपाल प्रहरीको संविधानले तोकेको तीन तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम तीन तहका संगठनहरुको संरचनाको प्ररम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने ।			२ महिना ।			
१.६	क) सशस्त्र प्रहरी बलको अधिकार क्षेत्रको कार्यात्मक विश्लेषण (Functional Analysis) गरी प्रत्येकको स्पष्ट भूमिका निर्धारण गर्ने । ख) सशस्त्र प्रहरी बलको संगठनको संविधानले तोके बमोजिम संरचनाको प्ररम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने ।	सशस्त्र प्रहरी बल	गृह मन्त्रालय	२ महिना ।			
१.७	क) राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागको अधिकार क्षेत्रको कार्यात्मक विश्लेषण (Functional Analysis) गरी प्रत्येकको स्पष्ट भूमिका निर्धारण गर्ने । ख) राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागको संगठनको संविधानले तोके बमोजिम	राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	गृह मन्त्रालय	२ महिना ।			

	संरचनाको प्ररम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने ।						
१.८	क) कारागार व्यवस्थापन विभाग, अध्यागमन विभाग, प्रहरी किताव खाना , राष्ट्रिय परिचय व्यवस्थापन केन्द्रले प्रदेशहरुमा रहेको आआफ्नो जनशक्ति, श्रोत र सम्पत्ति विवरण एवं प्रोफाइल तयार पार्ने । ख) कारागार व्यवस्थापन विभाग, अध्यागमन विभाग, प्रहरी किताव खाना , राष्ट्रिय परिचय व्यवस्थापन केन्द्र र विपद व्यवस्थापन तथा शान्ति सुरक्षा सम्वन्धि तीन तहको अधिकार क्षेत्रको कार्यात्मक विश्लेषण (Functional Analysis) गरी प्रत्येकको स्पष्ट भूमिका निर्धारण गर्ने । ग) कारागार व्यवस्थापन विभाग, अध्यागमन विभाग, प्रहरी किताव खाना , राष्ट्रिय परिचय व्यवस्थापन केन्द्र र विपद व्यवस्थापन तथा शान्ति सुरक्षा सम्वन्धि संविधानले तोकेको तीन तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम तीन तहका संगठनहरुको संरचनाको प्ररम्भिक मस्यौदा तयार गर्ने ।	सम्वन्धित विभागहरु/महा शाखाहरु सम्वन्धित विभागहरु/महाशा खाहरु सम्वन्धित विभागहरु/निकाय तथा शाखाहरु		२ महिना । २ महिना । २ महिना ।			

१.९	दैवी प्रकोप उद्धार ऐनलाइ बिपद् ब्यबस्थापन ऐनद्धारा प्रतिस्थापन गर्ने। । तीन महिना भित्र व्यवस्थापिका संसदमा विधयेक पेश गर्ने ।	गृह मन्त्रालय	ब्यबस्थापिका संसद	१ बर्ष ।	बिपद ब्यबस्थापन ऐन लागु भएको हुने ।	संस्थागत तथा श्रोतको ब्यबस्थापन यथा समयमा हुनु पर्ने।	
१.१०	बिपद् ब्यबस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ परिमार्जन गर्ने ।	गृह मन्त्रालय	सम्बन्धित मन्त्रालय तथा बिभागहरु	निरन्तर	बिपद् सम्बन्धि राष्ट्रिय रणनीति परिमार्जन भएको हुने ।	सबै निकायसंग समन्वय हुन नसके परिमार्जन कार्य प्रभावित हुन सक्ने।	
१.११	बिपद् पश्चात लेखाजोखा (Common Assessment Tools) निर्देशिका तर्जुमा गरी जारी गर्ने।	गृह मन्त्रालय	केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समिति	१ महिना	तर्जुमा भएको हुने ।		
१.१२	राष्ट्रिय आपत्कालीन र जिल्ला आपत्कालिक कार्य सञ्चालन केन्द्रको कार्य सञ्चालन विधि तर्जुमा गर्ने ।	गृह मन्त्रालय	सुरक्षा निकायहरू	२ महिना ।	कार्य सञ्चालन केन्द्र सञ्चालन भएको हुने ।		
१.१३	ठुलो विपद्को समयमा बैदेशिक सहायता परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि तयार पार्ने ।	गृह मन्त्रालय	विषयगत मन्त्रालय र सुरक्षा निकायहरू	२ महिना ।	बैदेशिक सहायता परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि तयार भएको हुने ।		
१.१४	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रको कार्यलाई व्यवस्थित पार्न कार्यसंचालन विधि (SOP) तर्जुमा गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय		३ महिना			

१.१५	विपद्सम्वन्धी सम्पूर्ण सूचनाहरु एकीकृतरुपमा विद्युतीय माध्यमवाट प्रवाह गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय	३ महिना			
१.१६	DRR-Portal लाई स्तरोन्नती गरी विपद्का घटना तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी विवरणहरु नियमित रुपमा अध्यावधिक गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय	३ महिना			
१.१७	गोरखा भूकम्प पश्चातको ६ महिनाको एकीकृत प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	गृह मन्त्रालय	सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय	३ महिना			
१.१८	लागू औषध नियन्त्रण ऐन, २०३३ लाई प्रतिस्थापन गर्न नयाँ विधेयक मस्यौदा तयार गरी मन्त्रीपरिषद् समक्ष पेश गर्ने,	गृह मन्त्रालय	प्र.म.तथा म.प. कार्यालय	३ महिना			
१.१९	लागू औषध दुर्व्यशनमा फसेकाहरुका लागि उपचारका लागि पोखरामा पुनःस्थापना केन्द्र भवनको निर्माण यसै वर्ष सम्पन्न हुने भएकोले केन्द्र संचालनका लागि कार्यविधि तयार गर्ने,	गृह मन्त्रालय		३ महिना			
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							

२.१	आन्तरिक सुरक्षा नीति तयार पार्ने।	गृह मन्त्रालय	नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग ।	६ महिना	आन्तरिक सुरक्षा नीति तयार भएको हुने ।		
२.२	मुलुकमा शान्ति शुव्यवस्थालाई थप प्रभावकारी बनाउन सुरक्षा कार्य योजना वनाई लागु गर्ने ।	गृह मन्त्रालय	नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग ।	३ महिना भित्र	शान्ति सुरक्षा कायम भएको हुने ।	साना हतियारको प्रयोगले शान्ति सुरक्षामा असर पार्न सक्ने ।	
२.३	अबैध गाँजा र अफिम खेति नष्ट गर्ने कार्यलाइ अभियानको रुपमा संचालन गर्ने।	गृह मन्त्रालय	प्रहरी प्रधान कार्यालय , जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु,जिल्ला प्रहरी कार्यालयहरु।	निरन्तर	अबैध गाँजा र अफीम खेति नष्ट भइ यसबाट हुन सक्ने नकारात्मक प्रभाबमा कमि आएको हुने ।		
२.४	सीमा क्षेत्रबाट हुने अबैध समानको ओसारपसार र चोरीनिकासी नियन्त्रण गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	अबैध सामानको ओसारपसार नियन्त्रण भएको हुने।	खुल्ला सिमाना र प्रबिधियुक्त जनशक्तिको कमी भएकोले कार्य प्रभावित हुन सक्ने।	
२.५	सबै जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूमा नागरिकता सफ्टवेयर संचालनमा ल्याउने।	गृह मन्त्रालय	सबै जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु।	आ.ब. २०७२। ७३	सबै जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा कम्प्युटरबाट नागरिकता प्रदान गरिएको हुने।	विद्युत आपूर्ति तथा गुणस्तरीय विद्युतिय (Electronic) समानको आपुर्ति हुनु पर्ने।	

२.६	सबै इलाका प्रशासन कार्यालयहरूमा नागरिकता सफ्टवेयर संचालनमा ल्याउने।	गृह मन्त्रालय	सबै इलाका प्रशासन कार्यालयहरू।	२ बर्ष	सबै इलाका प्रशासन कार्यालयमा कम्प्युटरबाट नागरिकता प्रदान गरिएको हुने।	विद्युत आपूर्ति तथा गुणस्तरीय विद्युतिय (Electronic) समानको आपुर्ति हुनु पर्ने।	
२.७	कारागार व्यवस्थापनमा सूचना प्रणाली विकास गरी देशभरका कैदीवन्दीको विवरण एकीकृत रूपमा इन्ट्रि गरी निरन्तर अध्यावधिक हुने व्यवस्था गर्ने ।	कारागार व्यवस्थापन विभाग	संवन्धित जिल्ला स्थित कारागार कार्यालयहरु	६ महिना	देशभरका कैदीवन्दीको विवरण अनलाइन डाटावेसमा इन्ट्रि भएको हुने । सवै कारागार कार्यालयहरूमा सो सम्वन्धी सफ्टवेयर सञ्चालन भएको हुने।		
२.८	गृह मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका जिल्ला तथा इलाका प्रशासन कार्यालयहरुमा बिद्युत उपकरणको थप आपुर्ती गरी तथा तालीम प्रदान गरेर विद्युतिय शासन (e-governance) पद्धतिलाई थप सुदुढीकरण गर्ने।	नीति योजना तथा अनुगमन महशाखा र व्यवस्थापन महाशाखा		निरन्तर	कार्यक्रम अनुसार		
२.९	जिल्ला प्रशासन सुदुढीकरण योजना, २०७१ को कार्यान्वयन गर्ने ।	गृह मन्त्रालय	जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरू	१ बर्ष ।	जिल्ला प्रशासन सुदुढीकरण योजना, २०७१ लागु भएको हुने ।		
२.१०	अध्यागमनका आगमन र प्रस्थान कक्षमा यात्रुहरुको live फोटो क्याप्चर गरी मौजूदा सफ्टवेयरमा	अध्यागमन बिभाग/अध्यागम	गृह मन्त्रालय	आ.ब २०७२/७	यात्रुहरुको फोटो सफ्टवेयरमा रहदाँ सुरक्षा ब्यबस्था सुदृढ हुने ।		

	भण्डारण गर्ने।	न कार्यालयहरु		३	अध्यागम प्रणालीमा सुधार आउने।		
२.११	अनलाईन (Online) प्रकृयामा जाने गरी अद्यागमन प्रणालीमा सुधार गर्ने ।	अध्यागमन बिभाग/अध्यागमन कार्यालयहरु	गृह मन्त्रालय	आ.ब २०७२/७३	अनलाईन (Online) प्रकृयामा गएको हुने ।		**
२.१२	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	सम्बधित विभाग तथा महाशाखाहरु	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।	कमजोर प्रतिबद्धता	
२.१३	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन,२०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	सम्बधित विभाग तथा महाशाखाहरु	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।	कमजोर प्रतिबद्धता	
२.१४	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	सम्बधित विभाग तथा महाशाखाहरु	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।	कमजोर प्रतिबद्धता।	
२.१५	प्रत्येक निकायको सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न लगाउने।	सम्बधित विभाग तथा महाशाखाहरु	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।	कमजोर प्रतिबद्धता।	
२.१६	गृह मन्त्रालयसँग सम्बन्धित मन्त्रिपरिषद्का निर्णयहरूको Scanning गरी कम्प्यूटरकृत अभिलेख तयार गर्ने प्रक्रिया शुरु गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	३ महिना			

२.१७	जिल्लाको शान्ति सुरक्षा र सीमा अवस्थाको बारेमा तथ्यगत जानकारी प्राप्त हुने गरी जिल्लागत रूपमा अपराध र सीमा सम्बन्धी प्रोफाइल तयार गर्न शुरु गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	३ महिना			
२.१८	अपराध सम्बन्धी केन्द्रीय तथ्यांक (Central Crime Data) को विश्लेशण गर्ने प्रणालीको विकास गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	नेपाल प्रहरी	३ महिना			
२.१९	नेपालमा कार्यरत विदेशी नागरिकहरुको कार्य सहमति दिइएका विदेशी नागरिकहरुको विवरण अध्यावधिक गर्ने तथा निजहरु नेपालमा रहँदा बस्दाको क्रियाकलापहरुको अनुगमन गर्न सकिने गरी अभिलेख व्यवस्थित गरिने छ ।	गृह मन्त्रालय	अध्यागमन विभाग नेपाल प्रहरी	३ महिना			
२.२०	यात्रुहरूको फोटो सफ्टवेयरमा रहँदा सुरक्षा व्यवस्था सुदृढ हुने भएकोले अध्यागमनका आगमन तथा प्रस्थान कक्षमा यात्रुहरूको तस्विर लिई (Live Photo Capture) गरी मौजुदा सफ्टवेयरमा भण्डारण गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	अध्यागमन विभाग	३ महिना			

२.२१	छुट्टै पहिचान खुल्ने गरी लोगो (विभागको नाम, नेपाली, अङ्ग्रेजी दुवै भाषामा लेखिएको) लगाउने व्यवस्था गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	अध्यागमन विभाग	३ महिना			
२.२२	परिवर्तित सन्दर्भमा राष्ट्रिय पर्व तथा विदाको सान्दर्भिकता सम्बन्धमा अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गरिनेछ।	गृह मन्त्रालय	प्र.म.तथा म.प.को कार्यालय	३ महिना			
२.२३	नेपालको प्रमुख प्रशासनिक केन्द्र सिंहदरबार प्रवेशको व्यवस्थालाई सुरक्षित एवम् भरपर्दो बनाउनका लागि सिंहदरबार वरिपरी विभिन्न स्थानमा CCTV जडान गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	नेपाल प्रहरी नेपाली सेना	३ महिना			
२.२४	थप ३० जिल्लामा विद्युतीय हाजिरीलाई विस्तार गर्ने कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु	३ महिना			
२.२५	गृह मन्त्रालयबाट मातहतका निकायमा हुने परिपत्रहरुको जानकारी एवम् सो परिपत्र मोबाइबाट नै हेर्न मिल्ने गरी मोवाइल एप्लिकेसन (Mobile Application) को निर्माण गरी लागू गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु	३ महिना			

२.२६	गृह मन्त्रालय तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरुबाट सम्पादन हुने कार्य एवम् सेवाहरुको बारेमा SMS बाट जानकारी प्राप्त गर्न सकिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।	गृह मन्त्रालय	सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु	३ महिना			
२.२७	विभिन्न व्यक्ति, समुदाय तथा घटनामा प्रदान गरिने आर्थिक सहायता, औषधी उपचार खर्च र उपचार सम्वन्धी सुविधा पाउने व्यक्तिहरुको नाम,नामेसी मन्त्रालयको वेभसाइटमा राखिनेछ	गृह मन्त्रालय	प्र.म.तथा म.प.को कार्यालय अर्थ मन्त्रालय	३ महिना			
२.२८	मन्त्रालय तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयका कर्मचारीहरुको कार्यालय समयको नियमितताको लागि Software को माध्यमबाट अनुगमन सुरु गरिनेछ ।	गृह मन्त्रालय	सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय	३ महिना			
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	राष्ट्रिय परिचय पत्र सम्बन्धी कार्यारम्भ गर्ने ।	राष्ट्रिय परिचयपत्र ब्यबस्थापन केन्द्र।	गृह मन्त्रालय	१ वर्ष	सम्झौता भएको हुने।	वोलपत्रदाताको योग्यता र Requirement Full Fill गर्ने विषय Bidder को Response मा भर पर्ने ।	

३.२	प्रथम चरणमा पाइलटिङ्गको रुपमा परिचय पत्र बितरण कार्य प्रारम्भ गर्ने।	राष्ट्रिय परिचय पत्र ब्यबस्थापन केन्द्र।	गृह मन्त्रालय	१ बर्ष	परिचयपत्र बितरणको कार्य प्रारम्भ भएको हुने।		
३.३	देहायका पूर्वाधार निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याउनेः • नुवाकोट केन्द्रीय कारागार • वाँके क्षेत्रीय कारागार साथै वाँकेलाई खुला कारागार	कारागार व्यवस्थापन विभाग	गृह मन्त्रालय	२ वर्ष	नुवाकोटमा केन्द्रीय कारागार तथा वाँकेमा क्षेत्रीय कारागार र खुला कारागार निर्माण सम्पन्न भै सञ्चालनमा आएको हुने ।	भवन तथा सहरी बिकाश बिभाग तथा माताहतका निकायवाट यथा समयमा सहयोग प्राप्त नभएमा कार्य सम्पादनमा असर पर्न सक्ने।	
३.४	कारागार सुधारको गुरू योजना तयार गर्ने ।	कारागार व्यवस्थापन विभाग	गृह मन्त्रालय	६ महिना	कारागार सुधारको गुरू योजना तयार भएको हुने ।		
३.५	खुला कारागार सम्बन्धी अवधारणा पत्र तयार पार्ने ।	कारागार व्यवस्थापन विभाग	गृह मन्त्रालय	६ महिना	खुला कारागार सम्बन्धी अवधारणा पत्र तयार भएको हुने ।		
४.पुनःनिर्माण							
४.१	सबै जिल्लामा जिल्ला आपतकालीन संचालन केन्द्र (DEOC) स्थापना गरी संचालनमा ल्याउने ।	गृह मन्त्रालय	जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु	निरन्तर	जिल्ला आपतकालीन संचालन केन्द्र (DEOC) स्थापना भएको हुने।	दक्ष जनशक्तिको कमी भई सेवा सुचारुमा कठिनाइ आउन सक्ने।	
४.२	सबै प्रदेशमा गोदाम घर स्थापना गरी गैर खाद्य सामग्री भण्डारण गर्ने ।	गृह मन्त्रालय	क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालयहरु	२ बर्ष	सबै प्रदेशमा गोदाम घर निर्माण भएको हुने।	समयमै निकाशा प्राप्त हुन नसकेमा कार्य प्रभावित हुन सक्ने।	

४.३	सुरक्षा निकायहरुमा राष्ट्रियस्तरको खोज तथा उद्धार टोली गठन गरी खोज तथा उद्धार कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने।	नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी बल	गृह मन्त्रालय	२ बर्ष	खोज तथा उद्धार टोलीबाट प्रकोप पीडितको लागि थप सेवा पुगेको हुने ।	समयमा तालीम प्राप्त हुन नसकेमा टोली गठन प्रभावित हुन सक्ने।	
४.४	२०७२ सालको विनाशकारी भूकम्पवाट क्षती भएका संरचनाहरुको पुन:निर्माण गर्ने ।	गृह मन्त्रालय	शहरी विकास मन्त्रालय	२ वर्ष	क्षति भएका संरचनाहरू पुन:निर्माण सम्पन्न भएको हुने ।	भवन तथा सहरी विकास विभाग तथा माताहतका निकायवाट यथासमयमा सहयोग प्राप्त नभएमा कार्य सम्पादनमा असर पर्न सक्ने।	

८.परराष्ट्र मन्त्रालय

उद्देश्यः राष्ट्रिय हित सम्वर्धन र संरक्षणको लागि परराष्ट्र नीतिको संचालन सुदृढ र प्रभावकारी बनाउने ।

क्र.स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको परराष्ट्र मामिला सम्बन्धी प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.३	नेपालको संबिधानले निर्देशित गरे बमोजिम संघीय संरचनामा परराष्ट्र मन्त्रालयका कार्यक्षेत्र भित्र रहेका कामहरु र मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने राहदानी तथा कन्सुलर लगायतका सेवाहरुलाई व्यवस्थित गर्न कानुनी तथा संगठनात्मक संरचनामा आवश्यक समायोजन गर्ने	परराष्ट्र मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय,सामान्य प्रशासन मन्त्रालय ,अर्थ मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय तथा सरोकारवाला अन्य मन्त्रालयहरु	१-२ वर्ष	हरेक प्रदेशहरुमा समेत परराष्ट्र मन्त्रालयका कार्यक्षेत्रमा रहेका कामहरु र प्रवाह गरिने सेवाहरु समन्वयात्मक , सरल र सहज रुपमा संचालन भएको हुने ।	यस मन्त्रालयको प्रदेशस्तरका सेवा प्रवाह र कार्यहरु प्रदेशहरुको निर्माण तथा प्रभावकारी कार्यसंञ्चालनमा निर्भर रहने ।	
१.४	परराष्ट्र सेवाको गठन ,सञ्चालन र सेवाका शर्तहरुको व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐनको मस्यौदा विधेयक पेश गरी पारित गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय,सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,कानुन तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय रअर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष	परराष्ट्र सेवाको गठन ,सञ्चालन र सेवाका शर्तहरुको व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन पारित भएको हुने ।	राजनीतिक प्राथमिकतामा पर्नु पर्ने ।	

१.५	कुटनीतिक आचारसंहिता , २०६८ मा सामयिक संशोधन गरी प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने अनुगमन गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय ।	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय	१ वर्ष	परिमार्जित आचारसंहिता लागु भएको हुने ।	राजनीतिक प्राथमिकतामा पर्नु पर्ने ।	
१.६	परराष्ट्र मन्त्रालय, नेपाली नियोगहरु तथा परराष्ट्र मामिला अध्ययन प्रतिष्ठानको संरचनालाई समय सापेक्ष बनाउन पुनःसंरचना गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय ।	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय	१-२ वर्ष भित्र	बदलिदो भूमिका निर्वाह गर्न मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका निकायहरुको क्षमतामा अभिबृद्धि हुने ।	देशको स्थितिमा सुधार नभएमा सुधार कार्यले प्राथमिकता नपाउने ।	
१.७	नेपालको पुनःनिर्माणका लागि आवश्यक साधन श्रोत जुटाउन सरकारको नीति अनुरुप पहल कदमी लिने तथा गैरआवासीय नेपालीहरुको पूँजी, सीप र लगानी आर्थिक, सामाजिक विकासमा उपयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, नेपाली नियोगहरु गैर आवासीय नेपालीहरुको संस्था र मित्रराष्ट्र एवं अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संगठन	निरन्तर	मुलुकको पुनःनिर्माणमा पुँजी तथा अनुभव उपलव्ध हुने ।	स्वेच्छिक सहयोग हुँदा अपेक्षित नतिजा हासिल हुन नसक्ने ।	
१.८	4th BIMSTEC Summit, 2016 नेपालमाआयोजना गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय तथा सरोकारवाल अन्य मन्त्रालयहरु	सन् २०१६ भित्र	नेपालमा चौथो BIMSTEC Summit सफलतापूर्वक आयोजना भई नेपालको कूटनीतिक सफलता हुने ।सम्मेलन हुने घोषणाले नेपालको आर्थिक समाजिक विकासमा मद्दत पुग्ने ।		
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	नेपाली नियोगहरुले श्रमिक तथा अन्य नेपाली नागरिकहरुलाई पुर्‍याउने सेवालाई अझ सहज तथा प्रभावकारी बनाउने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय, श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	नेपाली नियोगहरु	निरन्तर	नेपाली श्रमिकले विदेशी भूमिमा भोग्नु परेका समस्याहरु समाधन हुने नेपाल सरकारप्रतिको जनविश्वास अभिवृद्धि भएको हुने ।		
२.२	बैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा	परराष्ट्र मन्त्रालय	श्रम मन्त्रालय, कन्सुलर	१ वर्ष	मृतकका परिवारले सहज र		

	मृत्युभएका नेपाली नागरिकका हकदारले पाउनुपर्ने क्षतिपूर्ति रकम यथा समयमै दिलाउनेतर्फ आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।		सेवा विभाग, नेपाली नियोगहरु	तत्पश्चात निरन्तर	समयमै क्षतिपूर्ति रकम पाउने ।		
२.३	विदेशी भूमिमा रहेका नेपालीलाई आपतकालीन अवस्थामा उद्धार गर्न र राहात प्रदान गर्न आकास्मिक उद्धार कार्ययोजना तर्जुमा गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, श्रम मन्त्रालय, कन्सुलर सेवा विभाग, नेपाली नियोगहरु, IOM, ILO	६ महिना	उद्धार तथा राहतको कार्य प्रभावकारी, व्यवस्थित र पारदर्शी भई विदेशमा रहेका नेपालीको हित संरक्षण हुने ।	आपतकालीन अवस्था र सोको severity आंकलन गर्न नसकिने ।	
२.४	दक्ष कूटनीतिक जनशक्तिका लागि भाषा र तालिमको व्यवस्था गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय	निरन्तर	दक्ष कूटनीतिक जनशक्ति तयार हुने ।	आवश्यक श्रोत जुटन नसक्ने ।	
२.५	शिष्टाचार तथा मन्सुलर प्राप्ति (Protocol and Consular Handbook) बनाउने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	कन्सुलर सेवा विभाग र मन्त्रालयले तोकेको अन्य व्यक्ति वा संस्था	३ महिना	मन्त्रालयको काम कारवही बढी व्यवस्थित हुने तथा मन्त्रालयबाट सेवा लिने विदेशी कूटनीतिक समुदाय/नियोगहरुलाई र नेपाली सेवाग्राहीलाई थप सुविधा पुग्ने ।		
२.६	राहदानी व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्य गरी शीध्र तथा सहज रुपमा राहदानी जारी गर्ने । यसका लागि निम्न कार्यहरु सम्पादन गरिनेछः • (Live Enrolment) स्थापना गर्ने • हस्तलिखित राहदानी प्रतिस्थापन गर्ने • डाटा पोर्टल व्यवस्थापन गर्ने • अस्थायी राहदानी व्यवस्थापन गर्ने, • एकतर्फी यात्रा अनुमतिपत्रको	परराष्ट्र मन्त्रालय	राहदानी विभाग, नेपाली नियोगहरु, गृह मन्त्रालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु	२०७२ पौष निरन्तर	हस्तलिखित राहदानी प्रतिस्थापन हुने । डाटाको व्यवस्थापन हुने अस्थायी राहदानीको सुनिश्चितता हुने ।	- विदेशमा रहेका नेपालीहरुलाई कठिनाई हुन सक्ने ।	

	व्यवस्थापन गर्ने, • इ पासवर्ट (E-passport) को व्यवस्थापन • राहदानी सेवालाई थप चुस्त र प्रभावकारी बनाउने ।				एकतर्फी यात्रा अनुमतिपत्रको सुनिश्चि- तता हुने । राहदानी छपाइको लागि समयमै कार्य आरम्भ हुने । राहदानी प्राप्त गर्ने समय अनुमानयोग्य हुने सहज तवरले सेवा प्राप्त हुने।	- प्रचलित नियमको तथा ICAO compliance अनुरुप हुनुपर्ने। ,,	
२.७	विषयगत क्षेत्रको वार्ताटोलीमा (Negotiation Team) प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्याललाई अनिवार्य संलग्नता गराउने ।	व्यवस्थापन तथा जनशक्ति विकास महाशाखा	सवै शाखा/ महाशाखा	निरन्तर	कर्मचारीलाई विषयगत क्षेत्रका वार्ताटोली (Negotiation Team) तथा अन्य Exposure Training आदिमा संलग्नता गराइएको हुने ।	सोचाइ र व्यवहार परिवर्तनमा समय लाग्ने ।	
२.८	अन्तर्राष्ट्रिय कन्भेन्सन तथा कोभिनेन्ट (International Convention/Covenent) कार्यान्वयनका बारेमा बार्षिक रुपमा पुनरावलोकन (Review) गर्ने।	परराष्ट्र मन्त्रालय	सवै महाशाखा/शाखाहरु		बार्षिक रुपमा पुनरावलोकन (Review) भएको हुने।		
२.९	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.१०	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन,२०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.११	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.१३	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	विकास कूटनीतिलाई परिणाममुखी बनाउने	परराष्ट्र मन्त्रालय,	नेपाली नियोगहरु , निजी क्षेत्र, सरोकारवाला क्षेत्रगत मन्त्रालय	निरन्तर	पर्यटन,व्यापार, वैदेशिक रोजगारी र प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानीमा अभिवृद्धि हुने ।	बन्द हडताल उद्योग व्यवसायमा तोडफोड आदि	
३.२	इस्लामावाद, कोलम्वो र	परराष्ट्र मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय सम्वन्धित	खरिदकार्य १	यस आर्थिक वर्ष भित्र नेपाली	सम्वन्धित देशको	

	क्वालालम्पुरस्थित नेपाली नियोगहरुका लागि घर निर्माण शुरु गर्ने । बैंकक,जेनेभा,पेरिस र ब्रसेल्स वा वासिङ्गटन मध्येबाट एक-एक गरी ४ नेपाली नियोगहरुको लागि घर खरिद गर्ने ।		नियोगहरु	वर्षभित्र तथा निर्माणकार्य २ वर्षभित्र	राजदूतावास इस्लामावाद, बैंकक तथा क्वालालम्पुरमा आफ्नै घर जग्गा भई घरभाडा बचत हुने तथा नियोगका सेवाग्राहीलाई थप सुविधा हुने ।	खरिद प्रक्रिया नेपालको खरिद प्रक्रया अनुरुप नहुदा विलम्व हुन सक्ने।	
३.३	राहदानी विभाग रकन्सुलरसेवा विभागका निमित्त आवश्यक भवन निर्माण गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	सहरी विकास तथा भवन निर्माण मन्त्रालय , अर्थ मन्त्रालय , राहदानी विभाग , कन्सुलर सेवा विभाग	यसै वर्ष शुरु भई दुई वर्षभित्र निर्माण सम्पन्न हुने	यी दुवै विभागहरुमा आउने सेवाग्राहीले सहज रुपमा सेवा प्राप्त गर्ने । आधुनिक, सुविधासम्पन्न एवं ग्राहकमैत्री भवन निर्माण भएको हुने ।		
३.४	आर्थिक कुटनीतिको प्रभावकारिता बढाउने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	मन्त्रालय/निकायहरु	निरन्तर	आर्थिक कुटनीति प्रभावकारी भएको हुने ।		
३.५	हरेक राजदुतावास र महावाणिज्यदुत, वाणिज्यदुतवाट वार्षिक रुपमा सम्पादित कार्यविवरण तयार गरी नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्मा पेश गर्ने व्यवस्था गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	सम्बन्धित नियोगहरु	निरन्तर	हरेक राजदुतावास र महावाणिज्यदुत, वाणिज्यदुतवाट वार्षिक रुपमा सम्पादित कार्यविवरण तयार गरी नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्मा पेश गर्ने व्यवस्था भएको हुने ।		

९.भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

उद्देश्यः जियोडेटिक नियन्त्रण विन्दुहरुको राष्ट्रिय सञ्जालको पुनर्स्थापना र स्तरोन्नति गर्ने, भू-उपयोग क्षेत्र निर्धारण गर्ने, भूमि लगतको पुनर्स्थापना गर्ने, संघीय प्रणालीमा भूमि व्यवस्थापन क्षेत्रको प्रारुप तयार गर्ने, भौगोलिक सूचनाहरुको शुद्धता वृद्धि गर्ने, भू-सूचना एवं सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउने, प्रविधिमैत्री दक्ष जनशक्तिको विकास गर्ने।

क्र.सं.	सुधारका क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको भूमि सम्बन्धी प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानुनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने।	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय/मातहत विभागहरु	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्ष भित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने।	नीतिगत मार्गदर्शन को अभाव	
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको तीन तहको कार्यसूचि र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने।	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय/मातहत विभागहरु	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्ष भित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको तीन तहको कार्यसूचि र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने।	नीतिगत मार्गदर्शन को अभाव	
१.३	**कानून तर्जुमा तथा सुधारः**						
	क. तर्जुमा गरिने विधेयकहरु ▪ भू-उपयोग विधेयक ▪ भूमि बजार व्यवस्थापन विधेयक ▪ बाँधा श्रम (निषेध तथा पुनःस्थापना) विधेयक	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	सम्वन्धित मन्त्रालय/ भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग/ नापी विभाग	१ वर्ष भित्र	विधेयक तर्जुमा		
	ख. संशोधन गरिने ऐनहरु ▪ भूमि सम्वन्धी ऐन, २०२१, ▪ मालपोत ऐन, २०३४, ▪ जग्गा नापजाँच ऐन, २०१९ ▪ जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४ ▪ गुठी संस्थान ऐन, २०३३	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	सम्वन्धित मन्त्रालय/ भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग / नापी विभाग	१ वर्ष	संशोधन विधेयक तर्जुमा		
	ग. तर्जुमा तथा संशोधन गरिने नियमावलीहरु ▪ मालपोत नियमावली, २०३६	भूमिसुधार तथा व्यवस्था	सम्वन्धित मन्त्रालय/	१ वर्ष	नियमावली संशोधन		

	▪ जग्गा नापजाँच नियमावली, २०५८ ▪ भूमि सम्वन्धी नियमहरु, २०२३ ▪ भू-उपयोग नियमावली ▪ भूमि बजार व्यवस्थापन नियमावली	मन्त्रालय	भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग / नापी विभाग				
	घ. तर्जुमा र संशोधन गरिने निर्देशका, कार्यविधि र SOP(Standard Operation Procedure) ▪ नाप नक्शा तथा नक्शा अद्यावधिक सम्बन्धी निर्देशिका तर्जुमा ▪ डिजिटल प्रविधिवाट नाप नक्शा गर्ने SOP तर्जुमा ▪ गाउ ब्लक नापी निर्देशिका तर्जुमा ▪ भू-उपयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका परिमार्जन ▪ जग्गा प्रशासन निर्देशिका परिमार्जन	भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग/ नापी विभाग/ राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	१ वर्ष	निर्देशका, कार्यविधि SOP तयार		
१.४	संघीय प्रणालीमा भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन क्षेत्रको प्रारुप तयार गर्न संघ, प्रदेश र स्थानीय तह अनुकूल संगठन संरचना, अधिकारको बाँडफाड, जनशक्ति व्यवस्थापन लगायतका विषयहरुको निर्धारण गर्ने।	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण/भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग/ नापी विभाग/भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग/राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना	प्रारम्भिक प्रारुप- ६ महिना परिमार्जित प्रारुप- १ वर्ष	संघीयता अनुरुपको संरचनात्मक व्यवस्था		
१.५	सर्वजनिक जग्गाको अभिलेख तथा संरक्षण व्यवस्था गर्ने ।	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	सम्बद्ध मन्त्रालयहरु/निकायहरु	१ वर्ष	सर्वजनिक जग्गाको अभिलेख तथा संरक्षण व्यवस्था भएको हुने ।		
१.६	अव्यवस्थित वसोवास तथा भूमिहीनहरुको व्यवस्थाको लागि राष्ट्रिय नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने ।	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	सम्बद्ध मन्त्रालयहरु/निकायहरु	१ वर्ष	अव्यवस्थित वसोवास तथा भुमिहीनहरुको व्यवस्थाको लागि राष्ट्रिय		

					नीति तर्जुमा भई लागु भएको हुने ।		
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	**पूर्वाधार विकासः** नापी तथा मालपोत कार्यालयहरुलाई सञ्जालीकरण गरी एकीकृत अनलाईन केन्द्रीय भू-सूचना प्रणालीको विकास गर्ने ।	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग/मालपोत कार्यालय	२ वर्ष	भू-सूचना प्रणालीको विकास भएको हुने।	स्रोतसाधन को अपर्याप्तता ।	
२.२	मालपोत कार्यालयहरुमा बैंक काउण्टर सञ्चालन गर्ने ।	तोकिएका ४२ मालपोत कार्यालयहरु	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय/भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग/ सम्वन्धित वैंक	१ वर्ष	राजश्व र सेवाग्राहीको सुरक्षा तथा सन्तुष्टिमा वृद्धि		
२.३	सबै कार्यालयमा हेल्प डेस्क स्थापना र अनलाईन सेवा शुरु हुने कार्यालयमा सर्भिस सेन्टर स्थापना गर्ने।	तोकिएका ४२ मालपोत कार्यालयहरु	भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग/नापी विभाग	२ वर्ष	सेवाग्राहीलाई सेवा प्राप्तिमा सहजता	स्रोत साधनको अपर्याप्तता	
२.४	**प्रविधि रुपान्तरण तथा सेवा सरलीकरण**						
२.५	भू- अभिलेख सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (LRIMS) वाट जग्गा प्रशासन सम्वन्धी सेवा प्रवाह विस्तार गर्ने	मालपोत कार्यालयहरु	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय/ भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग	२ वर्ष (पहिलो वर्ष-२०, दोस्रो वर्ष- ३० दोस्रो वर्ष- ३३ कार्यालय)	गुणस्तरीय, प्रभावकारी र प्रविधिमैत्री सार्वजनिक सेवा	स्रोत साधनको अपर्याप्तता	बाँकी कार्यालय थप २ वर्ष भित्र
२.६	डिजिटल प्रविधिवाट सेवा प्रवाह गर्न नापनक्शा सम्बन्धी डिजिटल डाटा वेश तयार गर्ने र सेवा प्रवाहलाई आवश्यक यन्त्र उपकरण सहितको पूर्वाधार विकास र विस्तार गर्ने।	नापी कार्यालय	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय/ नापी विभाग	२ वर्ष (पहिलो वर्ष-२०, दोस्रो वर्ष- ३० दोस्रो वर्ष- ३३ कार्यालय)	गुणस्तरीय, प्रभावकारी र प्रविधिमैत्री सार्वजनिक सेवा	स्रोत साधनको अपर्याप्तता	बाँकी कार्यालय थप २ वर्ष भित्र
२.७	Queue Management System, Electronic Attendance System IP Camera Monitoring System र नागरिक वडापत्रको Digital Display, SMS Information System कार्यान्वयन गर्ने।	मालपोत/नापी कार्यालय	भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग/ नापी विभाग	२ वर्ष (पहिलो वर्ष-२०, दोस्रो वर्ष- ३० दोस्रो वर्ष- ३३ कार्यालय)	गुणस्तरीय, प्रभावकारी र प्रविधिमैत्री सार्वजनिक सेवा	स्रोत साधनको अपर्याप्तता	

२.८	गुठी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली स्थापना गर्ने	गुठी सस्थान	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	२ वर्ष	गुठी सम्बन्धी डाटावेश तयार भएको हुने	स्रोत साधनको अपर्यासता	
२.९	**जनशक्ति विकास** **प्रविधिक जनशक्तिको उत्पादन गर्नेः** सेवारत कर्मचारीको सीप/क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम संचालन गर्नेः	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र भू-सूचना तथा अ भिलेख विभाग भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग नापी विभाग	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय/भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र/ नापी विभाग भू-सूचना तथा अ भिलेख विभाग/ भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग	२ वर्ष २४ जना प्रति वर्ष २४ जना प्रति वर्ष १०० जना प्रति वर्ष १०० जना प्रति १०० जना प्रति वर्ष ४०० प्रति वर्ष १०४ प्रति वर्ष	सेवारत कर्मचारीहरुको सीप तथा क्षमता विकास		
२.१०	कार्य सम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष	कार्य सम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।	कमजोर प्रतिवद्धता	
२.११	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना वनाई कार्यान्वयन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।	कमजोर प्रतिवद्धता	
२.१२	बेरुजु फर्छ्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गर्ने	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।	कमजोर प्रतिवद्धता	
२.१३	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न लगाउने	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने	कमजोर प्रतिवद्धता	
२.१४	**अभिलेख व्यस्थापन** सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने।	सम्बन्धित मालपोत कार्यालयहरु	भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग/भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	निरन्तर	सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको अद्यावधिक अभिलेख तयार भएको हुने।		
२.१५	लिज नीति, २०७२ अन्तर्गत साविकको	सम्बन्धित मालपोत	भूमिसुधार तथा	निरन्तर	भोगाधिकार जग्गा		

	भोगाधिकार जग्गालाई लिजमा रुपान्तरण गर्ने।	कार्यालयहरु	व्यवस्थापन विभाग/भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय		लिजमा रुपान्तरित भएको हुने।		
२.१६	गुठी जग्गाको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने।	गुठी संस्थान	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	निरन्तर	गुठी जग्गाको अद्यावधिक अभिलेख तयार भएको हुने।		
२.१७	**मालपोत संकलनलाई व्यवस्थित गर्ने** मालपोत असुली गर्ने जग्गाको लगत तयार गर्ने।	सम्बन्धित मालपोत कार्यालयहरु	सम्बन्धित स्थानीय निकाय/ भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग	निरन्तर	जग्गाको लगत तयार भएको हुने।		
२.१८	मालपोत असुलीको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने।	सम्बन्धित स्थानीय निकाय	स्थानीय विकास मन्त्रालय/ सम्बन्धित मालपोत कार्यालयहरु	निरन्तर	मालपोत असुलीको अभिलेख अद्यावधिक भएको हुने।		
२.१९	मालपोत असुली विवरणको आवधिकरुपमा प्रतिवेदन गर्ने।	सम्बन्धित स्थानीय निकाय	स्थानीय विकास मन्त्रालय/ भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय		मालपोत असुलीको आवधिक प्रतिवेदन तयार भएको हुने।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	भूमि प्रशासनलाई आधुनिकीकरण गर्न आयोजनाहरुको पहिचान गरी कार्यक्रम लागु गर्ने	भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग नापी विभाग	अर्थ मन्त्रालय/राष्ट्रिय योजना आयोग	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने	कमजोर प्रतिवद्धता	
३.२	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्रको गुरुयोजना तयार गरी केन्द्रलाई प्रविधि र पूर्वाधारयुक्त वनाउने	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	२ वर्ष	प्रविधि र पूर्वाधारयुक्त केन्द्र	स्रोत साधनको अपर्यासता	
४.पुनर्निर्माण							
४.१	विनासकारी भूकम्पवाट क्षतिग्रस्त जियोडेटिक नियन्त्रण विन्दुहरुको राष्ट्रिय सञ्जाललाई पुनःस्थापना तथा स्तरोन्नति गर्न CORS (Continuous Operating Reference Station) स्थापना गर्ने ।	नापी विभाग, खगोल तथा भू-मापन महाशाखा	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण/भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	२ बर्ष	• CORS स्थापना • CORS नियन्त्रण विन्दुहरुको Real Time Coordinate उपलब्धता • नापनक्शा, जग्गा प्रशासन, योजना तर्जुमा र विकास निर्माणको	स्रोत साधनको अपर्यासता	

					लागि आवश्यक पर्ने भू-सूचनाहरुको उपलब्धता • भूकम्पीय जोखिमको सूचना प्राप्त गर्ने अनुमान गर्ने कार्यमा सहयोग पुग्ने		
४.२	विनासकारी भूकम्पका कारण क्षतिग्रस्त कार्यालय भवन/तालिम भवन/ छात्रावास भवनको पुनःनिर्माण तथा रेट्रोफिटिङ्ग/ मर्मत सम्भार गर्ने ।	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र/भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग/ नापी विभाग / गुठी संस्थान	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	२ वर्ष	क्षतिग्रस्त भवनहरु को पुनःनिर्माण एवं मर्मत सम्भार	स्रोत साधनको अपर्याप्तता	
४.३	विनासकारी भूकम्पका कारण क्षतिग्रस्त भूमि लगत (नक्सा/स्रेस्ता), गुठी सम्पदा को पुनः स्थापना गर्ने ।	सम्वन्धित मालपोत, नापी कार्यालयहरु र गुठी संस्थान	भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय/ भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग/ नापी विभाग /गुठी संस्थान	२ वर्ष	क्षतिग्रस्त भूमि लगतको पुनः स्थापना	स्रोत साधनको अपर्याप्तता	
४.४	• भूकम्प प्रभावित १८ लगायत सम्पूर्ण जिल्लाका न.पा./गा.वि.स.स्तरीय भू-उपयोग क्षेत्र नक्शा (Land Use Zoning Map) तयार गर्नेः	राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण/भूमि सुधार तथा व्यवस्था / संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास / शहरी विकास मन्त्रालय, भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन/ भू-सूचना तथा अभिलेख/नापी /खानी तथा भूगर्भ विभाग नापी/भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन/भू-उपयोग	२ वर्ष पहिलो वर्ष- १८ जिल्लाका ११४६ गा.वि.स./न.पा. दोस्रो वर्ष- २० जिल्लाका ५५७ गा.वि.स./न.पा. तेस्रो वर्ष- १८ जिल्लाका ५८४	न.पा./गा.वि.स.स्तरीय भू-उपयोग नक्शा	स्रोत साधनको अपर्याप्तता	

	• क्षेत्रगत निकायहरुलाई भू-उपयोग सम्बन्धी डाटा/नक्शा उपलब्ध गराउने।	राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना/ नापी विभाग	व्यवस्थापन विभाग भू-उपयोग व्यवस्थापन विभाग/ क्षेत्रगत निकायहरु	१ वर्ष भित्र/निरन्तर	क्षेत्रगत निकायहरुसंग भू-उपयोग सम्बन्धी नक्शा/डाटाको उपलब्धता		
	• भू-उपयोग योजना (Land Use Plan) तर्जुमाका लागि सम्बन्धित क्षेत्रगत निकायलाई प्रावधिक परामर्श उपलब्ध गराउने।	नापी /मालपोत कार्यालयहरु		निरन्तर	क्षेत्रगत भू-उपयोग योजना तयार भएको हुने।	संगठन विस्तार तथा सम्न्वयको अभाव	
	• भू-उपयोग योजना र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा सम्बन्धित नापी/मालपोत कार्यालयको समन्वयमा गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना/ स्थानीय कार्यालयहरु		१ वर्ष भित्र/ निरन्तर	समवय संयन्त्र तयार हुने।	संगठन विस्तार तथा सम्न्वयको अभाव	
	• आवधिक अनुगमन गर्ने।	राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना/ स्थानीय कार्यालयहरु		निरन्तर	अनुगमन प्रतिवेदन	विभाग स्थापना तथा संगठन विस्तारमा ढिलाई	

१०.भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय

उद्देश्यः- आर्थिक तथा समाजिक क्षेत्रको विकासमा टेवा पुऱ्याउन सडक, पुल, मूल बाटाहरु, रज्जुमार्ग र जलमार्गहरुको समष्टीगत विकास, विस्तार, प्रवर्द्धन गरी राष्ट्रिय यातायात प्रणालीको विकास एवंम देशका ग्रामीण क्षेत्रका गाउँहरुलाई बजारसँग आवद्ध गर्नुका साथै पर्यटन, कृषि, उद्योग, विद्युत आदि विभिन्न आर्थिक क्षेत्रसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय महत्त्वका र अन्य आर्थिक क्षेत्रको विविध कृयाकलाप एवंम आयोजनाहरुमा टेवा पुर्याई सन्तुलन कायम गर्ने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात सम्बन्धी भएको प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीति, कानुनी, प्रकृयागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान बमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनः संरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनः संरचना भएको हुने		
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	मौजुदा सवारी चालक अनुमतिपत्र तथा सवारी दर्ता प्रमाणपत्रलाई EDLVRS (Electronic Driving License & Vehicle Registration System) कार्यक्रम अन्तर्गत स्मार्ट कार्डमा वितरण गर्ने ।	यातायात व्यवस्था विभाग, यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु, ट्राफिक प्रहरी	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	मंसिर १ २०७२ बाट सुरुवात हुने	विद्यमान सवारी चालक अनुमतिपत्र र सवारी दर्ता प्रमाणपत्र डिजिटल प्रविधिमा रुपान्तरण हुने ।	• नयाँ सवारीचालक अनुमतिपत्र प्राप्तिको लागि केही समय कुर्नुपर्ने । • कर्मचारी सरुवा हुँदा तालिमलाई निरन्तरता दिनुपर्ने ।	
२.२	सवारी साधनहरुमा प्रयोग भैरहेको हालको नम्बर प्लेटलाई इम्बोस्ड नम्बरप्लेटमा परिणत गर्ने ।	यातायात व्यवस्था विभाग, यातायात	ट्राफिक प्रहरीहरु सवारी धनीहरु	२ वर्ष भित्र पूर्वाधार	• सवारी साधन चोरीमा नियन्त्रण हुने ।	• नम्बरप्लेटको खर्च लगानीमा	

		व्यवस्था कार्यालयहरु यातायात व्यवसायीहरु		तयार गरी लागू गर्न सकिने ।	• सवारी साधनमा एकै प्रकृतिको नम्बर प्लेटको उपयोग हुने	वृद्धि हुने भएकोले व्यवसायीबाट विरोध हुन सक्ने	
२.३	AXLE LOAD CONTROL मौजुदा माल ढुवानी गर्ने सवारी साधनहरुको भारवहन क्षमतालाई नियमन गर्ने र सडकको सुधार गर्ने ।	यातायात व्यवस्था विभाग, यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु, ट्रफिक प्रहरी	अर्थ मन्त्रालय भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय यातायात व्यवसायी	२ वर्ष भित्र पूर्वाधार तयार गरी Weighing Bridge निर्माण हुने	• सवारी दुर्घटनामा न्यूनीकरण • सडक सुरक्षामा सहयोग	• व्यवसायीबाट सहयोग जुट्न नसक्ने ।	
२.४	काठमाडौं उपत्यकाका रुटहरुको वैज्ञानिक वर्गिकरण गरी सवारी आवागमन व्यवस्थित गर्ने ।फराकिला र मुख्य सडकमा सार्वजनिक यातायातका लागि छुट्टै सडक (Dedicated lane) छुट्टयाई तदनुरुप कार्यान्वयन गर्ने ।	यातायात व्यवस्था विभाग, यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु ट्राफिक प्रहरी यातायात व्यवसायीहरु	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, यातायात व्यवसायी	२ वर्ष भित्र नयाँ रुट कार्यान्वयन मा आउने ।	• सवारी आवागमनमा सुधार • ट्राफिक जाम व्यवस्थापन हुने	• हाल संचालित सवारी • साधनको व्यवस्थापनमा असहयोग हुन सक्ने ।	
२.५	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने ।		
२.६	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.७	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने ।		
२.८	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न लगाउने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.९	सार्वजनिक यातायातमा हुने लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरण	सम्बन्धित	सम्बन्धित महाशाखा/	निरन्तर	सार्वजनिक यातायातमा		

	विशेष कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने ।	महाशाखा	शखाहरु		हुने लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरण विशेष कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.१०	चालक तथा यात्री आचार संहिता तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	चालक तथा यात्री आचार संहिता तर्जुमा र कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.११	काठमाण्डौ उपत्यकामा सावरी साधनको मापदण्ड र संख्या निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	काठमाण्डौ उपत्यकामा सावरी साधनको मापदण्ड र संख्या निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३. विकास व्यवस्थानपन							
३.१	स्तर वृद्धि (Upgrading) भईरहेको जनकपुर रेल्वे सञ्चालन, मर्मत र व्यवस्थापनमा सुधार गर्ने (Operation & Maintenance Management)।	रेल विभाग	रेल्वे कम्पनी	२ वर्ष	दिगो भरपर्दो यातायात	• अन्य निकायको सहयोगको अभाव • रेल संचालनमा दक्ष कर्मचारी अभाव	
३.२	सडक सम्बन्धी दुर्घटना न्युनीकरण गर्न सडक सुरक्षाको लागि आवश्यक विभिन्न भौतिक संरचना निर्माण गर्ने ।	सडक विभाग	डिभिजन सडक कार्यालय/योजना कार्यालय	२ वर्ष	सडक दुर्घटनामा कमी आएको हुने ।	आवश्यक मात्रामा बजेट उपलब्ध नहुन सक्ने।	
३.३	काठमाडौं उपत्यकामा भैरहेको सडक विस्तारलाई निरन्तरता दिने।	सडक विभाग	डिभिजन सडक कार्यालय/योजना कार्यालय	२ वर्ष	कुल १५० कि.मी. सडक विस्तार भएको हुने	आवश्यक मात्रामा बजेट उपलब्ध नहुन सक्ने तथा विभिन्न तहबाट विस्तारमा अवरोध आउन सक्ने।	

३.४	निर्माणाधीन तथा निर्माण सम्पन्न पूर्वाधारको विद्युतीय अभिलेख (Electronic Documentation of Infrestructure) तयारीको कार्य थालनी गर्ने ।	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	सम्बन्धित विभागहरु	१ वर्ष	निर्माणाधीन तथा निर्माण सम्पन्न पुर्वाधारको विद्युतीय अभिलेख (Electronic Documentation of Infrestructure) तयारीको कार्य थालनी भएको हुने ।		
३.५	मध्य पहाडी लोकमार्गको समयावधि भित्र तोकिएको गुणस्तर, लागत र परिमाणमा सम्पन्न गर्ने ।	सडक विभाग	सम्बन्धित निकायहरु	१ वर्ष	मध्य पहाडी लोकमार्गको समयावधि भित्र तोकिएको गुणस्तर, लागत र परिमाणमा सम्पन्न भएको हुने ।		
३.६	विद्युतीय मेट्रो सेवा र काठमाण्डौमा विद्युतिय मेट्रो रेल संचालन गर्न कार्य अगाडि बढाउने ।	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	सम्बन्धित निकायहरु	तत्काल	मेट्रो सेवा र मेट्रो रेल संचालन भएको हुने ।		
४. पुनः निर्माण							
४.१	अरनिको राजमार्गको लामोसाघुँ देखि कोदारी सम्म र मैलुङ्ग – स्याफ्रुवेशी – रसुवागढी सडक गरी जम्मा ७० कि.मी. र दोलखा – सिंगटी, पाँचखाल मेलम्ची, धादिङ्ग आरुघाट गोरखा सडक जम्मा ३ वटा सडकहरुको १३५ कि.मी. सडक गरी कुल २०५ कि.मी. सडकको लगायत भुकम्पबाट क्षतिग्रस्त भवनहरुको पुर्नः निर्माण गर्ने।	सडक विभाग	डिभिजन सडक कार्यालय/योजना कार्यालय	२ वर्ष	कुल २०५ कि.मी. सडक एवं क्षतिग्रस्त भवनहरुको पुर्नःनिर्माण भएको हुने।	भौगोलिक विकटता एवं निर्माण सामाग्रीहरुको अभाव।	
४.२	हुलाकी राजमार्ग तराई सडकको १७०० कि.मि. सडक मध्ये पहिलो चरणको करिब ६०० कि.मि. स्तरोन्नती गरी दोस्रो चरणको करिव ११०० कि.मि. को कार्यको प्रारम्भिक कार्य गर्ने ।	सडक विभाग	हुलाकी राजमार्ग निर्देशनालय/योजना कार्यालय	२ वर्ष	कुल ६०० कि.मि. सडक स्तरोन्नति हुने ।	बजेटको अपर्याप्तता हुन सक्ने ।	

११.महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय

उद्देश्यः संघीय संरचनालाई व्यवस्थित गर्न नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत ढाँचा तयार गर्ने, सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउने र विनाशकारी भूकम्पवाट प्रभावित संरचनाहरुको पुनर्निर्माण गर्ने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१ सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा महिला, वालवालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अन्य समाजकल्याण सम्बन्धी प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	२ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।	सम्बन्धित सबै महाशाखा	
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनः संरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	२ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनः	प्रशासन महाशाखा	
१.३	मन्त्रालयका राष्ट्रिय कार्ययोजनाहरु (NAPS) का लक्ष्य हासिल गर्न संघीय ढाँचा बमोजिम सवै क्षेत्रगत मन्त्रालय/निकायवीच समन्वय वढाउने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, शिक्षा मन्त्रालय, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, कानुन न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय र अन्य सरोकार मन्त्रालय/ निकायहरु	निरन्तर	कार्ययोजनाहरुको कार्यान्वयनमा सहयोग भएको हुने ।	महिला महाशाखा र योजना महाशाखा सहयोगी निकायको सहयोग ।	
१.४	वालवालिका खोजतलास केन्द्र १०४ र १०९८ लाई सवै प्रदेशमा विस्तार गरी महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई समेत सेवा प्रदान गर्ने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	संचार मन्त्रालय, नेपाल टेलिकम, केन्द्रीय वालकल्याण समिति, नेपाल प्रहरी ।	२ वर्ष भित्र	हिंसा तथा दुर्व्यवहार नियन्त्रण गर्न सूचना र सहयोग प्राप्त भएको हुने ।	सहयोगी निकायको सहयोग।	
१.५	अविभावकविहीन र वेसहारा वालवालिकाहरुको संरक्षण, आश्रय र	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित सरोकारवाला संघ संस्था	२ वर्ष भित्र	अविभावकविहिन वेसहारा	सहयोगी निकायको	

	पुनर्स्थापना गर्न प्रत्येक प्रदेशमा कम्तीमा एउटा सेवा सुविधा सम्पन्न वालवालिका संरक्षण केन्द्र स्थापना गर्ने ।				वालवालिकाहरुले संरक्षण र शिक्षा प्राप्त गरी पुनर्स्थापनामा सहयोग पुगेको हुने ।	सहयोग	
१.६	मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रमा पर्ने देहायका ऐन तथा नियमलाई संघीय संरचनाका आधारमा निर्माण तथा परिमार्जन गर्ने । क) समाजकल्याण ऐन ख) कुरीती नियन्त्रण सम्बन्धी ऐन ग) बालबालिका सम्बन्धी ऐन	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, कानून न्याय तथा संविधान सभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय र सरोकारवाला संस्थाहरु ।	२ वर्षभित्र	संघीय भावना अनुरुप कानून निर्माण/परिमार्जन भई अधिकार निक्षेपण भएको हुने ।	सहयोगी निकायको सहयोग	
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	पशुपति क्षेत्रमा रहेको समाजकल्याण केन्द्र वृद्धाश्रमलाई स्थानान्तरण गर्ने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	पशुपति क्षेत्र विकास कोष, अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	वृद्धाश्रम नयाँ भवनमा सरेको हुने ।	सहयोगी निकायबाट सहयोग ।	
२.२	प्रत्येक प्रदेशमा कम्तीमा एउटा सुविधायुक्त ज्येष्ठ नागरिक आश्रम स्थापना गरी विपन्न र वेसहारा ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षण गर्ने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित सरोकार संघ संस्था	२ वर्ष भित्र	विपन्न र असहाय ज्येष्ठ नागरिकहरुले आश्रय प्राप्त गरेका हुने ।	सहयोगी निकायबाट सहयोग ।	
२.३	एकल महिलाको लागि आय आर्जन क्षमता विकाश र सशक्तीकरण गर्ने कार्यक्रमहरुको पहिचान गरि कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित सरोकार संघ संस्था	१ वर्ष भित्र	सशक्तीकरण कार्यक्रमहरु संचालन भएको हुने ।		
२.४	अपाङ्गता परिचयपत्रलाई (Digitalized) विद्युतीय प्रणालीबाट अभिलेख राख्ने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	परिचयपत्रको विवरण विद्युतीय प्रणालीमा आवद्ध भएको हुने	सहयोगी निकायबाट सहयोग	

२.५.	वाल विवाह विरुद्धको राष्ट्रिय रणनीति स्वीकृत गरी देशव्यापी अभियान संचालन गर्ने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	सूचना तथा संचार मन्त्रालय, संचार माध्यमहरु, सरोकार निकायहरु	निरन्तर	वालविवाहको संख्यामा कमी आएको हुने ।	जन चेतनाको कमी	
२.६	प्रत्येक प्रदेशमा कम्तीमा एउटा सेवा सुविधा सम्पन्न वालसुधार गृह स्थापना गर्ने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित सरोकारवाला संघ संस्था	२ वर्षभित्र	वालसुधार गृह स्थापना भएको हुने ।	सहयोगी निकायको सहयोग	
२.७	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने ।		
२.८	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.९	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने ।		
२.१०	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३. विकास व्यवस्थापन							
३.१	समाज विज्ञान अनुसन्धान परिषद (SSRC) स्थापना गर्ने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्), अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	समाज विज्ञान अनुसन्धान परिषदको स्थापना भएको हुने ।	सहयोगी निकायबाट सहयोग	
३.२	आर्थिक हिसावले विपन्न र असहाय अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना गर्ने (देशका ७ ठाउँमा)	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र सम्बन्धित सरोकारवाला संस्थाहरु	२ वर्ष भित्र	देशका ७ ठाउँमा त्यस्तो केन्द्र स्थापना भएको हुने ।	सहयोगी निकायबाट सहयोग	
३.३	पूर्ण मानसिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको उद्धार, संरक्षण र पुनःस्थापना गर्न प्रत्येक प्रदेशमा कम्तीमा एउटा साधनसम्पन्न पुनर्स्थापना केन्द्रको स्थापना	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित सरोकारवाला संघ संस्था	२ वर्ष भित्र	पूर्ण रुपमा मानसिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको उद्धार, संरक्षण र पुनर्स्थापना	सहयोगी निकायबाट सहयोग	

	गर्ने ।				भएको हुने ।		
३.४	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई आवश्यक पर्ने सहायक सामग्री उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन कम्तीमा एक प्रदेशमा एउटा उत्पादन केन्द्र रहने गरी साझेदारीमा उत्पादन बढाउँदै लैजाने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, निजी क्षेत्र, सम्बन्धित सरोकार संघसंस्था,	२ वर्ष भित्र	सहायक सामग्रीमा अत्मनिर्भर हुन	सहयोगी निकायबाट सहयोग	
३.५	यौन तथा लैंगिक हिंसा पीडित र प्रभावितहरुलाई आश्रय, उपचार र कानूनी सहायता प्रदान गर्न प्रत्येक प्रदेशमा कम्तीमा एउटा सेवा सुविधा सम्पन्न सेवा केन्द्र स्थापना गर्ने तथा आवश्यकता अनुसार स्थानीय तहमा समेत विस्तार गर्दै जाने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित सरोकार संघसंस्था,	२ वर्ष भित्र	यौन तथा लैंगिक हिंसाबाट पीडित तथा प्रभावितहरुले उपचार प्राप्त गरेको हुने ।	सहयोगी निकायबाट सहयोग	
३.६	गैर सरकारी संस्थाहरुको विवरण अद्यावधिक गरी अनुगमन प्रणाली स्थापना गर्ने ।	समाजकल्याण परिषद	महिला, वालवालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय	८ महिना	गैर सरकारी संस्थाहरुको विवरण अद्यावधिक भई अनुगमन, मूल्यांकन तथा कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता आउने ।	अन्तर निकाय तथा संस्थाहरुबीच समन्वय कायम गर्ने ।	
३.७	बेचविखन तथा ओसारपसारबाट प्रभावित र पीडित किशोरी एवं महिलाको उद्धार, संरक्षण, कानुनी सहायता तथा पुनस्थापना गर्न संस्थाहरुको साझेदारीमा कम्तीमा १ प्रदेशमा एउटा सुरक्षित र सुविधा सम्पन्न अल्पकालीन पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना गर्ने र आवश्यकताका आधारमा विस्तार गर्ने ।	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित सरोकारवाला संघ संस्था	२ वर्ष	वेचविखन तथा ओसारपसारबाट पीडित र प्रभावित किशोरी तथा महिलाले संरक्षण, कानूनी सहयोग प्राप्त गर्न र पुनर्स्थापनामा सहयोग पुगेको हुने ।	सहयोगी निकायको सहयोग ।	
३.८	वेचविखन तथा ओसार पसारबाट पीडित र प्रभावितहरुमध्ये पुनस्थापना हुन नसकेका किशोरी तथा महिलाहरुका लागि	महिला, वालवालिका तथा समाकल्याण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित सरोकार संघ संस्था	२ वर्षभित्र	अल्पकालीन पुनर्स्थापना केन्द्रमा अवधि पुरा भएका पीडित र	सहयोगी निकायको सहयोग ।	अल्पकालीन पुनर्स्थाप

	अल्पकालीन आश्रमको सेवापश्चात, क्षमता वृद्धि, आत्मनिर्भरता र पुनर्स्थापनाका लागि प्रत्येक प्रदेशमा मंगला-साहना दीर्घकालीन पुनरुथापना केन्द्र जस्ता दीर्घकालीन प्रकृतिका पुनर्स्थापना केन्द्रहरु साझेदारीमा स्थापना गर्ने ।				प्रभावित किशोरी तथा महिलाहरुले आत्मनिर्भर बन्न सक्ने सीप/क्षमता प्राप्त गरेको हुने ।		ना केन्द्रबाट निवृत्तहरु का लागि ।
३.९	प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रका कम्तीमा एक-चौथाई गा.वि.स.मा संस्था मार्फत लक्षित महिलाको सशक्तीकरण/क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	महिला तथा वालवालिका कार्यालय	महिला तथा वालवालिका विभाग	२ वर्ष भित्र	महिला विकास कार्यक्रम अन्तर्गत प्रवंधित संस्थाहरुको मानचित्रअनुसार विकास भई महिला सशक्तीकरण भएको हुने ।	सहयोगी निकायको सहयोग।	

१२.सहरी विकास मन्त्रालय

उद्देश्यः- सहकारी पूर्वाधारको योजनाबद्ध रुपमा विकास तथा सुधार गर्दै सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा पुनःनिर्माणलाई प्रभावकारी बनाई शहरी व्यवस्थापनमा सुधार गर्ने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा सहरी विकास वा पुनर्वास जस्ता विषयहरुलाईआवश्यक पर्ने नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।गर्ने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.३	मन्त्रालय र अन्तर्गतका (केन्द्र र स्थानीय स्तरका) निकायहरुको भौतिक, वित्तीय, मानवीय र अन्य श्रोतको विद्यमान अवस्थाको यथार्थ विवरण (Profile) तयार गर्ने ।	सहरी विकास मन्त्रालय/ विभागहरु र अन्तर्गतका अन्य निकायहरु	जिल्लास्तरीय कार्यालयहरु	१ वर्ष	मन्त्रालयको विवरणहरु तयार भएको हुने ।	संस्थागत स्मरण (Institutional Memory) को अभावमा यथार्थ विवरण प्राप्तिमा जटिलता ।	
१.४	मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको संघीय संरचना अनुरुपको संस्थागत तथा कार्यगत विभाजन तगार गर्ने ।	सहरी विकास मन्त्रालय/ विभागहरु र अन्तर्गतका अन्य निकायहरु	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय/ संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय/ समान्य प्रशासन मन्त्रालय	१ वर्ष	संस्थागत तथा कार्यगत विभाजन भएको हुने ।	कतिपय अन्तर क्षेत्रगत विषयहरुका कामहरुको विभाजन कठिन ।	

१.५	मन्त्रालयसँग सम्बन्धित क्षेत्रगत कानूनहरुको संघीय संरचना अनुरुप पुनरावलोकन तथा परिमार्जन गर्ने	सहरी विकास मन्त्रालय/ विभागहरु र अन्तर्गतका अन्य निकायहरु	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय/ संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय/ समान्य प्रशासन मन्त्रालय/ कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	२ वर्ष	क्षेत्रगत कानूनहरु पुनरावलोकन तथा परिमार्जन भएको हुने ।	परिमार्जन गर्दा सरोकारवालाहरु बीच सहमति जुटाउन कठिन	
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.२	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन,२०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.३	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.४	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.५	राष्ट्रिय राजमार्गका सार्वजनिक यातायात, पार्किङ्ग गर्ने वजार क्षेत्र, वसपार्कहरुमा सरसफाईयुक्त शौचालय व्यवस्थापन र संचालन ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	राष्ट्रिय राजमार्गका सार्वजनिक यातायात, पार्किङ्ग गर्ने वजार क्षेत्र, वसपार्कहरुमा सरसफाईयुक्त शौचालय व्यवस्थापन र संचालन भएको हुने ।		

३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	सन् २०१७ सम्म सबै जनतालाई आधारभूत स्तरको खानेपानी र सरसफाई सेवा उपलब्ध गराउने लक्ष हासिल गर्न खानेपानी सेवा प्राप्त गर्न बाँकी जनसंख्याको पहिचान र सेवा विस्तार गर्ने	सहरी विकास मन्त्रालय / खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	स्थानीय विकास मन्त्रालय/ राष्ट्रिय योजना आयोग / अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	सन् २०१७ सम्मको खानेपानी तथा सरसफाईको राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल भएको हुने ।	- खानेपानीको स्रोतको उपलब्धता - सक्रिय जन सहभागिता - मानव संशाधन र आर्थिक स्रोतको सुनिश्चितता	
३.२	खानेपानीको गुणस्तर तथा सेवा अभिबृद्धि गर्ने	सहरी विकास मन्त्रालय / खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	राष्ट्रिय योजना आयोग / अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	उच्च/मध्यम स्तरीय खानेपानी सेवा पाउने जनसंख्याको अनुपात बृद्धि भएको हुने ।	- उपभोक्ताहरुबाट लागत सहलगानी र साझेदारीको निरन्तरता - आर्थिक स्रोतको सुनिश्चितता	
३.३	तराई-मधेशका ग्रामीण बस्तीहरुमा खानेपानीलाई आर्सेनिक एवं अन्यप्रदुषण मुक्त स्वच्छ वनाउने ।	सहरी विकास मन्त्रालय / खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	राष्ट्रिय योजना आयोग / अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	- आर्सेनिक एवं अन्य प्रदुषणबाट मुक्त ।	- उपभोक्ताहरुको लागत साझेदारी र सहभागितामा निरन्तरता - यथेष्ट मानव संशाधन - पर्याप्त आर्थिक स्रोत	
३.४	राष्ट्रिय भवन संहिता २०६० पुनरावलोकन गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सहरी विकास मन्त्रालय/ सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	सहरी विकास मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	१ वर्ष	बदलिंदो परिस्थिति अनुसार भवन संहित पुनरावलोकन भएको हुने ।	Seismic Code Revisionका लागि स्वदेशमै विज्ञहरु उपलब्ध हुन नसक्ने ।	
३.५	भवन निर्माण नमूना मापदण्डमा आवश्यक संशोधन गर्ने ।	सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरण,	संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	१ वर्ष	भूकम्पीय जोखिमका दृष्टिकोणले सुरक्षित भवन निर्माणको नमूना मापदण्ड तयार भएको हुने ।		

		न.वि.स					
३.६	हुलाकी राजमार्गको आसपास १० वटा नयाँ सहरको पहिचान गर्ने ।	सहरी विकास मन्त्रालय / सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	न.वि.स.हरु र स्थानीय निकाय/ भूमि सुधार मन्त्रालय/ वन मन्त्रालय	१ वर्ष	आगामी २० वर्ष भित्रमा कम्तिमा १० लाख जनसंख्या बस्न मिल्ने सहरहरुको विकास हुने ।	पूर्वाधार विकासका लागि जग्गाको उपलब्धता हुलाकी राजमार्गका शहर निर्माण विनियोजन नभएको ।	
३.७	मध्यपहाडी लोक मार्गमा १० वटा नयाँ सहर निर्माणका लागि पूर्वाधार विकास गर्ने ।	सहरी विकास मन्त्रालय / सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	न.वि.स.हरु र स्थानीय निकाय/ भूमि सुधार मन्त्रालय/ वन मन्त्रालय	२ वर्ष	आगामी २० वर्ष भित्रमा कम्तिमा १० लाख जनसंख्या बस्न मिल्ने सहरहरुको विकास हुने ।	पूर्वाधार विकासका लागि जग्गाको उपलब्धता हुलाकी राजमार्गका शहर निर्माण विनियोजन नभएको ।	
३.८	पछडिएका, विपन्न, दलित, लोपोन्मुख जाती र सीमान्तकृत समूदायलाई लक्षित गरी कम्तिमा ३००० जनता आवास इकाई निर्माण गर्ने ।	सहरी विकास मन्त्रालय / सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय/ स्थानीय निकायहरु	२ वर्ष	आवास निर्माण भएको हुने।	बढ्दो मागलाई सम्बोधन गर्न कठीन हुन सक्ने । प्रकृयागत समस्या, बजेट अति न्यून,Cluster approach नभएको ।	
३.९	उपत्यका भित्रका सडक चौडा गर्ने कार्य, सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण तथा जग्गा विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने।	सहरी विकास मन्त्रालय/ KVDA	गृह मन्त्रलाय/ भूमिसुधार तथा	२ वर्ष	- उपत्यकाका सडक चौडा हुनेछन । - व्यवस्थित बसोबासलाई टेवा पुग्ने ।	- मुद्दा मामिलाको कारण समयमा काम हुन नसक्ने - बजेट न्यून	
३.१०	मेलम्ची नदीबाट दैनिक १७ करोड लिटर खानेपानी काठमाडै उपत्यका ल्याउन	सहरी विकास मन्त्रालय/ मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	रा.यो.आ./ अर्थ मन्त्रालय/ संघीय मामिला तथा	२ वर्ष	- २७.५ कि.मि. सुरुङ्ग निर्माण भएको हुने । - १७ करोड लिटर क्षमताको पानी प्रशोधन केन्द्र निर्माण भएको हुने ।	- निर्माण व्यवसायीबाट दाबी गरिएको Claim/	करारमा व्यवस्था भएमुताविक

	सुरुङ्ग निर्माण सम्पन्न गर्ने ।		स्थानीय विकास मन्त्रालय			Dispute Resolution तथा ढिलाई ।	सम्पन्न हुन मिति तय हुन बाँकी ।
३.११	काठमाडौं उपत्यकामा मेलम्चीको पानी प्राप्त गरी समानुपातिक वितरण तथा चुहावट कम गर्न नयाँ प्रणाली थप पानी पोखरी तथा वितरण प्रणाली सुधार साथै काठमाडौं उपत्यकाको नदी किनारमा ढल इन्टरसेप्टर निर्माण तथा विभिन्न स्थानमा ढल प्रशोधन केन्द्र निर्माण गर्ने।	सहरी विकास मन्त्रालय/ आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय	अर्थ मन्त्रालय/ संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	२ वर्ष	काठमाडौं उपत्यकाको खानेपानी वितरणमा सुधार आउने तथा उपत्यकाको वातावरण र नदिमा सुधार आउने ।	- विभिन्न निकायहरुबाट सडक खन्ने स्वीकृति उपलब्ध हुन ढिलाई हुन सक्ने ।	
३.१२	वाग्मती नदी प्रणालीलाई ढल मुक्त बनाउने । नदी किनाराको ठोस फोहरमैला व्यवस्थापन गर्ने । नदीमा पानीको बहाव बढाउने । वातावरणीय सुधार सम्बन्धी नीतिगत तथा जनचेतना सम्बन्धी विभिन्न कार्यहरु गर्ने ।	सहरी विकास मन्त्रालय/ अधिकार सम्पन्न वाग्मती सभ्यता एकीकृत विकास समिति	काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरण/ आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय/ गृह मन्त्रालय	२ वर्ष	वाग्मती नदीको सुन्दरीजल देखी सुन्दरीघाट सम्मको क्षेत्र ढल मुक्त हुने । विष्णुमती नदीको महादेवस्थान देखी वाग्मती विष्णुमती दोभान सम्म ढलमुक्त हुने । धोविखोला ढलमुक्त हुने । नदी किनाराका अव्यवस्थित वस्ती हटाई व्यवस्थित हुने। नदीमा पानीको वहाव बढ्ने। वातावरणीय सुधार हुने ।	- कार्ययोजना अनुसार बजेट विनियोजन हुन नसक्नु । - विनियोजित बजेट विभिन्न कारणले खर्च हुन नसक्नु । - नदी किनारामा अतिक्रमण हुनु । - अव्यवस्थित सहरीकरण हुनु ।	
४.पुनःनिर्माण							
४.१	क्षतिग्रस्त सरकारी कार्यालय भवन पुनः निर्माण गर्ने ।	सहरी विकास मन्त्रालय/ सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	अर्थ मन्त्रालय/ पुनःनिर्माण प्राधिकरण	२ वर्ष	- भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त सरकारी कार्यालय भवनको पुनःनिर्माण भएको हुने ।	उपयुक्त जग्गा उपलब्ध कठिन हुने।	एकीकृत सरकारी कार्यालय भवन निर्माण गरिनुपर्ने ।
४.२	भूकम्प वा अन्य प्रकोपबाट	सहरी विकास	स्थानीय विकास	२ वर्ष	भूकम्प वा अन्य प्रकोपबाट क्षतीग्रस्त	- खानेपानीको	

	क्षतीग्रस्त खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना/ प्रणालीकहरुको पूनः निर्माण/पुनः स्थापना गर्ने ।	मन्त्रालय / खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	मन्त्रालय/ रा.यो.आ. / अर्थ मन्त्रालय		आयोजना/ प्रणालीहरुको पुनः निर्माण भई सेवा पूनर्स्थापना भएको हुने ।	स्रोतको उपलब्धता - सक्रिय जनसहभागिताको निरन्तरता - मानव संशाधन सुनिश्चितता।	
४.३	क्षतिग्रस्त आवास पुनःनिर्माण,एकीकृत वस्ती विकास,स्थानान्तरण गर्ने जस्ता कार्यहरु प्रस्तावित पुनःनिर्माण प्राधिकरणसंग समन्वय गरी गर्ने ।	सहरी विकास मन्त्रालय	स्थानीय विकास मन्त्रालय/ राष्ट्रिय योजना आयोग / अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	क्षतिग्रस्त आवास पुनःनिर्माण,एकीकृत वस्ती विकास,स्थानान्तरण गर्ने जस्ता कार्यहरु प्रस्तावित पुनःनिर्माण प्राधिकरणसंग समन्वय भएको हुने।		
४.४	उब्जाउयोग्य जमिनमा आवास क्षेत्रको विकास गर्न निरुत्साहित गर्ने ।	सहरी विकास मन्त्रालय	स्थानीय विकास मन्त्रालय	२ वर्ष	उब्जाउयोग्य जमिनमा आवास क्षेत्रको विकास गर्न निरुत्साहित गरिएको हुने ।		

१३.संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

उद्देश्यः पुरातात्विक, सांस्कृतिक सम्पदाहरु तथा पर्यटकीय गन्तव्य स्थलहरुको संरक्षण एवं पुनर्निर्माणका साथै हवाई उड्डयन क्षेत्रको सुदृढीकरण र विस्तार गरी दिगो पर्यटन विकास गर्ने ।

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा संस्कृति,पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयसंग सम्बन्धित विषयमा भएको प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, संगठनात्मक तथा प्रक्रियागत व्यवस्था गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	अन्तर्गत तथा सम्बद्ध निकायहरू	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको सरकारको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति समायोजनको प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने तथा उक्त प्रतिवेदनका आधारमा कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	अन्तर्गत तथा सम्बद्ध निकायहरू	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.३	पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गर्न जलयात्रा सम्बन्धी नीति, ग्रामीण पर्यटन सम्बन्धी नीति, पर्वतीय पर्यटन सम्बन्धी नीति र पर्यटन व्यवशाय आचार संहिता तर्जुमा गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन विभाग नेपाल पर्यटन बोर्ड	१ वर्षभित्र	जलयात्रा सम्बनधी नीति, ग्रामीण पर्यटन सम्बन्धी नीति, पर्वतीय पर्यटन सम्बन्धी नीति र पर्यटन व्यवशाय आचार संहिता तर्जुमा भई कार्यान्वयन भएको हुने ।		
१.४	प्रतिलिपि अधिकार संरक्षण तथा रोयल्टी वितरण सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय	२०७३ जेठ मसान्तभित्र	प्रतिलिपि अधिकार संरक्षण तथा रोयल्टी वितरण सम्बन्धी नीति तर्जुमा भई कार्यान्वयन भएको हुने ।		
१.५	नेपाल माराकास सन्धि (Marrakesh Treaty) तथा बेइजिङ्ग सन्धि (Beijing Treaty) को सदस्य राष्ट्र बनी ती महासन्धिहरुको कार्यान्वयन कार्ययोजना	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको	२०७३ असार	Marrakesh Treaty र Beijing Treaty मा भएका प्रावधानहरुको कार्ययोजना बनी		

	बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।	मन्त्रालय	कार्यालय	मसान्तभित्र	कार्यान्वयन भएको हुने ।		
१.६	पर्यटन कार्यालयहरुको पुनर्सरचना गरी सबै प्रदेशमा पर्यटन कार्यालय स्थापना गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन विभाग	१ वर्षभित्र	सबै प्रदेशमा एक/एक वटा पर्यटन कार्यालय स्थापना भएको हुने ।		
१.७	नेपाल पर्यटन बोर्ड ऐनको समयानुकुल संशोधन गरी नेपाल पर्यटन बोर्डको संगठनात्मक तथा कार्यक्षेत्रगत सुधार सहित पुनः संरचना गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल पर्यटन बोर्ड	१ वर्षभित्र	नेपाल पर्यटन बोर्ड ऐनको समयानुकूल संशोधन भई पुनः संरचना भएको हुने ।		
१.८	हवाई नीति २०६३, पर्यटन नीति २०६५,राष्ट्रिय संस्कृति नीति २०६७ परिमार्जन गर्ने।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, पर्यटन विभाग	२०७३ असोज मसान्तभित्र	हवाई तथा पर्यटन क्षेत्रको भावी कार्यदिशा स्पष्ट भई नेपालको हवाई क्षेत्रको विकासमा टेवा पुग्ने ।		
१.९	नियमनकारी निकाय र सेवा प्रदायक निकायलाई अलग अलग हुने गरी एकीकृत नागरिक उड्डयन ऐनको मस्यौदा तयार गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७३ असार मसान्तभित्र	नागरिक उड्डयन तर्फ एकीकृत ऐन जारी भएको हुने ।		
१.१०	बायुयान खोज तथा उद्धार नियमावली तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण तथा अन्य सम्बद्ध मन्त्रालयहरु	२०७३ जेठ मसान्तभित्र	वायुयान हराएको अवस्थामा खोज तथा उद्धार कार्य सहज तथा सरल र विश्वसनीय हुने ।		
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	विदेश स्थित कुटनैतिक नियोगहरू तथा गैह्र आवासीय नेपालीहरूको संस्थाहरूसंगको समन्वय र सहकार्यमा विदेशमा पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।	नेपाल पर्यटन बोर्ड	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	निरन्तर	विदेशमा पर्यटन प्रबर्धनका कार्यमा प्रभावकारिता वृद्धि हुने ।		

२.२	सार्वजनिक निकाय तथा संगठित क्षेत्र (Corporate Sector) मा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई भ्रमण सुबिधा (Travel Incentives) उपलब्ध गराई आन्तरिक पर्यटन प्रबर्धन गर्न कार्यविधि बनाई लागू गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन बिभाग	२०७३ बैशाख मसान्तभित्र	आन्तरिक पर्यटन प्रबर्धन सम्बन्धी कार्यविधि बनेको हुने ।		
२.३	पर्यटन गाउँ (Tourism Village) सम्बन्धी मापदण्ड तथा कार्यविधि तयार गरी लागू गर्ने ।	पर्यटन बिभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र	पर्यटन गाउँ सम्बन्धी मापदण्ड तथा कार्यविधि बनेको हुने ।		
२.४	राष्ट्रिय पर्यटन रणनीतिक कार्ययोजना स्वीकृत गरी लागु गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	सरोकार मन्त्रालय तथा निकायहरु	२०७३ वैशाख मसान्तभित्र	पर्यटकहरुको गुणात्मक वृध्दि गरी अर्थतन्त्रमा योगदान दिने ।		
२.५	ट्रेकिङ ट्रेल निर्माण निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ भाद्र मसान्तभित्र	ट्रेकिङ ट्रेल निर्माण सम्वन्धि निर्देशिका तयार भएको हुने ।		
२.६	पर्यटन व्यवशाय सञ्चालन गर्ने सम्पूर्ण व्यवशायीहरुलाई नवीकरणीय उर्जा प्रयोग गर्न आवश्यक सुविधा सहितको मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने ।	पर्यटन विभाग	पर्यटन बोर्ड	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र	नवीकरणीय उर्जा प्रयोग गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड तयार भई कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.७	पर्यटकीय क्षेत्रमा आउन सकने आकस्मिक विपद् व्यवस्थापनका लागि समन्वय समिति गठन गरी क्रियाशील तुल्याउने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन विभाग	निरन्तर	आकस्मिक विपद् व्यवस्थापनका लागि समन्वय समिति गठन भई क्रियाशील भएको हुने ।		
२.८	प्रत्येक प्रदेशमा प्रादेशिकस्तरको बहुउद्देश्यीय पर्यटक सूचना केन्द्र स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने ।	पर्यटन विभाग	नेपाल पर्यटन बोर्ड	१ वर्षभित्र	प्रत्येक प्रदेशमा प्रादेशिकस्तरको बहुउद्देश्यीय पर्यटक सूचना केन्द्र स्थापना भई सञ्चालन भएको हुने ।		
२.९	नेपालका उत्तरी तथा दक्षिणी प्रमुख पर्यटकीय नाकाहरुमा पर्यटन सहयोग केन्द्र (Tourist Facilitation Center) स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने ।	पर्यटन विभाग	नेपाल पर्यटन बोर्ड	२०७३ पुसमसान्तभित्र	नेपालका उत्तरी तथा दक्षिणी प्रमुख पर्यटकीय नाकाहरुमा पर्यटन सहयोग केन्द्र स्थापना भई सञ्चालन भएको हुने ।		
२.१०	नेपाल भित्र रहेका प्रमुख मठमन्दिर एवं धार्मिक स्थलहरुको भेटीघाटी व्यवस्थापन गर्न कार्यविधि तयार गरी लागू गर्ने।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	गुठी संस्थान, मठमन्दिरहरु	२०७३ बैशाख मसान्तभित्र	मठमन्दिरको भेटीघाटी व्यवस्थापन भएको हुने ।		

२.११	नारायणहिटी दरवार संग्रहालयको गुरुयोजना तयार गरी नेपालको प्राचीन कालदेखि गणतन्त्र स्थापना सम्मका सबै विषयवस्तु समेट्ने गरी ब्यवस्थित र एकिकृत संग्रहालय निर्माण गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	२०७३ जेठ मसान्तभित्र	नारायणहिटी दरवार संग्रहालयको गुरुयोजना तयार भई एकिकृत संग्रहालय वनाउने प्रक्रिया शुरु भएको हुने ।		
२.१२	विभिन्न संघसंस्था, समुदाय एवम् निकायहरुबाट स्थापना एवम् संचालन भएका संग्रहालयहरुलाई समावेशी सिद्धान्त र सहिष्णुताको मान्यता वमोजिम स्थापना, संचालन एवम् व्यवस्थापन गर्न निर्देशिका तयार गर्ने ।	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	संग्रहालय स्थापना एवम् संचालन प्रक्रिया व्यवस्थित भएको हुने ।		
२.१३	नेपालको वहुजातीय, वहुभाषिक, वहुधार्मिक, वहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त विशेषतालाई सम्बोधन गर्ने गरी काठमाण्डौ उपत्यका भित्र "राष्ट्रिय सांस्कृतिक संग्रहालय" स्थापना गर्ने कार्य प्रारम्भ गर्ने ।	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	काठमाण्डौ उपत्यका भित्र वहुजातीय, वहुभाषिक, वहुधार्मिक, वहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त विशेषता भएको राष्ट्रिय सांस्कृतिक संग्रहालय स्थापना गर्न प्रारम्भिक कार्यको शुरुवात भएको हुने ।		
२.१४	राष्ट्रिय संस्कृति नीति २०६७ मा उल्लेख भए बमोजिम अभौतिक साँस्कृतिक परिषद् गठन गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय		२०७३ बैशाख मसान्तभित्र	अभौतिक साँस्कृतिक परिषद् गठन भै अमूर्त संस्कृतिको संरक्षण एवम् व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको हुने ।		
२.१५	प्रमुख धार्मिक तथा पुरातात्विक स्थलहरुमा नेपाली भाषा, स्थानीय भाषा र संस्कृत भाषामा समय व्यवस्थापन गरी भक्ति संगित प्रशारण गर्ने गराउने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय		२०७२ चैत्र मसान्तभित्र	प्रमुख धार्मिक तथा पुरातात्विक स्थलहरुमा भक्ति संगित प्रशारण भएको हुने ।		
२.१६	नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली र हवाई उद्योग व्यवस्थापन नियमावली जारी गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय	२०७३ बैशाख मसान्तभित्र	नागरिक उड्डयन प्रक्रिया सम्बन्धमा सरलता आउने ।		
२.१७	अन्तर्राष्ट्रिय तथा आन्तरिक विमानस्थलहरुमा यात्रुहरुलाई उपलव्ध हुनु पर्ने न्युनतम सुविधाको सूचकसहित वर्गीकरण गर्ने र प्रत्येक विमानस्थल संचालनको लागि न्युनतम मापदण्ड तोकी कार्यान्वयन गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्रमसान्त भित्र	विमानस्थलहरुले प्रदान गर्ने सेवा सुविधाको गुणस्तरमा सुधार हुने तथा विमानस्थलहरुको न्युनतम संचालन मापदण्डमा एकरुपता आउने ।		

२.१८	हेलिकप्टर लगायतका चार्टर उडान गर्ने वायुसेवा कम्पनीको हवाई भाडा निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७२ फागुन मसान्तभित्र	हवाई भाडामा एकरुपता आई यात्रुहरुलाई सहुलियत तथा सहज हुने ।		
२.१९	दुर्गम क्षेत्र हवाई सेवा कोषलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र	दुर्गम क्षेत्रका जनतालाई हवाई सेवामा सुलभ एवम् सहज पहुँच पुग्ने।		
२.२०	नेपालका क्षेत्रीय विमानस्थलहरुबाट अन्तरक्षेत्रीय उडान प्रारम्भ गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	नेपालमा अन्तरक्षेत्रीय हवाई सेवा सञ्चालन भएको हुने ।		
२.२१	हवाई सेवा सम्झौता गर्ने रणनीतिक आधार तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र	हवाई सेवा सम्झौता गर्ने आधारहरु स्पष्ट भएको हुने ।		
२.२२	(क) ICAO तथा अन्य उड्डयन सम्वद्ध अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरुबाट प्रतिपादित र नेपाल पक्ष भएका सन्धि सम्झौता बमोजिम नेपालले गर्नुपर्ने कार्यको कार्य योजना तयार गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्रमसान्त भित्र	कार्ययोजना तयार भएको हुने ।		
	(ख) Capetown convention, 2001 र Montreal Convention, 1999 मा सम्मिलन हुनका लागी प्रकृया अगाडी वढाउने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७३ माघ मसान्तभित्र	Aircraft Financing को लागि सहज हुने । यात्रु विमा भुक्तानीमा वृद्धि हुने		
२.२३	नेपाललाई युरोपियन युनियनको प्रतिवन्धित सेफ्टि लिष्ट र ICAO को Significant Safety Concern (SSC) लिष्टबाट सन् २०१६ भित्र हटाउने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	नेपाललाई युरोपियन युनियनको प्रतिवन्धित सेफ्टि लिष्ट र ICAO को SSC लिष्टबाट हटाउन सहयोग पुग्ने ।		
२.२४	देशभित्र भएका र विदेशबाट आउने वायुयानहरुको मर्मत संभारको लागि ह्याङ्गर निर्माण तथा MRO स्थापना गर्न अध्ययन गरी कार्य अघि बढाउने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७३ असार मसान्तभित्र	अन्तर्राष्ट्रियस्तरको ह्याङ्गर निर्माण गर्ने प्रकृया शुरु भएको हुने ।		
२.२५	यात्रुहरुको वढी आवत जावत हुने ५ वटा विमानस्थलहरुमा स्थान विशेषको महत्व झल्काउने घरेलु उद्योगबाट उत्पादित वस्तुहरुको प्रचार प्रसार विक्री वितरण त्यसमा पर्यटकहरुको सहज पहुच पुर्याउन विक्री कक्ष स्थापना गर्ने ।	नेपाल पर्यटन बोर्ड	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	२०७४ असार मसान्तभित्र	देशका ५ वटा विमानस्थलमा स्थानीय तहमा उत्पादन भएका वस्तुहरुको विक्री कक्ष स्थापना भएको हुने ।		

२.२६	अन्तर्राष्ट्रिय उडान सेवा विस्तार तथा विदेशी वायुसेवा कम्पनीहरुसँग प्रतिस्पर्धा गर्न तथा आन्तरिक उडानलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन नेपाल वायु सेवा निगमले आवश्यकता अनुसार विमानहरु खरिद गरी सञ्चालनमा ल्याउने ।	नेपाल वायु सेवा निगम	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र	राष्ट्रिय ध्वजावाहकको सेवा विस्तार भई आन्तरिक तथा वाह्य उडानहरु ब्यवस्थित तथा भरपर्दो भएको हुने ।		
२.२७	नेपाल वायुसेवा निगमको संगठन संरचना, कार्य प्रणाली र जनशक्ति ब्यवस्थालाई प्रतिस्पर्धी, सामयिक, नतिजामूखी, उत्तरदायी र थप जिम्मेवार वनाउन संगठन संरचना तयार गरी लागू गर्ने ।	नेपाल वायु सेवा निगम	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	नेपाल वायुसेवा निगमको जनशक्ति अझ वढी प्रतिस्पर्धी, नतिजामूखी, उत्तरदायी र जिम्मेवार भई कार्य गरेको हुने ।		
२.२८	नेपालका हिमशिखरहरुको विद्युतिय विवरण (Electronic Profile) तयार गरी वेभसाइट (Web site) मा राख्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	१ वर्षभित्र	नेपालका हिमशिखरहरुको विद्युतिय विवरण (Electronic Profile) तयार भई वेभसाइट (Web site) मा राखेको हुने ।		
२.२९	पर्यटकहरुलाई पदयात्रा अनुमति र पर्वतारोहणको अनुमति दिने व्यवस्थालाई एकद्धार प्रणाली अन्तर्गत पर्यटन विभागले गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय	२०७२ फागुन मसान्तभित्र	पर्यटकहरुको लागि पदयात्रा अनुमति र पर्वतारोहणको अनुमति पर्यटन विभागले दिने व्यवस्था भएको हुने		
२.३०	पर्यटन सेवालाई उद्योगको रुपमा स्थापित गरी सहुलियत ऋणको व्यवस्था र लिई रहेका ऋणको पुनर्तालिकीकरण गर्न आवश्यक प्रक्रिया प्रारम्भ गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र	पर्यटन सेवा उद्यागलाई सहुलियत ऋणको व्यवस्था र लिई रहेका ऋणको पुनर्तालिकीकरण गर्न आवश्यक प्रक्रिया प्रारम्भ भएको हुने ।		
२.३१	पर्यटक सवारी साधनको व्यवस्थित, निर्वाध र तोकिएको प्रयोजनमा सञ्चालन गर्न गराउन आवश्यक कार्यविधी स्वीकृत गरी लागु गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ फागुन मसान्तभित्र	पर्यटक सवारी साधन सञ्चालन सम्बन्धमा आवश्यक कार्यविधी स्वीकृत भई लागू भएको हुने ।		

२.३२	मातहत निकायहरुमा कार्यसम्पादन करार गर्ने/गराउने र सो आधारमा वार्षिक मूल्याङ्कन कार्य प्रारम्भ गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय		२०७२ चैत्र मसान्तभित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने ।		
२.३३	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरी अन्तर्गतका निकायको हाल कायम वेरुजुको कम्तिमा ६० प्रतिशत फछ्र्यौट गर्ने गराउने	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	अन्तर्गत निकायहरू	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने ।		
२.३४	कर्मचारीहरुको सरुवा तथा वैदेशिक भ्रमणको मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय		निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरि कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३. विकास व्यवस्थापन							
३.१	मन्त्रालय, बिभाग तथा नेपाल पर्यटन बोर्डबाट संचालन हुने आयोजनाहरूको बर्गिकरण र मापदण्ड निर्धारण गरी स्थानीय स्तरबाट संचालन गर्न सकिने र उपयुक्त हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरू स्थानीय निकायमा निक्षेपण गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन विभागतथा नेपाल पर्यटन बोर्ड	२०७२ माघ मसान्तभित्र	आयोजनाहरूको बर्गिकरण, मापदण्ड निर्धारण तथा निक्षेपण भएको हुने ।		
३.२	पर्यटकको आवागमन, पर्यटन गन्तब्यस्थलको रुपमा विकास गर्न सकिने संभावना तथा पर्यटकीय गतिविधि हुने स्थानहरु तोकी ठूला पर्यटन पूर्वाधारको विकास प्रारम्भ गर्ने।	पर्यटन विभाग	पर्यटन कार्यालयहरु तथा पर्यटन प्रवर्द्धन समितिहरु	२०७३ असार मसान्तभित्र	ठूला पर्यटन पूर्वाधारको विकास प्रारम्भ भएको हुने		
३.३	नेपालमा आउने पर्यटकको वसाई लामो गराउन स्थानीय निकाय, संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रलाई विभिन्न किसिमका Recreation Event/Activities भएको Holiday Package संचालन गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	निरन्तर	पर्यटकहरुको वसाई लामो गराउन विभिन्न किसिमका Holiday Package हरु संचालन भएको हुने ।		

३.४	विश्व सम्पदास्थल, पुरातात्विक स्थल र पर्यटकीय स्थलहरु गरी विभिन्न १५ स्थानहरुमा सौर्य बत्ती जडानका लागि विस्तृत संभाव्यता अध्ययन सम्पन्न गरी सौर्य बत्ती जडान गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	विश्व सम्पदास्थल, पुरातात्विक स्थल र पर्यटकीय स्थलहरु गरी १५ स्थानहरुमा सौर्य बत्ती जडान भएको हुने ।		
३.५	पशुपति क्षेत्रलाई प्रमुख अन्तर्राष्ट्रिय धार्मिक पर्यटकीय स्थलको रुपमा विकास गर्न मौजुदा गुरुयोजनाको पुनरावलोकन गरी पूर्वाधार विकास सहितका आवश्यक कार्यहरु प्रारम्भ गर्ने ।	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	पशुपति क्षेत्रको विकासको गुरुयोजना पुनरावलोकन भई पूर्वाधार विकासका कार्यहरु अघि वढेको हुने ।		
३.६	लुम्बिनी क्षेत्रको विकासका लागि स्वीकृत गुरुयोजनाका बाकी कार्यहरु प्रारम्भ गर्ने ।	लुम्बिनी विकास कोष	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र	लुम्बिनी क्षेत्रको विकासका लागि स्वीकृत गुरुयोजना अनुसारका बाकी कार्यहरु सम्पन्न भएको हुने ।		
३.७	लुम्विनी क्षेत्रको पर्यटन विकासका लागि लुम्विनी पर्यटन गुरु योजनाको कार्यान्वयन प्रारम्भ गर्ने ।	लुम्बिनी विकास कोष	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्तभित्र	लुम्बिनी क्षेत्रको पर्यटन विकासका कार्यहरु प्रारम्भ भएको हुने ।		
३.८	मध्य पहाडी लोकमार्ग, उत्तर दक्षिण लोकमार्गसंग अन्तरसम्बन्ध हुने गरी नयाँ ट्रेकिंग ट्रेल निर्माण गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	आगामी २ वर्ष भित्र	नयाँ ट्रेकिंग ट्रेलहरू निर्माण भएको हुने ।		
३.९	नेपालको पूर्व ताप्लेजुङ्देखि पश्चिमको दार्चुलासम्म उच्च पहाडी हिमाली क्षेत्र भएर जाने ग्रेट हिमालयन ट्रेलको पूर्वाधार विकास गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	आगामी २ वर्ष भित्र	ग्रेट हिमालयन ट्रेलको पूर्वाधार विकास भएको हुने ।		
३.१०	काठमाडौं, पोखरा र चितवनमा पर्यटकीय वसपार्क निर्माण गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र	काठमाडौं, पोखरा र चितवनमा पर्यटकीय वसपार्क निर्माण भई सञ्चालनमा आएको हुने ।		
३.११	सार्वजनिक निजी साझेदारीको अवधारणा वमोजिम पूर्व पश्चिम लोकमार्ग र अन्य छानिएका ३ वटा पर्यटन गन्तव्यस्थल जान प्रयोग हुने लोकमार्गहरुको उपयुक्त र पायक पर्ने स्थलमा यात्रु तथा पर्यटकहरुलाई लक्षित गरी एकीकृत रुपमा शौचालय, पार्क, भोजनगृह, विश्रामस्थल निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र	लोकमार्गमा आधारभूत सेवा सुविधा भएको हुने ।		

३.१२	दिगो पर्यटन विकासको लागि मौजुदा पदमार्गहरुको नियमित मर्मत संभार र ब्यवस्थापन, नयाँ पदमार्गहरुको निर्माण र पदयात्रा प्रणालीको सुदृढीकरणको संस्थागत ब्यवस्था गर्न विकास साझेदारहरुको समेत सहयोगमा नयाँ आयोजना प्रारम्भ गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	पर्यटन विभाग	२०७३ असार मसान्तभित्र	पदयात्रा प्रणालीको सुदृढीकरणको लागि संस्थागत ब्यवस्था गर्न विकास साझेदारहरुको समेत सहयोगमा नयाँ आयोजना प्रारम्भ भएको हुने ।		
३.१३	हिमाली तथा उच्च पहाडी क्षेत्रमा आरोहण तथा पदयात्रामा जाने पर्यटकहरुलाई लक्षित गरी विपद् व्यवस्थापन उद्दार केन्द्रहरु स्थापना गर्ने ।	पर्यटन विभाग	पर्यटन व्यवशायसंग सम्वद्ध नीजि क्षेत्रहरु	२०७४ असार मसान्तभित्र	विपद् व्यवस्थापन उद्दार केन्द्रहरु स्थापना भएको हुने ।		
३.१४	१०० वर्ष भन्दा पुराना पुरातात्विक क्षेत्रहरुको संरक्षण तथा पुनःनिर्माण गर्ने ।	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	आगामी ३ वर्ष भित्र	१२० वटा पुरातात्विक क्षेत्रहरुको संरक्षण तथा पुनःनिर्माण भएको हुने		
३.१५	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको चापलाई व्यवस्थित गर्न काभ्रे धुलिखेलको ठूलीचौरमा नयाँ आन्तरिक विमानस्थल निर्माण गर्न विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको चाप कम भइ उडान व्यवस्थित भएको हुने ।		
३.१६	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको धावनमार्गको पूर्वी क्षेत्रमा थप १४९ रोपनी जग्गा र त्यसमा निर्माण भएका घरटहरा अधिग्रहणका लागि घर जग्गाको नापी नक्सा लगत लिने कार्य प्रारम्भ गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको क्षेत्रको विस्तार भएको हुने ।		
३.१७	यातायात योजना तयारी सुविधा अन्तर्गत त्रि.अ.वि.को गुरुयोजना सन् २०१०–२०२८ अनुसार बांकी रहेका Airside तथा Landside का भौतिक पूर्वाधारहरुको विस्तृत इन्जिनियरिङ्ग डिजाइन (Detail Engineering Design) कार्य सम्पन्न गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ भित्र	Airside तथा Landside भौतिक पूर्वाधारहरुको Detail Engineering Design कार्य सम्पन्न हुने ।		
३.१८	दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणका लागि जग्गा अधिग्रहण तथा वस्ती पुनर्स्थापना सम्वन्धी कार्य सम्पन्न गरि विमानस्थल निर्माण गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र	विमानस्थल निर्माणको आधारभूत संरचना तयार भएको हुने ।		

३.१९	गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण कार्य सम्पन्न गरी संचालन गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२ वर्षभित्र	हवाई क्षमतामा विस्तार भई पर्यटकीय गतिविधिमा वृद्धि भएको हुने।		
३.२०	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणको लागि चीन सरकारसँग सम्झौता गरी विमानस्थल निर्माणको कार्य ७५ प्रतिशत सम्पन्न गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२ वर्षभित्र	विमानस्थल निर्माणको आधारभूत संरचना तयार भएको हुने ।		
३.२१	ताप्लेजुङ्ग, भोजपुर, रामेछाप, खानी डाँडा, रारा, जुफाल(डोल्पा) विमानस्थल स्तरोन्नती गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	विमानस्थल कालोपत्रे सम्पन्न भई सबै मौसममा उडान भएको हुने ।		
३.२२	राजविराज, लामिडाडा, थामखर्क, डोटी, साफेवगर विमानस्थलको कालापत्रे कार्य शुरु गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	विमानस्थल कालोपत्रे कार्य शुरु भएको हुने ।		
३.२३	धरान, गुदेल, सगरमाथा (जोगीदह), चाल्नेटार विमानस्थलको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गरी आर्थिक रुपमा सम्भाव्य देखिएमा विस्तृत सर्भेक्षण गरी निर्माण कार्य शुरु गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र	वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनबाट सम्भाव्य देखिएका विमानस्थलहरुको विस्तृत सर्भेक्षण गरी निर्माण कार्य शुरु भएको हुने ।		
३.२४	फाल्गुनानन्द (इलाम), गुल्मी (रिसुङ्गा) र कालीकोट विमानस्थलको धावनमार्ग निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७४ असार मसान्तभित्र	धावनमार्ग निर्माण कार्य सम्पन्न भएको हुने ।		
३.२५	सुर्खेतमा क्षेत्रीय विमानस्थलको प्रारम्भिक सम्भाव्य अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने ।	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ वैशाख मसान्तभित्र	प्रारम्भिक सम्भाव्य अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको हुने ।		
३.२६	प्रत्येक प्रदेशमा एक/एक वटाका दरले सबैको संस्कृति, परम्परा र विशेषतायुक्त प्रादेशिक साँस्कृतिक संग्रहालयको निर्माण प्रारम्भ गर्ने ।	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ जेठ मसान्तभित्र	सबै प्रदेशमा संस्कृति, परम्परा र विशेषतायुक्त साँस्कृतिक संग्रहालयको निर्माण प्रारम्भ भएको हुने ।		

३.२७	प्रत्येक प्रदेशमा कम्तिमा एक पर्यटकीय गन्तव्यस्थल र एक धार्मिक स्थललाई पूर्वाधार विकास सहित नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रुपमा विकास गर्ने कार्य प्रारम्भ गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ वैशाख मसान्तभित्र	प्रत्येक प्रदेशमा एक/एक वटा नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रुपमा विकास भएको हुने ।		
३.२८	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानको वहुउद्देशीय भवन निर्माण प्रारम्भ गर्ने ।	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	१ वर्षभित्र	नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठानको भवन निर्माण प्रारम्भ भएको हुने ।		
३.२९	नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान र नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठानका आधुनिक सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण प्रारम्भ गर्ने ।	नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठानको भवन निर्माण प्रारम्भ भएको हुने ।		
३.३०	पोखरामा अवस्थित अन्तर्राष्ट्रिय पर्वतीय संग्रहालयमा पूर्वाधार सुविधा थप गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	निरन्तर	अन्तर्राष्ट्रिय पर्वतीय संग्रहालयमा पूर्वाधार सुविधा थप भएको हुने ।		
३.३१	पोखरा उपत्यकाको निर्धारित स्थानमा सिद्धार्थ गौतमकी सहधर्मिनी महास्थविरणी यशोधरा देवीको स्मरणमा सिद्धार्थ यशोधरा स्मारक निर्माण गरी वुद्धिष्ठ सर्किटसंग आावद्ध गर्ने गरी आवश्यक कार्य प्रारम्भ गर्ने ।	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	नेपाल पर्यटन बोर्ड	२०७३ असार मसान्तभित्र	पोखरा उपत्यकाको निर्धारित स्थानमा यशोधरा देवीको स्मरणमा सिद्धार्थ यशोधरा स्मारक निर्माण गर्ने सम्वन्धी कार्यहरु प्रारम्भ भएको हुने ।		
४. पुनःनिर्माण र पुनर्स्थापना							
४.१	भूकम्प पछि पनि नेपाल सुरक्षित गन्तव्य हो भन्ने वारे विश्व पर्यटन बजारमा जानकारी गराई पर्यटक आगमन संख्या बढाउन प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरु गर्ने गराउने ।	पर्यटन विभाग,	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	निरन्तर	पर्यटक आगमन संख्या बढाइएको हुने ।		
४.२	निजी क्षेत्रको सहभागितामा मुख्य पर्यटकीय शहर तथा गन्तव्यस्थलहरुमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई आकर्षित गर्ने प्याकेज तयार गरी पर्यटकीय गतिविधीहरु मार्फत पुनरुत्थान गर्ने ।	पर्यटन विभाग	पर्यटन कार्यालयहरु तथा पर्यटन प्रवर्द्धन समितिहरु	२०७३ असार मसान्तभित्र	१२५ वटा क्षेत्रमा पर्यटन पूर्वाधारको विकास भएको हुने		

४.३	भूकम्पबाट क्षति भएका मनास्लु, लाङटाङ र रोल्वालिंङ लगायतका पदयात्रा मार्ग पुनः निर्माण तथा मर्मत सम्भार गर्ने ।	पर्यटन विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	मनास्लु, लाङटाङ र रोल्वालिंङ पदयात्रा मार्ग मर्मत सम्भार भएको हुने ।		
४.४	भुकम्पबाट क्षति भएका प्रमुख पुरातात्विक स्थलहरुको पूनर्निर्माण गर्ने ।	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्तभित्र	भुकम्पबाट क्षति भएका प्रमुख पुरातात्विक स्थलहरुको पूनर्निर्माण भएको हुने।		
४.५	विश्व सम्पदास्थल भित्र रहेका १३ वटा पुरातात्विक स्थलहरुको संरक्षण तथा पुनःनिर्माण गर्ने ।	पुरातत्व विभाग	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	आगामी ३ वर्ष भित्र	१३ वटा विश्व सम्पदास्थलको संरक्षण तथा पुनःनिर्माण भएको हुने ।		

१४.वन तथा भुसंरक्षण मन्त्रालय

उद्देश्यः

यस कार्ययोजनाको देहाय बमोजिमका उद्देश्यहरु रहेका छन-

१. वन, वनस्पति, वन्यजन्तु, संरक्षित क्षेत्र तथा जलाधारको संरक्षण, विकास तथा व्यवस्थापन गरी पर्यावरणीय सन्तुलन कायम राख्ने ।

२.वन क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धिमार्फत वनजन्य वस्तुको उत्पादन बढाई स्थानीय एवं राष्ट्रिय खाँचो परिपूर्ति गर्दै निकासी प्रवर्धनमार्फत राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा योगदान गर्ने ।

३.सामुदायिक वन लगायतका समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन पद्धतिको विकास र प्रवर्धन गर्ने ।

४.मुलुक संघीय प्रणालीमा गइसकेको हुँदा सो अनुसारको वन क्षेत्रको संगठनात्मक, संरचनात्मक निर्माणका लागि कार्य गर्ने ।

५.वन क्षेत्रको सुशासन सुदृढ गर्ने ।

६.वन क्षेत्रबाट हुने सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता अभिवृद्धि गर्ने ।

क्र.स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको वन तथा भूःसंरक्षणका विषयलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.३	वन, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, सम्बन्धित नियमावली एवम् निर्देशिका/कार्यविधिहरुको संघीय शासन व्यवस्था (नयाँ संविधान) परिमार्जन/तर्जुमा गर्ने।	वन तथा भूसंरक्षण मन्त्रालय	वन, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	२ वर्ष	नयाँ/संशोधित ऐन नियम/निर्देशिका तयार हुने।		
१.४	वन क्षेत्रको संघीय व्यवस्थापनमा	वन तथा भूसंरक्षण	सबै विभागहरु	१ महिना	समिति गठन भएको		यो समितिको

	रूपान्तरणका लागि प्राविधिक समिति गठन गरी कार्य गर्ने।	मन्त्रालय			हुने।		बनावटमा श्रीमान् मुख्य सचिवज्यूको निर्देशन बमोजिम गर्ने।
१.५	संघीय संरचनामा अनुकुल हुने गरी वन क्षेत्रको प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकिय पुनर्संरचना सम्बन्धि संक्रमणकालीन व्यवस्थापन सम्बन्धि नीतिको तर्जुमा गर्ने।	संघीय मन्त्रालय/केन्द्रीयस्तरका निकाय	प्रादेशिक मन्त्रालय/स्थानीय स्तरका निकायहरु	६ महिना	संक्रमणकालीन व्यवस्थापन सम्बन्धि नीतिको तर्जुमा भएको हुने।	दक्ष जनशक्तिको कमी रहन सक्ने/ लामो समय लिन सक्ने।	
१.६	नेपाल वन सेवा समूह संचालन गर्ने नियमावली, २०५१ मा संशोधन गर्ने।	संघीय मन्त्रालय/केन्द्रीयस्तरका निकाय	प्रादेशिक मन्त्रालय/स्थानीय स्तरका निकायहरु	६ महिना	संशोधित वन सेवा नियमावली हुने।		
१.७	वन नीति, २०७१ कार्यान्वयन गर्न कार्ययोजना तथा कार्यक्रम कार्यन्वयन मार्गदर्शन तयार गरी लागू गर्ने ।	सबै विभागहरु	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	६ महिना	कार्यान्वयन भएको हुने	अवधी नपुगी सरुवा हुने	
१.८	हातहतियार व्यवस्थापन तथा सुदृढीकरण तथा सशस्त्र वन रक्षक नियमावली निर्माण गर्ने।						
१.९	वन क्षेत्रको जग्गा अन्य प्रयोजनमा उपलब्ध गराउँदा आर्थिक मूल्यांकन गरी सो बराबरको मूल्य लिने व्यवस्था गर्ने ।	वन तथा भूसंरक्षण मन्त्रालय	सबै विभागहरु	२ वर्ष	कार्यविधि तयार भएको हुने ।	मूल्यांकन विधिको छनौट चुनौतीपूर्ण हुने ।	
१.१०	वन, वनस्पति, वन्यजन्तु तथा जलाधार व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित ऐन नियमहरुलाई समय सापेक्ष सुधार गर्दै जाने।	वन तथा भूसंरक्षण मन्त्रालय	सबै विभागहरु, कानुन मन्त्रालय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, व्यवस्थापिका संसद	२ वर्ष	ऐन नियम समय सापेक्ष परिमार्जन भएको हुने ।	आर्थिक स्रोत	
१.११	मध्यकालीन खर्च संरचना (MTEF) तयार गर्ने।	वन तथा भूसंरक्षण मन्त्रालय	सबै विभागहरु, राष्ट्रिय योजना आयोग	६ महिना	मध्यकालीन खर्च संरचना।		
१.१२	चौधौं आवधिक योजना तथा कार्यक्रम तयार गर्ने।	वन तथा भूसंरक्षण मन्त्रालय	सबै विभागहरु, राष्ट्रिय योजना आयोग	१ वर्ष	आवधिक योजना तयार।	तथ्याङ्क उपलब्धता।	
१.१३	संघीयताको अनुकूल हुने गरी आवश्यकता अनुसार तपसिल बमोजिमका संगठन संरचना	संघीय मन्त्रालय/केन्द्रीयस्तरका	प्रादेशिक मन्त्रालय/स्थानीय स्तरका निकायहरु	२ वर्ष	संगठन निर्माण हुने।	कार्यविभाजन र अनुकूलको	

	निर्माण गर्नेः • संघीय मन्त्रालय/केन्द्रीयस्तरका निकायहरु • प्रदेश मन्त्रालय • स्थानीय तथा इलाकास्तरीय कार्यालयहरू	निकाय				कानूनी संरचना बन्न समय लाग्ने।	
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	वन पैदावार प्राधिकरण गठन गर्ने ।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय		१ वर्ष	प्राधिकरण गठन भएको हुने।	विधेयक स्वीकृतिमा ढिलाई	
२.२	निजीवनमा भएका वनपैदावार ओसारपसारमा सरलीकृत गर्ने ।	वन विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, जिल्ला वन कार्यालयहरु	१ वर्ष	सरलीकृत कार्यविधि।	समन्वयको कमी।	
२.३	वन पैदावार लिलाम विक्री वितरण निर्देशिका परिमार्जन गर्ने ।	वन विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	१ वर्ष	निर्देशिका तयार भएको हुने।	-	
२.४	काठदाउराको विक्री वितरण सरलीकृत गर्ने (बल्लाबल्ली र दाउरा सम्बन्धित जिल्लाको इलाका वन कार्यालयबाट नै विक्री वितरण गर्ने व्यवस्था)।	वन विभाग	सबै जिल्ला वन कार्यालयहरु, क्षेत्रीय वन निर्देशनालय	१ वर्ष	विक्री वितरण सरलीकृत।	-	
२.५	भूकम्प प्रभावित जिल्लाहरुमा काठदाउराको आपूर्ति गर्न कार्यविधि तयार गरी लागु गर्ने ।	वन विभाग	भूकम्प प्रभावित जिल्ला एवं अन्य जिल्ला वन कार्यालयहरु, वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	१ वर्ष	सहज र सरल आपूर्ति।	विभिन्न क्षेत्रसँगको समन्वयमा कठिनाई	
२.६	भूकम्पबाट क्षति भएका घरहरुको काठ अन्य स्थानमा ओसार पसार सहज गन कार्यविधि तयार गरी लागु गर्ने ।	वन विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	३ महिना	सरलीकृत कार्यविधि।	कमजोर समन्वय	
२.७	वनपैदावारको चोरी निकासी र वन्यजन्तुको अवैध व्यापार हुने नाका क्षेत्रहरुको पहिचान गरी कर्मचारी सहितको प्रबन्ध गर्ने ।	सबै जिल्ला वन कार्यालयहरु	स्थानिय इलाका वन कार्यालयहरु	२ वर्ष	संवेदनशिल नाकाहरुको पहिचान ।	-	
२.८	अतिक्रमित बन क्षेत्रको यकिन तथ्यांक ६- ६ महिनामा प्रकाशित गर्ने र थप अतिक्रमण हुन नदिन स्वीकृत रणनीति कार्यान्वयन गर्ने ।	सबै जिल्ला वन कार्यालयहरु	वन विभाग, वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, क्षेत्रीय वन निर्देशनालय	२ वर्ष	तथ्यांक अद्यावधिक ।	प्राविधिक क्षमता र सीमित स्रोतको उपलब्धता।	

२.९	तराईका बढी वनक्षेत्र र चोरी निकासी बढी भएको जिल्लाहरुमा इलाका स्तरमा (राष्ट्रिय निकुञ्ज/आरक्षमा समेत) सवारी साधन उपलब्ध गराउने ।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	वन विभाग, अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	सवारी साधन उपलब्ध भएको हुने।	आर्थिक स्रोत।	
२.१०	वनश्रोतमा आश्रित गरिब, महिला तथा विपन्न वर्गको जीविकोपार्जन सुधारका लागि क्षमता अभिवृद्धि तथा सशक्तिकरण र हरित रोजगारीमूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	सबै विभागहरु	६ मिहना	कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको हुने।	आर्थिक स्रोत।	
२.११	कार्य विवरणमा आधारित तालिमको पाठ्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयन गर्ने ।	केन्द्रीय वन तालिम केन्द्र	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, सबै विभागहरु	१ वर्ष	क्षमता विकास।		
२.१२	जनशक्ति विकास योजना तर्जुमा/कार्यान्वयन गर्ने ।	केन्द्रीय वन तालिम केन्द्र	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, सबै विभागहरु	१ वर्ष	जनशक्ति विकास योजना तयार भएको हुने ।		
२.१३	कार्य संस्कृति वातावरण सृजना गर्ने ।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	सबै विभागहरु, क्षेत्रीय वन निर्देशनालय, तालिम केन्द्र	१ वर्ष	कार्य संस्कृतिमा परिवर्तन भएको हुने।	-	
२.१४	कर्मचारी अभिलेख अद्यावधिक (PIS समेत) गर्ने ।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	सबै विभागहरु	निरन्तर	अभिलेख अद्यावधिक।	-	
२.१५	सरुवा प्रणालीलाई कार्यसम्पादनमा आधारित एवंम् अनुमान योग्य बनाउने ।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	सबै विभागहरु, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	निरन्तर	अनुमान योग्य सरुवा प्रणाली	मापदण्डको पूर्ण पालना।	
२.१६	अनुगमन प्रभावकारी गरी समयमा तुलनात्मक प्रतिवेदन पेश गर्ने र अनुगमन प्रतिवेदनबाट प्राप्त सुझाव कार्यान्वयन गर्ने र सूचक सहितको अनुगमन योजना तर्जुमा/कार्यान्वयन गर्ने ।	सबै विभागहरु, क्षेत्रीय वन निर्देशनालयहरू	जिल्ला स्थित कार्यालयहरु, वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	१ वर्ष	प्रभावकारी अनुगमन।	क्षेत्रीय वन निर्देशनालयमा जनशक्तिको कमी।	
२.१७	व्यवस्थापन सूचना प्रणाली निमार्ण/सुदृढीकरण गर्ने ।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	सबै विभागहरु	१ वर्ष	व्यवस्थित सूचना प्रणाली।	-	
२.१८	कार्य संचालन मापदण्ड (Standard operating procedure-SOP) निमार्ण तथा कार्यान्वयन गर्ने।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, सबै विभागहरु	-	६ महिना	SOP कार्यान्वयन।	निरीक्षणको अभाव।	
२.१९	संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्ने ।	वन विभाग, वनस्पति विभाग, वन अनुसन्धान	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,	२ वर्ष	व्यवस्थित संगठन ।		

		तथा सर्वेक्षण विभाग	अर्थ मन्त्रालय				
२.२०	नियमित रुपमा जनगुनासोको छानविन गरी व्यवस्थापन गर्ने ।	सबै विभागहरु, क्षेत्रीय वन निर्देशनालयहरू	जिल्ला स्थित कार्यालयहरु, वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	निरन्तर	प्रभावकारी छानविन।	न्युन कर्मचारी।	
२.२१	सबै निकायका प्रमुखसंग कार्य सम्पादन सम्झौता लागु गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ।	सबै विभागहरु	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	निरन्तर	कार्यक्रम प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको हुने।	अवधि नपुगी सरुवा हुने।	
२.२२	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.२३	प्रत्येक मन्त्रालयलाई प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन,२०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.२४	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.२५	प्रत्येक निकायको सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरि कार्यान्वयन गर्न लगाउने।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	सामुदायिक वनको कोष परिचालन निर्देशिका स्वीकृत तथा कार्यान्वयन गर्ने ।	वन विभाग	वन तथा भूसंरक्षण मन्त्रालय	१ वर्ष	निर्देशिका तयार	अनुगमन लागतमा वृँद्धि हुने ।	
३.२	सामुदायिक वनहरुलाई उत्पादनशील र संरक्षणमूखी वर्गमा विभाजन गरी सोही अनुसारको व्यवस्थापन पद्धति निर्धारण गर्ने ।	वन विभाग	सबै जिल्ला वन कार्यालयहरु	२ वर्ष	व्यवस्थापन पद्धतिको विकास	अनुगमन लागतमा वृँद्धि हुने ।	
३.३	सामुदायिक वन व्यवस्थापन कार्ययोजना परिमार्जन गर्ने ।	सबै जिल्ला वन कार्यालयहरु	वन विभाग	२ वर्ष	कार्ययोजना नवीकरण भएको हुने ।	आर्थिक स्रोत, दक्ष जनशक्तिको कमी ।	
३.४	उत्पादनशील सामुदायिक वनहरुलाई पूर्ण क्षमतामा काठ दाउरा उत्पादन गर्न सामुदायिक वन स्रोत सर्भेक्षण निर्देशिकालाई परिमार्जन गर्ने ।	वन विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	२ वर्ष	निर्देशिका तयार/परिमार्जन	आर्थिक स्रोत।	
३.५	कबुलियती (गरिबमुखी) वन समूहका लागि	वन विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय,	२ वर्ष	कार्यक्रम तर्जुमा भएको	-	

	हस्तान्तरण पछिको दिगो सहयोग पुर्‍याउने (post formation support) कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गर्ने ।		अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग		।		
३.६	समुदाय स्तरमा खेती विस्तार प्रविधि हस्तान्तरण प्रभावकारी रुपमा गर्ने ।	वनस्पति विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	२ वर्ष	प्रविधि हस्तान्तरण	आर्थिक स्रोत र दक्ष कर्मचारीको अभाव।	
३.७	गुणस्तरीय विरुवा उत्पादन गर्न समान मापदण्ड लागु गर्ने ।	सबै जिल्ला स्थित कार्यालयहरु	सबै विभागहरु	२ वर्ष	गुणस्तरीय विरुवा उत्पादन	प्रजाति छनौटमा विविधता।	
३.८	दुर्लभ वन्यजन्तु एवं वनस्पति प्रजाति संरक्षण योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने (६ वनस्पति, ६ प्राणी) ।	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग, वन विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	२ वर्ष	प्रजाति संरक्षण योजना कार्यान्वयन	आर्थिक स्रोत।	
३.९	वन्यजन्तुको अवैध व्यापार नियन्त्रणका लागि स्थापित संयन्त्रलाई थप प्रभावकारी बनाउने ।	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, केन्द्रिय प्रहरी अनसन्धान ब्युरो, रक्षा मन्त्रालय, भन्सार कार्यालय	२ वर्ष	संयन्त्र प्रभावकारी हुने ।	आन्तरिक निकायमा कमजोर समन्वय ।	
३.१०	घाइते/टुहुरा वन्यजन्तुहरुको उद्धार केन्द्र विकेन्द्रित रुपमा स्थापना एवं व्यवस्थापन गर्ने ।	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	उद्धार केन्द्र स्थापना तथा व्यवस्थापन।	आर्थिक स्रोत र Animal Rights activists बाट विरोध।	
३.११	वन स्रोत सर्वेक्षणको पूर्ण तथ्यांक प्रकाशित गर्ने ।	वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	३ महिना	तथ्यांक प्रकाशित ।	आर्थिक स्रोत र दक्ष कर्मचारीको अभाव।	
३.१२	महत्वपूर्ण तथा संवेदनशील जलाधार क्षेत्रहरुको वर्गीकरण गर्ने ।	भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग	जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय	२ वर्ष	महत्वपूर्ण तथा संवेदनशील जलाधार क्षेत्रहरुको पहिचान ।	-	
३.१३	बाढी पहिरो र वन डढेलोको जोखिमको नक्सांकन (Hazardous mapping) गर्ने	भू तथा जलाधार संरक्षण, वन तथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	जिल्ला स्थित कार्यालयहरु	२ वर्ष	जोखिम नक्सांकन भएको हुने।	-	
३.१४	भूकम्प प्रभावित जिल्लाहरुमा बाढी पहिरो नियन्त्रण तथा भू संरक्षणका	वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय, वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, अर्थ	२ वर्ष	भू संरक्षणका कृयाकलापहरु	आर्थिक स्रोत ।	

	कृयाकलापहरुलाई प्राथमिकता दिइ संचालन गर्ने ।		मन्त्रालय		व्यवस्थित।		
३.१५	व्यवसायिक योजना तयारी तथा कार्यान्वयन गर्ने ।	टि.सि.एन., जडीबुटी उत्पादन तथा प्रसोधन कम्पनी लि. तथा वन पैदावार विकास समिति	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष	व्यवसायिकतामा बृद्धि।	व्यवसायिक क्षमताका अभाव।	
३.१६	नेपाल सरकारद्धारा स्वीकृत विकास सहायता नीति २०७०,को अधिनमा रही समयसापेक्ष परियोजनाहरुको सूची तयार गर्ने ।	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	सबै विभागहरु	२ वर्ष	परियोजनाको सूची तयार।		
३.१७	प्रत्येक वर्ष गरिने विकास कार्यक्रमहरुको पार्श्व चित्र (Activity Profile) तयार गर्ने ।	सबै जिल्ला वन कार्यालयहरु	-	२ वर्ष	पार्श्व चित्र (activity profile)।	-	
३.१८	वनक्षेत्रको जिल्लास्तर डिजिटल नक्सांकन (digital mapping) गर्ने ।	सबै जिल्ला वन कार्यालयहरु	वन विभाग	२ वर्ष	वन क्षेत्रको तथ्यांक अद्यावधिक हुने ।	आर्थिक स्रोत र दक्ष जनशक्तिको अभाव ।	
३.१९	कुल ग्रार्हस्थ उत्पादनमा वनक्षेत्रको योगदान सम्बन्धी तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने ।रेड कार्यक्रमको निरन्तरता	वन अनुसन्धान तथा र्सर्वेक्षण विभाग	अन्य सबै विभागहरु	२ वर्ष	वन क्षेत्रको राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा योगदान भएको विवरण अद्यावधिक भएको हुने ।	प्राविधिक क्षमता र निरन्तरताको अभाव।	
४.पुनःनिर्माण							
४.१	भूकम्प प्रभावित जिल्लाहरूको लागि उपलब्ध गराउने काठको कार्यविधि निर्देशिका तयार सो अनुसार काठको वितरण गरिने।	वन विभाग	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	१ महिना(निर्देशिका तयार) २ वर्ष (वितरण)	निर्देशिका तयार हुने काठ वितरण भएको हुने।	काठ वितरणमा विभिन्न निकायबीच समन्वयको कठिनाई।	
४.२	भत्केका सरकारी कार्यालयहरूको निर्माण गर्ने।	सम्वन्धित निकाय	वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, विभागहरू, जिल्ला स्थित कार्यालयहरू	२ वर्ष	पुनर्निर्माण भएका भवनहरू।	विभिन्न निकायबीच समन्वयको कठिनाई।	

१५.वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

उद्देश्य: अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार प्रवर्द्धन गर्ने, निर्यात प्रवर्द्धन गर्दै व्यापार घाटा कम गर्ने, आपूर्ति व्यवस्थापन प्रणालीलाई सुदृढ बनाउने ।

क्र. स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	संघको अधिकार सूची अन्तर्गत अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार, बन्दरगाह तथा क्वारेन्टाइन सम्बन्धी विद्यमान कानून अनुरुप समायोजन र अध्यावधिक गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	कृषि विकास मन्त्रालय, वन तथा भूसंरक्षण मन्त्रालय, खाद्य प्रविधि तथा गुणस्तर नियन्त्रण विभाग, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग	२०७३ माघ महिना	संघको अधिकार सूची अन्तर्गत अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार, बन्दारगाह तथा क्वारेन्टाइन सम्बन्धी विद्यमान कानून अनुरुप समायोजन र अध्यावधिक भएको हुने ।		
१.२	बजार अनुगमनमा संलग्न बजार अनुगमन अधिकृत तथा बजार संरक्षण अधिकृतहरुलाई अर्धन्यायीक अधिकार सहितको कानूनी व्यवस्था गर्न उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४ मा आवश्यक संशोधन गर्ने	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग	२०७३ असार	बजार अनुगमनमा संलग्न अधिकृतहरुलाई अर्धन्यायिक अधिकार प्राप्त भएको हुने ।		
१.३	विद्यालयस्तरको पाठ्यक्रममा उपभोक्ता संरक्षण ऐनका मुख्य प्रावधानहरु समावेश गर्न सिफारिस गर्ने।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	शिक्षा मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग	२०७४ असार	विद्यालय तहको पाठ्यक्रममा उपभोक्ताको हक अधिकार समावेश भएको हुने ।		
१.४	संघीय संरचा अनुरुप वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरु (सार्वजनिक संस्थान, केन्द्र र समिति लगायत) को संगठनात्मक पुर्नसंरचना गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र सम्बद्ध निकायहरु	२०७४ मंसिर	संघीय संरचा अनुरुप वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको संगठनात्मक पुर्नसंरचना भएको हुने ।		
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							

२.१	वाणिज्य र व्यापारको क्षेत्रमा वैदेशिक सहायता लिदा राष्ट्रिय आवश्यकता र प्राथमिकतालाई आधार बनाउदै वाणिज्य र व्यापारको पूर्वाधार विकासमा सहयोग पुग्ने गरी पारदर्शी बनाउने र सहायताबाट प्राप्त रकम राष्ट्रिय बजेट प्रणालीमा समाहित गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, परराष्ट्र मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय	निरन्तर	वाणिज्य र व्यापारको क्षेत्रमा प्राप्त वैदेशिक सहायता राष्ट्रिय बजेट प्रणालीमा समाहित भएको हुने ।		
२.२	नेपाल व्यापार एकीकृत रणनीति (NTIS-२०१०) अध्यावधिक तथा पुनरावलोकन गरी नेपाल व्यापार एकीकृत रणनीति, २०१५ कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय, कृषि विकास मन्त्रालय, निजी क्षेत्रका संघ संस्थाहरु	२०७३ मंसिर महिना	नेपाल व्यापार एकीकृत रणनीति, २०१५ कार्यान्वयनमा आएको हुने।		
२.३	वस्तु तथा सेवाको प्रत्यक्ष विक्री (व्यवस्थापन तथा नियमन) सम्बन्धी नया ऐन निमार्ण गरी नेटवर्क मार्केटिङ्गलाई व्यवस्थित गर्ने।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	कानून, न्याय, तथा संसदिय मामिला मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, नेपाल चेम्बर अफ कमर्स	२०७३ असार	ऐन निमार्ण गरी नेटवर्क मार्केटिङ्गलाई व्यवस्थित गरिएको हुने।		
२.४	साझेदारी, एजेन्सी, प्राइभेट फर्म सम्बन्धी विद्यमान ऐन नियमको पुनरावलोकन गरी संशोधन तथा अध्याविधक गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	कानून, न्याय तथा संसदिय मामिला मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, नेपाल चेम्बर अफ कमर्स	२०७३ असार	वस्तु तथा सेवाको प्रत्यक्ष विक्री (व्यवस्थापन तथा नियमन) सम्बन्धी ऐन तर्जुमा भएको हुने र अन्य ऐन परिमार्जन तथा अद्यावधिक भएको हुने।		
२.५	उपभोक्ता नीतिको मस्यौदालाई अन्तिम रुप दिने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	कानून, न्याय तथा संसदिय मामिला मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, नेपाल चेम्बर अफ कमर्स	२०७३ असार			

२.६	नेपालसँग अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार सम्भावना भएका थप देशहरुमा व्यापार सहजीकरणको लागि वाणिज्य सहचारीको व्यवस्था गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	मन्त्रिपरिषद्, परराष्ट्र मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय र सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	२०७३ असार	वाणिज्य सहचारीको व्यवस्था भई ती मुलुकहरुमा नेपालको व्यापार प्रवर्द्धन भएको हुने ।		
२.७	मन्त्रालय तथा विभागको कामलाई स्वचालित कार्यालय (Office Automation) मा लैजाने ।	वाणिज्य तथा आपुर्ति मन्त्रालय	वाणिज्य तथा आपुर्ति ब्यवस्थापन विभाग	२०७३ असार मसान्त	कार्यालयको काममा Office Automation भएको हुने ।		
२.८	वाणिज्य तथा आपुर्ति ब्यवस्थापन विभाग, वाणिज्य कार्यालयहरु तथा घरेलु कार्यालयहरुबाट हुने व्यवसायिक फर्म दर्ता प्रकियालाई अनलाईनमा लैजाने ।	वाणिज्य तथा आपुर्ति ब्यवस्थापन विभाग	वाणिज्य तथा आपुर्ति मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्त	व्यवसायिक फर्म दर्ता र नवीकरण सम्बन्धी कार्य अनलाईनबाटै संचालनमा आएको हुने ।		
२.९	तुलनात्मक र प्रतिस्पर्धी लाभ भएका निकासीजन्य वस्तुहरुको विकास र बजार विविधीकरण गर्न विश्वबजारमा पहिचान गराउन अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार मेलाहरुमा नेपाली उत्पादक, व्यवसायीहरुलाई सहभागी गराउने ।	व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्र	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय,निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिमूलक संघ संस्थाहरु	निरन्तर	अन्तरराष्ट्रिय व्यापार मेलाहरुमा नेपाली व्यवसायीहरुको सहभागिता बृद्धि हुने भएको हुने र निर्यातमा बृद्धि हुने ।		
२.१०	विभिन्न देशका व्यवसायीहरुसँग (Business to Business) वैठकहरु संचालन गर्ने ।	व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्र	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय,निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिमूलक संघ संस्थाहरु	निरन्तर	विभिन्न देशका व्यवसायिहरुसंगका वंठकहरुवाट व्यापार विविधीकरण तथा निर्यात प्रर्वद्धनमा सहयोग पुग्ने ।		
२.११	दुर्गम तथा हिमाली जिल्लाहरुमा खाद्यान्न ढुवानी तथा वितरण गर्ने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइने ।	नेपाल खाद्य संस्थान	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	२०७२ असोज	दुर्गम जिल्लाहरुमा खाद्यान्न आपूर्ति नियमित भई खाद्य सुरक्षाको प्रत्याभूति भएको हुने ।		

२.१२	कर्णाली अंचलमा रहेका दुर्गम जिल्लाहरुबाट उत्पादन हुने स्याउ, सिमी, वोडी, उवा लगायतका स्थानीय मौलिक उत्पादनहरु काठमाण्डौ लगायतका मुख्य शहरहरुमा विक्री वितरणको व्यवस्था मिलाई स्थानीय रोजगारी र आयआर्जनमा वृद्धि गर्ने ।	नेपाल खाद्य संस्थान	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	२०७२ असार	कर्णाली अंचलका स्थानीय उत्पादनको बजारीकरण भएको हुने ।	यातयातको नियमितता हुन नसकेमा ढुवानी प्रभावित हुन सक्ने ।	
२.१३	बजार व्यवस्थालाई नियमित र स्वचालित बनाउन संयुक्त बजार अनुगमन निर्देशिका अनुसार वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभागको नेतृत्वमा बजार अनुगमनलाई थप प्रभावकारी बनाउने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय, केन्द्रिय बजार अनुगमन समिति,, खाद्य प्रविधि तथा गुणस्तर नियन्त्रण विभाग, वाणिज्य कार्यालयहरु,जिल्ला प्रशासन कार्याल, बजार संरक्षण अधिकृतहरु,घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय/घरेलु समितिका कार्यालयहरु	निरन्तर	उपभोक्ताको हित प्रवर्द्धन भएको हुने ।		
२.१४	कालाबजारी, एकाधिकार, कृत्रिम अभाव सृजना गर्ने र प्रतिस्पर्धा नियन्त्रण जस्ता कार्यको अन्त्य गर्न संयुक्त बजार अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिई राष्ट्रिय अर्थतन्त्रलाई प्रतिस्पर्धी बनाइ व्यापारिक स्वच्छता र सूशासन कायम गरी उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय, केन्द्रिय बजार अनुगमन समिति,,, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग खाद्य गुणस्तर नियन्त्रण विभाग, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, वाणिज्य कार्यालयहरु, बजार संरक्षण अधिकृतहरु, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय/घरेलु समितिका कार्यालयहरु	निरन्तर	कालाबजारी, एकाधिकार, कृत्रिम अभाव जस्ता बजारजन्य विकृतिको अन्त्य भई व्यापारिक स्वच्छता वृद्धि भई उपभोक्ता सुशासन कायम भएको हुने ।		

२.१५	सीमा नाकामा रहेका कार्यालयहरुले आपसमा (Horizontal Communication) गरी व्यापार सहजीकरण गरी व्यापारजन्य समस्या समाधान गर्ने कार्यमा तत्काल सहजीकरण र समन्वय गर्ने।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, गृह मन्त्रालय, भन्सार कार्यालयहरु	निरन्तर	व्यापार सहजीकरणमा देखा परेका समस्या समाधान हुने ।		
२.१६	नाकाहरु खुलेको अवस्थामा आपूर्ति सहज बनाउन तत्कालीन कार्ययोजना बनाई लागु गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग	वाणिज्य तथा आपूर्ति सम्बद्ध नेपाल आयल निगम,, नेशनल ट्रेडिङ्ग लि., नेपाल खाद्य संस्थान, साल्ट ट्रेडिङ्ग लगायतका निकायहरु	तत्काल	आपूर्ति व्यवस्था सहज हुने ।		
२.१७	स्वदेशमा उत्पादित प्रमुख वस्तुहरुमा MRP (Maximum Retail Price) तोक्ने व्यवस्था लागु गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय, केन्द्रिय बजार अनुगमन समिति, खाद्य गुणस्तर नियन्त्रण विभाग,वाणिज्य कार्यालयहरु, बजार संरक्षण अधिकृतहरु, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय/घरेलु समितीका कार्यालयहरु	२०७४ असार	प्रमुख वस्तुहरुको MRP लागु भएको हुने ।		
२.१८	आयात हुने वस्तुहरुमा मानव स्वास्थ्य र उपभोक्ताहीतका विषय समेतलाई ध्यान दिई अनुगमन/नियमन गर्ने	वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग	भन्सार विभाग	२०७३ असार	मानव स्वास्थ्य र उपभोक्ता हीत विपरीत हुने वस्तुहरुको पैठारी नियन्त्रण भएको हुने ।		
२.१९	बजार अनुगमनका क्रममा उत्कृष्ठ देखिएका कर्मचारी तथा व्यवसायीहरुलाई सम्मान गर्ने कार्यको थालनी गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	२०७३ असार	बजारमा अनुशासन कायम हुन सक्ने ।		

२.२०	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीलाई IT based बनाई मन्त्रालय र अन्तरगतका निकायहरुका कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी रुपमा अनुगमन मूल्यांकन गरी प्राप्त पृष्ठ पोषणलाई आन्तरिकीकरण गर्ने गराउने।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	मन्त्रालय अन्तर्गतका निकाय तथा आयोजनाहरु	निरन्तर	निरन्तरको प्रभावकारी अनुगमन मूल्यांकनले कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रभावकारिता वृद्धि हुने ।		
२.२१	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.२२	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.२३	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.२४	प्रत्येक निकायको सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरि कार्यान्वयन गर्ने।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरि कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	तुलनात्मक लाभका क्षेत्रको पहिचान गरी उद्योगको विकास र विस्तार द्धारा निर्यात प्रर्वद्धन गर्दै वस्तु र सेवाको बजार विविधीकरण र विस्तार गर्न वाणिज्य नीति, २०७२ लाई कार्यान्वयन गर्ने।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	उद्योग मन्त्रालय, कृषि विकास मन्त्रालय, वन तथा भूसंरक्षण मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग, व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्र	निरन्तर	तुलनात्मक लाभ भएका वस्तुहरुको पहिचान भई बजार विविधीकरण र विस्तारमा सहयोग पुग्ने ।		

३.२	राष्ट्रिय हित अनुकूल आयात प्रतिस्थापन, निर्यात प्रवर्द्धनका क्षेत्रमा वैदेशीक पूँजी तथा प्रविधिको लगानीलाई आकर्षित गर्दै पूर्वाधार विकासमा प्रोत्साहन एवं परिचालन गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, परराष्ट्र मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय	निरन्तर	वैदेशीक पूँजी तथा प्रवधिलाई आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धन गर्न उपयोग भएको हुने ।		
३.३	विश्व व्यापार संगठनको नियम अनुसार आयात व्यवस्थापनको लागि Anti-Dumping, Countervailing, safeguard measures सम्बन्धी कानूनहरु तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय, व्यवस्थापिका संसद, कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, निजी क्षेत्रका प्रतिनिधीमूलक संघ संस्थाहरु	२०७३ असार	Anti-Dumping, Countervailing, safeguard measures सम्बन्धी कानूनहरु तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा आएको हुने		
३.४	अन्तर्राष्ट्रिय व्यपार प्रवर्द्धन गर्न नेपालबाट निर्यात हुने वस्तु केन्द्रित (Product Specific) निर्यात सम्बन्धी रणनीति बनाउने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्र, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, कृषि उद्यम केन्द्र नेपाल चेम्बर अफ कमर्स, अन्य वस्तुगत संघ संगठनहरु	२०७३ असार	नेपालबाट निर्यात हुने वस्तु केन्द्रित (Product Specific) निर्यात रणनीति निर्माण भएको हुने।		
३.५	राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासको लागि नेपाली श्रम, सीप र कच्चा पदार्थमा आधारित स्वदेशी लगानीलाई प्राथमिकता दिई निर्यात पवर्द्धन गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय,उद्योग मन्त्रालय	निरन्तर	निर्यातमा बृद्धि भई अर्थतन्त्रमा वाणिज्य र व्यापार क्षेत्रको योगदान बढ्दै गएको हुने ।		
३.६	विदेशमा वस्तु निर्यात गरी प्राप्त भएको विदेशी मुद्रा आर्जनको आधारमा दिंइदै आएको निर्यातमा नगद प्रोत्साहनलाई समसामयिक सुधार गरी निर्यातलाई प्रोत्साहन गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय,उद्योग मन्त्रालय	निरन्तर	निर्यातमा दिइने नगद अनुदान सरल तरीकाले प्रदान भएको हुने ।		

३.७	देश भित्रका स्थानीय उत्पादनहरुलाई प्रोत्साहन र बजारीकरणको लागि हस्तकला, जडीबुटी लगायतका वस्तुहरुको क्षेत्रीय व्यापार मेलाहरु संचालन गर्ने ।	व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्र	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, नेपाल उद्योग वांणिज्य महासंघ लगायतका निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिमूलक संघ संस्थाहरु, जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघहरु	निरन्तर	स्थानीय उत्पादनको बजारीकरण र विकास हुने ।		
३.८	स्थानीय स्तरमा वाणिज्य कार्यालयहरुको पहलमा सरोकारवाला क्षेत्रका पदाधिकारीहरुसँग सघन बैठक र छलफल गरी समस्या समाधान गर्न निर्देशन दिने र कार्य प्रगतिको अनुगमन गर्ने	वाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय,, उद्योग मन्त्रालय अन्तर्गतका कार्यालयहरु	निरन्तर	आपूर्ति व्यवस्थापन प्रणालीलाई सहज बनाउन सहयोग पुग्ने ।		
३.९	व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्रलाई निर्यात प्रवर्धनका लागि बढी भूमिका खेल्न सक्ने गरी थप प्रधावकारी बनाउने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्र	२०७४ मंसिर	विभिन्न निकायहरुबाट प्रकाशित सूचना र तथ्यांकमा एकरुपता कायम हुने ।		
३.१०	National Trade Portal बनाई संचालन गर्ने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्र	२०७३ असार	National Trade Portal बनाई संचालन भएको हुने ।		
३.११	पेट्रोलियम पदार्थको अन्वेषण कार्यालाई तीव्रता दिने ।	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	सम्बन्धित निकायहरु	६ महिना	पेट्रोलियम पदार्थको अन्वेषण कार्यालाई तिव्रता दिइएको हुने ।		
४.पुनःनिर्माण							
४.१	काठमाण्डौको चोभारमा Container Freight Station र	नेपाल इन्टरमोडेल यातायात विकास	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, नेपाल भारत क्षेत्रीय व्यापार तथा	२०७४ मंसिर	काठमाण्डौको चोभारमा Container Freight Station र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको		

	अन्तर्राष्ट्रियस्तरको प्रदर्शनीस्थलको निर्माण गर्ने ।	समिति	पारवहन आयोजना,		प्रदर्शनीस्थलको निर्माण सम्पन्न भएको हुने ।		
४.२	नेपाल र चीनवीचको सीमाना रसुवा जिल्लाको रसुवागढी नाकामा सुख्खा बन्दरगाह निर्माण सम्पन्न गर्ने ।	नेपाल इन्टरमोडल यातायात विकास समिति	वाणिज्य तथा आपुर्ति मन्त्रालय अर्थ मन्त्रालय	२०७४ मंसिर	रसुवा गढी नाकामा सुख्खा बन्दरगाह निर्माण सम्पन्न भएको हुने ।	समयमा जग्गा अधिग्रहण हुन नसकेमा निर्माण कार्य प्रभावित हुन सक्ने ।	
४.३	सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको लार्चा स्थित सुख्खा बन्दरगाहको निर्माण कार्य पुरा गर्ने ।	नेपाल इन्टरमोडल यातायात विकास समिति	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	२०७३ असार	सुख्खा बन्दरगाह निर्माण भइ व्यापार सहजिकरणमा सहयोग पुग्ने ।		
४.४	भैरहवा, विरगंज स्थित सुख्खा बन्दरगाहहरुको स्तरोन्नति गर्ने ।	नेपाल भारत क्षेत्रीय व्यापार तथा पारवहन आयोजना	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, नेपाल इन्टर मोडेल यातायात विकास समिति	२०७३ असार	सुख्खा बन्दरगाहहरुको क्षमता अभिबृद्धि भएको हुने ।		
४.५	निर्यात हुने वस्तुको गुणस्तर परिक्षणको लागि प्रयोगशालाहरुको स्थापना गर्ने।	नेपाल भारत क्षेत्रीय व्यापार तथा पारवहन आयोजना	कृषि विकास मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय, खाद्य प्रविधि तथा गुणस्तर नियन्त्रण विभाग	२०७४ असार	निर्यात हुने वस्तुको गुणस्तर परिक्षणको लागि प्रयोगशालाहरुको स्थापना भएको हुने ।		
४.६	द्वन्दको समयमा विस्थापित भएका खाद्य डिपोहरुको पुनःस्थापना गर्ने ।	नेपाल खाद्य संस्थान	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	२०७४ असार	विस्थापित भएका खाद्य डिपोहरुको पुनःस्थापना भएको हुने ।		
४.७	रक्सौल-अमलेखगंजसम्मको ४१ कि.मी. पेट्रोलियम पाइपलाइन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने ।	नेपाल आयल निगम लिमिटेड	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, भारतीय आयल निगम	२०७४ मंसिर	नेपाल भारतबीच पेट्रोलियम पदार्थको ढुवानीमा भइरहेको खर्च र चुहावट न्यूनीकरण भई सहज आपूर्ति र गुणस्तरमा सुधार आएको समेत हुने।		
४.८	जाडो महिनामा खाना पकाउने एल.पि. ग्याँसको अभाव हुन नदिन जनकपुर, काठमाण्डौ र अन्य	नेपाल आयल निगम	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय	२०७४ असार	जाडो महिनामा खाना पकाउने एल.पि. ग्याँसको सहज आपूर्ति भएको हुने ।		

	उपयुक्त स्थानमा एल.पि. ग्याँस बल्क स्टोरेज ट्याङ्क निर्माण गर्ने ।						
४.९	काठमाण्डौको थानकोटमा ७० कि.लि. को १० वटा पेट्रोलियम ट्यांक थप गरी भण्डारण क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	नेपाल आयल निगम	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	२०७४ आषाढ	काठमाण्डौमा थप १५ दिनको माग धान्न सक्ने गरी इन्धन मौज्दात भएको हुने ।		
४.१०	भूकम्पबाट अति प्रभावित जिल्लाहरुमा व्यापार व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न व्यवसाय पुनरुत्थान केन्द्र (Business Recovery Centre) स्थापना गरी सो केन्द्र मार्फत अभियानका रुपमा व्यवसायिक एवं सीपमूलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।	व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्र	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, नेपाल उद्योग परिसंघ, नेपाल चेम्बर अफ कमर्श, जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघहरु	२०७४ असार	Business Recovery Centre को स्थापनाले भुकम्पको कारणले गुमेको व्यापार व्यवसाय पुनः सुचारु गर्न सहयोग पुग्ने ।		

१६.विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय

उद्देश्यः

- नागरिकलाई स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बाँच्न पाउने अवस्था सिर्जना गर्न कानुनी एवं नीतिगत प्रवन्ध गर्ने ।
- विकासका कार्यमा वातावरण र विकास बीच समूचित संतुलनको ब्यवस्था मिलाउन कानुनी एवं संस्थागत ब्यवस्था गर्ने ।
- प्राकृतिक साधन स्रोतको संरक्षण,संबर्द्धन र वातावरण अनुकूल दिगो रुपमा उपयोग गर्न आवश्यक पर्ने कानुनी ,नीतिगत एवं सस्थागत व्यवस्था गर्ने ।
- भूकम्प प्रभावित जिल्लाहरुमा पुनर्निर्माण कार्य संचालन गर्ने ।
- वैकल्पिक उर्जाको प्रवर्द्धन गर्ने ।

क्र.स	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१ सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
	१.१ नेपालको संविधान, २०७२ को धारा ३० बमोजिम प्रत्येक नागरिकले स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बाँच्न पाउने हक समेत सुनिश्चित हुने गरी प्रचलित वातावरण संरक्षण ऐन, २०५३ र नियमावली , २०५४ संशोधन गर्न पेश गर्ने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	कानून मन्त्रालय	१वर्षभित्र	क्षतिपूर्तिको व्यवस्था सहित वातावरण ऐन तथा नियमावली स्वीकृत भएको हुने ।		
	१.२ नेपालको संविधान, २०७२ बमोजिम विज्ञान, प्रविधि र आविस्कारमा लगानी अभिवृद्धि गर्न विद्यमान वातावरण कोषको सुदृढीकरण गर्ने । १.३ वैज्ञानिक, प्राविधिक ,बौद्धिक प्रतिभाहरुको संरक्षण र प्रोत्साहन गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान	निरन्तर	विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रमा अनुसन्धान तथा विकासमा सहयोग पुग्ने ।		
	१.४ नेपालको संविधानमा प्रवधान भए अनुरुप विज्ञान र प्रविधिका माध्यमले देशलाई	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र अर्थ	१ वर्षभित्र	संविधान बमोजिम पुनःर्संरचना भएको हुने ।		

	समुन्नत बनाउन र वातावरण संरक्षण गर्न मन्त्रालय / विभाग / निकायहरुको पुनर्संरचना गर्ने ।	मन्त्रालय	मन्त्रालय				
	१.५ अध्ययन अनुसन्धान र परीक्षणका माध्यमले न्याय सम्पादन, शान्ति सुरक्षा र सुशासन प्रवर्द्धन समेतका लागि राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रतिष्ठान स्थापना गर्ने ।	राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशाला	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रतिष्ठान स्थापित भएको हुने ।		
२.सार्वजानिक सेवा प्रवाह							
	२.१ प्रकृति ,वातावरण र जैविक विविधता माथि नकारात्मक असर पर्नवाट जोगाउन संभावित योजना आयोजनाहरुमा वातारणीय मूल्याङ्कन र प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण सम्वन्धी प्रावधानलाई पूर्ण पालना गर्ने गराउने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	सबै मन्त्रालय	निरन्तर	वातावरणमैत्री विकासमा सघाउ पुग्ने ।		
	२.२ पारमाणविक पदार्थ सम्बन्धी ऐनको मस्यौदा पेश गर्ने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	कानून, स्वास्थ्य तथा उद्योग मन्त्रालय	१ वर्ष भित्र	अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड बमोजिम पारमाणविक पदार्थको नियमन र व्यवस्थापन भएको हुने ।		
	२.३ वातावरण संरक्षण कोष संचालन नियमावली तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१ वर्ष भित्र	वातावरण संरक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन टेवा पुग्ने ।		
	२.४ जलवायु परिवर्तन र लैङ्गिक नीति तथा न्यून कार्वन विकास रणनीतिका मस्यौदाहरुलाई स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय, वातावरण विभाग ।	६ महिना भित्र	जलवायू परिवर्तन अनूकूलन कार्यमा लैङ्गिक सहभागिता बढ्ने र कार्बन उत्सर्जन घटाउन टेवा पुग्ने ।		
	२.५ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने						
	२.६ जलवायु परिवर्तन परिषद् र वातावरण	विज्ञान, प्रविधि		६	वातावरण संरक्षण तथा		

	संरक्षण परिषद् पुनर्गठन गरी क्रियाशिल बनाउने ।	तथा वातावरण मन्त्रालय		महिना भित्र	जलवायू परिवर्तन सम्बन्धी विषयमा नीतिगत मार्ग दर्शन प्राप्त हुने ।		
	२.७ वि.पि.कोइराला प्लानेटोरियमको कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली स्वीकृत गरी सुशासन प्रवर्द्धन र कार्यप्रभावकारीता बढाउने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	वि.पि.कोइराला प्लानेटोरियम	६ महिना भित्र	• कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली तयार हुने । • जनशक्ति परिचालन र कार्यालय व्यवस्थित हुने ।		
	२.८ प्राकृतिक प्रकोप तथा जलवायु परिवर्तनका कारणले परेका प्रभाव न्यूनीकरण गर्न प्रविधि प्रयोग गरि पूर्व सूचना प्रणाली संयन्त्रको विकास गर्ने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण, अर्थ, उधोग , गृह र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयहरु; प्रादेशिक र स्थानीय निकायहरु ।	६ महिना भित्र	पूर्व सूचना प्रणाली संयन्त्रको विकास भएको हुने ।		
	२.९ काठमाण्डौ उपत्यकामा प्लाष्टिक झोला प्रतिबन्ध सम्बन्धी कार्यलाई निरन्तरता दिने । उपत्यका बाहिर पनि क्रमश विस्तार गर्दै जाने ।	वातावरण विभाग	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण, अर्थ, उधोग , गृह र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयहरु; प्रादेशिक र स्थानीय निकायहरु ।	निरन्तर	वातावरण संरक्षणमा सघाउ पुग्ने ।		
	२.१० नवीकरणीय उर्जा प्रवर्द्धनलाई दीगो र प्रभावकारी बनाउने गरी अनुदान नीति तथा	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	६ महिना	• लक्षित वर्गसम्म अनुदान तथा कर्जा	अनुदान तथा कर्जाको प्रभावकारी परिचालन	

	अनुदान परिचालन कार्यविधिलाई परिमार्जन गर्ने ।	मन्त्रालय		भित्र	सरल र प्रभावकारी ढंगवाट पुऱ्याउन सकिने । • निजी क्षेत्र तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई लगानी गर्न प्रोत्साहन हुने ।	र व्यवस्थापन	
	२.११ नवीकरणीय उर्जा नीति र कानून तर्जुमा गर्ने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	१ वर्ष भित्र	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको स्थायित्व भई कार्य प्रभावकारीता बढ्ने ।		
	२.१२ सबै सामुदायिक विद्यालयमा झोला उपलब्ध गराउने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	१ वर्ष भित्र	सबै सामुदायिक विद्यालयमा सोला उपलब्ध भएको हुने ।		
	२.१३ सबै नगरपालिकामा सम्बन्धित नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा सोलार सडक वत्ती जडान गरी सोलार वत्ति उपलब्ध गराउने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	१ वर्ष भित्र	सबै नगरपालिकामा सम्बन्धित नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा सोलार सडक वत्ती जडान गरी सोलार Light उपलब्ध भएको हुने।		
३.विकास व्यवस्थापन							
	३.१ जैविक प्रविधि,सूचना प्रविधि, सुक्ष्म प्रविधि, परमाणु विज्ञान प्रविधि र अन्तरीक्ष विज्ञान प्रविधिको क्षेत्रमा गठित राष्ट्रिय सल्लाहकार समितिहरुलाई क्रियाशिल तुल्याई आवश्यक नीतिगत, संस्थागत र क्षमता विकास गर्ने वैज्ञानिक अनुसन्धान र प्रविधि विकास तथा उपयोग बढाउने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान	निरन्तर	वैज्ञानिक अनुसन्धान, प्रविधि विकास तथा आविस्कारमा सहयोग पुग्ने ।		
	३.२ ग्रामीण र सहरी क्षेत्रमा घरेलु तथा संस्थागत रुपमा स्वच्छ उर्जा उपलब्ध गराउन लघु जलविद्युत, सौर्य उर्जा र वायु उर्जा प्रणालीको विस्तार गर्ने ।	वैकल्पिक उर्जा प्रर्वद्धन केन्द्र		निरन्तर	स्वच्छ उर्जाको पहुँच वृद्धि हुने ।		

	३.३ सबै घरलाई धुवाँमुक्त र उज्यालो घर बनाउन सुधारिएको चुलो, वायोग्याँस, सौर्य उर्जा तथा लघु जलविद्युतको थप विस्तार गर्ने ।						
	३.४ मौसम र वाढीको पूर्वानुमानलाई प्रभावकारी बनाउने तथा दुईवटा राडार जडान गरी संचालनमा ल्याउने ।	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	६ महिना भित्र	सुर्खेत र उदयपुरमा राडार जडान भएको हुने ।		
	३.५ वि.पि.कोईराला प्लानेटोरियम स्थापना गर्ने ।	वि.पि.कोईराला प्लानेटोरियम तथा अब्जरभेटरी र विज्ञान संग्राहलय विकास समिति	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	३ वर्ष भित्र	विज्ञान र प्रविधिको विकास र प्रवर्द्धन हुने ।		
	३.६ जल तथा मौसम विज्ञान विभागको आधुनिकीकरण गरी सेवा प्रवाहलाई वैज्ञानिक र प्रभावकारी तुल्याउने ।	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता अभिवृद्धि हुने ।		
	३.७ वातावरणीय प्रयोगशाला स्थापना गरी जल, वायु, ध्वनि, माटो प्रदूषण मापन र विश्लेषण सेवा प्रवाह गर्ने ।	वातावरण विभाग	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	२ वर्षभित्र	वातावरणीय प्रदूषण नियन्त्रण तथा रोकथाममा सहयोग पुग्ने ।	प्रयोगशालाको लागि विभागको भवन निर्माण गर्न बाँकी ।	
	३.८ नवीकरणीय उर्जाको विकासद्वारा आत्मनिर्भर बन्ने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	सम्बन्धित निकायहरु	तत्काल	नविकरणीय उर्जाको विकासद्वारा आत्मनिर्भर बनेको हुने ।		
	३.९ जैविक उर्जाद्वारा खाना पकाउने र ग्यास माथिको निर्भरतालाई न्यून गर्ने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	सम्बन्धित निकायहरु	तत्काल	जैविक उर्जाद्वारा खाना पकाउने र ग्यास माथिको निर्भरता न्यून भएको हुने ।		
	३.१० सौर्य उर्जाद्वारा २०० मेगावाट जलविद्युत उत्पादन गरी राष्ट्रिय प्रसारण लाईनमा जोडने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	सम्बन्धित निकायहरु	१ वर्ष	सौर्य उर्जाद्वारा २०० मेगावाट जलविद्युत उत्पादन गरी राष्ट्रिय प्रसारण लाईनमा जोडिएको हुने ।		

	३.११ सेना, प्रहरी, कारागार,लगायतका स्थानमा जैविक ग्यास र उर्जा उत्पादन गर्ने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	सम्बन्धित निकायहरु	१ वर्ष	जैविक ग्यास र उर्जा उत्पादन भएको हुने ।		
	३.१२ जियो थर्मल प्लान्टको संभाव्यता अध्ययन गर्ने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	सम्बन्धित निकायहरु	६ महिना	जियो थर्मल प्लान्टको संभाव्यता अध्ययन भएको हुने ।		
	३.१३ सहरी क्षेत्रमा विद्युतीय सार्वजनिक सवारीलाई विशेष प्राथमिकता दिने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	सम्बन्धित निकायहरु	तत्काल	सहरी क्षेत्रमा विद्युतिय सार्वजनिक सवारीलाई विशेष प्राथमिकता दिइएको हुने ।		
४ **पुनर्निर्माण**							
	४.१ भुकम्प प्रभावित क्षेत्रको वातावरणमा परेको प्रभाव न्यून गर्न (Rapid Environment Assessment) का आधारमा पुनस्थापना योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	राष्टिय योजना आयोग , पुनर्निर्माण प्राधिकरण	२ वर्ष भित्र	पुनर्निर्माण कार्य दीगो र वातावरणमैत्री हुने ।		
	४.२ भुकम्प प्रभावित जिल्लाहरुमा मोवाईल चार्जर, क्याम्प लाइट, सौर्य टुकी र सुधारिएको चुल्हो उपलब्ध गराउने कार्य सम्पन्न गर्ने ।	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्त भित्र	भुकम्प प्रभावित परिवारको जीवन निर्वाहमा सहजता हुने ।		
	४.३ भुकम्पबाट क्षति भएका २५३ वटा लघु जल विद्युत आयोजनाहरुको पुन निर्माण सम्पन्न गरी सक्ने र लघु आयोजनामा उपभोक्ताको लागत पुनरावलोकन गरी खटाउने र थप लघु जलविद्युत आयोजना वनाउन प्रोत्साहन गर्ने ।	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	२०७४ आषाढ मसान्त भित्र	लघु जल विद्युत आयोजनाहरुको पुन निर्माण सम्पन्न भई स्वच्छ उर्जा सेवा प्राप्त भएको हुने ।		

१७.शान्ति तथा पुननिर्माण मन्त्रालय

उद्देश्य : दिगो शान्ति प्रबर्ध्दनमा सहयोग पुऱ्याउने ।

क्र.स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखीम	कैफियत
१. सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।	नीतिगत मार्गदर्शनको अभाव	
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।गर्ने ।	मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।	नीतिगत मार्गदर्शन र प्रतिवद्धताको अभाव ।	
१.३	राहत तथा पुनस्थापन सम्बन्धी विद्यमान निर्देशिका/कार्यविधि र TRC ऐनमा रहेको राहत, क्षतिपूर्ति, सुविधा, सहुलियत परिपूरण लगायतका विषयमा रहेको द्विविधा र दोहोरोपन हटाउने ।	शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यलय	६ महिना	द्विविधा/दोहोरोपनन हटेको हुने ।	अध्ययन नियमावली मस्यौदा गरी प्रस्तुत भएको ।	
१.४	राहत तथा पुनःस्थापन कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन : ◦ जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँगको सम्पर्क समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउने ◦ जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट नियमित रूपमा भुक्तानी विवरण लिई तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने ◦ निरन्तर राहतका रकमलाई समयमै अख्तियारी पठाउने ।	शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय र राहत तथा पुनस्थापन ईकाई	गृह मन्त्रालय, जिल्ला प्राशासन कार्यालय, स्थानीय शान्ति समितिहरू	५ महिना	राहत तथा पुनस्थापन कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन भएके हुने	नियमित रुपमा संचालन भई रहेको	
१.५	राहत तथा पुनस्थापन ईकाईका अभिलेख श्रेस्ता कागजातहरू मन्त्रालयमा हस्तान्तरण गर्ने	राहत तथा पुनस्थापन ईकाई	शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय	६ महिना	सम्पूर्ण रेकर्डहरू हस्तान्तरण भएको हुने	पौष मसान्तमा ईकाईको म्याद सकिएपछि हस्तान्तरण हुने	
१.६	पटके निर्णय गरी राहत क्षतिपूर्ति सुविधा, सहुलियत र परिपूरण दिने विषयमा आयोगको सिफारिश बमोजिम गर्ने	शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय	दुवै आयोगहरू र नेपाल सरकार अन्य निकायहरू	सिफारिश बमोजिम निरन्तर	सिफारिश कार्यान्वयन भएको हुने	आयोगले भर्खरै आफ्नो काम सुरू गरेकोले सिफारिस गरेपछि कार्यान्वयन गरिने	
२. सार्वजानिक सेवा प्रवाह							

२.१	संस्थागत/कर्मचारी क्षमता विकास गर्ने	शान्ति तथा पुनिर्माण मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	निरन्तर	कर्मचारीको कार्यक्षमतामा बृद्धि	तालीम लगायत क्षमता विकासको लागि कार्य भैरहेको	
२.२	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	शान्ति तथा पुनिर्माण मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.३	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	शान्ति तथा पुनिर्माण मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.४	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	शान्ति तथा पुनिर्माण मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.५	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	शान्ति तथा पुनिर्माण मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	व्यवसायिक योजना (Business Plan) तयार गर्ने	प्रशासन, योजना तथा बैदेशिक योजना समन्वय महाशाखा	योजना तथा कार्यक्रम शाखा	६ महिना	व्यवसायीक योजना तयार	Business Plan तयारीको लागि प्रकृया सुरू भएको	
३.२	समाजमा हुन सक्ने द्वन्द्वका कारक तत्वहरुलाई पहिचान गरी स्थानीय स्तरमै समाधान गर्न सामुदायिक मध्यस्थता कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	प्रशासन, योजना तथा बैदेशिक योजना समन्वय महाशाखा	स्थानीय शान्ति समितिहरु	३ महिना	मध्यस्थता कार्यक्रम संचालन भएको हुने ।		
४.पुनः निर्माणा							
४.१	पुनर्निर्माण गर्ने संरचनाहरूको माग गर्ने समय सीमा निर्धारण गर्ने ।	शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय	द्वन्द्वोत्तर शान्ति तथा पुनर्निर्माण परियोजना	२०७२ कार्तिक	पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने संख्या यकिन हुने	छलफल भैरहेको	
४.२	पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने समय निर्धारण गर्ने ।	शान्ति तथा पुनर्निर्माण	द्वन्द्वोत्तर शान्ति तथा पुनर्निर्माण	२०७२ कार्तिक	पुनर्निर्माण कार्य समयमै सम्पन्न हुने	छलफल भैरहेको	

		मन्त्रालय	परियोजना				

१८.शिक्षा मन्त्रालय

उद्देश्यहरूः

१. नयाँ संविधानअनुरूप शिक्षा क्षेत्रको नीतिगत सुधार गर्ने ।
२. शैक्षिक सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउने ।
३. भूकम्पीय क्षतिको पुनर्निर्माण गर्ने ।
४. शैक्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दा लक्षित वर्ग केन्द्रित गर्ने ।

क्रसं	सुधारकोक्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समयसीमा	अपेक्षित उपलब्धि	जोखिम
१. सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन						
१.१	नेपालको संविधानको प्रावधान अनुरुप शिक्षा क्षेत्रसँग सम्बन्धित ऐन, नियम तथा निर्देशिकाहरूमा सामयिक संशोधन तथा सुधार गर्ने । • विश्व विद्यालय छाता ऐन निर्माण गर्ने, • संवैधानिक प्रावधानअनुरूप शिक्षा ऐन तथा नियमावलीमा संशोधन गरी निःशुल्क तथा अनिवार्य अधारभूत शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था, एवं बालअधिकार सम्बन्धी प्रावधान लगायतका पक्षहरू समावेश गर्ने । • शिक्षक सेवा आयोग नियमावलीमा सामयिक संशोधन गर्ने । • शिक्षाका क्षेत्रगत निर्देशिकाहरूमा सामयिक सुधार गर्ने ।	शिक्षा मन्त्रालय शिक्षक सेवा आयोग	कानून मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, व्यवस्थापिका संसद, विश्व विद्यालय अनुदान आयोग	आर्थिक वर्ष २०७४मंसिर सम्म	नेपालको संविधानको प्रावधान अनुरुप ऐन नियम संशोधन भएको हुने ।	अर्थ, कानून मन्त्रालय र व्यवस्थापिका संसदको सहयोग
१.२	क) संविधानको प्रावधान अनुरुप संघ, प्रदेश र स्थानीयस्तरको संरचनागत खाका तयार गर्ने । ख) संविधानको प्रावधानअनुरुप शिक्षा मन्त्रालय र	शिक्षा मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,	आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ सम्म	संघीय संरचनाअनुरूप संस्थागत संरचना खडा भएको हुने । O&M सर्भेक्षण भै शिक्षा मन्त्रालयअन्तर्गत	अर्थ, सामान्य प्रशासन र शिक्षा मन्त्रालयको समन्वय

	अन्तर्गतका निकायको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्भेक्षण गर्ने ।		शिक्षा विभाग र विभागीय निकायहरू		जनशक्ति व्यवस्थापन भएको हुने।	
१.३	राष्ट्रिय शिक्षा आयोग गठन गरी शिक्षा क्षेत्रको पुनसंरचना गर्ने कार्य अगाडी बढाउने ।	शिक्षा मन्त्रालय	शिक्षा मन्त्रालय/ अर्थ मन्त्रालय/ शिक्षा विभाग	२०७३ असार	शिक्षा क्षेत्रको संरचना चुस्त तथा सेवा प्रवाह प्रभावकारी भएको हुने ।	
१.४	विद्यालयहरूको नक्शाङ्कनको आधारमा विद्यालय पुनर्वितरण गर्ने ।	जिशिका, क्षेशिनि	शिक्षा मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	शिक्षा नियमावली अनुसारको विद्यार्थी संख्यालाई सेवापुगेको हुने	
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह						
२.१	शिक्षक व्यवस्थापन सुधार र क्षमता अभिवृद्धि, बिषय शिक्षक, विद्यालयका प्रधानाध्यपक र व्यवस्थापन समितिका लागि छुट्टाछुट्टै न्यूनतम मापदण्ड र कार्यसम्पादन सुचक बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।यसका आधारमा पुरस्कार र दण्ड व्यवस्था कार्यान्वयन गरी विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तर र जवाफदेही बनाइने ।	जिल्ला शिक्षा कार्यालय /क्षेत्रिय शिक्षा निर्देशनालय	शिक्षा मन्त्रालय	दुई बर्ष भित्र	शिक्षक व्यवस्थापन सुधार र क्षमता अभिवृद्धि, बिषय शिक्षक, विद्यालयका प्रधानाध्यपक र व्यवस्थापन समितिका लागि छुट्टाछुट्टै न्यूनतम मापदण्ड र कार्यसम्पादन सूचक बनाई कार्यान्वयन भएको हुने ।	यस सम्बन्धमा ऐनमा व्यवस्था
२.२	पाठ्यपुस्तक उपलब्धतालाई सहज बनाउने ।	शिक्षा विभाग/ पाठ्यक्रम विकास केन्द्र/जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र /निजी क्षेत्र	शिक्षा विभाग	हरेक शैक्षिक सत्रको शुरूको महिना	शैक्षिक सत्र शुरु भएको २ हप्ताभित्र विद्यार्थीहरूले पाठ्यपुस्तक प्राप्त गरेको हुने ।	कच्चा पदार्थको उपलब्धता र समयमै पाठ्यपुस्तकको छपाइ

		८ जिल्लाको समेत सहकार्यमा				
२.३	सामुदायिक विद्यालयहरू एवम् शिक्षण संस्थामा सूचना प्रविधिमा आधारित पठनपाठनलाई अवलम्बन गर्ने ।	शिक्षा विभाग/ शैजविके/ जिशिका	शिक्षा मन्त्रालय सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्त	सूचना प्रविधिमा आधारित पठनपाठन शुरु भएको हुने	दुर्गम क्षेत्रमा इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध हुने
२.४	प्रदेशस्तरमा नमूनाको रुपमा एक एकवटा र भूकम्पबाट अति प्रभावित १४ जिल्लामा सुविधासम्पन्न आवासीय विद्यालय सञ्चालन गर्ने ।	शिक्षा विभाग	शिक्षा मन्त्रालय	शैक्षिक सत्र २०७३ वैशाख	आवासीय विद्यालय सञ्चालनमा आएको हुने	
२.५	आयोजना/कार्यालय प्रमुख, जिल्ला शिक्षा अधिकारी, प्रधानाध्यापक तथा शिक्षकसँग कार्य सम्पादन करारको प्रावधानलाई क्रमशः कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	जिशिका, क्षेशिनि	शिक्षा मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	शिक्षकहरूको उत्तरदायित्व र शैक्षिक नतीजामा बृद्धिभएको हुने ।	
२.६	वेरुजु फछ्यौट कार्यलाई प्राथमिकताका साथ सम्पादन गर्ने ।	शिक्षा मन्त्रालय र मातहतका निकायहरू	मलेप विभाग	निरन्तर	वेरुजुको मात्रा उल्लेखनीय रुपमा घटने ।	
२.७	कर्मचारी सरुवाको स्पष्ट मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	शिक्षा मन्त्रालय	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय	शिक्षा मन्त्रालय र मातहतका निकायमा प्रशासनिक व्यवस्थापनमा सुधार आउने ।	
२.८	मानव विकास सूचकाङ्क न्यून तथा छात्रा भर्नादर कम भएका जिल्लाका सीमान्तकृत समुदायका छात्र/छात्राहरूलाई आवासीय सुविधा सहितको विद्यालयमा अध्ययनको अवसर क्रमशःविस्तार	शिक्षा मन्त्रालय/ शिक्षा विभाग	अर्थ मन्त्रालय	शैक्षिक सत्र २०७२ भित्र	आवासीय सुविधा सहितको विद्यालयमा अध्ययनको अवसर विस्तार भएको हुने ।	

	गर्ने ।					
२.९	प्राविधिक व्यावसायिक शिक्षाको अवसर विस्तार गर्ने क) लक्षित वर्ग र क्षेत्रको सन्तुलन हुने गरी प्राविधिक शिक्षालयहरूको स्थापना र सञ्चालन गर्ने । र प्राविधिक शिक्षालाई मागमा आधारित बनाउने । ख) विद्यालय शिक्षामा प्राविधिक धारको शिक्षा सञ्चालन गर्ने ।	उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद/ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद्	शिक्षा मन्त्रालय/ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद	२०७२ भाद्र मसान्त	• लक्षित समुदायका प्राविधिक तथा व्यावसायिक सीपयुक्त युवा जनशक्ति उत्पादन भएको हुने । • छानिएका उमाविहरूमा प्राविधिक शिक्षा कक्षा सञ्चालन भएकोहुने	समयमै पाठ्यक्रम तयारी तथा सम्बन्धन प्रदान र विद्यालयहरूको क्षमता
२.१०	उच्च शिक्षाको अवसर विस्तार तथा सान्दर्भिकतामा सुधार गर्ने । र चिकित्सा शिक्षालाई व्यवस्थित र पारदर्शी बनाउने । नेपाललाई क्षेत्रीय उच्च शिक्षाको केन्द्र बनाउने संभाव्यता अध्यायन गर्ने ।	विश्वविद्यालय अनुदान अयोग तथा विश्वविद्यालयहरू	शिक्षा मन्त्रालय र दातृ निकाय	२०७२-२०७४	• उच्च शिक्षाको संगठन, कार्यक्रम तथा व्यवस्थापनमा सुधार भएको हुने । • उच्च शिक्षाको पाठ्यक्रम सुधार भएको हुने ।	कानूनी प्रावधानको सुनिश्चतता र कार्यान्वयन
२.११	छात्रवृत्ति वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने । क) विद्यालय शिक्षामा एकीकृत छात्रवृत्ति वितरण प्रणाली लागु गर्ने । ख) उच्च तथा प्राविधिक शिक्षाका लागि प्रदान गरिने छात्रवृति वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित र लक्षित वर्ग केन्द्रित गर्ने । ग) संस्थागत विद्यालय नियमन मापदण्ड, कार्यान्वायन र त्यस्ता विद्यालयहरुले प्रदान	शिक्षा मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, शिक्षा विभाग प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद	२०७२-०७४	लक्षित वर्गको शिक्षामा सहभागिता बृद्धि भएको हुने ।	

	गर्ने					
२.१२	एस.एल.सी. परीक्षाको नतीजामा letter Grading को व्यबस्था गर्ने ।	पाठ्यक्रम विकास केन्द्र / परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय	शिक्षा मन्त्रालय	२०७२ को एस एल सी परीक्षबाट	एस एल सी परीक्षाको नतीजामा letter Grading को व्यबस्था भएको हुने ।	
२.१३	क) वैदेशिक अध्ययनसम्बन्धी प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने । ख) शैक्षिक परामर्श दातृ संघसंस्थाहरूको नियमन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने परिपाटीको विकास गर्ने ।	शिक्षा मन्त्रालय	गृह मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरू	निरन्तर	वैदेशिक अध्ययनमा जान विद्यार्थीहरू लाभान्वित भएको हुने ।	
३.विकास व्यवस्थापन						
३.१	हाल सञ्चालनमा रहेका शैक्षिक योजनाहरू(विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम (विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम) , अनौपचारिक शिक्षा तथा निरन्तर सिकाइ, शिक्षाका लागि खाद्य कार्यक्रम, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम (व्यावहारिक शिक्षा सीप सिहत), व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम अभिबृद्धि योजना, सीप विकास परियोजना, उच्च शिक्षा सुधार परियोजना लगायत) को निरन्तरता दिने ।	शिक्षा मन्त्रालय	शिक्षा विभाग लगायत केन्द्रीय निकायहरू	आव २०७४ मंसीरसम्म	विद्यार्थीको सिकाइमा सुधार भएको हुने प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिमको अवसर उपलब्ध भएको हुने उच्च शिक्षामा सुधार आएको हुने	

३.२	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम गर्ने तयारी (विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको समाप्ती यसै आर्थिक वर्षमा हुने हुँदा)	शिक्षा मन्त्रालय	रायोआ	आव २०७२/०७३ सम्म	विद्यालय शिक्षाका लागि एकीकृत योजना तयार भै कार्यान्वयनमा आएको हुने ।	
३.३	विद्यालय भौतिक सुविधा विस्तार गर्ने ।	शिक्षा विभाग	जिशिका तथा विद्यालयहरू	आव २०७२/०७३ तथा निरन्तर	विद्यालयमा न्यूनतम सक्षमताको अवस्था सुनिश्चित भएको हुने ।	
३.४	सुचना तथा सञ्चार प्रविधिलाई समग्र शिक्षा प्रणालीको अभिन्न अङ्गको रुपमा एकीकृत गदै डिजिटल डिभाईसलाई कम गर्दै जाने ।	शिक्षा मन्त्रालय	शिक्षा मन्त्रालय	आव २०७२/०७३	डिजिटल डिभाईडललाई कम गर्दै गएको हुने ।	
४.पुनःनिर्माण						
४.१	योजना कार्यान्वयन इकाई (PIU) गठन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने ।	शिक्षा मन्त्रालय/शिक्षा विभाग	रायोआ, अर्थ मन्त्रालय, जिशिका	२०७२कार्तिक मसान्त	पुनःनिर्माणको तयारी पूरा भएको हुने ।	आवश्यकता अनुसारको बजेट उपलब्धता
४.२	शैक्षिक संस्थाहरू तथा विद्यालय पुनःनिर्माण, भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त विद्यालयहरुको पुननिर्माणमा प्रस्तावित प्राधिकरणसंग समन्वय	शिक्षाविभाग/PIU/ सम्बन्धित निकायहरु	शिक्षा मन्त्रालय, नेपाल पुनःनिर्माण प्राधिकरण	२वर्ष (थप १ वर्षको निरन्तरता)	भूकम्पबाट भत्किएका शैक्षिक संस्था तथा विद्यालयको पुनःनिर्माण हुने ।	पर्याप्त बजेट र जनशक्तिको व्यवस्था
४.३	क्षतिग्रस्त विश्वविद्यालय र क्याम्पस भवन पुनःनिर्माण गर्ने ।	वि.वि. अ.आयोग	शिक्षामन्त्रालय, नेपाल पुनःनिर्माण प्राधिकरण	२वर्ष(थप १ वर्षको निरन्तरता)	क्षतिग्रस्त विश्वविद्यालय र क्याम्पस भवन पुनःनिर्माण भएको हुने ।	

४.५	सार्वजनिक विद्यालयमा जनविश्वसको पुनःप्राप्ति र शिक्षा क्षेत्रमा दायित्ववोधको अनुभुति प्रदान गर्ने।	शिक्षा विभाग/सम्बन्धित निकायहरु	शिक्षा मन्त्रालय,	२वर्ष(थप १ वर्षको निरन्तरता)	शिक्षाको नीति कार्यक्रममा संलग्न पदाधिकारी, शिक्षकका बालबालिका सामुदायिक विद्यालयमा पठनपाठन गर्ने गराईने वातावरण निर्माण हुने र नैतिक दवाव सिर्जना गर्न राष्ट्रिय वहसको प्रारम्भ भएको हुने ।	सरोकारवालाहरुको सहमति निर्माण र औचित्य

१९.श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय

उद्देश्यः श्रम सम्बन्ध सुधार, वैदेशिक रोजगारको व्यवस्थापन र आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन गर्ने।

क्र.स.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको श्रम तथा रोजगार सम्वन्धित प्रावधानहरुलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान बमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।	नीतिगत मार्गदर्शनको अभाव ।	
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्य सूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुपको जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्य सूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।	नीतिगत मार्गदर्शन र प्रतिवद्धताको अभाव ।	
१.३	बैदेशिक रोजगार नीति,२०६८ लाई समयानुकूल परिमार्जन तथा संशोधन गर्ने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	बिषयगत मन्त्रालय	१ बर्ष	नेपालको संविधानमा उल्लेखित श्रम तथा रोजगार संग सम्बन्धीत विषय समावेश भएको हुने ।	समन्वय श्रोत र साधन	
१.४	व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	६महिना भित्र	नीति तर्जुमा भएको हुने ।	नीति स्वीकृति र कार्यान्वयन।	
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	न्यून लागतमा कामदार पठाउन प्रमुख गन्तव्य मुलुकसंग नयाँ श्रम संझौता गर्ने, नवीकरण गर्ने र निशुल्क भिषा र टिकट (Free Visa र Free ticket) को व्यवस्था लागूभई कामदार पठाउने इजाजत पत्रावाला संस्थाको अनुगमन प्रभावकारी बनाउने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय,परराष्ट्र मन्त्रालय, वैदेशिक रोजगार विभाग/ बैदेशिक रोजगार प्रवर्द्धन वोर्ड	इजाजत पत्रवाला संस्था, वैदेशिक रोजगार व्यवसायिक संघ/ महासंघ	३ महिना	बैदेशिक रोजगारीमा कामदारहरु कम लागतमा जान पाउने ।	इजाजत पत्रवाला संस्था र नेपाल सरकार बिच समन्वय ।	
२.२	व्यक्तिगत रुपमा विदेश गई फर्केर आएका	श्रम तथा	वैदेशिक	६ महिना	कामदारले समयमै सहजै श्रम स्वीकृत	कामदारलाई सुसुचित	

	कामदारहरुलाई त्रिभुवन विमानस्थलमै आगमन कक्ष (Arrival Desk) स्थापना गरि अभिलेख राख्ने र पुनःश्रम स्वीकृति दिने व्यवस्था मिलाउने ।	रोजगार मन्त्रालय	रोजगार विभाग, परराष्ट्र मन्त्रालय,गृह मन्त्रालय		पाउने व्यवस्था भएको हुने ।	गरेर कार्यसम्पादनमा सहजता ल्याउने ।	
२.३	स्तरोन्नतियुक्त एकीकृत वैदेशिक रोजगार सूचना प्रणाली (UFEMIS) लागु गरी वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी कार्यप्रणाली (वैदेशिक रोजगारीका लागि जाने र आउने दुवैको) र अभिलेख प्रणालीलाई सरलीकृत र पारदर्शी वनाइने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय, वैदेशिक रोजगार विभाग		६ महिना	• कार्यप्रकृया सरलीकरण, अभिलेख पद्धति सरलीकृत र पारदर्शी, सेवा प्रवाह गुणस्तरीय र भरपर्दो हुने । • गन्तव्य मुलुकबाट फर्किएका व्यक्ति हरुको अभिलेख व्यवस्थित हुने ।	उपयोगको लागत क्षमता विकास र समन्वय । श्रोत र साधन	
२.४	इजरायलमा काम गर्न सरकारी तवरबाट पहिलो चरणमा ३०० जना नेपाली कादारलाई सरकार-सरकार बिचको संम्झौताबाट पठाउने ।	वैदेशिक रोजगार विभाग	परराष्ट्र मन्त्रालय, श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	६ महिना	• इजरायलमा सरकारी संझौता वमोजिम कामदार गएका हुने । • कामदारमा सुरक्षाको अनुभूति हुने ।	कार्यविधि सहित प्रकृया र संरचना स्थापनाका लागि श्रोत व्यवस्था र समन्वय ।	
२.५	नेपालमा काम गर्ने विदेशी कामदारहरुको अनुगमन,अनिवार्य श्रम स्वीकृति प्रदान र अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय र श्रम विभाग	श्रम विभाग, श्रम कार्यालयहरु, बाल कल्याण समिति	१ वर्ष	नेपालमा कार्यरत विदेशी कामदारको अभिलेख अद्यावधिक हुने ।	रोजगारदातासंगको सहयोग र समन्वय ।	
२.६	वैदेशिक रोजगार न्यायाधीकरणमा दर्ता हुने तथा दर्ता भएका र फैसला भएको मुद्दाहरुको कम्प्यूटर पद्धतिमा अभिलेखिकरण गर्न सफ्टवेयर (software) बनाउने ।	वैदेशिक रोजगार न्यायाधीकरण	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	६ महिना	दर्ता भएका, फैसला भएका मुद्दाको जानकारीका माथि पीडितहरुको विगो र दण्ड जरिवानाको लगत लिन सहज हुने ।	दक्ष जनशक्तिको अभाव र श्रोत साधनको कमी ।	
२.७	बैदेशिक रोजगारमा जाने संभावित १० हजार कामदारका लागि तालिम प्रदान गर्ने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय,बैदेशिक रोजगार प्रबर्धन बोर्ड ।	बिभिन्न तालिम केन्द्रहरु	६ महिना	सीपयुक्त जनशक्ति बैदेशिक रोजगारमा गएको हुने ।	श्रोत व्यवस्था र समन्वय ।	
२.८	वालश्रम न्यूनीकरण विशेष कार्यक्रम तर्जुमा र संचालन गर्ने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय, बैदेशिक रोजगार	बिभिन्न तालीम केन्द्रहरु	६ महिना	वालश्रम न्यूनीकरण विशेष कार्यक्रम तर्जुमा र संचालन भएको हुने ।		

		प्रबर्धन बोर्ड ।					
२.९	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन ।	कमजोर प्रतिबद्धता ।	
२.१०	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने ।	कार्यालयमा कमजोर प्रतिवद्धता हुने ।	
२.११	वेरुजु फछयौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फछर्यौट भएको हुने ।	कमजोर प्रतिवद्धता ।	
२.१२	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न लगाउने ।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित महाशाखा/ शखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।	कमजोर प्रतिवद्धता ।	
२.१३	लेखपढ गर्न नसक्ने कामदारहरुको व्यक्तिगत श्रम स्वीकृतिका लागि निःशुल्क फारम भर्ने व्यवस्था गर्ने ।	वैदेशिक रोजगार विभाग, काठमाडौ कार्यालय	वैदेशिक रोजगार विभाग	३ महिनाभित्र	कामदारलाई सहज र निःशुल्क सेवा प्रदान भएको हुने ।	श्रोत र जनशक्तिको व्यवस्थापन	
३. पुनः निर्माण							
३.१	पुनःनिर्माणको कार्यमा सघाउ पुर्‍याउनका लागि अर्धदक्ष कामदार सीकर्मी, डकर्मी, प्लम्वर, इलोक्ट्रिसियन,टायल एण्ड मार्वल फिक्सीङ लगाएतका तालिम संचालन गर्ने ।	व्या.तथा सीप वि.ता केन्द्र	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	६ महिना	पुनः निर्माणमा कामदारको उपलब्धता कमैयाको जीवनस्तर वृद्धि ।	कामदारलाई नेपालमै काम गर्न अभिप्रेरित गर्ने वातावरण सृजना	
३.२	हाल केन्द्र तथा जिल्लास्तरमा संचालनमा रहेका श्रम कार्यालय,व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र र रोजगार सूचना केन्द्रहरुलाई राज्यको संरचना अनुसार पुनःसंरचना गर्नेः क) रोजगार प्रवर्दन गर्न, ख) बालश्रम निवारण गर्न, ग) बेरोजगारको लगत संकलन गर्न ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	बिषयगत मन्त्रालय	२ वर्ष	प्रदेश तथा स्थानीय स्तरमा श्रम तथा रोजगार मन्त्रालयका संरचना खडा भइ सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुने ।	समन्वय श्रोत र साधन	
३.३	हाल केन्द्रमा सीमित रहेको सामाजिक सुरक्षा कोषको	श्रम तथा	बिषयगत	२ वर्ष	प्रदेश तथा स्थानीय स्तरमा श्रम तथा	समन्वय	

	कार्यलाइ स्थानीय निकायहरुसम्म पुऱ्याउन संरचनात्मक व्यवस्था गर्ने ।	रोजगार मन्त्रालय	मन्त्रालय		रोजगार मन्त्रालयका संरचना खडा भइ सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुने ।	श्रोत र साधन	
३.४	असल श्रम सम्बन्ध विकासका लागि प्रदेश तथा स्थानिय निकायमा त्रिपक्षीय संयन्त्रको व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	बिषयगत मन्त्रालय	२ वर्ष	असल श्रम सम्बन्धको विकास भएको हुने ।	समन्वय श्रोत र साधन	
३.५	योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा लगायत सामाजिक सुरक्षाका प्रभावकारी सेवा सुविधा र व्यवस्था र कार्यान्वयन गर्ने ।	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	सामाजिक सुरक्षाकोष	१ वर्ष	योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा लगायत सामाजिक सुरक्षाका प्रभावकारी सेवा सुविधा भएको हुने।	समन्वय श्रोत र साधन	

२०.संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय

उद्देश्यः संघीयताको कार्यान्वयन गरी स्थानीय स्वायत्त शासनका माध्यमद्वारा जनताको जीवनस्तर सुधार गर्ने ।

सि.नं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समयावधी	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
	१ सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन						
१.१	नीतिगत सुधार तथा संगठनात्मक पुर्नसंरचना (Restructuring) गर्नेः क) नेपालको संविधानमा भएको संघीय मामिला तथा स्थानीय विकासका प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानुनी, प्रक्रियागत तथा तहगत संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय/विभाग	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय	१ वर्ष	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम नीतिगत र संरचनागत व्यवस्था भएको हुने ।		
	ख) यसकालागि संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा /महाशाखा	१ वर्ष	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.२	राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोगको गठन संचालन र राजश्व बाँडफाँड सम्बन्धी कानूनको प्रारुप तयार गर्ने ।स्थानीय निकाय वित्तीय आयोगका असल अभ्यास र सिकाइलाई संस्थागत गर्ने गराउने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, कानून मन्त्रालय	१ वर्ष	राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको कानूनी र संरचनागत प्रारुप तयार भएको हुने ।		

१.३	हाल कायम रहेका जिल्ला विकास समिति, नगरपालिका र गाउँ विकास समितिहरुको निर्वाचन गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, निर्वाचन आयोग अर्थ मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय	६ महिना	स्वायत्त शासन एनेको संशोधन भै स्थानीय निकायहरुको निर्वाचन भएको हुने ।		
१.४	गाउँपालिका, नगरपालिका, विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्र गठन सम्बन्धी मापदण्ड तयार गर्ने । साथै उपरोक्त मापदण्ड बमोजिम आयोगको गठन गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, कानून मन्त्रालय	४ महिना ६ महिना	• मापदण्ड तयार भएको हुने । • आयोग गठन भएको हुने ।		
१.५	प्रदेशको सिमांकन गर्न संघीय आयोग गठन गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, कानून मन्त्रालय	६ महिना	संघीय आयोग गठन भएको हुने ।		
१.६	राष्ट्रिय दलित आयोगको गठन सम्बन्धी आवश्यक कानूनी प्रारुप तयार गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, कानून मन्त्रालय, नेपाल कानून आयोग	१ वर्ष	कानूनको तर्जुमा भएको हुने ।		
१.७	राष्ट्रिय समावेशी आयोगको गठन सम्बन्धी आवश्यक कानूनी प्रारुप तयार गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, कानून मन्त्रालय, नेपाल कानून आयोग,	१ वर्ष	कानूनको तर्जुमा भएको हुने ।		

१.८	आदिवासी जनजाति आयोग, मधेसी आयोग, थारु आयोग र मुस्लिम आयोगहरुको अध्यक्ष तथा सदस्यको योग्यता पद रिक्तहुने अवस्था पारिश्रमिक र सेवाका शर्तहरु र उक्त आयोगहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी कानूनी प्रारुप तयार गर्ने	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, कानून मन्त्रालय, नेपाल कानून आयोग,	६ महिना	कानूनी प्रारुप तयार भएको हुने ।		
१.९	स्थानीय निकायका कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी अध्ययन गरी समायोजनको आधार तयार गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	१ वर्ष	जनशक्ति व्यवस्थापनको आधार तयार भएको हुने ।		
१.१०	प्रादेशिक एवं स्थानीय राजश्वको क्षेत्रहरुको निधारण र प्रक्षेपण गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्र.म तथा म.प. कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष	राजश्वको क्षेत्रहरुको निर्धारण र प्रक्षेपण भएको हुने ।		
१.११	स्थानीयतहमा आर्थिक विकास (Local Economic Development-LED) का कृयाकलापहरु संचालन गरी स्थानीय जनताको आर्थिक उन्नतिमा टेवा पु¥याउने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्र.म तथा म.प. कार्यालय, कृषि, उद्योग, संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय	निरन्तर	स्थानीय जनताको आर्थिक उन्नतिमा टेवा पु¥याएको हुने ।		
१.१२	अन्तर स्थानीय निकाय (नगर–नगर तथा गाउँ–नगर) अन्तरसम्बन्धलाई सुदृढ गरी गतिशिल अर्थतन्त्रको निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्र.म तथा म.प. कार्यालय	निरन्तर	स्थानीय निकायको गतिशिल अर्थतन्त्र विकासमा सहयोग पुगेको हुने ।		

१.१३	गैरसरकारी संस्थालाई स्थानीय निकायको परिषदीय प्रकृयामा अधिकतम् सहभागी गराई स्थानीय निकायप्रति जवाफदेही बनाउने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्र.म तथा म.प. कार्यालय	निरन्तर	• स्थानीय निकायको परिषद्मा गैरसरकारी संस्थाको सहभागिता वृद्धि भएको हुने । • स्थानीय योजना प्रणालीमा स्थानीय निकायप्रति गैससको जवाफदेहिता अभिवृद्धि भएको हुने ।		
१.१४	स्थानीय तहको लेखा परिक्षणको लागि आवश्यक कानूनी व्यवस्था गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	प्र.म तथा म.प. कार्यालय	१ वर्ष	स्थानीय तहको लेखा परिक्षणको लागि आवश्यक कानूनी व्यवस्था भएको हुने।		
	२. सेवा प्रवाह						
२.१	स्थानीय तहमा सडक निर्माणका लागि खोलिएको ५४००० कि.मी ट्र्याकलाई स्तरोन्नति गरी सबै याममा सवारी साधन संचालन हुन सक्ने बनाउने । यस्ता सडकमा पर्ने सबै प्रकारका सडकपुल (मोटरेवल) निर्माणका लागि छुट्टै क्षेत्रगत वजेट व्यवस्थापन गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष (निरन्तर)	स्थानीय तहका जिल्ला स्तरीय मुख्य सडकहरु सबै मौसममा सवारी साधन संचालन हुन सक्ने बनाउने ।		

२.२	गविसको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थानीय सेवा प्रवाहमा सुधार • भुकम्पबाट प्रभावित जिल्लाहरुमा १००० भन्दा बढी घरधुरी भएका गाविसमा अधिकृतस्तरकोे सचिवको दरबन्दी कायम गरी, १ जना इन्जिनियर, १ जना सव इन्जिनियर, र १ जना लेखाको कर्मचारीको दरवन्दी थप गरी पदपूर्ति गर्ने । • १००० भन्दा कम घरधुरी हुने गाविसहरुमा कम्तीमा ना.सु. सरहको गाविस सचिव र सव इन्जिनियरको व्यवस्था गर्ने • कम्प्युटर लगायत आवश्यक Logistic को व्यवस्था गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (स्वायत्त शासन महाशाखा र सामान्य प्रशासन महाशाखा)	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष	• गाविसकोस्तर अनुसारको जनशक्ति र अन्य पूर्वाधार विकास भएको हुने । • स्थानीय निकायको प्रभावकारी सेवा प्रवाह भएको हुने ।		
२.३	गाविसमा कार्यसम्पादन प्रोत्साहन प्रणाली लागू गर्ने • निर्देशिका तयार गर्ने • निर्देशिका स्वीकृत गर्ने • गाविसमा कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली लागु गर्ने	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (स्वायत्त शासन महाशाखा र सामान्य प्रशासन महाशाखा)	अर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष र निरन्तर	• गाविसबाट गुणस्तरीय सेवा प्रवाह अभिवृद्धि हुने • गाविसमा सेवाप्रवाह सम्वन्धी गुनासो न्यूनीकरण हुने • रिक्त हुने गाविस सचिवको संख्या उल्लेखनीय रुपले घटने ।		

२.४	स्थानीय निकायहरुमा वित्तीय सुशासन कायम गर्ने । • एकाउन्टिंग सफ्टवेयरको प्रयोग गर्ने। • आन्तरिक लेखा परीक्षण गर्ने। • अन्तिम लेखा परीक्षण गर्ने।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (प्रशासन महाशाखा) सूचना तथा विद्युतिय शासन शाखा	सूचना, संचार तथा प्रविधि मन्त्रालय, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	२ वर्ष	• सबै गाविसमा एकाउटिङ्ग सफ्टवेयरको प्रयोग भएको हुने । • सवै जिविसमा पूर्ण रुपमा लेखा सफ्टवेयर प्रयोग भएको (DDC FAMP र Audit Observation and Tracking System) • सवै नगरपालिकामा आम्दानी र खर्चको विवरणका लागि सफ्टवेयरको प्रयोग भएको हुने । • सवै जिविस र नगरपालिकाको आन्तरिक लेखापरीक्षण चौमासिक रुपमा भएको ।	दक्ष जनशक्ति र आवश्यक स्रोतको कमी	
२.५	स्थानीय निकाय र विकास कार्यक्रमको वार्षिक कार्ययोजना तयार गरी सघन अनुगमन गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (अनुगमन तथा मूल्यांकन महाशाखा)	विभाग, कार्यक्रम र सम्बन्धित शाखाहरु	निरन्तर	कार्ययोजना अनुरुप स्थानीय निकायको सेवा प्रवाह प्रभावकारी र पारदर्शी भएको हुने ।		
२.६	स्थानीय निकायतर्फका कर्मचारीको व्यवस्थापन • स्थानीय निकाय कर्मचारी अभिलेख व्यवस्थापन निर्देशिका तयार गर्ने । • निर्देशिका स्वीकृत गर्ने, • स्थानीय निकायका कर्मचारीको विवरण तयार गर्ने । • स्थानीय निकायका कर्मचारीको लागि PIS Software तयार गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (सामान्य प्रशासन महाशाखा	मन्त्रालय (सामान्य प्रशासन महाशाखा) र स्थानीय निकायहरु	१ महिना	निर्देशिका तयार भएको हुने ।		
		सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (सामान्य प्रशासन महाशाखा	मन्त्रालय (सामान्य प्रशासन महाशाखा) र स्थानीय निकायहरु	१ वर्ष	कर्मचारीहरुको विवरण तयार भएको हुने ।		
		मन्त्रालय (सामान्य प्रशासन महाशाखा	मन्त्रालय (सामान्य प्रशासन महाशाखा) र स्थानीय निकायहरु	१ वर्ष	PIS Software तयार भएको हुने ।		

२.७	गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण गर्ने • गुणस्तर प्रयोगशाला स्थापना र संचालन गर्ने • सर्भे उपकरणको व्यवस्था गर्ने	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (पूर्वाधार विकास महाशाखा)	स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखा	२ वर्ष	गुणस्तरीय पूर्वधार निर्माण हुने ।		
	• गुणस्तर सुनिश्चितताका लागि गुण चक्र तालिम क्रमिक रुपमा ल्याब टेक्निसियनहरुलाई प्रदान गर्ने • तालिम म्यानुअल (Training Manual) तयारी • प्राविधिक लेखापरीक्षण मेन्यूअल तयार गर्ने	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (पूर्वाधार विकास महाशाखा)	पूर्वाधार विकास महाशाखा	२ वर्ष			
		सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (पूर्वाधार विकास महाशाखा)	स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखा र नगरपालिका व्यवस्था महाशाखा	२ वर्ष			
		सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (पूर्वाधार विकास महाशाखा)	स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखा र नगरपालिका व्यवस्था महाशाखा	६ महिना			
		सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (पूर्वाधार विकास महाशाखा)	स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखा र नगरपालिका व्यवस्था महाशाखा	२ वर्ष			
२.८	केन्द्रस्तर र स्थानीयस्तरका भौतिक पूर्वाधारहरुको स्पष्ट वर्गीकरण गरि स्थानीयस्तरका पूर्वाधार सम्बन्धी कार्यहरु स्थानीय निकायवाट मात्र सञ्चालन गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय (पूर्वाधार विकास महाशाखा)	योजना तथा वै.स.स महाशाखा, स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखा र नगरपालिका व्यवस्था महाशाखा	६ महिना	स्पष्ट वर्गीकरण गरी स्थानीयस्तरका पूर्वाधार सम्बन्धी कार्यहरु स्थानीय निकायवाट मात्र सञ्चालन भएको हुने ।		
२.९	नयाँ नगरपालिका हरुमा नगरस्तरीय सडक सुधार कार्यक्रम	पूर्वाधार विकास महाशाखा	नगरपालिका व्यवस्था महाशा र योजना महाशाखा	१ वर्ष	नगरस्तरीय ब्यबस्थित सडक संजालको सुरुवात भएको हुने ।	नीतिगत मार्गदर्शन र प्रतिवद्धताको कमी	
	• नगरस्तरीय सडक मापदण्ड तयार पार्ने	नपा तथा वातावरण व्यबस्था महाशाखा	पूर्वाधार विकास महाशाखा	२ वर्ष	–		

	• डिपिआर र एमटी एम पी तयार पार्ने • DPR तयरी	पूर्वाधार विकास महाशाखा	नगरपालिका व्यवस्था महाशा र योजना महाशाखा	१.५ वर्ष	–		
२.१०	सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण ब्यबस्थापन • बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण	केन्द्रीय पंजिकरण विभाग	मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, स्थानीय निकायहरु, वैंक तथा वित्तयि संथाहरु	२ वर्ष	६ वटा जिल्ला तथा सबै नगरपालिकाहरुमा बैंकिङ्ग प्रणाली मार्फत भत्ता वितरण भएको हुने ।		
२.११	स्थानीय योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका चरणमा पिछडिएका एवं विपन्नसमुदायको सहभागिता बढाउने।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	स्थानीय निकाय	निरन्तर	पिछडिएका एवं विपन्नसमुदायको सहभागिता वढेको हुने ।		
२.१२	स्थानीय मेलमिलाप केन्द्रलाई स्थानीय विवादहरु समाधान गर्न उत्प्रेरित गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	स्थानीय निकाय	निरन्तर	स्थानीय विवाद समाधान भएको हुने।		
२.१३	उपभोक्ता समितिहरुको कार्यकुशलता अभिवृद्धि गर्ने। लागत सहभागितालाई प्रोत्साहन गर्ने। उपभोक्ता समिति गठनका मापदण्डहरुलाई परिस्कृत बनाउने।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	स्थानीय निकाय	निरन्तर	उपभोक्ता समिति गठनका मापदण्डहरुलाई परिस्कृत बनाइएको हुने		
२.१४	परम्परागत स-साना कुलाहरुको मर्मत एवं सुधार गर्ने। त्यस्तो कामको लागि अलगै अनुदानको व्यवस्था मिलाउने	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	स्थानीय निकाय	निरन्तर	अनुदानको व्यवस्था मिलाइएको हुने ।		
२.१५	स्थानीय सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी र जवाफदेही बनाउने र शहरी (नगर) सुशासनका आधारशिला तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	स्थानीय निकाय	निरन्तर	पारदर्शि र जवाफदेही बनाइएको हुने ।		
२.१६	राजमार्गहरुमा सार्वजनिक शौचालय र खानेपानीको पर्याप्त व्यवस्था मिलाउने। नगरपालिकाभित्र सार्वजनिक शौचालय, प्रतिक्षालय, खानेपानी आदि सार्वजनिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	स्थानीय निकाय	निरन्तर	राजमार्गहरुमा सार्वजनिक शौचालय र यथेष्ट खानेपानीको वन्दोवस्त मिलाइएको हुने ।		

२.१७	स्थानीय कर तथा गैरकर, राजस्व र नगर विकासका विषयमा दक्ष प्रशिक्षण संस्थाको रुपमा स्थानिय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठानमा भिन्नै नगर विकास प्रशिक्षण केन्द्रको स्थापना गरी संचालन गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	स्थानीय निकाय	निरन्तर	स्थानीय कर तथा गैरकर, राजस्व र नगर विकासका प्राविधिक तालिम दिन दक्ष केन्द्रको स्थापना र संचालन भएको हुने ।		
२.१८	स्थानीय निकायले प्रदान गर्ने स्थानीय सेवाको मापदण्ड निर्धारण गर्ने नगरपालिकाले प्रभाव गर्ने सेवालाई सेवा शुल्क व्यवस्थाका माध्यमवाट सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार गर्ने ।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	स्थानीय निकाय	निरन्तर	स्थानीय सेवाको मापदण्ड निर्धारण भएको हुनेछ। नगरपालिका भित्र सेवा र सेवा शुल्क व्यवस्थाका माध्यमवाट सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार भएको हुने ।		
२.१९	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.२०	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.२१	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.२२	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरि कार्यान्वयन भएको हुने ।		
	३. पुननिर्माण						

३.१	स्थानीय निकायका कार्यालय भवनहरुको मर्मत तथा पुननिर्माण गर्ने • गाविस भवन Pre-fab निर्माण मर्मत तथा पुननिर्माण • नगरपालिका र वडा कार्यालय भवन मर्मत तथा पुनर्निर्माण • जिविस कार्यालय भवन मर्मत तथा पुननिर्माण • जिल्ला प्राविधिक कार्यालयको भवन मर्मत तथा पुननिर्माण	डोलिडार, पुर्वधार विकास महाशाखा, LGCDP, सम्बन्धित कार्यक्रम र स्थानीय निकायहरु	शहरी विकास मन्त्रालय	२ वर्ष	स्थानीयस्तरका सेवा प्रवाह गर्ने निकायहरु व्यबस्थित भै नियमित सेवा प्रवाह भएको हुने ।	इन्धन, बजेट र निर्माण समाग्रीको अभाव ।	
३.२	स्थानीय पूर्वाधार मर्मत तथा पुनर्निर्माण • ग्रामीण सडक मर्मत तथा पुनर्निर्माण • झोलुंगे पुल मर्मत तथा पुनर्निर्माण • खानेपानी आयोजना मर्मत • सिंचाई कुलो मर्मत • तुईनलाई झोलुङ्गेपुलवाट विस्थापित गर्ने	डोलिडार/सम्बन्धित कार्यक्रम र स्थानीय निकायहरु	सडक विभाग, सिंचाई विभाग, खानेपानी तथा ढल निर्माण विभाग	२ वर्ष २ वर्ष	स्थानीय पूर्वाधारहरु मर्मत र पुननिर्माण भै नियमित रुपमा संचालनमा रहेका हुनेछन् । झोलुङ्गेपुल रणनीति अनुसार एक घण्टा भन्दा बढिको दुरीमा पर्ने सम्पूर्ण तुइनहरुको स्थानमा झोलुङ्गेपुल निर्माण भएको हुनेछ।	• इन्धन, बजेट र निर्माण समाग्रीको अभाव । • नीतिगत व्यवस्थाका कारण समन्वयको अभाव	
३.३	सामुदायिक पूर्वाधार मर्मत तथा पुनर्निर्माण • सामुदायिक भवन मर्मत तथा पुननिर्माण • लघु जलविद्युत आयोजना मर्मत	जिल्ला विकास समिति, नगरपालिका र गा.वि.स.हरु (स्थानीय निकाय)	सम्बन्धित कार्यालयहरु र उर्जा मन्त्रालय	१ वर्ष	सामुदायिक पूर्वाधारहरु मर्मत र पुननिर्माण भै नियमित रुपमा संचालनमा रहेका हुनेछन ।	इन्धन बजेट र निर्माण समाग्रीको अभाव ।	

३.४	व्यक्तिगत भवन पुनर्निर्माण • व्यक्तिगत भवनहरुको पुनर्निर्माणमा सहयोग	पुन:निर्माण प्राधिकरण, राष्ट्रिय योजना आयोग,सहरी विकास मन्त्रालय	जिल्ला विकास समिति÷नगरपालिका र गा.वि.स.हरु शहरी विकास विभाग÷डिभिजन कार्यालय	१ वर्ष	भुकम्पबाट क्षतिभएका निजी भवनहरुको पुन निर्माण भएको हुने ।	• नीतिगत मार्गदर्शन र प्रतिवद्धताको अभाव • बजेट, निर्माण सामग्री र दक्ष जनशक्तिको अभाव	

२१.सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय,

उद्देश्यः सहकारी क्षेत्रको सुशासन प्रवर्द्धन गर्दै सहकारी मार्फत गरिबी निवारणमा योगदान गर्ने ।

क्र.सं.	सुधार योजनाका मुख्य कार्यक्रमहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	जोखिम
१	**सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन**					
१.१	नेपालको संविधानले तोकेको तीन तहको कार्यसूचि र सहवर्ती अधिकार बमोजिम संघीयतालाई कार्यान्वयन गर्न यस क्षेत्रको जनशक्ति स्रोत एवं संगठनको बिबरण तथा मिलानसम्बन्धी संभावित तरिका र योजना तर्जुमा ।	सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, गरीब घरपरिबार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय, सहकारी विभाग र सम्बन्धित मातहत निकाय एव कार्यालयहरु (	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,	२०७३।३।३१, निरन्तर	नेपालको संविधानले तोकेको तीन तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम यस मन्त्रालय सम्बद्ध विषयहरु तथा कार्यक्षेत्रमा संघीयता कार्यान्वयन कार्ययोजना तयारी भएको हुने । संघीयतालाई कार्यान्वयन गर्न यस क्षेत्रको जनशक्ति, स्रोत एवं संगठनको बिबरण तथा मिलानसम्बन्धी संभावित तरिकाको निर्क्योल र प्रोफाइल तयारी भई सो अनुरुप कार्ययोजना कार्यान्वयन भएको हुने ।	सघीयता तथा कार्यक्षेत्रको सम्वन्धमा स्पष्ट मार्गदर्शनमा कमी ।
१.२	प्रदेशहरुमा रहेको जनशक्ति स्रोत तथा सम्पत्ति बिबरण सम्बन्धी प्रोफाइल तयारी ।	सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, गरीब घरपरिबार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय, सहकारी विभाग	गरीब घरपरिबार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय , सहकारी विभाग र सम्बन्धित मातहत निकाय एवं कार्यालयहरु	२०७३।३।३१,	प्रदेशस्थित मातहत निकायहरुमा रहेको जनशक्ति स्रोत तथा सम्पत्ति बिबरण सम्बन्धी प्रोफाइल तयार भएको हुने ।	बिबरण संकलनका लागि वाह्य वातावरणको अनुकूलता ।
१.३	नेपालको संविधान अनुरुप मन्त्रालय तथा मातहत निकायका कानुनहरुमा मिलान, परिमार्जन तथा तर्जुमासम्बन्धी प्राथमिकता सूचि तयारी तथा कार्यान्वयन कार्ययोजना तयारी ।	सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्राल), गरीब घरपरिबार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय, सहकारी विभाग	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय ।	२०७३।३।३१, निरन्तर	संघीयतालाई कार्यान्वयन गर्न यस क्षेत्रको कानूनमा संविधान अनुकूल परिमार्जन सम्बन्धी कार्ययोजना तयार भई सो कार्ययोजना कार्यान्वयन भएको हुने ।	सम्बन्धित सबै सरोकारवालाहरुबाट अपेक्षित सहयोग तथा समन्वय ।
२	**सार्वजनिक सेवा प्रबाहमा**					

२.१	नयाँ सहकारी ऐन तर्जुमा गरी पेश गर्ने	सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, ब्यवस्थापिका संसद,	अर्थ मन्त्रालय; कानून, न्याय, तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय ।	२०७२।९। मसान्त सम्म	नयाँ ऐन तर्जुमा हुने (सहकारी संघ संस्थाहरुको कार्यक्षेत्र, नियमन, अनुगमन सुदृढ हुन गई सुशासनमा सहयोग हुने ।)	स्वीकृतिको प्रकृया तथा संसदीको स्वीकृति ।
२.२	सहकारी सुशासन प्रवर्द्धन कार्यक्रम ३.१ उदाहरणीय सहकारीको प्रोफाईल तयारी । ३.२ . साझा यातयात, साझा स्वास्थ्य, साझा प्रकाशन, साझा पसल र साझा भण्डारलाई पूर्ण सहकारीकरण गर्ने सम्वन्धमा संभाव्यता अध्ययन गर्ने । ३.३. सहकारी बचत सुरक्षा कोष कार्यविधि तर्जुमा । ३.४. सहकारी ऋण लगानी सुरक्षण कोष कार्यविधि तर्जुमा । ३.५. लेखा खाता सूची तयारी । ३.६. सहकारी लेखामान तथा	सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, कानून, न्याय तथा संसदीय ब्यवस्था मन्त्रालय,	२०७३।३।३१, २०७३।३।३१ २०७३।३।३१ २०७३।३।३१	सहकारी बचत सुरक्षण कोष कार्यविधि र सहकारी ऋण लगानी सुरक्षण कोष कार्यविधि तयारी, लेखा खातासूची तयारी, लेखामान, लेखा निति, आन्तरिक नियन्त्रण निर्देशिका तयारी भएको हुने । यसबाट सहकारी क्षेत्रमा वित्तीय स्थिरता एवं जोखिम न्युनीकरण भई सुशासन प्रवर्द्धन भएको हुने । संभाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयारी भएको हुने ।	विभिन्न हित समूहहरुको अवाञ्छित दवाव ।

	लेखानीति तयारी । ३.७. आन्तरिक नियन्त्रण निर्देशिका तयारी । ३.८. साझा सहकारी ऐन २०१६ को खारेजीपछि साझाको स्वामित्वमा रहेका जग्गा लगायतका सम्पत्तिको छानविन गरी नेपाल सरकारको स्वामित्वमा लिने ।			२०७३।३।३१ २०७३।३।३१ २०७३।३।३१ २०७४।३।३१		
२.३	सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली लागु गर्ने ।	सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, गरीब घरपरिबार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय, सहकारी विभाग र सम्बन्धित सहकारी कार्यालयहरु	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, गरीब घरपरिबार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय , सहकारी विभाग ।	२०७३।३।३१, निरन्तर	Online and Real Time Basis मा आधारित आधुनिक सूचना प्रविधिको उपयोगमार्फत यस क्षेत्रमा योजना तर्जुमा, संघ संस्था दर्ता तथा अनुगमन र सेवा प्रवाहको कार्य संचालन भएको हुने ।	सहकारी संस्थाहरुको वित्तीय प्रतिवेदनहरुको उपलब्धता, पूर्वाधार, बजेट उपलब्धता ।
२.४	सहकारी शिक्षा, तालिम तथा सचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम । ५.१. लक्षित समुदायको तालिमका लागि सहकारीको पाठ्यक्रम निर्माण । ५.२. विद्यालय तथा उच्च	केन्द्रीय सहकारी प्रशिक्षण केन्द्र, सहकारी प्रशिक्षण तथा डिभिजन कार्यालयहरु र डिभिजन सहकारी कार्यालयहरु	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, सहकारी विभाग, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय ।	२०७४।३।३१	पाठ्यक्रम निर्माण, लक्षित समुदाय तालिम, गोष्ठी, सेमिनार तथा विद्यालय शिक्षा सुधार कार्यक्रमबाट सहकारी सचेतना अभिबृद्धि भएको हुने ।	शिक्षा मन्त्रालय तथा सरोकारवालाहरु को तटस्थता ।

	शिक्षामा सहकारी शिक्षाको पाठ्यक्रम तर्जुमा तथा परिमार्जन र लागू गर्ने । ५.३. केन्द्रीय सहकारी प्रशिक्षण केन्द्रलाई राष्ट्रिय सहकारी प्रतिष्ठानको रुपमा विकास गर्ने ।			२०७४।३।३१ २०७४।३।३१	राष्ट्रिय सहकारी प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको अध्ययन कार्य सम्पन्न ।	बजेटको उपलब्धता । खरिद व्यवस्थापन प्रभावकारिता ।
२.५	मन्त्रालय, विभाग तथा कार्यालयहरुको संरचनागत सुधार गर्ने ।	सहकारी विभाग, सहकारी तथा गरिबि निवारण मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय ।	२०७३।३।३१ सम्म	थप ३७ जिल्लाहरुमा सहकारी कार्यालयहरुको विस्तारबाट सहकारी सेवाको पहुँचमा अभिबृद्धि र सेवा प्रवाह छिटो छरितो भएको हुने । मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरुको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण कार्य सम्पन्न भई सो अनुरुप जनशक्ति व्यवस्थापन तथा कार्य प्रभावकारितामा अभिबृद्धि भएको हुने ।	बजेट उपलब्धता तथा संगठनात्मक संरचनाको स्वीकृति ।
२.६	गरिवी निवारण कार्यक्रम ७.१. गरिवी निवारण नीति तर्जुमा । ७.२ गरीव घरपरिवारलाई परिचयपत्र बितरण कार्यक्रम (२५ जिल्ला)।	सहकारी तथा गरिबी निबारण मन्त्रालय, गरिब घरपरिवार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय, सहकारी तथा गरिबि निवारण मन्त्रालय "	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय । राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, जिल्ला विकास समितिका कार्यालयहरु, जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु, डिभिजन सहकारी कार्यालयहरु ।	२०७३।३।३१ सम्म २०७३।३।३१	नीति तर्जुमा हुने । गरिब घरपरिवार पहिचान सर्भेक्षण सम्पन्न भई पहिचान ग रिएका गरिब घरपरिवारलाई परिचयपत्र बितरण भएको हुने ।	स्वीकृति प्रकृयामा ढिलाई हुने । बजेट उपलब्धता तथा संगठनात्मक संरचनाको स्वीकृति । गुनासो सुनुवाईको प्रभावकारिता ।

	गरीव घरपरिवारलाई परिचयपत्र बितरण कार्यक्रम (५० जिल्ला)। . ७.३. मन्त्रालयबाट सञ्चालन गर्न सकिने गरिवी निवारण सम्वन्धी आयोजनाहरुको संभाव्यता अध्ययन गर्ने (शहरी गरिवी निवारण।प्रत्येक प्रदेशका गरिबहरुको जिविकोपार्जन कार्यक्रम र संचालन) । ७.४. गरीवि सम्बन्धी तथ्याँक, अनुगमन र परिचयपत्र बिबरण अद्यावधिक गर्ने ।	सहकारी तथा गरिबि निवारण मन्त्रालय । गरिव घरपरिवार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय	"	२०७४।३।३१ २०७४।३।३१ २०७४।३।३१ सम्म र निरन्तर	थप ५० जिल्लामा गरिब घरपरिवार पहिचान भएको हुने । गरिबी लक्षित कार्यक्रम । आयोजना संचालन हुने । गरिव घरपरिवारहरुको पहिचान सम्वन्धी तथ्याङ्क यथार्थपरक र अद्यावधिक भई लक्षित समुदायमा सामाजिक सुरक्षा केन्द्रित गर्न सहज भएको हुने ।	शान्ती र स्थिरताको अभाव हुनसक्ने । संगठन स्वीकृति र बजेट उपलब्धता । " बजेट उपलब्धता तथा संगठनात्मक संरचनाको

						स्वीकृति ।
२.७	सामाजिक सुरक्षाहरुको समन्वय कार्यक्रम (Social Protection Coordination Program) ८.१. सरकारले सँचालन गरेको समाजिक सुरक्षाहरुको डाटावेश तयारी	गरिब घरपरिवार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय, सहकारी तथा गरिबि निवारण मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्ने निकायहरु, नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद् ।	२०७३।३।३१,	गरीब घरपरिवारलाई प्रदान गरिने सामाजिक सुरक्षाहरुको बितरित सामाजिक सुरक्षाहरुको एकीकृत अभिलेख तयारी भएको हुने ।	बजेट उपलब्धता
२.८	सहकारी ब्यवशाय बजारीकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रम (Cooperative Business Commercialization Program)	सहकारी विभाग र सम्बन्धित सहकारी कार्यालयहरु	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय र सम्बन्धित कृषिजन्य सहकारी संघ संस्थाहरु ।	२०७५।३।३१, निरन्तर	कृषिजन्य उत्पादन प्रशोधन लगायत बजारीकरणको कार्यहरु गर्ने सहकारी संघ संस्थाहरुलाई पुँजीगत अनुदान, तालिम तथा प्राविधिक सेवा र बजार पहुँचमा बृद्धि हुने कार्यक्रम । आयोजना संचालन हुने ।	बजेट उपलब्धता, सहकारी संघ संस्थाहरुसंग प्रभावकारी समन्वय ।
२.९	सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय सबलीकरण कार्यक्रम (MOCPA Strengthening Program) १०.१ सूचना प्रविधि, कार्यक्रम विकास र गरिवी सम्वन्धी विशेषज्ञ सेवा लिने । १०.२ सहकारी क्षेत्रको मानवश्रोत विकास रणनीति तर्जुमा	सहकारी तथा गरिबी निबारण मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय ।	२०७३।३।३१ निरन्तर २०७३।३।३१	गरिबी निवारण र सहकारी क्षेत्रमा विशेषज्ञता प्राप्त भई मन्त्रालयको, आयोजनाहरुको विकास तथा सो को प्रशासन गर्ने क्षमता अभिबृद्धि हुने कार्यक्रम । आयोजना संचालन हुने । विशेषज्ञ सेवा प्राप्ती	बजेट उपलब्धता । खरिद ब्यवस्थापनको प्रभावकारिता ।
२.१०	सुशासन तथा सेवा प्रवाहमा सुधार ११.१गुनासो व्यवस्थापन सुदृढ	सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय,	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय , अर्थ	२०७३।३।३१	सम्वन्धित निकायबाट प्रदान गरिने सेवामा प्रभावकारिता हुने ।	बजेट उपलब्धता

	गर्ने । ११.२ नागरिक वडापत्रलाई अद्यावधिक गर्ने । ११.३. सेवा प्रवाह गर्ने कार्यालयमा Audio Notice Board को व्यवस्था गर्ने ।	सहकारी विभाग, गरिव घरपरिवार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय	मन्त्रालय ।			
२.११	कार्यसम्पादन करार गर्ने । १२.१. सचिवले विभागीय प्रमुखसंग १२.२. विभागीय प्रमुखले कार्यालय प्रमुखसंग ।	सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय, सहकारी विभाग,गरिव घरपरिवार सहयोग समन्वय बोर्डको सचिवालय, सवै कार्यालयहरु	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय , सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	२०७२।८।१५ २०७२।९।३०	सेवा प्रवाहमा सुनिश्चितता एवं नतिजामूलक कार्यसंस्कृतिको विकास ।	नेतृत्व परिवर्तनबाट निरन्तरता हुन नसक्ने ।
३. पुनर्निर्माण						
३.१	भुकम्पबाट क्षतिग्रस्त भवनहरु तथा मन्त्रालयको भवन निर्माण एवं मर्मत संभार कार्यक्रम ।	सहकारी विभाग र डिभिजन सहकारी कार्यालयहरु	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, सम्बन्धित शहरी बिकास तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय।जिल्ला प्राविधिक कार्यालयहरु ,	२०७४।३।३१	डिभिजन सहकारी कार्यालयहरुका क्षतिग्रस्त संरचनाको पुनर्निर्माण भएको हुने । सेवा प्रबाहमा सहजता भएको हुने ।	बजेट उपलब्धता र प्रभावकारी खरिद ब्यवस्थापन ।

२२.राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र

उद्देश्यः-सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी तुल्याउने,विकास आयोजनाहरुमा गुणस्तर र दिगोपना सुनिश्चित गर्ने, पुनः निर्माणको क्षेत्रमा भ्रष्टाचार र अनियमितता हुन नदिने, भ्रष्टाचार विरुद्ध जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, संसद, मन्त्रिपरिषद्	२ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	२ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.३	नयाँ संविधानको प्रावधान वमोजिम नयाँ ऐन निर्माण एवं विद्यमान कानूनी व्यवस्थामा परिमार्जन गर्ने	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, संसद, मन्त्रिपरिषद्	बढीमा २ वर्ष भित्र	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रको छुट्टै ऐन बन्ने, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र कार्यसंचान नियमावली, २०६५ मा संशोधन गर्ने, संघीय व्यवस्थामा यस केन्द्रको संगठन प्रदेश तहसम्म विस्तार गर्ने, प्राविधिक परीक्षण तथा प्रयोगशाला संचालनको छुट्टै कार्यविधि/निर्देशिका वनाउने ।		
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	कर्मचारीका लागि क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र ।	अर्थ मन्त्रालय	चालु आर्थिक वर्ष देखि निरन्तर	अनुसन्धान/ अन्वेषण सम्बन्धी तालिम संचालन भएको हुने , प्राविधिक परीक्षण सम्बन्धि अभिमुखीकरण तालिम संचालन भएको हुने ,	बजेटको कमी हुन सक्ने।	

२.२	भ्रष्टाचारको दृष्टिले जोखिमपूर्ण रहेका क्षेत्रको पहिचान गरी भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्न सरकारलाई ठोस सुझाव प्रदान गर्ने ।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र ।	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, संसद, मन्त्रिपरिषद्	चालु आर्थिक वर्ष देखि निरन्तर	भ्रषटाचार नियन्त्रणका ठोस उपायहरु पहिचान गरी सरकारलाई ठोस सुझाव दिइएको हुने ।		
२.३	सार्वजनिक निकायहरुबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहको अनुगमन गर्ने ।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र ।	अर्थ मन्त्रालय	चालु आर्थिक वर्ष देखि निरन्तर	सार्वजनिक निकायबाट प्रदान गरिने सेवामा सेवाग्राहीको सन्तुष्टी बढने ।	कर्मचारीको कमी हुन सक्ने ।	
२.४	भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि जनचेतनामुलक गोष्ठी, अन्तरक्रिया तथा प्रचार प्रसारका कार्य गर्ने ।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र ।	अर्थ मन्त्रालय	चालु आर्थिक वर्ष देखि निरन्तर	भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि सेवाग्राही, सर्वसाधारण जनता, सेवा प्रदायक निकायमा उल्लेखनीय रुपमा जनचेतना अभिवृद्धी हुने।	बजेटको कमी हुन सक्ने।	
२.५	केन्द्रमा प्राप्त उजुरी/गुनासोलाई आवश्यकतानुसार अनुगमन गरी व्यवस्थापन गर्ने ।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र ।	सम्बन्धित कार्यालय		भ्रष्टाचार र आर्थिक अनियमितता भएकोमा कानून बमोजिम कारवाहीको प्रक्रियमा जाने/सेवा प्रवाहमा सहजता आउने ।	सम्बन्धित निकायबाट समयमै जवाफ प्राप्त नहुने ।	
२.६	सार्वजनिक पद धारण गरेका कर्मचारी/पदाधिकारीहरुको सम्पत्ति तथा आयको अनुगमन गर्ने ।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र ।	सम्बन्धित मन्त्रालय/कार्यालय	सालवसाली	सम्पत्ति विवरण बुझाउने र नबुझाउने पदाधिकारीहरुको अभिलेख वेववेसमा तयार गरी मन्त्रालयगत अभिलेख अध्यावधिक भएको हुने । सम्पति विवरण बुझाउनु पर्ने दायित्व भएका पदाधिकारीहरुले समयमै सम्पत्ति विवरण बुझाए नबुझाएको अनुगमन गरी नबुझाउने पदाधिकारीहरुबाट नियमानुसारको जरिवाना असुल भएको हुने ।	सम्बन्धित निकायहरुबाट सम्पत्ति विवरण बुझाउने/नबुझाउने पदाधिकारीहरुको अभिलेख अध्यावधिक नभएमा र समयमै सम्पत्ति विवरण नबुझाउने पदाधिकारीहरुको विवरण संकलन गरी नपठाएमा ।	
२.७	प्राविधिक कार्यको गुणस्तर परिक्षणलाई थप संस्थागत सुधार गर्ने।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	विषयगत मन्त्रालय/सम्बधित शाखाहरु	निरन्तर	संस्थागत भएको हुने।	सरोकारवाला निकायहरुवाट समयमै विवरण प्राप्त नहुन सक्ने ।	
२.८	कार्यसम्पादन करारको	राष्ट्रिय सतर्कता	सम्बधित	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		

	व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	केन्द्र	महाशाखा/शाखाहरु				
२.९	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.१०	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
३.विकास ब्यवस्थापन							
३.१	प्राविधिक परीक्षण गर्ने क) संख्या वृद्धि गर्ने ख) गुणस्तर सुधार गर्ने	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	विषयगत मन्त्रालयहरु र प्राविधिक परीक्षक	निरन्तर	पूर्वाधारका आयोजना थप गुणस्तरयुक्त, प्रभावकारी तथा दिगोपन युक्त हुने ।	प्राविधिक जनशक्ति, बजेट तथा अन्तर निकाय समन्वय कमी हुन सक्ने ।	
३.२	प्राविधिक परीक्षक तालिम तथा प्राविधिक परीक्षकलाई अन्य क्षमता अभिबृद्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	अर्थ मन्त्रालय	आर्थिक वर्ष २०७२।७३ देखि २०७४ मंसिर सम्म	पहिलो वर्ष २० जना,दोस्रो वर्ष ३० जना र तेस्रो वर्ष २५ जना गरी आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को अन्त्यसम्ममा ७५ जनालाई प्राविधिक परीक्षक तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान गरिएको हुने ।	बजेट र जनशक्तिको कमी हुन सक्ने ।	
३.३	प्राविधिक प्रयोगशाला स्थापना र संचालन गर्ने।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	अर्थ मन्त्रालय	आर्थिक वर्ष २०७२।७३ देखि २०७४ मंसिर सम्म	<u>पहिलो वर्षः</u> Package -1(जनरल उपकरण)को सामाग्री जडान, कार्यविधि निर्देशिका तयार गर्ने। <u>दोस्रो वर्षः</u> Package-2NDT(NonDestructive Test-NDT)अन्तर्गतका मेसिन उपकरण सामान जडान, प्रयोगशाला सम्बन्धी तालिम । <u>तेस्रो वर्षः</u> NDT र अन्य उपकरण खरीद, प्रयोगशाला संचालन, तालीम । प्रयोगशाला स्थापना भई संचालनमा आउने र	राष्ट्रिय सर्तकता केन्द्र कार्य संचालन नियमावली,२०६५ संशोधनमा ढिलाई भएमा । प्राविधिक परीक्षण प्रयोगशाला संचालनका लागि कानूनी आधार नहुने ।	

					प्राविधिक परीक्षणको गुणस्तर बृद्धि भई भरपर्दो हुने ।		
३.४	Technical Audit Manual र NCR Desposition Guideline तयार गर्ने।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	विषयगत मन्त्रालय	निरन्तर	Manual तथा Guideline तयार भएको हुने ।		
३.५	NCR (Non-Conference Report) Disposition अनुगमन गर्ने।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	विषयगत मन्त्रालय	निरन्तर	प्राविधिक परीक्षण गरीएका आयोजनाहरुमा प्राविधिक परीक्षकहरुले औंल्याएका अपरिपालना सच्याई आयोजनाको गुणस्तर बृद्धि हुनाको साथै आयोजना दिगो हुने ।		
३.६	विकास आयोजनाको अनुगमन गर्ने ।	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	विषयगत मन्त्रालय/सम्बन्धित आयोजना	निरन्तर	गुणस्तर,समयसीमा र लागत अनुसार आयोजना सम्पन्न गर्न मद्दत पुग्ने । विकास आयोजना कार्यान्वयनका समस्या पहिचान गरी समाधान गर्न सहयोग पुग्ने।	चालु हालतका सवारी साधनको कमी,अनुगमनको लागि बजेटको अपर्याप्तता हुन सक्ने ।	
४.पुनर्निर्माण							
४.१	पुन: निर्माण गरिने विकास निर्माणका भौतिक पूर्वाधारजन्य आयोजनाहरुको प्राविधिक परिक्षण गर्ने	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	विषयगत मन्त्रालयहरु र प्राविधिक परीक्षक	सालबसाली	पूर्वाधारका आयोजना थप गुणस्तरयुक्त, प्रभावकारी तथा दिगोपन युक्त हुने ।	प्राविधिक जनशक्ति, बजेट तथा अन्तर निकाय समन्वय कमी हुन सक्ने ।	

२३.युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय

उद्देश्य : पुनःनिर्माण, सेवा प्रवाह र संक्रमण व्यवस्थापन तथा विकास व्यवस्थपनमा सहयोग पुऱ्याउने ।

क्र.सं	क्रियाकलाप	जिम्वेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा	जोखिम	कैफियत
१.	**सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन**						
१.१	नेपालको संविधानमा भएको युवा तथा खेलकुदको प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानुनी प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पून:संरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पून:संरचना भएको हुने ।		
१.३	केन्द्रमा युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय र प्रत्येक प्रदेशमा यससंग सम्वन्धित प्रादेशिक निकायहरुको स्थापना गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	अर्थ/सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	२ वर्ष	केन्द्रमा युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय र प्रत्येक प्रदेशमा यससंग सम्वन्धित प्रादेशिक निकायहरु स्थापना भई सञ्चालनमा आएको हुने।	समयमै ऐन, कानुनको निर्माण तथा आर्थिक उपलब्धता	
१.४	केन्द्रमा राष्ट्रिय युवा परिषद र प्रत्येक प्रदेशमा प्रादेशिक युवा परिषद तथा सो अन्तर्गत युवाको क्षमता विकास (नेतृत्व विकास/व्यवसायिक सीप) सम्बन्धी तालिम एकद्वार प्रणालीबाट प्रदान गर्नका लागि तालिम प्रदायक निकाय र स्थानीयस्तरमा स्थानीय युवा परिषदको स्थापना गरिने ।	राष्ट्रिय युवा परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय/ अर्थ/सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	२ वर्ष	केन्द्रमा राष्ट्रिय युवा परिषद र प्रत्येक प्रदेशमा प्रादेशिक युवा परिषद तथा सो अन्तर्गत युवाको क्षमता विकास (नेतृत्व विकास/व्यवसायिक सीप) सम्बन्धी तालिम एकद्वार प्रणालीबाट प्रदान गर्नका लागि तालिम प्रदायक निकाय	समयमै ऐन, कानुनको निर्माण तथा आर्थिक उपलब्धता	

					र स्थानीयस्तरमा स्थानीय युवा परिषदको स्थापना भई सञ्चालनमा आएको हुने ।		
१.५	केन्द्रमा राष्ट्रिय खेलकुद परिषद र प्रत्येक प्रदेश तथा स्थानीयस्तरमा खेलकुद सम्बन्धी कार्य गर्ने एक/एक ओटा निकायको स्थापना गरिने ।	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय/ अर्थ/सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	२ वर्ष	केन्द्रमा राष्ट्रिय खेलकुद परिषद र प्रत्येक प्रदेश तथा स्थानीयस्तरमा खेलकुद सम्बन्धी कार्य गर्ने एक/एक ओटा निकायको स्थापना भई सञ्चालनमा आएको हुने ।	समयमै ऐन, कानुनको निर्माण तथा आर्थिक उपलब्धता	
१.६	केन्द्रमा नेपाल स्काउट र प्रत्येक प्रदेश तथा स्थानीयस्तरमा नेपाल स्काउटका एक/एक ओटा प्रादेशिक र स्थानीयस्तरका कार्यालयहरु स्थापना गरिने ।	नेपाल स्काउट	युवा तथा खेलकुद /अर्थ/सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	२ वर्ष	केन्द्रमा नेपाल स्काउट र प्रदेश तथा स्थानीयस्तरमा नेपाल स्काउटका एक/एक ओटा प्रादेशिक र स्थानीयस्तरका कार्यालयहरु स्थापना भई सञ्चालनमा आएका हुने ।	समयमै ऐन, कानुनको निर्माण तथा आर्थिक उपलब्धता	
१.७	मन्त्रालय, राष्ट्रिय खेलकुद परिषद र नेपाल स्काउटको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण गरी नयाँ स्थापना गरिने तथा रुपान्तरित हुने निकायका लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय/ राष्ट्रिय खेलकुद परिषद/नेपाल स्काउट	अर्थ/सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	२ वर्ष	मन्त्रालय, राष्ट्रिय खेलकुद परिषद र नेपाल स्काउटको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण भई नयाँ स्थापना गरिने तथा रुपान्तरित हुने निकायका लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था भएको हुने ।		
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुका नागरिक वडापत्रलाई समय सापेक्ष परिमार्जन गरी सेवा प्रवाहमा	मन्त्रालय र अन्तर्गत	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको	१ वर्ष	मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुमा नागरिक वडापत्र तयार भई सेवा		

	सुधार ल्याउने।	निकायहरु	कार्यालय		प्रवाहमा सुधार आएको हुने ।		
२.२	राष्ट्रिय युवा परिषद ऐन, २०७२ कार्यान्वयनका लागि राष्ट्रिय युवा परिषद नियमावली तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	कानुन, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	१ वर्ष	राष्ट्रिय युवा परिषद ऐन २०७२ कार्यान्वनका लागि राष्ट्रिय युवा परिषद नियमावली, २०७२ तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको हुने ।		
२.३	खेलकुद विकास ऐन, २०४८ लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ खेलकुद विकास ऐन तथा नियमावलीको तर्जुमा गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	कानुन, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय /राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	२ वर्ष	नयाँ खेलकुद विकास ऐन तथा नियमावली तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको हुने ।		
२.४	नेपाल स्काउट ऐन, २०५० तथा नियमावली, २०५१ लाई संशोधन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	कानुन, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय /नेपाल स्काउट	२ वर्ष	नेपाल स्काउट ऐन तथा नियमावली संशोधन भई कार्यान्वयनमा आएको हुने ।		
२.५	राष्ट्रिय युवा नीति, २०६६ लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ नीतिको तर्जुमा गरिने ।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	१ वर्ष	राष्ट्रिय युवा नीति, २०६६ लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ नीतिको तर्जुमा भएको हुने ।		
२.६	राष्ट्रिय खेलकुद नीति, २०६७ लाई प्रतिस्थापन गरी	युवा तथा	राष्ट्रिय खेलकुद	२ वर्ष	राष्ट्रिय खेलकुद नीति, २०६७ लाई		

	नयाँ नीतिको तर्जुमा गरिने ।	खेलकुद मन्त्रालय	परिषद		प्रतिस्थापन गरी नयाँ नीतिको तर्जुमा भएको हुने ।		
२.७	राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मान कार्यविधि, २०६८ लाई पुनरावलोकन गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	१ वर्ष	राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मान कार्यविधि, २०६८ संशोधन/प्रतिस्थापन भएको हुने ।		
२.८	स्थानीय युवा साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०६९ लाई पुनरावलोकन गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	१ वर्ष	स्थानीय युवा साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०६९ प्रतिस्थापन भएको हुने।		
२.९	प्राथमिकता र विशेष प्राथमिकताको समुहका युवाका लागि क्षमता विकास तालिम कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०६९ लाई पुनरावलोकन गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	१ वर्ष	प्राथमिकता र विशेष प्राथमिकताको समुहका युवाका लागि क्षमता विकास तालिम कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०६९ संशोधन/प्रतिस्थापन भएको हुने।		
२.१०	युवा सूचना केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७० लाई संशोधन गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	१ वर्ष	युवा सूचना केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७० संशोधन/प्रतिस्थापन भएको हुने ।		
२.११	रोजगार र स्वरोजगार लक्षित तालिम कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७० लाई पुनरावलोकन गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	२ वर्ष	रोजगार र स्वरोजगार लक्षित तालिम कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०७० संशोधन/प्रतिस्थापन भएको हुने ।		
२.१२	युवा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम तथा अन्य वैदेशिक कार्यक्रमहरुमा सहभागी हुनका लागि मनोनयन गर्ने कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गरिने ।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय/सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	१ वर्ष	युवा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम तथा अन्य वैदेशिक कार्यक्रमहरुमा सहभागी हुनका लागि मनोनयन गर्ने कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गरिएको		

					हुने ।		
२.१३	युवा प्रतिभाको खोजी तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७१ लाई पुनरावलोकन गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	१ वर्ष	युवा प्रतिभाको खोजी तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यविधि २०७१ संशोधन/प्रतिस्थापन भएको हुने ।		
२.१४	भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा युवा स्वयंसेवक परिचालन कार्यविधि, २०७२ लाई कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	१ वर्ष	भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा युवा स्वयंसेवक परिचालन कार्यविधि, २०७२ कार्यान्वयनमा आएको हुने ।		
२.१५	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड तथा विद्यालय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन निर्देशिका, २०७० लाई पुनरावलोकन गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	१ वर्ष	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड तथा विद्यालय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन निर्देशिका २०७० संशोधन/प्रतिस्थापन भएको हुने ।		
२.१६	राष्ट्रिय खेलकुद प्रतिभा सम्मान कार्यविधि, २०६८ लाई पुनरावलोकन गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	१ वर्ष	राष्ट्रिय खेलकुद प्रतिभा सम्मान कार्यविधि, २०६८ संशोधन/प्रतिस्थापन भएको हुने ।		
२.१७	खेलमैदान निर्माण तथा मर्मत र खेलकुद सामग्री सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधी, २०६७ लाई पुनरावलोकन गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	१ वर्ष	खेलमैदान निर्माण तथा मर्मत र खेलकुद सामग्री सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधी, २०६७ संशोधन भएको हुने।		
२.१८	पारा र स्पेशल खेलकुद सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०६७ लाई पुनरावलोकन गरिने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	१ वर्ष	पारा र स्पेशल खेलकुद सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०६७ पुनरावलोकन भएको हुने ।		
२.१९	खेलकुद प्रशिक्षणका लागि स्वयंसेवक परिचालन	युवा तथा खेलकुद	राष्ट्रिय युवा परिषद/ राष्ट्रिय	१ वर्ष	खेलकुद प्रशिक्षणका लागि स्वयंसेवक परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२		

	सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	मन्त्रालय	खेलकुद परिषद		कार्यान्वयनमा आएको हुने ।		
२.२०	विदेशी खेल प्रशिक्षक तथा खेलाडीका सम्वन्धमा व्यवस्था गर्नका लागि कार्यविधि वनाई कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	१ वर्ष	विदेशी खेल प्रशिक्षक तथा खेलाडीका सम्वन्धमा व्यवस्था गर्नका लागि कार्यविधि वनाई कार्यान्वयनमा आएको हुने ।		
२.२१	खेलकुदसँग सम्वन्धित वस्तुहरुको मुल्य अभिवृद्धि कर तथा भन्सार महसुल छुटका लागि सिफारिस गर्ने निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयन गरिने	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय/राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	१ वर्ष	मु.अ.क. तथा भन्सार महसुल छुटका लागि सिफारिस गर्न निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.२२	राष्ट्रिय खेलकुद पुरस्कार तथा सम्मान कार्यविधि, २०७२ लाई कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	१ वर्ष	राष्ट्रिय खेलकुद पुरस्कार तथा सम्मान कार्यविधि, २०७२ कार्यान्वयनमा आएको हुने ।		
२.२३	राष्ट्रिय खेलकुद परिषदको आर्थिक नियमावलीलाई संशोधन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	१ वर्ष	राष्ट्रिय खेलकुद परिषदको आर्थिक नियमावली संशोधन भई कार्यान्वयनमा आएको हुने ।		
२.२४	सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, नियमावली अनुसारका सूचनाहरुको आवधिक प्रकाशन गरी सरोकारवालाहरुबाट माग भएका सूचनाहरु नियमानुसार उपलब्ध गराइने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय सूचना आयोग	१ वर्ष	सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, नियमावली अनुसारका सूचनाहरुको आवधिक प्रकाशन गरी सरोकारवालाहरुबाट माग भएका सूचनाहरु नियमानुसार उपलब्ध गराइएको हुने ।		
२.२५	सूचनाको हक कार्यान्वयन सम्बन्धी निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने ।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय सूचना आयोग	१ वर्ष	सूचनाको हक कार्यान्वयन सम्बन्धी निर्देशिका तयार भई कार्यान्वयनमा आएको हुने ।		

२.२६	हेलो सरकार मार्फत् प्राप्त सुझाव तथा गुनासाहरु यथाशीघ्र फछ्र्यौट गरिने ।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय	१ वर्ष	हेलो सरकार मार्फत् प्राप्त सुझाव तथा गुनासाहरु यथाशिघ्र फछ्र्यौट भएको हुने ।		
२.२७	वेरुजु न्यूनीकरणका लागि कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	महालेखा परीक्षकको विभाग	१ वर्ष	वेरुजु न्यूनीकरणका लागि कार्ययोजना कार्यान्वयनमा आएको हुने ।		
२.२८	कार्य सम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित शाखाहरु	१ वर्ष	कार्य सम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.२९	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित शाखाहरु	निरन्तर	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.३०	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित शाखाहरु	निरन्तर	वेरुजु फछ्र्यौट भएको हुने।		
२.३१	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न लगाउने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बन्धित शाखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने।		
३. विकास व्यवस्थापन							
३.१	युथ भिजन, २०२५ जारी तथा कार्यान्वयन गर्ने।	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	१ वर्ष	युथ भिजन, २०२५ जारी भई कार्यान्वयन भएको हुने।	विषयगत मन्त्रालय हरुबाट कार्यान्वयनमा सहयोग	
३.२	राष्ट्रिय युवा नीति (परिमार्जित) को कार्यान्वयन कार्ययोजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन।	युवा तथा खेलकुद	राष्ट्रिय युवा परिषद	२ वर्ष	राष्ट्रिय युवा नीतिको कार्यान्वयन कार्ययोजना तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा		

		मन्त्रालय			आएको हुने ।		
३.३	स्थानीय युवा साझेदारी कार्यक्रम	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	प्रत्येक वर्ष	स्थानीय युवा साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।		
३.४	युवाको क्षमता विकास लागि तालिम कार्यक्रम	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	प्रत्येक वर्ष	युवाको क्षमता विकास लागि तालिम कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।		
३.५	युवा उपयोगी सूचनाहरु प्रवाह	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	प्रत्येक वर्ष	युवा उपयोगी सूचनाहरु प्रवाह भएको हुने ।		
३.६	युवा प्रतिभा तथा युवा उद्यमीहरुलाई पुरस्कृत	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	प्रत्येक वर्ष	युवा प्रतिभा तथा युवा उद्यमीहरु पुरस्कृत भएको हुने।		
३.७	अपाङ्ग युवाका लागि सामग्री सहयोग कार्यक्रम	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद /राष्ट्रिय अपाङ्ग कोष	प्रत्येक वर्ष	अपाङ्ग युवाका लागि सहयोगी सामग्री वितरण भएको हुने।		
३.८	युवा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय युवा परिषद	प्रत्येक वर्ष	युवा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।		
३.९	किशोर किशोरीहरुको विकास कार्यक्रम	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय/नेपा	राष्ट्रिय युवा परिषद	प्रत्येक वर्ष	किशोर किशोरीहरुको विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।		

		ल स्काउट					
३.१०	दुर्व्यसनमा लागेका युवालाई पुनर्स्थापना	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय/राष्ट्रिय युवा परिषद	गृह मन्त्रालय	प्रत्येक वर्ष	दुर्व्यसनमा लागेका युवालाई पुनर्स्थापना गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।		
३.११	स्काउटरहरुलाई तालिम प्रदान गरी विपद व्यवस्थापनमा परिचालन	नेपाल स्काउट	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	१ वर्ष	स्काउटरहरुले तालिम प्राप्त गरी विपद व्यवस्थापनमा परिचालन भएको हुने।		
३.१२	खेलकुद गुरुयोजना निर्माण	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	१ वर्ष	खेलकुद गुरुयोजना निर्माण भई खेल क्षेत्रको विकास भएको हुने।		
३.१३	खेलकुद विकासको स्वेतपत्र जारी	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	१ वर्ष	खेलकुद विकासको स्वेतपत्र जारी भएको हुने		
३.१४	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	प्रत्येक वर्ष	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन भएको हुने।		
३.१५	पारा तथा स्पेशल खेलकुद कार्यक्रमका लागि सहयोग	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	प्रत्येक वर्ष	पारा तथा स्पेशल खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सहयोग भएको हुने।		
३.१६	खेलकुदमा प्रतिवन्धित औषधी सेवन विरुद्धको सचेतना	युवा तथा	राष्ट्रिय खेलकुद	प्रत्येक	खेलकुदमा प्रतिवन्धित औषधी सेवन		

		खेलकुद मन्त्रालय	परिषद	वर्ष	विरुद्धको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।		
३.१७	खेलकुदका राष्ट्रिय प्रतिभा सम्मान	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	प्रत्येक वर्ष	खेलकुदका राष्ट्रिय प्रतिभा सम्मानित भएको हुने।		
३.१८	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगितामा पदक प्राप्त गर्ने खेलाडीहरुलाई पुरस्कार	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	प्रत्येक वर्ष	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगितामा पदक प्राप्त गर्ने खेलाडीहरु पुरस्कृत भएको हुने।		
३.१९	परम्परागत, ग्रामीण, साहशिक, पर्यटकीय तथा पर्वतीय खेलहरुको विकासका लागि सहयोग	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	प्रत्येक वर्ष	परम्परागत, ग्रामीण, साहशिक, पर्यटकीय तथा पर्वतीय खेलहरुको विकासका लागि अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्न सहयोग गरिएको हुने ।		
३.२०	GPS प्रणालीबाट खेलकुद पूर्वाधारको अभिलेख तयार तथा नक्साङ्कन	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	१ वर्ष	GPS प्रणालीबाट खेलकुद पूर्वाधारको अभिलेख तथा नक्साङ्कन तयार भएको हुने।		
३.२१	नेपाल स्काउटको कार्य सञ्चालन, भवन निर्माण तथा मर्मत सुधार आदि कार्यका लागि सहयोग	नेपाल स्काउट	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	प्रत्येक वर्ष	नेपाल स्काउटलाई कार्य सञ्चालन, भवन निर्माण तथा मर्मत सुधार आदि कार्यका लागि सहयोग भएको हुने।		
३.२२	१३ औ दक्षिण एशियाली खेलकुद तथा सातौं राष्ट्रिय खेलकुदका लागि आवश्यक पूर्वाधारको निर्माण तथा मर्मत सुधार गर्ने।	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	१३ औ दक्षिण एशियाली खेलकुद तथा सातौं राष्ट्रिय खेलकुदका लागि आवश्यक पूर्वाधारको निर्माण तथा मर्मत सुधार भएको हुने।		

३.२३	मूलपानी र कीर्तिपूर, काठमाण्डौ लगायत देशका ९ क्षेत्रमा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको क्रिकेट मैदान निर्माण गर्ने।	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	मूलपानी र कीर्तिपूर, काठमाण्डौ लगायत देशका ९ क्षेत्रमा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको क्रिकेट मैदान निर्माणको करिव ५०% कार्य सम्पन्न भएको हुने ।		
३.२४	१० वटा खेलका एकेडेमीहरु निर्माण शुरु गर्ने।	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	१० वटा खेलका एकेडेमीहरु निर्माण शुरु भएको हुने ।	आर्थिक उपलब्धता	
३.२५	एक निर्वाचन क्षेत्र एक खेलमैदान निर्माण	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रमा एउटा खेलमैदान निर्माण भएको हुने ।		
३.२६	काठमाण्डौ उपत्यकामा ४० हजार दर्शक क्षमताको अन्तर्राष्ट्रियस्तरको रङ्गशाला तथा खेल परिसरको निर्माण शुरु गर्ने।	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	काठमाण्डौ उपत्यकामा ४० हजार दर्शक क्षमताको अन्तर्राष्ट्रियस्तरको रङ्गशाला तथा खेल परिसर निर्माण थालनी भएको हुने।	उपयुक्त जग्गा प्राप्ति	
३.२७	सवै प्रदेशमा रङ्गशाला निर्माण कार्य शुरु भई विद्यमान रङ्गशालाको मर्मत, सुधार र स्तरोन्नति	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	सवै प्रदेशमा रङ्गशाला निर्माण कार्य शुरु भई विद्यमान रङ्गशालाको मर्मत, सुधार र स्तरोन्नति भएको हुने।	आर्थिक उपलब्धता	
३.२८	प्रत्येक प्रदेशमा बहुउद्देश्यीय कभर्डहल निर्माण कार्य शुरु	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	प्रत्येक प्रदेशमा बहुउद्देश्यीय कभर्डहल निर्माण कार्यको थालनी भएको हुने।	आर्थिक उपलब्धता	
३.२९	सातौं राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना	राष्ट्रिय खेलकुद	युवा तथा खेलकुद	१ वर्ष	सातौं राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना सम्पन्न भएको हुने।		

		परिषद	मन्त्रालय				
३.३०	बाह्रौं दक्षिण एशियाली खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागिता	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	१ वर्ष	बाह्रौं दक्षिण एशियाली खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागी भएको हुने।		
३.३१	खेलाडीहरुको सुरक्षित भविष्यको लागि व्यवसायीकरण, जीवन बीमा, निवृत्तिभरण/ आजीवनभत्ता, पुरस्कार आदिको व्यवस्था	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय/अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष	खेलाडीहरुको सुरक्षित भविष्यको लागि व्यवसायीकरण, जीवन बीमा, निवृत्तिभरण/ आजीवनभत्ता, पुरस्कार आदिको व्यवस्था गरिएको हुने।	सरकारी प्रतिवद्धता र आर्थिक उपलब्धता	
३.३२	खेलाडी तथा प्रशिक्षकलाई बैज्ञानिक प्रविधिबाट राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको प्रशिक्षण	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	खेलाडी तथा प्रशिक्षकलाई बैज्ञानिक प्रविधिबाट राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको प्रशिक्षण प्रदान गरीएको हुने।	आर्थिक उपलब्धता	
३.३३	विद्यालय तथा विश्वविद्यालयस्तरीय र ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	प्रत्येक वर्ष	विद्यालय तथा विश्वविद्यालयस्तरीय र ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना भएको हुने।		
३.३५	खेलकुद अस्पतालको स्थापनाको कार्य शुरु	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	खेलकुद अस्पतालको स्थापना गर्ने कार्य शुरु भएको हुने।	आर्थिक उपलब्धता	
३.३६	खेलकुद कलेज स्थापनाका लागि प्रारम्भिक कार्य शुरु गरी पाठ्यक्रम निर्माण	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	खेलकुद कलेज स्थापनाका लागि प्रारम्भिक कार्य शुरु भई पाठ्यक्रम निर्माण कार्य सम्पन्न भएको हुने।		
३.३७	विभिन्न खेलको राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिताको	राष्ट्रिय	युवा तथा	प्रत्येक	विभिन्न खेलको राष्ट्रिय तथा		

	आयोजना	खेलकुद परिषद	खेलकुद मन्त्रालय	वर्ष	अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिताको आयोजना भएको हुने।		
३.३८	खेलकुदका राष्ट्रिय टोलीलाई नियमित रुपमा प्रशिक्षण	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	प्रत्येक वर्ष	खेलकुदका राष्ट्रिय टोलीलाई नियमित रुपमा प्रशिक्षण प्रदान गरीएको हुने।		
४. पुनःनिर्माण							
४.१	भुकम्पबाट क्षतिग्रस्त भएको दशरथ रङ्गशाला परिसर सहित ७ वटा रङ्गशाला, १४ वटा कभर्डहल र खेलकुदसँग सम्बन्धित अन्य ७ वटा पूर्वाधारहरु पुनर्निर्माण गरिने।	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	भुकम्पबाट क्षतिग्रस्त भएको दशरथ रङ्गशाला परिषर सहित ७ वटा रङ्गशालाको ३०% निर्माण कार्य सम्पन्न भएको हुने । १४ वटा कभर्डहल र अन्य ७ वटा खेलकुद पूर्वाधारहरुको पूननिर्माण भई सञ्चालनमा आएको हुने।		
४.२	नव निर्माण तथा पुनःनिर्माणमा युवा स्वयंसेवक परिचालन गरिने।	राष्ट्रिय युवा परिषद	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	२ वर्ष	नव निर्माण तथा पुननिर्माणमा युवा स्वयंसेवक परिचालन भएको हुने।		

२४.सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

उद्देश्यः निजामती सेवाका कर्मचारीहरुको कुशल व्यवस्थापन र परिचालनको माध्यमबाट प्रभावकारी सेवा प्रवाह गरी सुशासन कायम गर्ने।

सि.न.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधान लागु भई मुलुकको प्रशासन संघीय संरचनामा संचालन हुने अवस्थामा निजामती प्रशासनबाट प्रदान भईरहेको सेवाहरुको सघीयता अनुकुल कार्यात्मक विश्लेषण (Functional Analysis) गरी मानवीय, आर्थिक तथा भौतिक साधनहरुको व्यवस्थापन गर्ने तथा संघीयता अनुकुलको Federal Unit हरुको आवश्यक खाका तथा संरचना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।	सबै मन्त्रालय/निकाय हरु	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	संघीय इकाई (Federal Unit) गठन गरी खाका तथा संरचना (Institutions) तयार भएको हुने ।	संघीयता कार्यान्वयनमा समस्या देखिन सक्ने	
१.२	संघीय ढाचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदअनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	मन्त्रालय/सचिवालय/आयोग	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	संघीय ढाचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।	तीन तहका निकायको कार्य जिम्मेवारीमा दोहोरो पन आउन सक्ने	
१.३	नेपालको संविधान लागु भएको सन्दर्भमा विषयगत मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र र संरचना पुनरावलोकन गरी संघीय र प्रदेशमा रहने मन्त्रालय तथा निकायहरु यकिन गर्ने ।	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय	सम्बन्धित अरु मन्त्रालयहरु	१ वर्ष	कार्यक्षेत्र स्पष्ट हुने ।	दोहोरोपन आउनसक्ने अवस्था	
१.४	निजामती सेवाको दीर्धकालीन नीति, रणनीति र मानव श्रोत विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।	सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	राष्टिय योजना आयोग	६ महिना	मानव श्रोत विकास योजना तर्जुमा भई कार्यान्वयन भएको हुने । सबै तहका सरकार सँग समन्वय।	कार्यन्वयनको लागि स्रोतको कमी हुन सक्ने	
१.५	निजामती सेवालाई थप समावेशी वनाउन सकरात्मक विभेदको नीति मार्फत सबै जात, जाति, वर्ग, लिङ्ग र क्षेत्रका मानिसहरुको निजामती सेवामा समावेशी प्रवेशलाई प्रवर्द्धन गर्ने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	राष्टिय योजना आयोग	निरन्तर	निजामती सेवा समावेशी भएको हुने।	समावेशीताको बैज्ञानिक व्यवस्थापनमा समस्या हुने।	

१.६	नेपालको संविधानको धारा २८५ र ३०२ को प्रावधान अनुसार सरकारी सेवाको गठन सञ्चालन गर्ने तथा सरकारी सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित सवै निकायहरु	२ वर्ष	नेपालको संविधान बमोजिम सरकारी कर्मचारीहरु संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भएको हुने।	कर्मचारी अभाव हुन सक्ने।	
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	सरकारी कार्यालयहरुवाट सम्पादन हुने कार्यको प्रकिया सरलीकरण तथा गुणस्तरको सुनिश्चतता गर्न व्यवस्थापन परीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	व्यवस्थापन परीक्षण हुने निकायहरु	१ वर्ष	व्यवस्थापन परीक्षण थप प्रभावकारी भएको हुने।	व्यवस्थापन परीक्षण हुने निकायहरुवाट सक्रिय सहयोग नभएमा।	
२.२	• कर्मचारीको सरुवा बढुवालाई अनुमान योग्य एवं पारदर्शी वनाउने। • नीति निर्माण र व्यवस्थापन तहमा कार्यसम्पादन सम्झौता प्रणाली लागु गर्ने र कर्मचारीहरुको नतिजामूलक कार्यसम्पादन कार्यतालिका बनाई सो को कार्यसम्पादन मूल्यांकनसँग आबद्ध गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सबै मन्त्रालयहरु	१ वर्ष	कर्मचारीहरुको समग्र उत्पादकत्वमा अभिवृद्धि हुने।		
२.३	निजामती कितावखानामा रहेको मौजुदा PIS लाई Re-Engineering गरी Governance Enterprise Architecture (GEA) मा आधारित नयाँ सफ्टवेयर (Software) निर्माण गरी सञ्चालन गर्ने साथै निजामती कर्मचारीको अभिलेख र सम्पत्ति विवरणलाई अनलाइन प्रणाली (Online System) मा लैजाने र मौजुदा निवृतिभरण अधिकारपत्रको आकारलाई घटाउने।	निजामती कितावखाना	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	२ वर्ष	GEA Based Software निर्माण भई PIS सञ्चालन भएको हुने तथा सम्पती विवरण अनलाइन प्रणाली (Online System) मार्फत बुझाउन सकिने भएको हुने तथा निवृतिभरण अधिकारपत्रको आकार सानो भएको हुने।	GEA समयमै समपन्न नहुने भएमा, सूचना प्रविधीको ज्ञानको अभाव भई सफ्टवेयर (Software) को प्रभावकारी रुपमा सञ्चाचालनमा समस्या हुने अवस्था भएमा, Online Accessibility नभएका स्थानमा समस्या आउने।	

२.४	विभिन्न प्रशासन सुधार समिति तथा आयोगहरुवाट दिईएका सुझावहरुको हाल सम्मको कार्यान्वयन स्थिति एकीन गरी अन्य सान्दर्भिक सुझावहरु कार्यान्वयन गर्दै जाने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सबै मन्त्रालयहरु	निरन्तर	सुझावहरु कार्यान्वयन भएको हुने।	सबै मन्त्रालयहरुबाट सक्रिय सहयोग नहुने अवस्था भएमा।	
२.५	अवकास प्राप्त कर्मचारीहरुको सेवा उपयोग गरी नीति तथा योजना तर्जुमामा सुझाव लिने संस्थागत व्यवस्था गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सबै मन्त्रालयहरु	निरन्तर	अवकास प्राप्त पूर्व कर्मचारीहरुको सेवा उपयोग भएको हुने।		
२.६	आधिकारीक ट्रेड युनियनको निर्वाचन गरी ट्रेड युनियनलाई कर्मचारीको हक हितमा परिचालन गर्न ठोस कदम चाल्ने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सबै ट्रेड युनियनहरु	निरन्तर	आधिकारीक ट्रेड युनियनको निर्वाचन भएको हुने।		
२.७	कर्मचारीको मनोबल अभिवृद्धि गर्न र असल कार्यसंस्कृतिको विकास गर्न कर्मचारी सम्वन्ध समितिलाई क्रियाशिल वनाउने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सबै निकायहरु	निरन्तर	कर्मचारी सम्वन्ध समिति थप क्रियाशिल भएको हुने।		
२.८	सिजृनशील सरकारको अवधारणालाई आत्मसात गर्दै कर्मचारीहरुलाई सिजृनशील हुन र सूचना प्रविधीको वढी भन्दा वढी उपयोग गरी उत्पादकत्वमा गुणात्मक अभिवृद्धि गरी विद्युतिय शासन (e-governance) मार्फत कार्यक्रम संचालन गर्ने।	सबै मन्त्रालय	सूचना तथा प्रविधि मन्त्रालय	निरन्तर	विद्युतिय शासन (e-governance) कार्यान्वयनमा आउने ।		
२.९	नेपालको संविधान, २०७२ लागू भएको सन्दर्भमा निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा निजामती सेवा नियमावली, २०५० समयानुकुल परिवर्तन गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सबै मन्त्रायहरु	१ वर्ष	ऐन तथा नियमावली संशोधन भएको हुने।	संसदवाट समयमा ऐन पारित हुने अवस्था नभएमा।	
२.१०	निजामती सेवा ऐन तथा नियमावलीमा समावेश भई कार्यान्वयन नभएका विषयहरु ३ महिना भित्र कार्यान्वयनमा ल्याउन पहल सुरु गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सबै मन्त्रालयहरु	निरन्तर	ऐन तथा नियमावलीका व्यवस्थाहरु कार्यान्वयन भएको हुने।	ऐन तथा नियमावलीमा भएका व्यवस्थाहरु कार्यान्वयन गर्न समय, सान्दर्भिकता तथा अन्य कारणले समस्या हुने अवस्था।	

२.११	निजामती सेवाका कर्मचारीहरुको तलब सुविधा पुनरावलोकन तथा योगदानमा आधारित निवृतिभरण प्रणाली लागू गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित सवै निकायहरु	निरन्तर	योगदानमा आधारित निवृतिभरण प्रणाली लागू भएको हुने।		
२.१२	निजामती सेवा भित्रका विभिन्न समूह उपसमूहले गर्ने कार्यहरुको कार्य विश्लेषण गरी विशेषज्ञता र आवश्यकताको आधारमा सेवा, समूह तथा उपसमूहहरुलाई व्यवस्थित गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै मन्त्रालयहरु	निरन्तर	कार्यवश्लेषण गरी सेवा, समूह तथा उपसमूहहरु व्यवस्थित भएको हुने।	सेवा, समूह र उपसमूहको कार्यवश्लेषण हुन नसक्ने अवस्था भएमा।	
२.१३	निजामती सेवामा मागमा आधारित जनशक्ति तयार गर्न जनशक्ति योजना (HRP) प्रक्षेपण गर्ने, जनशक्ति पूर्तिका लागी वैज्ञानिक, वस्तुनिष्ठ भर्ना प्रक्रिया अवलम्वन गर्ने तथा यस कार्यका लागि उत्तराधिकार योजना बनाई लागू गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	रा.यो.आ तथा सम्वन्धित सवै निकायहरु	निरन्तर	सार्वजनिक पदहरुमा मागमा आधारित भर्ना प्रकिया अवलम्वन भएको हुने।		
२.१४	सबैका लागि तालीम अन्तर्गत विभिन्न सरकारी तालीम केन्द्रहरु परिचालन गरी तालीम कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने, कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गरी सेवाको गुणस्तरमा अभिवृद्धि गर्ने तथा Mid Career Prospective Leadership Development कार्यक्रम मार्फत Leadership based cadre तयार गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै सरकारी तालीम केन्द्रहरु	निरन्तर	सबैका लागि तालिम (Training for All) कार्यक्रम संचालन भएको हुने नतिजामुखी नेतृत्व (Leadership for result) तयार हुने ।	सरकारी तालीम केन्द्रहरुले तालीम सञ्चालन गर्न नसक्ने अवस्था।	
२.१५	केन्द्रीय छात्रवृति समिति मार्फत वितरण हुने वैदेशिक तालिम, अध्ययन भ्रमण आवश्यकताको आधारमा माग गरी वितरण प्रणालीलाई उपयोगी, न्यायोचित र पारदर्शीताको आधारमा व्यवस्थित गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित महाशाखा/शाखा	३ महिना	वैदेशिक तालिम, छात्रवृति माग तथा वितरण प्रणाली थप व्यवस्थित हुने।		
२.१६	निजामती कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गरी प्रतिस्पर्धी वनाउन सरकारी तालिम प्रदायक निकायहरुको सस्थागत विकास, सुदृढीकरण, समन्वय, गुणस्तर अभिवृद्धि र अनुगमन गर्ने।	सवै सरकारी तालिम निकायहरु	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	निरन्तर	सरकारी तालिम केन्द्रहरुको तालिम तथा छात्रवास भवनको व्यवस्था, तालिम आवश्यकता पहिचान, पाठ्यक्रमहरुको परिमार्जन, सम्पन्न तालिमको Impact Study, Research and Development कार्यहरु भएको हुने।	श्रोत तथा आवश्यक पहलकदमीको अभाव हुन सक्ने सम्भावना सम्भावना।	

२.१७	राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी वा सो भन्दा माथिका निजामती कर्मचारीहरुको नेतृत्व मूल्याङ्कन सम्वन्धी ठोस व्यवस्था गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै निकायहरु	निरन्तर	नतिजामूखी नेतृत्वको विकास।		
२.१८	सार्वजनिक सेवामा सर्वसाधारणको पहुँचलाई विस्तार एवं सहज बनाउन कार्यालय समयमा वृद्धि (Extended Office Hour) लाई संस्थागत एवं विस्तार गर्ने तथा निजामती सेवालाई थप पारदर्शी एवं जवाफदेही तुल्याउन क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्र संस्थागत एव विस्तार गर्ने।	सवै निकायहरु	सबै निकायहरु	निरन्तर	कार्यालय समयमा वृद्धि (Extended Office Hour) तथा क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्र लागू भएको हुने।		
२.१९	जनतासंग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने कार्यालयहरुमा विचौलियाको प्रवेशलाई निरुत्साहित गर्न प्रभावकारी कदमहरु चाल्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै निकायहरु	निरन्तर	सरकारी कार्यलयहरुमा विचौलयाको अन्त्य हुने।		
२.२०	जनतालाई घरदैलोमै सेवा पुऱ्याउन स्थानीय सेवा प्रदायक निकायहरुवाट एकीकृत नागरिक वडापत्र वनाई सरकारी सेवाको वजारीकरण गर्दै न्यून लागतमा गुणस्तरीय सेवाको अवधारणालाई संस्थागत गर्दै जाने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै निकायहरु	निरन्तर	सवै स्थानीय सेवा प्रदायक निकायमा एकिकृत नागरिक वडापत्रको व्यवस्था भएको हुने।		
२.२१	सवै सरकारी निकायहरुमा सहायता कक्ष, सोधपुछ कक्ष तथा फेसभेटको संस्थागत व्यवस्था गर्ने साथै विद्युतीय शासनको माध्यमवाट Faceless Bureaucracy को अवधारणालाई संस्थागत गर्ने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै निकायहरु	निरन्तर	सरकारी सेवा प्रवाह चुस्त र प्रभावकारी भएको हुने।		
२.२२	गुनासो व्यवस्थापनमा हेलो सरकार, सार्वजनिक सुनुवाई तथा गुनासो सुनुवाई ईकाइहरुलाई थप क्रियाशिल वनाई यथाशक्य चाडै गुनासो सुनुवाईको व्यवस्थापन गर्ने ।	सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित महाशाखा/शाखा	निरन्तर	गुनासो सुनुवाई थप व्यवस्थित भएको हुने।		
२.२३	कर्मचारीहरुलाई शुरु नियुक्ति/पदस्थापनासगै कार्यविवरण दिई सो को अनुगमन गर्ने साथै ऐन/नियममा भएको दुईअर्थी र स्वविवेकीय अधिकारहरुको कटौती गरी कर्मचारीहरुको जिम्मेवारी स्पष्ट गर्ने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै निकायहरु	निरन्तर	वैज्ञानिक र प्रभावकारी कार्यविवरण लागु भएको हुने।		

२.२४	२०७२, बैशाखमा गएको महाभूकम्पले प्रभावित जिल्लाहरुमा पुनर्स्थापना र पुनर्निमाणको लागि आवश्यक कर्मचारीको अभाव हुन नदिन सवै रिक्त पदहरुको पूर्ति गरिने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै निकायहरु	तुरुन्त	भूकम्पले प्रभावित जिल्लाहरुमा सवै पदहरु पूर्ति भएको हुने।		
२.२५	कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्यांकन तथा समग्र निजामती सेवाको मूल्याङ्कनमा नागरिक सन्तुष्टि समेतलाई आधार वनाउने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै निकायहरु	निरन्तर	Front Line सेवा प्रवाहमा नागरिक सन्तुष्टि प्रतिविम्वित भएको हुने।		
२.२६	सरकारी सेवा र समग्र प्रशासनमा नागरिक विश्वास(Citizen Trust) लाई अभिबृद्धि गर्ने ठोस कार्यक्रमहरु ल्याउने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै निकायहरु	निरन्तर	निजामती प्रशासन प्रति नागरिक विश्वासको अभिवृद्धि भएको हुने।		
२.२७	निजामती सेवालाई थप पारदर्शी, जवाफदेही र जिम्मेवार वनाउदै भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलाप प्रति शून्य सहनशिलताको अवधारणा मार्फत सुशासनमा टेवा पुर्याउने ।	सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै निकायहरु	निरन्तर	निजामती सेवा थप पारदर्शी, जवाफदेही र जिम्मेवार भएको हुने।		
२.२८	सार्वजनिक सेवामा जवाफदेही, उत्तरदायित्व, कानूनी शासन र पारदर्शिताको माध्यमवाट सुशासनलाई प्रवर्द्धन गर्ने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित सवै निकायहरु	निरन्तर	सुशासन कायम भएको हुने।		
२.२९	कार्यसम्पादन प्रोत्साहन कोष संचालनमा ल्याई कर्मचारीहरुलाई काम प्रति थप उत्प्रेरित वनाईने ।	सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित मन्त्रालय/निकाय	निरन्तर	कार्यसम्पादन प्रोत्साहन कोष संचालन भएको हुने।	कार्यसम्पादन प्रोत्साहन कोष संचालनमा ल्याई कर्मचारीहरुलाई काम प्रति थप उत्प्रेरित वनाईने।	
२.३०	शाखा अधिकृत भन्दा माथिल्ला पदहरुमा पदस्थापना भएपछि अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गर्ने	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित मन्त्रालय/निकाय		अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन भएको हुने।		
२.३१	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित मन्त्रालय/निकाय		कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन भएको हुने।		

२.३२	प्रत्येक मन्त्रालयलाई प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित मन्त्रालय/निकाय		समितिको सुझाव कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.३३	वेरुजु फछ्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित महाशाखा		वेरुजु फछ्यौट भएको हुने।		
२.३४	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने र समग्र अनुगमन गर्ने ।	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित मन्त्रालय		मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने।		
३. विकास व्यवस्थापन							
३.१	निजामती कर्मचारी कल्याण कोष संचालनमा ल्याई आम निजामती कर्मचारीहरुलाई लाभान्वित गराउने	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित अरु निकायहरु	निरन्तर	निजामती कर्मचारी कल्याण कोष संचालनमा आएको हुने।		
३.२	कर्मचारीहरुको सन्तती छात्रवृतिलाई थप व्यवस्थित गरी आम निजामती कर्मचारीहरुलाई लाभान्वित गराउने	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित अरु निकायहरु	निरन्तर	कर्मचारीहरुको सन्तती छात्रवृति थप व्यवस्थित भएको हुने।		
३.३	विभिन्न जिल्लामा निजामती आवास तथा निजामती कर्मचारी आवासीय विद्यालयका भवनहरुको निर्माण तथा स्तरोन्नत्ति कार्य सम्पन्न गर्ने	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सम्वन्धित अरु निकायहरु	१ वर्ष	भवन निर्माण सम्पन्न भई आवास भवन तथा आवासीय विद्यालय सञ्चालन भएको हुने।	बजेट तथा जनशक्ति अभाव हुने अवस्था भएमा।	
३.४	निजामती कर्मचारीहरुको स्वास्थ्य सेवामा पहुँच सुनिश्चित गर्न उपचारको व्यवस्थाका लागि निजामती अस्पताल मार्फत स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम संचालनको संयन्त्रको व्यवस्था गर्ने	निजामती कर्मचारी अस्पताल	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय अर्थ मन्त्रालय	निरन्तर	निजामती कर्मचारीहरुको स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा गुणस्तरीय रुपमा अभिबृद्धि भएको हुने।	श्रोतको अभाव हुन सक्ने सम्भावना।	
३.५	व्यवस्थापन परीक्षणलाई व्यापक बनाउने । प्रत्येक केन्द्रीय निकायको व्यवस्थापन परीक्षण गर्ने । जिल्लास्तरका कार्यालयहरुको नमुना छनौट (Sampling) गरी व्यवस्थापन परीक्षण गर्ने	सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै मन्त्रालय, निकायहरु	निरन्तर	प्रभावकारी भएको हुने।	व्यवस्थापन परीक्षणमा सवै निकायको सक्रियता नभएमा	
३.६	कार्यसम्पादन मूल्याँकन फारमलाई क्षेत्रगत (Sectoral) वनाउने । कार्य विवरण र कार्य सम्पादन मूल्ङ्कन फारम बीच समन्वय कायम गर्ने	सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै मन्त्रालय, निकायहरु	निरन्तर	कार्य विवरण र कार्य सम्पादन मूल्ङ्कन वीच समन्वय भएको हुने।		

३.७	सार्वजनिक सेवा प्रवेश सम्बन्धी तालिम तथा सेवाकालीन तालिममा अनुगमन तथा मूल्याङ्कनलाई समेत समावेश गर्ने ।	सामन्य प्रशासन मन्त्रालय	सवै मन्त्रालय, निकायहरु	निरन्तर	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन भएको हुने।	सरोकारवाल निकायको सक्रियता नभएमा।	

२५.सिंचाइ मन्त्रालय

उद्देश्य: मुलुकमा रहेको जलश्रोतको समुचित उपभोग र संरक्षण गर्दै अधिकतम कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्वको लागि सिंचाइ विकास एवं व्यवस्थापन गर्ने, पानीबाट उत्पन्न हुने बाढी, डुवान, पहिरो आदि जस्ता प्रकोपहरुको रोकथाम , न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्ने ।

सि.नं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा सिंचाइसंग सम्बन्धित प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	सिंचाई मन्त्रालय	सम्बन्धित विभाग, शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सिंचाई मन्त्रालय	सम्बन्धित विभाग, शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.३	संविधानले तोकेको तिन तहको कार्यसूचि र सहवर्ति अधिकार बमोजिम सिंचाइ मन्त्रालयको जनशक्ति, श्रोत र संगठनको विवरण र योजना तर्जुमा गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	सिंचाइ विभाग, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग र भूमिगत जलश्रोत समिति	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधान अनुसार मन्त्रालयको जनशक्ति, श्रोत , संगठन र योजना तर्जुमा मिलान हुँदै जाने ।	चाहेको समय र आवश्यकता अनुसार तिन तहमा समन्वय हुनसक्ने ।	
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	न्युन कवोल (Low Bidding) प्रथा नियन्त्रण गर्ने ।	सम्बन्धित मन्त्रालयहरु र सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	बोलपत्र संचालन गर्ने गराउने निकायहरु	तोकिएककै समयमा बोलपत्र निर्णय गर्न सकिने	न्युन कवोल (Low Bidding) को समस्या हट्ने ।	साना ठेकेदारहरु प्रतिस्पर्धाबाट बाहिरिन सक्ने	

२.२	मन्त्रालयस्तरको प्राविधिक समितिलाइ थप क्रियाशिल बनाउने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	सिंचाइ विभाग, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग र भूमिगत जलश्रोत समिति	निरन्तर	नेपालको संविधान अनुसार मन्त्रालयको पुनर्संरचना हुँदै जाने ।		
२.३	मौजुदा नीति नियमलाई समय सापेक्ष रुपमा परिमार्जन गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	कानुन मन्त्रालय	२ वर्षभित्र	समयसापेक्ष नीति नियममा सुधार हुँदै जाने ।	व्यवस्थापिका संसद, विषयगत समिति तथा अन्य सहयोगी निकायहरु।	
२.४	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	सिंचाइ मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.५	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	सिंचाइ मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.६	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	सिंचाइ मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.७	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	सिंचाइ मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरि कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	नहर एलाइन्टमेन्टमा पर्ने रुख स्वीकृति लिएर कटान गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय र बन तथा भु-संरक्षण मन्त्रालय	सिंचाइ डिभिजन कार्यालयहरु र बन कार्यालयहरु	सम्झौतामा उल्लेख भए वमोजिम	एलाइन्टमेन्ट चाडै तयार हुने।	प्रकृयागत जटिलता ।	
३.२	आयोजना निर्माण गर्न चाहिने जग्गा सामयमानै प्राप्ति गर्ने र मुअब्जाको वितरण कार्य समयमानै सम्पन्न गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन, कार्यालय, मालपोत, नापी कार्यालय र सिंचाइ	निरन्तर	समयमै जग्गा प्राप्ति भै मुअब्जा वितरण हुने।	स्थानीय जग्गा धनिवाट समयमा जग्गा प्राप्त हुन नसकेमा,वजेट प्राप्त नभएमा।	

			विकास डिभिजनहरु				
३.३	क्षति न्युनीकरणको लागि आकस्मिक कोषको व्यवस्था (Emergency Fund) गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय	निरन्तर	समयमा नै बाढी, पहिरो र सुख्खा लगायतका प्रकोप नियन्त्रणमा सहयोग पुग्ने ।	वजेट प्राप्त हुन नसकेमा।	
३.४	राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरुको वार्षिक अनुपातिक बजेटको व्यवस्था गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, विकास साझेदार	निरन्तर	राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरु समयमानै सम्पन्न हुन सक्ने र लक्षित सिंचाइको प्रगति हासिल हुनसक्ने ।	सोधभर्नाको समस्या हुन सक्ने ।	
३.५	सुख्खाग्रस्त क्षेत्रमा सिंचाइ सेवाको लागि प्रर्याप्त मात्रामा डिप तथा स्यालो ट्युवेलको व्यवस्था गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	भूमिगत जलश्रोत विकास समिति, राष्ट्रिय योजना आयोग र अर्थ मन्त्रालय	निरन्तर	सिंचित क्षेत्र बढ्ने	भूमिगत जलश्रोतको दोहोन	
३.६	एकीकृत नदी व्यवस्थापन (Integrated River Basin Management) को अवधारणामा नदीहरुको व्यवस्थापन गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय,	राष्ट्रिय योजना आयोग र अर्थ मन्त्रालय	निरन्तर	नदी नियन्त्रणमा सहयोग पुग्ने	वजेट प्राप्त हुन नसकेमा।	
३.७	अन्तर जलाधार जल स्थान्तरण तथा जलासययुक्त बहुउद्धेश्यीय योजनाहरु शुरुवात गर्ने।	सिंचाइ मन्त्रालय	विभागहरु, उपभोक्ता समितिहरु	निरन्तर	सिंचाइ क्षेत्र विस्तार हुने	वजेट प्राप्त हुन नसकेमा।	
३.८	बाह्रै महिना सिंचाइ सेवा प्रवाह गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	सम्बन्धित विभागहरु , आयोजनाहरु र उपभोक्ता समितिहरु	निरन्तर	सिंचाइ उपलब्धता	वजेट प्राप्त हुन नसकेमा।	
४.पुनःनिर्माण							
४.१	सम्पन्न भएका वृहत,ठुला तथा मझौला सिंचाई प्रणालीहरुको मर्मत तथा संभार एवं व्यवस्थापन गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	सम्बन्धित विभाग र आयोजनाहरु	साल बसाली	सिंचाई प्रणालीको सुदृढीकरण भएको हुने।	वजेट प्राप्त हुन नसकेमा।	
४.२	नदी किनारको जोखिममा रहेका टार, वजार,वस्ती तथा सदरमुकाम वचावट कार्यक्रममा जोड दिइने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	सम्बन्धित विभाग र आयोजनाहरु	निरन्तर	संरक्षण कार्य भएको हुने ।	वजेट प्राप्त हुन नसकेमा।	
४.३	बाढी, पहिरो,विनासकारी भुकम्पको	सिंचाइ मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय	१ वर्षभित्र	क्षतिको न्यूनीकरण	वजेट प्राप्त हुन नसकेमा।	

	कारणले सिंचाई आयोजना तथा अन्य भौतिक संरचनाहरुमा भएको क्षतिको पुर्ननिर्माण गर्ने ।		योजना आयोग, सम्बन्धित विभाग र डिभिजनहरु		भएको हुने ।		
४.४	सिंचाई संभाव्य स्थानहरु पहिचान गरी एकीकृत तथ्याङ्क तयार गरी सो वमोजिम शीघ्र सिंचाई हुन सक्ने स्थानमा विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सिंचाइ मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, सम्बन्धित विभाग र डिभिजनहरु	१ वर्षभित्र	सिंचाई हुन सक्ने स्थानमा विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन भएको हुने।		

२६. सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय

उद्देश्यः सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको वढदो महत्व र आवश्यकता साथै यस क्षेत्रमा भइरहेका विश्वव्यापि विकास प्रयासहरु एवं उपलब्धी अनुरुप नेपाली जनतालाई सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको सेवा सुविधा पुऱ्याउने ।

क्र.स.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय अवधि	अपेक्षित उपलब्धि	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन						
१.१	पत्रकारिता क्षेत्रलाई सक्षम, विश्वसनीय, गुणस्तरीय बनाउन संचारकर्मी लगायतलाई प्रशिक्षण दिन राष्ट्रिय आमसंचार प्रतिष्ठान गठन गर्ने ।	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	सूचना विभाग, सरोकारवाला निकायहरु	६ महिना	राष्ट्रिय आमसंचार प्रतिष्ठान गठन हुने	
१.२	अनलाईन मिडियालाई व्यवस्थित गर्न निर्देशिका बनाई लागु गर्ने।	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	सूचना विभाग, नेपाल प्रेस काउन्सिल तथा सरोकारवाला अन्य निकायहरु	६ महिना	अनलाईन मिडियालाई व्यवस्थित हुने	
१.३	लोक कल्याणकारी विज्ञापन व्यवस्थापन निर्देशिका निर्माण गर्ने।	सूचना विभाग	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	६ महिना भित्र	लोक कल्याणकारी विज्ञापन व्यवस्थापन निर्देशिका निर्माण भएको हुने	
१.४	सूचना तथा संचार प्रविधि नीति अनुरुप मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायको समय सापेक्ष पुनः संरचना गर्ने।	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरु	१ वर्ष	मन्त्रालय र मातहतका निकायहरु नयाँ सविधान अनुरुप भएको हुनेछ ।	
१.५	नेपालको संविधानमा भएको सूचना तथा सञ्चार प्रविधिसंग सम्बन्धित प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आम संचार नीति तर्जुमा गरि लागु गर्ने।	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्ष भित्र	नयाँ आमसंचार नीति लागु भएको हुने	
१.६	प्रेस काउन्सिल ऐन,२०४८ र नियमावली, २०४९ संशोधन गर्ने।	प्रेस काउन्सिल नेपाल	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, कानुन न्याय तथा संसदिय व्यवस्था मन्त्रालय	१ वर्ष	ऐन तथा नियमावली संशोधन भई कार्य सहजता हुने	

१.७	पत्रकार आचारसंहिता संशोधन गरी समयानुकूल बनाउने।	प्रेस काउन्सिल नेपाल	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, कानुन न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय	१ वर्ष	पत्रकार आचारसंहिता संशोधन गरी समयानुकूल हुने।	
१.८	विद्युतीय कारोवार ऐनलाई परिमार्जन गर्ने।	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय	प्रमाणीकरण नियन्त्रणको कार्यालय, सूचना प्रविधि विभाग	१ वर्ष	विद्युतीय कारोवार ऐन समयसापेक्षिक रुपमा परिमार्जन भएको हुने	
१.९	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्न नीतिगत, संगठनात्मक र जनशक्ति व्यवस्थापन समेतको योजना तयार गर्ने ।	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१-२ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचनाको योजना तयार भएको हुने ।	
१.१०	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको विद्युतिय अभिलेख (Digital Archiving) तयार गर्ने।	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकाय, अर्थ मन्त्रालय	१-२ वर्ष	मन्त्रालय र अन्तर्गतकासम्पूर्ण निकायहरुको सूचना तथा तथ्याङ्कहरुको विद्युतिय अभिलेख (Digital Archiving) तयार भएको हुनेछ ।	
१.११	दूरसंचार प्रविधिमा भएको द्रुततर विकास अनुसार विद्यमान नीतिगत, कानुनी र संस्थागत संरचना सुधार गर्ने।	नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, कानुन न्याय तथा संसदिय व्यवस्था मन्त्रालय	१-२ वर्ष भित्र	दूरसंचार प्रविधिमा भएको द्रुततर विकास अनुसार विद्यमान नीतिगत, कानुनी र संथागत संरचना सुधार हुने।	
१.१२	नेपाल टेलिभिजनले विपद्का वेला आपतकालीन सेवा सञ्चालनको लागि आवश्यक तयारी गर्ने ।	नेपाल टेलिभिजन	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय , अर्थ मन्त्रलय	१-२ वर्ष	विपद्का वेला आपतकालीन सेवा सञ्चालन भई क्षति कम हुन सकिने।	

१.१३	ब्रोडव्यान्ड नीति २०७१, राष्ट्रिय चलचित्र नीति २०७१र सूचना तथा संचार प्रविधि नीति, २०७२को कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयनमा लैजाने।	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण, चलचित्र विकासवोर्ड	दुरसञ्चारसँग सम्बन्धित सबै निकायहरु प्राधिकरण/नेपाल टेलिकम,	निरन्तर	तिनवटै नीतिको प्रभावकारी कार्यान्यन भएको हुने।	
१.१४	मन्त्रालय र अन्तर्गतका सम्पूर्ण निकायहरुसँग सम्बन्धित ऐन नियमहरु नेपालको संविधान २०७२सँग अनुकूल हुने गरी समसामयिक सुधार गर्ने।	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय, संसद सचिवालय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषदको कार्यालय, कानुन, न्याय, तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालयर अन्तर्गतका सम्पूर्ण निकायहरु तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरु	निरन्तर	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय र अन्तर्गत का कानुनहरु संविधान अनुकुल हुने ।	
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह						
२.१	विद्युतिय हस्ताक्षर (Digital Signature) कार्यान्वयन गर्ने।	प्रमाणीकरण नियन्त्रणको कार्यालय	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, सूचना प्रविधि विभाग	तत्काल	विद्युतीय कारोबार थप विश्वसनीय भएको हुने ।	
२.२	प्रेस प्रतिनिधि प्रमाणपत्र अनलाईन वितरण गर्ने।	सूचना विभाग	सरोकारवाला निकायहरु	३ महिना	कार्यसम्पादनमा शिघ्रता आउने	
२.३	नेपाल टेलिभिजनको सेवा कोहलपुरबाट क्षेत्रीय प्रसारण कार्यक्रम शुरु गर्ने	नेपाल टेलिभिजन	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	३महिना	स्थानीय समाचारले समेत प्राथमिकता पाउने ।	
२.४	भुकम्प पिडितलाई राहतका कार्यक्रम पुग्ने गरी कार्यक्रम उत्पादन र प्रसारण गर्ने	नेपाल टेलिभिजन	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय , अर्थ मन्त्रलय, सरोकालवाला निकाय	३ महिनादेखि १ वर्ष	भुकम्प पीडितलाई राहत सम्बन्धि जानकारी प्राप्त हुने	
२.५	हुलाक सेवाको पुनःर्संरचना गर्न अध्ययन गर्ने ।	हुलाक सेवा विभाग	हुलाक सेवा विभाग, सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय	१ वर्ष भित्र	अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने ।	
२.६	टिकट व्यवस्थापनको Software तयार गरी लागु गर्ने ।	केन्द्रीय टिकट भण्डार कार्यालय	हुलाक सेवा विभाग	१ वर्ष	टिकट व्यवस्थापन वैज्ञानिक ,पारदर्शी तथा प्रभावकारी	

					हुने	
२.७	गोरखापत्रको क्षेत्रीय प्रकाशन (पूर्वमा विराटनगर, मध्यक्षेत्रका लागि नवलपरासी वा भैरहवा र पश्चिमतर्फका लागि बाँकेको कोहलपुरबाट) गर्ने ।	गोरखापत्र संस्थान	प्रम तथा मप को कार्यालय, सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष	गोरखापत्र संस्थाको कार्यक्षेत्र विस्तार हुने आम नागरिकमा सूचनाको पहुँच बढने तथा संस्थाको आय बढने।	
२.८	डेडिकेटेड फिडर लाइनको व्यवस्था गर्ने।	गोरखापत्र संस्थान	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष	काममा सहजाता आउने ।	
२.९	कागज विहीन समाचार कक्ष तथा प्रविधियुक्त प्रशासनिक प्रणाली (Paper Less News room and Technology Friendly Administration System) को व्यवस्था गर्ने।	गोरखापत्र संस्थान	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष	कागज विहीन समाचार कक्ष तथा प्रविधियुक्त प्रशासनिक प्रणालीको विकास हुने।	
२.१०	गोरखापत्रसंस्थान शेयर विक्रीको अध्ययन गर्ने	गोरखापत्र संस्थान	नेपाल सरकार कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय, गोरखापत्र संस्थान	१ वर्ष	गोरखापत्रसंस्थान शेयर विक्रीको अध्ययन प्रतिवेदन आउने।	
२.११	नेपाल टेलिकमको BTS Tower पुनः निर्माण तथा मर्मत सुधार गर्ने ।	नेपाल टेलिकम/नेपाल दुरसञ्चारप्राधिकरण	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय, पुर्ननिर्माण प्राधिकरण,अर्थ मन्त्रालय, शहरी विकास तथाभवन निर्माण विभाग	१ वर्ष	Tower तथा भवननिर्माण भई सेवा प्रवाहमा सहजता आएको हुने।	
२.१२	Government Integrated Data Center (GIDC) लाई पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन गर्न आवश्यक Electro Mechanical सुधार गर्ने ।	राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष	GIDC लाई पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन भई लागत प्रभावी हुने।	
२.१३	GIDC / DRC बिच Dense Weblength Division Multiplexing (DWDM) नेटवर्क स्थापना र सञ्चालन गर्ने ।	राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय	१ वर्ष	कार्यसम्पादनमा सहजता आउने।	

२.१४	टिकटहरु लामो समयसम्म सुरक्षित राख्ने प्रविधिको प्रयोग गर्ने।	नेपाल फिलाटेलिक ब्यूरो	हुलाक सेवा विभाग, सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालय	१-२ वर्ष	टिकटहरु लामो समयसम्म सुरक्षित हुने।	
२.१५	दूरसञ्चारसेवाको गुणस्तरमा सुधार गर्न वायरलेस ब्रोडब्यान्ड तथयांक (Wireless Broadband Data) सेवा सञ्चालन गर्न 4G/Long Term Evolution (LTE) को शुरुवात गर्ने।	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण	टेलिकम्युनिकेशन (Telecommunication) सँग सम्बन्धित सेवा प्रदायकहरु	१-२ वर्ष	ईन्टरनेटको सेवाको गुणस्तर विकास र विस्तार भई आधुनिक प्रविधिको विकास भएको हुने।	
२.१६	राष्ट्रिय समाचार समितिमा दृश्य सेवा (Visual Service) शुरु गर्ने ।	राष्ट्रिय समाचार समिति	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	१-२ वर्ष	राष्ट्रिय समाचार समिति आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख हुने।	
२.१७	व्यवसायिक दृष्टिले महत्वपूर्ण रहेका राष्ट्रिय समाचार समितिको सम्पत्ति/स्थानहरुको व्यवसायिक उपयोग गर्ने ।	राष्ट्रिय समाचार समिति	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	१-२ वर्ष	राष्ट्रिय समाचार समिति आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख हुने।	
२.१८	Digital transmitters जडान गर्ने केन्द्रहरुमा भौतिक संरचना Building, Tower, Power System आदिको निर्माण, मर्मत एवं सुद्धढीकरण गर्ने।	नेपाल टेलिभिजन	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	१-२ वर्ष	राष्ट्रिय समाचार समिति आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख हुने।	
२.१९	V-Sat Link को स्तरोन्नति गर्ने ।	रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय , अर्थ मन्त्रलय	१-२ वर्ष	सेवामा प्रभावकारिता आउने।	
२.२०	सुरक्षण मुद्रण सम्बन्धी कार्य स्वदेश मै गर्ने पूर्वाधार विकास गर्ने	मुद्रण विभाग	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	१-२ वर्ष	सुरक्षण मुद्रण सम्बन्धी कार्य स्वदेश मै गर्न सहजता हुने।	
२.२१	10 Million Global System for Mobile (GSM) आयोजना	नेपाल टेलिकम	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	१-२ वर्ष	देशभर गुणस्तरीय सेवा उपलब्ध हुने।	

२.२२	हेटौडामा Data Recovery Center DRC) निर्माण गरी सञ्चालन ल्याउने	राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, प्र.म तथा म.प. को कार्यालय	१-२ वर्ष	सूचना तथा तथ्याङ्क सुरक्षा मजबुद हुने।	
२.२३	Cyber Forensic Lab मा नवीनतम प्रविधिहरुको प्रयोग	प्रमाणीकरण नियन्त्रणको कार्यालय	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, सूचना प्रविधि विभाग	१-२ वर्ष	नविनतम प्रविधि सहितको Cyber Forensic Lab संचालन भई Cyber Forensic सम्बन्धि कार्यमा सहजता आउने ।	
२.२४	मोवाईल र वेवमा आधारित विपदमा आधारित पूर्वतयारी र आपतकालीन अवस्था प्रणाली तथा विपद पूर्वसूचना प्रणाली निर्माण र सञ्चालन	राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, प्र.म तथा म.प. को कार्यालय	१-२ वर्ष	सेवा प्रवाहमा प्रभावकारी हुने	
२.२५	विद्युतीय हस्ताक्षर तथा सूचना सुरक्षण सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम	प्रमाणीकरण नियन्त्रणको कार्यालय	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, सूचना प्रविधि विभाग	१-२ वर्ष	विद्युतीय हस्ताक्षर तथा सूचना सुरक्षण सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रमबाट जनताहरु लाभान्वित हुने ।	
२.२६	फ्रिक्वेन्सिको प्रयोगको प्राविधिकस्तर अनुसार अनुगमन , निरिक्षण गर्ने ।	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण	निरन्तर	फ्रिक्वेन्सिको प्रभावकारी प्रयोग हुने ।	
२.२७	वेरुजु फछ्र्यौट र गुनासो व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने।	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।	
३.विकास व्यवस्थापन						
३.१	हुलाक वचत बैंकका १५ जिल्लामा सफ्टवेयरमा डाटा इन्ट्रि सम्पन्न गर्ने ।	केन्द्रीय धनादेश कार्यालय	हुलाक सेवा विभाग, परामर्शदाता र जिल्ला हुलाक	६ महिना भित्र	हुलाक बचत बैङ्क प्रभावकारी, सक्षम, आत्मनिर्भर हुने ।	

			कार्यालय			
३.२	राष्ट्रिय चलचित्र वोर्डको चलचित्र हललाई आधुनिकीकरण र प्रविधियुक्त बनाउने।	चलचित्र विकास वोर्ड	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय र, सरोकार वाला निकायहरु	६ महिना	चलचित्र क्षेत्र व्यवस्थित हुने	
३.३	१५ वटा सामुदायिक सूचना केन्द्रको स्थापना गर्ने	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	हुलाक सेवा विभाग, जिल्ला हुलाक कार्यालय तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरु	६ महिना	आम नागरिकको सूचनाको पँहुचमा वृद्धि हुने	
३.४	हुलाक वस्तुहरुको विद्युतिय प्रणाली (Computerized System) बाट रेकर्ड राख्ने व्यवस्था गरी International Postal System (IPS) Light सँग मेल खाने बनाउने ।	गोश्वारा हुलाक कार्यालय	गोश्वारा हुलाक कार्यालय र हुलाक सेवा विभाग, सुचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालय	१ वर्ष	हुलाक वस्तुको विवरण अध्यावधिक हुने	
३.५	चलचित्र भवनमा E-ticketing प्रणाली लागु गर्ने ।	चलचित्र विकास वोर्ड	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय र, सरोकार वाला निकायहरु	१ वर्ष	पारदर्शिता बढने Ticketing System सहज हुने	
३.६	Next Generation Network (NGN) आयोजना सम्पन्न गर्ने ।	नेपाल टेलिकम	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, नेपाल दूरसंचार प्रधिकरण	१ वर्ष	देशभर गुणस्तरीय सेवा उपलब्ध हुने	
३.७	CDMA आयोजना (GSM नपुगेका स्थानहरुमा) सम्पन्न गर्ने ।	नेपाल टेलिकम	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, नेपाल दूरसंचार प्रधिकरण	१ वर्ष	GSM नपुगेका स्थानहरुमा CDMA सेवा मार्फत गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने	

३.८	Digitization कार्यक्रम अन्तर्गतः जलेश्वर, रोल्पा,गोरखा, प्रसारण केन्द्रहरुमा DVT-2 जडान गर्ने।	नेपाल टेलिभिजन	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय	१-२ वर्ष	नेपाल टेलिभिनको सेवा Digital भई सेवामा प्रभावकारित वृद्धि हुने	
३.९	अध्यावधिक e-Government Master Plan (Mobile Government समेत) स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गर्ने ।	सूचना प्रविधि विभाग	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय, राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र	१-२ वर्ष भित्र	सबै सरकारी निकायहरुमा E- Goverment लागु हुने, E governace को प्रभावकारिता वृद्धि हुने	
३.१०	हुलाक र सूचना प्रविधिलाई मिलाएर हुलाक सेवालाई आधुनिक र व्यवस्थित बनाउने	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय, हुलाक सेवा विभाग, नेपाल टेलिकम	अन्य सरोकारवाला निकायहरु	१-२ वर्ष भित्र	हुलाक सेवा सूचना प्रविधियुक्त हुने	
३.११	नेपाल टेलिकम मार्फत ग्रामीण दूरसंचार विकास कोषको प्रयोग गरी नेपालको ग्रामीण क्षेत्रका सार्वजनिक निकायहरुमा ईन्टरनेट सेवा पुऱ्याउने ।	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय,नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	अन्य सरोकारवाला निकायहरु	१-२ वर्ष	ग्रामीण क्षेत्रका सार्वजनिक निकायहरुमा ईन्टरनेटको पहुँच सुनिश्चित हुने ।	
४.पुनःनिर्माण						
४.१	विपतको बेलमा सूचना सम्प्रेषण गर्न सकिने गरी Quick Response Mechanism को संयन्त्र तयार गर्ने।	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकाय, प्र. म तथा म प कार्यालय, सबै मन्त्रालय	१ वर्ष	विपत तथा जोखिमको सहज व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ ।	
४.२	२२ जिल्ला हुलाक कार्यालयको र ७१ वटा ईलाका हुलाक कार्यालयको पुनःनिर्माण तथा मर्मत गर्ने ।	हुलाक सेवा विभाग	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालयर अन्तर्गतका सम्पूर्ण निकायहरु, पुर्ननिर्माण प्राधिकरण,अर्थ मन्त्रालय, शहरी विकास तथा भवन निर्माण	२ वर्ष	भवन निर्माण भई सेवा प्रवाहमा सहजता आएको हुने	

			विभाग।			
४.३	गोरखापत्र संस्थानको भवन निर्माण गर्ने	गोरखापत्र संस्थान	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय, पुर्ननिर्माण प्राधिकरण,अर्थ मन्त्रालय,शहरी विकास तथाभवन निर्माण विभाग	१-२ वर्ष	भवननिर्माण भई सेवा प्रवाहमा सहजता आएको हुने	
४.४	ग्रामीण दुरसञ्चार विकास कोष मार्फत अप्टिकल फाईबरको सञ्जालाई देशव्यापी विस्तार गरी ग्रामीण तथा दुर्गम क्षेत्रमा ब्रोडव्यान्ड सेवा पुऱ्याउन पूर्वाधारहरुको निर्माण तथा विकास गर्ने	नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण र सेवा प्रदायक निकायहरु	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय र अन्य क्षेत्रगत मन्त्रालय	१-२ वर्ष	ग्रामीण तथा दुर्गम क्षेत्रमा ब्रोडव्याड सेवा पुऱ्याउन पूर्वाधारहरुको निर्माण तथा विकास भएको हुने	
४.५	२ वर्ष भित्रमा एक संचार संग्रालय स्थापना गर्ने।	सूचना तथा संचार प्रविधि मन्त्रालय र अन्य क्षेत्रगत मन्त्रालय	सम्बन्धित निकाय	२ वर्ष भित्र	संचार संग्रालय स्थापना भएको हुने ।	

२७. स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

उद्देश्यः प्रत्येक नागरिकले सहजरुपले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न सक्ने गरी आवश्यक औषधी,उपकरण, प्रविधि र दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरु सहितको प्रभावकारी एवं जवाफदेहीपूर्ण स्वास्थ्य सेवा प्रणालीको विकास गर्ने ।

क्र. सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखीम	कैफियत
१.सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको स्वास्थ्य तथा जनसंख्यासंग सम्बन्धित प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।	नीतिगत मार्गदर्शनको अभाव	
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।	नीतिगत मार्गदर्शन र प्रतिवद्धताको कमी	
१.३	स्वास्थ्य क्षेत्रको संघीय संरचना अनुरुपको पुनसंरचनाको खाका तयार गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	२०७३ असार मसान्त	स्वास्थ्य क्षेत्रको पुनसंरचनाको खाका तयार हुने	संघीयताको संरचना निर्धारणमा ढीलाई भएमा कार्यान्वयन ढीलाई हुने ।	
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							

२.१	अनलाइन दर्ता प्रक्रियामा Drug administration and management system (DAMS) संचालन गर्ने ।	औषधी व्यवस्था विभाग	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	२०७२ पौष मसान्तसम्म देखि निरन्तर	Drug Online दर्ता हुने	दक्ष जनशक्तिको कमी भएमा समयमा कार्य सम्पन्न हुन समस्या पर्ने	
२.२	स्वास्थ्य क्षेत्र जनशक्ति गुरु योजना तयार गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बन्धित सबै विभागहरु, प्रतिष्ठान, परिषदहरु	२०७२ चैत्र मसान्त सम्म	स्वास्थ्य क्षेत्र जनशक्ति गुरु योजना तयार हुने	साधन स्रोतको अभावमा कार्यान्वयनमा समस्या पर्न सक्ने।	
२.३	राष्ट्रिय जडीबुटी उद्यान संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र झापाको खुदुनाबारीमा स्थापना गर्न कार्य योजना र EIA Report तयार गर्ने ।	आयुर्वेद विभाग	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	२०७२ फागुन मसान्त	गुरु योजना तयार भएको हुने	समयमा जग्गा प्राप्त नभएमा कार्य सम्पन्न गर्न कठिन हुने ।	
२.४	हेल्थपोष्टमा निशुल्क पाइने औषधिको संख्या क्रमशः वृद्धि गर्नुका साथै वितरण प्रणलीलाई सुदृढ बनाउने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा र शाखाहरु	निरन्तर	निशुल्क पाइने औषधिको संख्या वृद्धि भएको हुने	पर्याप्त वजेटको व्यवस्था हुन नसकेमा ।	
२.५	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र/अञ्चल आयुर्वेद औषधालय/क्षेत्रीय चिकित्सालयहरुको स्तरोन्नती गर्न जुम्ला लगायतका विभिन्न जिल्लामा निरीक्षण अनुगमन गरी च्भउयचत तयार गर्ने ।	आयुर्वेद विभाग	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	२०७२ चैत्र मसान्त	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुको स्तरवृद्धि भएको हुने	संगठन तथा व्यवस्थापन प्रतिवेदन समयमा स्वीकृत नभएमा कार्यान्वयन हुन नसक्ने ।	
२.६	राष्ट्रिय अत्यावश्यकीय (National Essential Drug list) औषधी सुची तयार गर्ने र त्यस्ता औषधि सुलभ तरिकाले उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्ने ।	औषधी व्यवस्था विभाग		२०७३ असार मसान्त	EDL तयार भएको हुने	स्रोत साधन र संस्थागत क्षमता कमी भएमा कार्य सम्पन्नमा समस्या हुने ।	

२.७	स्वायत्त तथा विकास समिति अन्तरगत संचालित अस्पतालको आन्तरिक आयलाई समितिको एकीकृत बजेटिङ्ग तथा लेखाकंन प्रतिवेदन प्रणाली लागु गरी व्यवस्थित गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बन्धित सबै अस्पतालहरु	२०७३ असार मसान्त सम्म	एकीकृत लेखाकंन तथा पतिवेदन प्रणाली लागु भएको हुने ।	सम्बन्धित अस्पतालहरुले आन्तरिक करण नगरेमा अपेक्षित नतीजा हासिल गर्न समस्या हुने ।	
२.८	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.९	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.१०	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.११	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
२.१२	असहज परिस्थितिमा पनि औषधि र उपकरणको व्यवस्थालाई सहज बनाउने।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	असहज अवस्थामा पनि उपचारको व्यवस्था भएको हुने ।	बजेटको व्यवस्था	
२.१३	दुर्गम र पिछडिएका क्षेत्रमा स्वास्थ्यकर्मीहरुको नियमित सेवा सुनिश्चित गर्न विशेष	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	दुर्गम र पिछडिएका क्षेत्रमा स्वास्थ्यकर्मीहरुको नियमित सेवा सुनिश्चित		

	प्रोत्साहन गर्ने ।	मन्त्रालय			गर्न विशेष प्रोत्साहन भएको हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	नेपाल स्वास्थ्य क्षेत्र रणनीति - तेस्रो), सन् २०१५-२०२० कार्यान्वयन योजना तयार गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बन्धित विभागहरु	२०७२ मंसिर मसान्त	कार्यान्वयन योजना तयार हुने	सस्थागत क्षमता र स्रोत साधनको अभाव भएमा कार्यान्वयनमा समस्या पर्ने ।	
३.२	सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन शुरु गर्ने ।	सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा विकास समिति	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	२०७२ कार्तिक देखि निरन्तर	सदस्यता दर्ता प्रारम्भ हुने	स्वतस्फुर्त सहभागिता हुन नसके कार्यान्वयमा समस्या पर्न सक्ने ।	
३.३	नेपाल जनसांख्यिक स्वास्थ्य र्सर्वेक्षण-२०१६ गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	त्रिभुवन विश्विवद्यालय केन्द्रीय जनसंख्या विभाग	वि.सं. २०७२ पौष सम्म	सर्वेक्षण सम्पन्न भएको हुने	बन्द हडताल भएमा समयमा सम्पन्न हुन नसक्ने ।	
३.४	क्षयरोगको प्रिभ्यालेन्स र्सर्वेक्षण ।	राष्ट्रिय क्षयरोग केन्द्र	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	२ वर्ष	सर्वेक्षण सम्पन्न भएको हुने।	स्रोत साधन -(आर्थिक र मानवीय) को कमी भएमा कार्यसम्पन्न हुन समस्या हुने ।	
३.५	नेपाल सुक्ष्म पोषण सर्भेक्षण, २०६३ तयार गर्ने ।	स्वास्थ्य सेवा विभाग, बाल स्वास्थ्य महाशाखा	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	२०७३ पौषबाट शुरु हुने	नेपाल सुक्ष्म पोषण सर्भेक्षण सम्पन्न भएको हुने।	समयमा स्रोत साधन उपलव्ध हुन नसकेमा कार्यसम्पन्न हुन नसक्ने ।	
३.६	Dip-Stick test मार्फत पिसाव जाँचगरी मृगौला रोगको पुर्व परीक्षण शुरु गर्ने ।	स्वास्थ्य सेवा विभाग		२०७२ असोज देखि शुरु भई निरन्तर	मृगौला पुर्व परीक्षण भएको हुने	स्रोत साधन समयमा उपलव्ध हुन नसकेमा कार्यक्रम शुरु हुन ढिलाई हुने ।	
३.७	राष्ट्रिय सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण	स्वास्थ्य तथा	सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण	२०७३	रणनीतिक योजना तयार	स्रोत साधन समयमा	

	रणनीतिक योजना विकास गर्ने । ।	जनसंख्या मन्त्रालय	तथा नियमन समिति	असार मसान्त	हुने ।	उपलव्ध हुन नसकेमा कार्यक्रम शुरु हुन ढिलाई हुने	
३.८	सुर्तिजन्य पदार्थ प्रयोगको कारणबाट हुने रोग र मृत्युदर अध्ययन गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण तथा नियमन समिति र स्वास्थ्य अनुसन्धान परिषद्	२०७३ असार मसान्त	अध्ययन कार्य शुरु हुने ।	स्रोत साधन समयमा उपलव्ध हुन नसकेमा कार्यक्रम शुरु हुन ढिलाई हुने ।	
३.९	राष्ट्रिय जनसंख्या नीति, २०७१ अनुरुप जनसंख्या महाशाखाको पर्नसंरचना गरी जनसंख्या विभाग गठन गर्नको लागि संगठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्भेक्षण गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	जनसंख्या महाशाखा	१ वर्षभित्र	जनसंख्या महाशाखाको पर्नसंरचना भई जनसंख्या विभाग गठन गर्नको लागि संगठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्भेक्षण भएको हुने		
३.९	राष्ट्रिय जनसंख्या नीति, २०७१ अनुरुप राष्ट्रिय जनसंख्या परिषदको गठन गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	जनसंख्या महाशाखा	१ वर्षभित्र	राष्ट्रिय जनसंख्या परिषदको गठन भएको हुने ।		
४.पुनःनिर्माण							
४.१	भूकम्पबाट क्षतीग्रस्त स्वास्थ्य संरचनाहरुको Pre-fabricated प्रबिधी द्वारा पुननिर्माण गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय		२०७३ आषाढ मसान्त	४०० बटा स्वास्थ्य संरचना तयार भएको हुने।	कार्यान्वयन निकायको क्षमता कमी भएमा समयमा कार्य सम्पन्न हुन कठिनाई हुने ।	
४.२	Post Disaster/Earthquak Socio demographic impact evaluation गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय		२०७३ आषाढ मसान्त	मुल्यांकन भएको हुने		
४.३	हाल निशुल्क वितरण गरिएका	स्वास्थ्य तथा	सम्बन्धित महाशाखा	२०७३	हाल निशुल्क वितरण		

	७० वटा औषधि संख्यालाई कम्तीमा १०० पुऱ्याई वितरणलाई व्यवस्थित गर्ने ।	जनसंख्या मन्त्रालय		आषाढ मसान्त	गरिएका औषधि संख्यालाई कम्तीमा १०० पुऱ्याई वितरणलाई व्यवस्थित भएको हुने ।		
४.४	निजी अस्पताल, नर्सिङ्गहोम आदिलाई नियमन र सहजीकरण गरी सामाजिक दायित्व निर्वाह गर्न गराउन लगाई स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बढाउने ।	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सम्बन्धित महाशाखा	२०७३ आषाढ मसान्त	निजी अस्पताल,नर्सिङ्गहोम आदिलाई नियमन र सहजीकरण गरी सामाजिक दायित्व निर्वाह गर्न गराउन लगाई स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बढाउने विस्तार भएको हुने ।		

२८.सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय, काठमाण्डौ

उद्देश्यः सार्वजनिक खरिद प्रणालीलाई मितव्ययी,गुणस्तरीय तथा प्रभावकारी बनाउने ।

क्र. सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखीम	कैफियत
१.अ सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	सार्वजनिक खरिद तथा अनुगमन सम्बन्धी प्रावधानलाई थप प्रभावकारी बनाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	थप प्रभावकारी भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना सम्बन्धि अध्ययन गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	पुनःसंरचना अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुने ।		
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	सार्वजनिक निकायहरूको सघन खरिद अनुगमन तथा अन्तरक्रिया गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	निरन्तर	अन्तरक्रिया भएको हुने		
२.२	सार्वजनिक खरिदको विषयमा राय परामर्श लिने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय.	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	निरन्तर	राय परामर्श लिइएको हुने ।		
२.३	सार्वजनिक खरिदसंग सम्बन्धित गुनासोको व्यवस्थापन गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	निरन्तर	गुनासो व्यवस्थापन भएको हुने ।		
२.४	Standard Bidding Documents, Technical Notes, Manual लगायतका Documents तयारी, परिमार्जन तथा प्रकाशन गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	निरन्तर	परिमार्जन गरी प्रकाशन भएको हुने।		

२.५	Standard Bidding Document नेपालीमा अनुवाद गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	निरन्तर	नेपालीमा अनुवाद भएको हुने ।		
२.६	कार्यालय स्वचालित (Office Automation) प्रणालीको स्थापना	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	निरन्तर	प्रणाली स्थापना भएको हुने ।		
२.७	काम नलाग्ने जिन्सी सामानको लिलाम गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय.	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	निरन्तर	काम नलाग्ने सामान लिलाम भएको हुने ।		
२.८	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.९	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन,२०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.१०	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.११	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	सार्वजनिक खरिद नीति, रणनीति तयारी तथा प्रकाशन गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१ वर्ष भित्र	प्रकाशन भएको हुने।		
३.२	सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी क्षमता विकास तालीम संचालन गर्ने।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	निरन्तर	तालीम संचालन भएको हुने ।		
३.३	खरिद इकाइ प्रमुखहरुको Accreditation तालीम संचालन	सार्वजनिक खरिद अनुगमन	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	निरन्तर	तालीम संचालन भएको हुने ।		

	गर्ने ।	कार्यालय					
३.४	Online e–GP System संचालन (bolpatra.gov.np) गर्ने	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१ वर्ष भित्र	Online e–GP प्रणाली संचालन भएको हुने ।		
३.५	e GP सहायता कक्ष (Helpdesk)संचालन गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१ वर्ष भित्र	सहायता कक्ष संचालन भएको हुने।		
३.६	e–GP Operation सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम संचालन गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१ वर्ष भित्र	तालिम संचालन भएको हुने ।		
३.७	e–Bidding सम्बन्धी अनुगमन निरिक्षण गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	निरन्तर	अनुगमन निरिक्षण भएको हुने ।		
४.पुनःनिर्माण							
४.१	कार्यालयको लागि अस्थायी भवन निर्माण गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	६ महिना	निर्माण भएको हुने ।		अर्थमन्त्रालयबाट यसबर्ष थप बजेट व्यवस्था हुनुपर्ने

२९.नेपाल ट्रष्टको कार्यालय

उद्देश्यः ट्रष्टको सम्पत्ति व्यापक र सर्वोत्तम सार्वजनिक लाभ हुने गरी राष्ट्र हितमा प्रयोग गर्ने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षीत उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपाल ट्रष्ट सम्बन्धी प्रावधानलाई थप प्रभावकरी बनाउन आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्ष भित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।	नीतिगत मार्गदर्शनको अभाव	
१.२	नेपाल ट्रष्टको पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्ष भित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।	नीतिगत मार्गदर्शन र प्रतिवद्धताको अभाव	
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	त्रिभुवन आदर्श उच्च माध्यमिक विद्यालय फर्पिङ्गलाई नेपाल ट्रष्टको मातहतमा ल्याई संचालन गरी गुणात्मक शिक्षा प्रदान गर्ने।	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	शिक्षा मन्त्रालयर प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१ वर्ष भित्र	नेपाल ट्रष्ट ऐन अर्न्तगत शिक्षामा लगानीको शुरुवात हुने ।	स्थानीयस्तरबाट सहयोग प्राप्त हुन नसकेमा संचालन गर्न कठिनाई हुने ।	
२.२	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.३	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.४	वेरुजु फछर्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छयौट भएको हुने।		

२.५	सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	सम्बधित महाशाखा/शाखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.१	नेपाल ट्रष्टको जग्गा उपयोग दर्घीघकालीन करारमा दिने -ताहाचल, कमलादी, दरबारमार्ग, हेटौंडा र दियालो बंगला भरतपुर)	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय/शहरी विकास मन्त्रालय	१ वर्ष भित्र	ट्रष्टको सम्पत्ति उपयोगमा आउने र आय आर्जनमा वृद्धि हुने ।	बाह्य कारणले सम्पत्ति लगानीमा कठिनाई आउन सक्ने ।	
३.२	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय भवन निर्माण गर्ने ।	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	अर्थ मन्त्रालय/ शहरी विकास मन्त्रालय	आ.व. २०७३।०७४स म्म	कार्य सम्पादनमा सहज हुने ।	बजेटको उपलब्धता हुनुपर्ने।	
३.३	सघन सम्पत्ति खोजविन कार्य संचालन गर्न (२० जिल्लामा)	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	अर्थ मन्त्रालय र भूमिसुधार मन्त्रालय	आ.व. २०७४ मंसिर सम्म	ट्रष्टको सम्पत्ति बृद्धि हुन सक्ने ।	बजेटको उपलब्धता हुनुपर्ने ।	

३०.रक्षा मन्त्रालय

उद्देश्य (Objectives):

- सुरक्षा संवेदनशीलता, यसका मूल्य र मान्यतालाई जगेर्ना गर्न राष्ट्रिय सुरक्षा सम्बन्धी नीति तयार गर्ने,
- रक्षा मन्त्रालय एवं सेनाको संरचना, क्षमता तथा व्यवसायिक कुशलतामा अभिवृद्धि गर्ने,
- रक्षा सम्बन्धी आवश्यक व्यवस्थापकीय कार्यहरु प्रभावकारी रुपमा सम्पादन गर्ने,
- नेपाली सेनाको भूमिकालाई अझ बढी सक्षम र सबल बनाउन मन्त्रालयले गर्ने समन्वय, नियन्त्रण तथा सुपरीवेक्षणको भूमिकालाई अझ बढी प्रभावकारी बनाउने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवारी निकाय/महाशाखा	सहयोगी निकाय/शाखा	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखीम	कैफियत
१. सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन							
क	नेपालको संविधानको धारा २६६ को उपधारा ४ वमोजिम राष्ट्रिय सुरक्षा परिषदको ऐन बनाउने ।	रक्षा मन्त्रालय	कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय अर्थ मन्त्रालय राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को सचिवालय जंगी अड्डा	१ वर्ष	राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् सम्बन्धी ऐन बनी लागू भएको हुनेछ	• नेपालको संविधान प्रभावकारी रुपमा लागू हुनु पर्ने । • बजेटको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने ।	
ख	नेपालको समग्र राष्ट्रिय हित सुरक्षा र प्रतिरक्षा सम्बन्धी नीति बनाउनुपर्ने ।	रक्षा मन्त्रालय	कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय अर्थ मन्त्रालय राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्	१ वर्ष	राष्ट्रिय सुरक्षा सम्बन्धी नीति बनी लागु भएको हुनेछ	• राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् प्रभावकारी हुनुपर्ने । • पर्याप्त बजेट विनियोजन हुनुपर्ने ।	
ग	नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेको संघीय स्वरुप अनुरुप हुने गरी नेपाली सेनाको संगठनात्मक स्वरुपमा परिवर्तन गर्ने ।	रक्षा मन्त्रालय नेपाली सेना	अर्थ मन्त्रालय राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्	१ वर्ष	देशको संघीय स्वरुप अनुसार नेपाली सेनाको संगठनात्मक स्वरुप कायम भई लागू भएको हुनेछ	• संघीय स्वरुप प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन हुनुपर्ने । • बजेटको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने ।	

घ	सैनिक ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६९ मा समसामयिक सुधार परिमार्जन वा संशोधन गर्ने ।	• रक्षा मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय नेपाली सेना	१ वर्ष	सैनिक ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६९ मा समयानुकूल परिवर्तन भई लागू भएको हुनेछ	नेपालको संविधान प्रभावकारी रुपमा लागू हुनु पर्ने	
ङ	रक्षा मन्त्रालयको भवन निर्माण ।	रक्षा मन्त्रालय सिंहदरवार पुनर्निर्माण आयोजना नेपाली सेना	राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय अर्थ मन्त्रालय	३ वर्ष	रक्षा मन्त्रालयको नयाँ भवन निर्माण भई सोही भवनबाट मन्त्रालयको काम कार्यवाही शुरु भएको हुनेछ ।	• सिंहदरवार क्षेत्रभित्रबाट क्याभलरी पूर्णरुपमा हटेको हुनुपर्ने । • भवन निर्माणका लागि अर्थ मन्त्रालयबाट लागत इष्टिमेट अनुसारको पर्याप्त रकम उपलब्ध हुनुपर्ने ।	
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
३. विकास व्यवस्थापन							
क	नेपाली सेना मार्फत पूर्वाधार निर्माण कार्यमा अझ प्रभावकारिता ल्याउने	नेपाली सेना	रक्षा मन्त्रालय भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय अर्थ मन्त्रालय	निरन्तर	विकास निर्माण कार्यमा नेपाली सेनाको सहभागिता नेपालको संविधान लागू हुनु पूर्व भन्दा प्रभावकारी रुपमा भएको हुनेछ ।	नेपाली सेनालाई विकास निर्माणको कार्यमा बढी भन्दा बढी सहभागी गराइनु पर्ने ।	
ख	नेपाली सेनाको विपद व्यवस्थापन क्षमता विस्तार गर्नुपर्ने ।	रक्षा मन्त्रालय नेपाली सेना	राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय अर्थ मन्त्रालय	३ वर्ष	विपद् व्यवस्थापनमा नेपाली सेनालाई आवश्यक पर्ने हवाइजहाज, हेलिकप्टर, इञ्जिनियरिङ्ग, सञ्चार तथा उपकरण सम्बन्धी, औषधोपचार, यातायात, डेब्रिस व्यवस्थापन क्षमतामा बृद्धि भएको हुनेछ ।		
४. पुनःनिर्माण							

क	भूकम्पबाट क्षति भएका नेपाली सेनाको जंगी अड्डा तथा अन्तर्गतको व्यारेकहरुको भौतिक संरचनाहरुको पुनर्निर्माण गर्ने ।	नेपाली सेना	रक्षा मन्त्रालय अर्थ मन्त्रालय राष्ट्रिय योजना आयोग	२ वर्ष	तीन वर्ष भित्र ११०७ वटा भवन तथा अन्य भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण भएको हुनेछ ।		
ख	नेपाली सेनाले सुरक्षा प्रदान गर्ने सिलसिलामा विभिन्न समयदेखि प्रयोगमा ल्याएको सर्वसाधारणको निजी भवन, जमिनहरुको मुआब्जा उपलब्ध गराउने	रक्षा मन्त्रालय नेपाली सेना	राष्ट्रिय योजना आयोग अर्थ मन्त्रालय गृह मन्त्रालय	२ वर्ष	नेपाली सेनाले सुरक्षा प्रदान गर्ने सिसिलामा विभिन्न समयदेखि प्रयोगमा ल्याएको विभिन्न पृतना अन्तर्गतका ३० (तीस) निजी भवन, जमिनहरुको मुआब्जा उपलब्ध भएको हुनेछ ।	अर्थ मन्त्रालयबाट आवश्यक बजेट निकासा भएको हुनु पर्ने ।	
ग	नेपाली सेनाले विगतमा प्रयोग गरेको सरकारी/सार्वजनिक भवन, जमिन सम्बन्धित निकायलाई फिर्ता गर्ने ।	रक्षा मन्त्रालय नेपाली सेना	राष्ट्रिय योजना आयोग अर्थ मन्त्रालय गृह मन्त्रालय अन्य सम्बन्धित मन्त्रालय	२ वर्ष	सोही स्थान वरपर सुरक्षा दृष्टिकोणले उपयुक्त स्थानको छनौट गरी आवश्यक भौतिक पूर्वाधार निर्माण गरी क्रमशः सो स्थानमा सरेको हुनेछ ।	अर्थ मन्त्रालयबाट आवश्यक बजेट निकासा भएको हुनु पर्ने ।	

३१. राष्ट्रिय योजना आयोग

उद्देश्यः योजनावद्ध विकासका कार्यहरुलाई व्यवस्थित बनाउने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवारी निकाय/महाशाखा	सहयोगी निकाय/शाखा	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखीम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत व्यवस्था गर्ने, भएको व्यवस्थामा सुधार तथा अद्यावधिक गर्ने ।	राष्ट्रिय योजना आयोग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	यस निकायको कार्य संरचना तथा साधान स्रोतलाई संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गर्ने ।	राष्ट्रिय योजना आयोग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	मध्यमकालीन खर्च	राष्ट्रिय योजना	सबै मन्त्रालय	२०७२, पौष	MTEF को खाका (Template) तयार	मन्त्रलायहरुको सहयोग अपेक्षित	

	संरचनाको तर्जुमा गर्ने ।	आयोग			हुने	रुपमा प्राप्त हुन नसक्ने	
२.२	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बधित शाखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.३	प्रत्येक मन्त्रालयलाई प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बधित शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
२.४	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बधित शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फर्छ्यौट भएको हुने।		
२.५	प्रत्येक निकायको सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न लगाउने।	सम्बन्धित महाशाखा	सम्बधित शाखाहरु	निरन्तर	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।		
३. विकास व्यवस्थापन							
३.१	आवधिक योजना, वार्षिक बजेट तथा कार्यान्वयन वीचको सम्बन्धको बार्षिक लेखाजोखा गर्ने ।	राष्ट्रिय योजना आयोग	सम्बन्धित सबै मन्त्रालयहरु	२०७२, पौष	मध्यबधि मूलयांकन प्रतिबेदन तयार हुने ।		

३.२	१३ औं योजनाको मध्यबधि मूल्यांकन गर्ने ।	राष्ट्रिय योजना आयोग	सबै मन्त्रालय	२०७२, पौष	मध्यबधि मूलयांकन प्रतिबेदन तयार हुने ।		
३.३	१४ औं योजनाको तयारी गर्ने।	राष्ट्रिय योजना आयोग	सबै मन्त्रालय	२०७२, माघ	आधार पत्र तायार भई प्रकाशन हुने ।	नयाँ संबिधान पछिको राजनीतिक परिवर्तनको अबस्था।	
३.४	Vision, 2030 को तयारी गर्ने।	राष्ट्रिय योजना आयोग	सबै मन्त्रालय	२०७३,आषाढ	Vision, 2030 को मस्यौदा तयार हुने ।		
३.५	तीनवटा आयोजनाको तेस्रो पक्षद्वारा मूल्यांकन सम्पन्न गराउने।	राष्ट्रिय योजना आयोग	सिंचाई मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय	२०७२,पौष	मूल्यांकन प्रतिवेदनहरु तयार हुने ।		
३.६	प्रत्येक मन्त्रालयका अनुगमन महाशाखाहरुवीच छलफल गरी अन्तर निकाय समन्वय बढाई विकास आयोजनाको	राष्ट्रिय योजना आयोग	सबै मन्त्रालय	२०७२, पौष	अन्तर निकाय समन्वय बढाइ विकास आयोजनाको प्रभावकारिता भएको हुने।		

	प्रभावकारिता बढाउने।						
३.७	योजनाहरुको आवधिक पुनरावलोकन गर्ने।	राष्ट्रिय योजना आयोग	सबै मन्त्रालय	२०७२, पौष	योजनाहरुको आवधिक पुनरावलोकन भएको हुने।		
३.८	आयोजनाहरुमा हुने दोहोरोपना हटाउने र पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन र सम्भाव्यता अध्ययन नभएका आयोजना समावेश नहुने पद्धति वसाल्ने ।	रा.यो.आ.	सबै मन्त्रालय	२०७२, पौष	आयोजनाहरुमा हुने दोहोरोपना हटाउने र पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन र सम्भाव्यता अध्ययन नभएका आयोजना समावेश नहुने पद्धति वसेको हुने।		

३२.जल तथा उर्जा आयोग

उद्देश्यः जल तथा उर्जाको क्षेत्रमा नीति निर्माण तथा कार्यान्वयनको लागि नेपाल सरकारलाई परामर्श दिने ।

क्र. सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धि	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको जल तथा उर्जा सम्बन्धी प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था बारे आवश्यक गृहकार्य गरी नीति निर्माण गर्न नेपाल सरकारलाई परामर्श दिने ।	उर्जा मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकारलाई परामर्श दिने ।	उर्जा मन्त्रालय/विभाग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.३	प्रदेश-प्रदेश बीच जलस्रोतको बाँडफाँडको विषयमा नीति निर्माण सम्बन्धी गृहकार्य गर्ने।	जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालय	ऊर्जा मन्त्रालय, सिंचाइ मन्त्रालय, शहरी विकास मन्त्रालय, कानुन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय तथा वातावरण तथा विज्ञान मन्त्रालय	एक वर्ष	प्रदेश-प्रदेश बीच जलस्रोतको बाँडफाँड सम्बन्धी नीति निर्माण हुने।	सम्बन्धित सहयोगी निकायहरुको यथेष्ट सहभागिता नहुनु।	
१.४	नदी बेसिनको आधारमा जलस्रोतको एकीकृत विकास तथा व्यबस्थापनकोलागी विभिन्न प्रदेशहरुको सहभागिता सम्बन्धी नीति तथा कानुन निर्माणकोलागि	जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालय	ऊर्जा मन्त्रालय, सिंचाइ मन्त्रालय, शहरी विकास मन्त्रालय, कानुन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय तथा वातावरण तथा विज्ञान मन्त्रालय	दुई वर्ष	नदी बेसिनको आधारमा जलस्रोतको एकिकृत विकास तथा व्यस्थापनकोलागि विभिन्न प्रदेशहरुको सहभागिता सम्बन्धी नीति तथा कानुन	सम्बन्धित सहयोगी निकायहरुको यथेष्ट सहभागिता नहुनु।	

	सरकारलाई सहयोग गर्ने।				निर्माण हुने।		
१.५	राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण प्रणालीको गुरु योजनाको आवधिक पुनरावोलकन गरी प्रदेशस्तरमा विद्युत वितरण प्रणाली लाई सुदृढीकरण एवम् विकासको योजना तर्जुमा गर्ने।	जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालय	ऊर्जा मन्त्रालय, कानुन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय तथा वातावरण तथा विज्ञान मन्त्रालय	दुई वर्ष	राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण प्रणालीको गुरु योजनाको आवधिक पुनरावोलकन भई प्रदेशस्तरमा विद्युत वितरण प्रणाली सुदृढ हुने।	सम्बन्धित सहयोगी निकायहरुको यथेष्ट सहभागिता नजुटन सक्ने, पूँजीको अपर्याप्तता।	
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	वेरुजु फछ्र्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालय	सम्बधित शाखाहरु	निरन्तर	बेरुजु फछ्र्यौट भएको हुने।		
२.२	कार्यसम्पादन करारको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने ।	जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालय	सम्बधित शाखाहरु	१ वर्ष भित्र	कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।		
२.३	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन, २०७० अनुरुप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालय	सम्बधित शाखाहरु	निरन्तर	कार्यान्वयन भएको हुने।		
३. विकास ब्यबस्थापन							
४. पुनः निर्माण							
४.१	सचिवालयको पुस्तकालयको सुदृढीकरण गरी स्तरोन्नती गर्ने।	जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालय	जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालय	दुई वर्ष	सचिवालयको पुस्तकालयको स्तरोन्नती हुने।	पूंजीको कमी।	

३३.सूचना आयोग

उद्देश्यः- सार्वजनिक निकायमा रहेको सार्वजनिक महत्वको सूचनामा आम नागरिकको पहुँचलाई सरल र सहज बनाउन सहयोग पुऱ्याई नागरिकको सुसूचित हुने हकलाई संरक्षण र प्रचलन गर्ने, गराउने ।

क्र.सं.	सुधारको क्षेत्र	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित उपलब्धी	जोखिम	कैफियत
१. सङक्रमणकालीन व्यवस्थापन							
१.१	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक व्यवस्था मिलाउने ।	सूचना आयोग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	नेपालको संविधानमा भएको प्रावधान वमोजिम व्यवस्था भएको हुने ।		
१.२	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना गर्ने, तदनुरुप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सूचना आयोग	सम्बन्धित शाखा/महाशाखा	१ वर्षभित्र	संघीय ढाँचा अनुरुपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार वमोजिम पुनःसंरचना भएको हुने ।		
१.३	सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन परिमार्जन गर्ने ।	- नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद् - व्यवस्थापिका संसद - कानून मन्त्रालय	- राष्ट्रिय सूचना आयोग	१ वर्ष भित्र	सूचनाको हकबारे स्पष्टता हुने		
१.४	सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली परिमार्जन गर्ने ।	- नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद् - कानून मन्त्रालय	- राष्ट्रिय सूचना आयोग	१ वर्ष भित्र	सूचनाको हकबारे स्पष्टता हुने		
२.सार्वजनिक सेवा प्रवाह							
२.१	संगठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्भेक्षण सम्पन्न गरी दरबन्दीमा सुधार गर्ने ।	- राष्ट्रिय सूचना आयोग	- अर्थ मन्त्रालय - सामान्य प्रशासन मन्त्रालय - म.प.	६ महिना भित्र	आयोगको काममा चुस्त दुरुस्तता आउने ।		

२.२	सूचनाको हकका उजुरीहरु व्यवस्थापन गर्ने ।	- राष्ट्रिय सूचना आयोग	- सबै निकायहरु	निरन्तर	रेकर्ड राम्रो हुने		
२.३	सूचनाको हकसम्बन्धी प्रक्रियाहरुमा कागजी प्रक्रिया कम गर्ने तरिकाको विवरणहरु तयार गर्ने ।	- राष्ट्रिय सूचना आयोग	- सम्बन्धित सार्वजनिक निकाय	२ वर्ष भित्र	कागजी प्रक्रिया कम हुने ।		
३.विकास व्यवस्थापन							
३.७	सूचना आयोगको आफ्नो जग्गा र भवन तयार गर्ने ।	- राष्ट्रिय सूचना आयोग	- म.प. - भूमि सुधार मन्त्रालय - अर्थ मन्त्रालय	२ वर्ष भित्र	आफ्नै भवन हुने		
३.२	राष्ट्रिय सूचना आयोगले गरेका निर्णयहरुको प्रभावको मूल्यांकन गर्ने ।	- राष्ट्रिय सूचना आयोग	- सम्बन्धित सार्वजनिक निकाय	२ वर्ष भित्र	आयोगको निर्णयहरुमा सुधार हुने		
४.पुनःनिर्माण							